

รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

นางสาวศุภลักษณ์ ด่านไพบลีย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FORMAT, PRESENTATIONS AND FACTORS INFLUENCING THE PATTERN OF
CHANNEL 3 NEWS TALK PROGRAM

Miss Supaluk Danpaiboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

น.ส.ศุภลักษณ์ ด้านไพบูลย์: รูปแบบ วิธีการนำเสนอและปัจจัยที่มีผลต่อรายการ
สนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. (FORMAT, PRESENTATIONS AND
FACTORS INFLUENCING THE PATTERN OF CHANNEL 3 NEWS TALK
PROGRAM) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 246 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการนำเสนอและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรายการ
สนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหารายการของรายการข่าววัน
ใหม่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ที่
ออกอากาศระหว่างพ.ศ. 2548-2549 และการสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แบ่งเป็น 3 ยุค คือ 1) ยุคเริ่มต้น
พ.ศ. 2513-2528 ช่อง 3 ต้องเสนอข่าวร่วมกับช่อง 9 เป็นเวลา 5 ปี ทำให้ขาดอิสระในการทำงาน 2) ยุค
เปลี่ยนแปลง พ.ศ.2529-2545 ช่อง 3 แยกไปดำเนินการข่าวเอง มีการเปลี่ยนนโยบายและผังข่าว และนำดารา
มาอ่านข่าวเพื่อเพิ่มสีสัน 3) ยุคปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอ พ.ศ. 2546-ปัจจุบัน ช่อง 3 เสนอรายการข่าวใน
รูปแบบสนทนาหรือการเล่าข่าว

จากการศึกษาพบว่ารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีรูปแบบรายการเป็นสนทนาหรือเล่า
ข่าว โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบย่อยคือ 1) รูปแบบข่าวภาคปกติ (news bulletin) มีลักษณะการรายงานที่เป็น
ทางการและบรรยากาศที่จริงจัง 2) รูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (news talk) มีลักษณะไม่เป็นทางการเน้น
การเล่าข่าว ให้ความเพลิดเพลินผสมผสานการแสดงความคิดเห็น

ด้านวิธีการนำเสนอพบว่ามี 3 วิธีคือ 1) การรายงาน / อ่านข่าว ได้แก่ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์
และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 2) การวิเคราะห์ / ตีความ ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ 3) การ
ผสมผสานระหว่างการอ่านและวิเคราะห์ ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวมีหน้าที่ในการ
เสนอข่าวให้ดึงดูดความสนใจ และลีลาเฉพาะตัวและการตีความข่าว ทำให้ผู้ดำเนินรายการกลายเป็นผู้มีชื่อเสียง
ในโลกของข่าว

เนื้อหาของรายการสนทนาข่าวแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ข่าวเบา (soft news) ข่าวหนัก (hard news)
และโฆษณา (advertisement) โดยพบว่าทุกรายการนำเสนอข่าวเบามากกว่าข่าวหนัก และมีสัดส่วนโฆษณามากกว่า
เนื้อหาข่าวในบางรายการ

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการสนทนาข่าว ได้แก่ นโยบายการทำข่าวให้เข้าใจ
ง่ายและเข้าถึงประชาชน สภาวะการแข่งขันทางธุรกิจ ความเป็นเจ้าของสื่อ และสภาวะทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป รายการสนทนาข่าวทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทำให้ข่าวโทรทัศน์เข้าใจง่ายและได้รับ
ความนิยมกว้างขวาง (news popularization) รายการข่าวเปลี่ยนสถานะมาเป็นแนวพาณิชย์นิยมมากขึ้น (news
commercialization) และผู้ดำเนินรายการกลายเป็นผู้นำทางความคิดเห็น มีหน้าที่ใหม่คือการวิพากษ์วิจารณ์
และตีความข่าว (news interpretation)

ภาควิชา..... สื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่อนิสิต..... ศุภลักษณ์ ด้านไพบูลย์

สาขาวิชา..... สื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2549.....

4785126228 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: NEWS TALK / CHANNEL 3 / FACTOR / FORMAT/ PRESENTATION

SUPALUK DANPAIBOON: FORMAT, PRESENTATIONS AND FACTORS INFLUENCING THE PATTERN OF CHANNEL 3 NEWS TALK PROGRAM.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UBONRAT SIRIYUVASAK, Ph.D., 246 pp.

The objectives of this research are; to study the format and presentation styles, and the factors influencing the pattern of Channel 3 news talk programs. In-depth interview, format and content analyses are used to study 5 news talk programs in 2005-2006. These are Khao Wan Mai, Chao Wan Mai, Rueng Lao Chao Nee, Tiangwan Tan Hedkarn, and Rueng Den Yen Nee.

The research found that there are 3 periods in the development of Channel 3's news programs. 1) The early stage during 1970-1985 which Channel 3's news production was subsumed under Channel 9. 2) The transition stage during 1986-2002 which Channel 3 produced its own news program. Actors and actresses were brought in to present news. 3) The stage of news talk format starting from 2003.

The study found that there are 2 sub-format in Channel 3's news talk program. 1) news bulletin in the main evening news bulletin which is presented in the formal reading style. 2) news talk in the morning programs which are presnted in an infotainment and sensationalized tabloid style.

The presentation styles of Channel 3's news talk program can be divided into 3 main types. 1) News reading in Tiangwan Tan Hedkarn and Rueng Den Yen Nee programs. 2) News commentary in Khao Wan Mai and Rueng Lao Chao Nee programs. 3) Hybrid style of news reading and commentary in Chao Wan Mai program. The hosts of these programs have to make their presentation of news attractive to the audiences. They become celebrity because of their personal and unique style, coupled with their role as interpreter of news.

The analyses of news content in Channel 3's news talk programs showed that they are consisted of soft news, hard news, and advertisement. There are more soft news than hard news in all of the programs. In some programs there are more advertisement than news content.

The factors that influenced the format and the presentation styles of Channel 3's news talk program are: the station's policy on news accessibility, market competition, ownership and political environment.

In summary, the new format and presentation styles of Channel 3's news talk programs have largely popularized television news, commercialized news production and made news presenters into news interpreter

Department..... Mass Communication..... Student's signature..... *Supaluk Danpaiboon*
Field of study..... Mass Communication..... Advisor's signature..... *Ubonrat Siriyuvusak*
Academic year 2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ความกรุณา และความเอาใจใส่อย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอปาร์ วงศ์บ้านดู่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะอันมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดช่วงเวลาที่ได้ศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณสำราญ ฉัตรโท คุณนพดล ศรีหะทัย คุณอรรถกานท์ พิมพวงศ์ คุณदनัยนพ เกระทอง คุณรัตติยากร ริมสินธุ คุณนัจฉรินทร์ พฤกษ์ไพบุลย์ และผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้แก่ คุณสาธิต กรีกุล คุณบุญยอด สุขถิ่นไทย คุณสรยุทธ สุทัศนะจินดา คุณวิศาล ดิลกวณิช คุณเอกราช เก่งทุกทาง คุณธีระ ธัญไพบูลย์ คุณนิธินาฏ ราชนิยม คุณอรปรียา หุ่นศาสตร์ คุณวราภรณ์ สมพงษ์ คุณชาญชัย กายสิทธิ์ คุณนิธิพร มั่นนาค (ปราชญ์ ธารอำมพุช) และคุณอรวิศรา กำธรเจริญ ที่ให้ความกรุณาและให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อพิศิษฐ์และคุณแม่อัจฉรา ด่านไพบูลย์ คุณแม่พัชรีภรณ์ ภูใบจันทร์ คุณอาพิสันต์และคุณอาพิศุจน์ด้านไพบูลย์ คุณย่าเยาวพรรณ จันทร์คำ คุณย่าลินจง วีระพันธุ์ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์และอุปการะการเรียน รวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ มาได้จนทุกวันนี้ ผู้วิจัยจะไม่ลืมลม ขอขอบคุณคุณพิษณุภรณ์และคุณพีรศักดิ์ ด้านไพบูลย์ พี่สาวที่แสนดีและน้องชายที่น่ารักที่คอยให้กำลังใจมาตลอด รวมถึงพี่น้องครอบครัวด้านไพบูลย์ ขอขอบคุณคุณอาทิตย์พล จันทร์คำ ที่ปรึกษารับฟังทุกปัญหาของผู้วิจัย คุณปณณศิริ บุญเพ็ง พี่ชายที่คอยให้ความช่วยเหลือเวลามีปัญหาเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ อาจารย์วรวรรณ องค์ครูทักษา คุณพิไลภรณ์ นุ่นแก้ว ที่คอยให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งโอกาสการทำงานในคณะนิเทศศาสตร์ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) รวมถึงคุณแพรวพรรณ คุณสุวิศิรีย์ คุณดวงสมร เพื่อนร่วมงานที่น่ารัก ที่สำคัญกำลังใจจากเพื่อน ๆ ร่วมรุ่น คุณสุภาววรรณ คุณปิยะรัตน์ คุณพิไลวรรณ คุณพิมพ์นารา คุณศิริพร คุณสิริรัตน์ คุณกุลชาติ คุณสมัชชา คุณนรท คุณศาสวัต ฯลฯ เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาการสื่อสารมวลชนที่คอยแจ้งข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงทุกคนที่ไม่ได้กล่าวถึงที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้.

สารบัญ

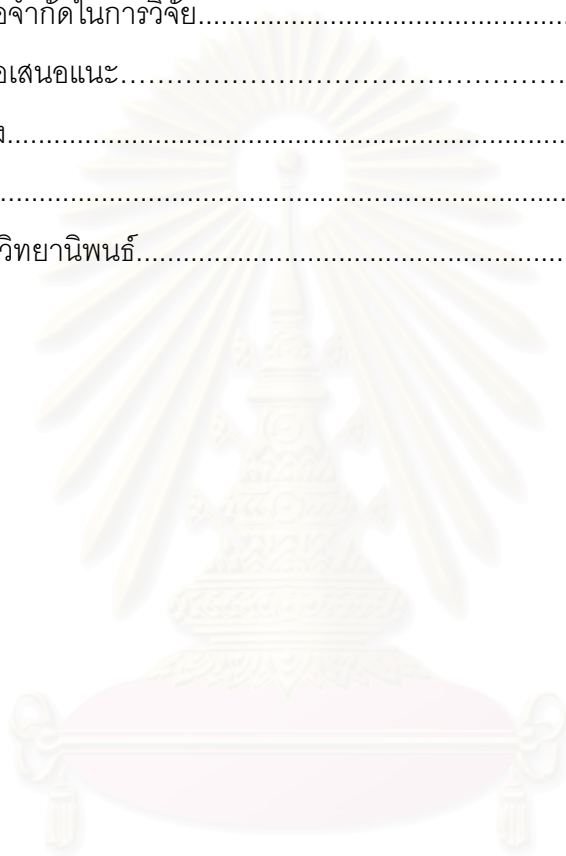
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฑ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์.....	5
1.4 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	5
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
1.6 ขอบเขตการศึกษา.....	6
1.7 นิยามศัพท์.....	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการรายการข่าวโทรทัศน์.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์.....	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว.....	24
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาทางโทรทัศน์ (Talk Program).....	30
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว.....	35
2.6 ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน.....	37
2.7 ทฤษฎีการกำหนดวาระ (Agenda -setting).....	41
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44

3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	48
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	48
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.4 การตรวจสอบข้อมูล.....	55
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
3.6 การนำเสนอข้อมูล.....	58
4. พัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.....	59
4.1 ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2513-2528).....	59
4.2 ยุคการเปลี่ยนแปลง (พ.ศ. 2529-2545).....	62
4.3 ยุคปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอ (พ.ศ. 2546-ปัจจุบัน).....	69
5. กระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าว.....	79
5.1 กระบวนการผลิต.....	79
5.1.1 การผลิต.....	79
5.1.1.1 สถานีผลิตเองทั้งหมด	80
5.1.1.2 บริษัทเอกชนร่วมผลิต.....	85
5.1.1.3 บริษัทเอกชนในเครือสถานีผลิต.....	88
5.1.2 เนื้อหาและการควบคุม.....	93
5.2 การทำงาน.....	99
5.2.1 รายการข่าววันใหม่.....	99
5.2.2 รายการเช้าวันใหม่.....	100
5.2.3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	101
5.2.4 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์.....	102
5.2.5 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้.....	103
5.3 กรอบการนำเสนอข่าวในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	106

6.	รูปแบบและวิธีการในนำเสนอรายการสนทนาข่าว.....	107
6.1	รูปแบบรายการสนทนาข่าว.....	107
6.2	วิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าว.....	109
6.2.1	รายการข่าววันใหม่.....	109
6.2.2	รายการเช้าวันใหม่.....	114
6.2.3	รายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	119
6.2.4	รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์.....	125
6.2.5	รายการเรื่องเด่นเย็นนี้.....	131
6.3	ประเภทข่าวที่พบในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	139
6.4	การนำเสนอหน้าหลักของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	142
6.5	การแบ่งประเภทข่าวในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	145
6.5.1	ข่าวหนัก (Hard news).....	145
6.5.2	ข่าวเบา (Soft new).....	146
6.6	แหล่งข่าวหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ในรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	150
7.	รูปแบบ วิธีการนำเสนอและบทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว.....	157
7.1	รูปแบบ วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว.....	157
7.1.1	รายการข่าววันใหม่.....	157
7.1.2	รายการเช้าวันใหม่.....	161
7.1.3	รายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	163
7.1.4	รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์.....	167
7.1.5	รายการเรื่องเด่นเย็นนี้.....	170
7.1.6	ช่วงข่าวกีฬา.....	173
7.2	หน้าที่และบทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว.....	180
8.	ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการสนทนาข่าว.....	192
8.1	นโยบายสถานี.....	192
8.2	สภาวะทางการตลาด.....	195
8.3	การเป็นเจ้าของและควบคุมสื่อ.....	201
8.4	ธรรมชาติของสื่อ.....	203

8.5	การเมือง.....	204
8.6	ปัจจัยทางวิชาชีพ.....	205
9.	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	211
9.1	สรุปผลการวิจัย.....	211
9.2	อภิปรายผล.....	224
9.3	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	229
9.4	ข้อเสนอแนะ.....	230
	รายการอ้างอิง.....	232
	ภาคผนวก.....	237
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	246

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

3.1	แสดงวัน เวลาอากาศรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธ.ค. 2548.....	49
4.1	การเสนอรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่เดือน ก.ค.-ธ.ค. 2548.....	71
4.2	การเสนอรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่เดือน ม.ค.2550-ปัจจุบัน.....	74
5.1	แสดงสถานภาพการทำงานของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	94
6.1	แสดงรูปแบบรายการข่าววันใหม่ เดือนธันวาคม 2548.....	112
6.2	แสดงรูปแบบรายการเช้าวันใหม่ เดือนธันวาคม 2548.....	116
6.3	แสดงรูปแบบรายการเรื่องเล่าเช้านี้ เดือนธันวาคม 2548.....	122
6.4	แสดงรูปแบบรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เดือนธันวาคม 2548.....	128
6.5	แสดงรูปแบบรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เดือนธันวาคม 2548.....	135
6.6	แสดงจำนวนข่าวประเภทต่าง ๆ และจำนวนโฆษณาในรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือนธันวาคม 2548.....	139
6.7	แสดงหน้าหลักของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง3.....	142
6.8	แสดงกลุ่มหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ ที่เลือกข่าวมานำเสนอ.....	150
6.9	เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	152
7.1	แสดงหน้าที่แบบเก่าและแบบใหม่ของผู้รายงานข่าว / อ่านข่าว (Newsreader).....	186
8.1	แสดงสัดส่วนรายได้โฆษณาที่ลงในแต่ละสถานี แยกตามรูปแบบรายการ ในช่วงเดือนม.ค.-พ.ค.2548.....	196
8.2	แสดงจำนวนผู้ชมและราคาค่าโฆษณา ในรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เดือนมิถุนายน 2548.....	197
8.3	แสดงอัตราค่าโฆษณารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือนส.ค. 2548 และเดือนก.พ.2550.....	198

สารบัญภาพ

	หน้า
6.1 บุญยอด สุขถิ่นไทย และอริสรา กำธรเจริญ ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่.....	110
6.2 นิธิพร มั่นนาค และชาญชัย กายสิทธิ์ ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่.....	110
6.3 วิศาล ดิลกวงษ์ และนิธิพร มั่นนาค ผู้ดำเนินรายการเช้าวันใหม่.....	115
6.4 สรยุทธ สุทัศนจินดา และอรปรียา หุ่นศาสตร์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	119
6.5 สรยุทธ สุทัศนจินดา เอกราช เก่งทุกทาง และอรปรียา หุ่นศาสตร์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	120
6.6 วิศาล ดิลกวงษ์, สาธิต กรีกุล และนิธินาฏ ราชนิยม ผู้ดำเนินรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์.....	125
6.7 ธีระ ธีฎไพบุลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้วันจันทร์-ศุกร์.....	131
6.8 นิธิพร มั่นนาค, วราภรณ์ สมพงษ์ และนิธินาฏ ราชนิยม ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้วันเสาร์.....	133
6.9 สาธิต กรีกุล ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ช่วงกีฬา.....	133

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ (Conceptual Analysis).....	47
4.1 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปีพ.ศ. 2513-2528.....	76
4.2 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปี พ.ศ.2529-2545.....	77
4.3 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปี พ.ศ.2546-ปัจจุบัน.....	78
5.1 แสดงกระบวนการทำงานรายการที่เกี่ยวพันเหตุการณ์.....	82
5.2 แสดงกระบวนการทำงานรายการเช้าวันใหม่.....	84
5.3 แสดงกระบวนการทำงานรายการเรื่องเด่นเย็นนี้.....	87
5.4 แสดงกระบวนการทำงานรายการข่าววันใหม่.....	89
5.5 แสดงกระบวนการทำงานรายการเรื่องเล่าเช้านี้.....	91
5.6 แสดงช่วงเวลาในการนำเสนอรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในรอบ 1 วัน.....	106
7.1 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่เป็นผู้รายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader)	182
7.2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่เป็นผู้ตีความข่าว (Interpreter).....	184
7.3 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่ผสมผสานการตีความข่าว (Interpreter) และการรายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader).....	185
8.1 แสดงคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเล่าข่าวของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว.....	205
9.1 รูปแบบรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	217
9.2 หน้าที่และบทบาทผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3.....	221

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
6.1 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการข่าววันใหม่ เดือนธันวาคม 2548.....	113
6.2 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเช้าวันใหม่ เดือนธันวาคม 2548.....	117
6.3 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการ เรื่องเล่าเข้านี้เดือน ธันวาคม 2548.....	123
6.4 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการ เที่ยงวันทันเหตุการณ์ เดือน ธันวาคม 2548.....	129
6.5 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้เดือน ธันวาคม 2548.....	137
6.6 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ ทั้งหมดในรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธันวาคม 2548.....	138
6.7 แสดงสัดส่วนของข่าวหนัก (Hard news) และข่าวเบา (Soft news).....	147
6.8 แสดงสัดส่วนของข่าวหนัก (Hard news) ข่าวเบา (Soft news) และโฆษณา (advertising).....	148
6.9 แสดงสัดส่วนการออกอากาศรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธันวาคม 2548 ในผังเวลาออกอากาศ 24 ชั่วโมง.....	149
8.1 แสดงส่วนแบ่งผู้ชมรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทั้ง 5 รายการ ในช่วงเดือนก.ค.-ธ.ค. 2548.....	200

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ข่าว” มีความสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นการรายงานเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หรือการแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสดโดยฉับพลันทันที เหตุการณ์เหล่านี้มีความสำคัญและเป็นที่น่าสนใจของประชาชน โดยมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (Facts) ความสนใจ หรือความน่าสนใจ (Interest) และผู้รับสาร (Receivers) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ จะต้องมีความสัมพันธ์กัน คือ มีเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อผู้อ่าน ผู้ชม ผู้ฟัง มากที่สุดจึงจะนำมารายงานเป็นข่าวได้ (ศุภรัศมี ลีติกุลเจริญ, 2542)

รายการข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ในปี พ.ศ.2498 เน้นการเสนอข่าวสารจากทางราชการเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนที่เป็นระดับชาวบ้านธรรมดา จึงมองว่าข่าวสารเป็นเรื่องน่าเบื่อและขาดสีสัน นำเสนอเรื่องราวซ้ำซากจำเจ คนดูให้ความสนใจไปที่ละครหรือรายการบันเทิงอื่น ๆ มากกว่า อีกทั้งการควบคุมและแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชนโดยรัฐบาล ทำให้นักข่าวโทรทัศน์และกองบรรณาธิการไม่มีอิสระในการทำงาน ไม่กล้ารายงานความจริงหรือสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ ส่งผลให้รายการข่าวมีการเปลี่ยนแปลงช้ากว่ารายการประเภทอื่น ๆ

ในอดีตที่สถานการณ์การครอบงำสื่อ และการใช้สื่อเพื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารของรัฐบาลดำเนินเรื่อยมา จนได้เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 การสังหารหมู่ประชาชนในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ล้วนแต่มีการใช้สื่อปิดเบือน สร้างกระแสความเกลียดชัง ยุยงให้ชนฆ่ากันเอง แทนที่จะใช้สื่อสะท้อนความรู้สึกของประชาชนอย่างแท้จริง รายงานความเป็นไปที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา การทำงานของสื่อมวลชนที่แม้จะสามารถดำเนินการแสวงหาประโยชน์ได้อย่างอิสระแต่กลับอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ของเผด็จการทหาร โทรทัศน์เกือบทุกช่องเสนอข่าวอย่างระมัดระวัง เนื่องจากมีระเบียบวิฤกษ์กระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2518 คอยกำกับควบคุมอยู่ ขณะเดียวกันด้านธุรกิจได้อนุญาตให้มีโฆษณาในรายการข่าวได้ โดยกำหนดให้โทรทัศน์เสนอโฆษณาได้ไม่เกิน 10 นาที / 1 ชั่วโมง มีการขยายเวลาข่าวเพิ่มเป็น 2 ชั่วโมง

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2529 เกิดจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญในวงการข่าวโทรทัศน์คือ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้นำรูปแบบรายการนิตยสารข่าวแบบที่ใช้ในอเมริกามาใช้กับการเสนอข่าวช่อง 9 ช่วยเพิ่มสีสันให้รายการข่าว โดยมีผู้ประกาศข่าว 2 คนหญิงและชาย มีบทพูดคุยสั้น ๆ มีการโยนประเด็นข่าวระหว่างผู้อ่านข่าวกับผู้สื่อข่าวนอกสถานที่ รวมทั้งการสัมภาษณ์สด มีผู้ดำเนินรายการหลักเชื่อมต่อข่าวและช่วงต่าง ๆ ในรายการ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 447-448) ทำให้พบว่ามีโฆษณาเข้ามาลงในรายการข่าวมาก และข่าวกลายเป็นสินค้าที่ขายได้ การแข่งขันผลิตรายการข่าว จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สถานีอีกทางหนึ่งจากโฆษณา การปรับปรุงเนื้อหาข่าวให้น่าสนใจและวิธีการนำเสนอที่ทำให้เข้าถึงประชาชนได้กว้างขึ้น

ด้านบรรยากาศทางการเมือง หลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ที่ประชาชนได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปสื่อโทรทัศน์และเปิดเสรีในสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้มีอิสระในการเสนอข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ประชาชน ดังนั้นในสมัยรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน (หลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ) จึงประกาศระเบียบว่าด้วยกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2535 ขึ้น รัฐบาลได้ยกเลิกการตรวจเซ็นเซอร์รายการของ กบว. แต่ให้กรรมการสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งตรวจพิจารณาแทน และพยายามทำให้ข่าวให้ตอบสนองความต้องการข่าวสารของประชาชนในยุคประชาธิปไตย และยังเกิดปรากฏการณ์สำคัญในแวดวงสื่อมวลชน คือ สถานีโทรทัศน์ไอทีวีถือกำเนิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร ความเป็นไปในสังคมที่ถูกต้องและเป็นธรรม ปราศจากการปกปิด บิดเบือน (เทพชัย หย่อง, 2544: 24, 43) รวมทั้งเกิดรายการวิเคราะห์ข่าว สารคดีข่าว เจาะข่าวและรายการสนทนาการเมืองและสังคมมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการข่าวสารที่จริงจังของประชาชน

เมื่อมีการเปิดเสรีภาพในสื่อ และโฆษณาได้เข้ามามีอิทธิพลต่อรูปแบบการสร้างควมบันเทิงในโทรทัศน์ แม้กระทั่งในรายการข่าวที่สามารถมีโฆษณามาได้ จุดประสงค์ของข่าวที่เปลี่ยนมาเป็นพื้นที่ของการโฆษณาดำเนินเรื่อยมา จนเกิดแนวคิดปรับเปลี่ยนรายการข่าวจากรูปแบบการอ่านปกติมาเป็นการเล่าข่าว จุดกำเนิดมาจากการเล่าข่าวทางวิทยุ เช่น รายการหญิงไทยไซข่าว กระจกเงาข่าวดัง ในลักษณะการพูดคุยภาษาชาวบ้าน ผู้จัดรายการวิทยุจะมีหน้าที่วิเคราะห์วิจารณ์ข่าว ให้ข้อมูลเพิ่มเติม และมุมมองและความแตกต่างตามวิธีการเสนอของผู้เล่าแต่ละคน ทำให้รายการเล่าข่าววิทยุได้รับความนิยม เพราะมีความเป็นกันเอง เข้าถึงผู้ฟังได้ง่ายขึ้น จากการสอดแทรกสาระและบันเทิงเข้าไป ต่อมาวิธีการเล่าข่าวได้ถูกนำมาปรับใช้ในรายการวิเคราะห์ข่าวในรูปแบบสนทนาทางคลื่นวิทยุ เช่น รายการเนชั่นนิวส์ทอล์ค 97 FM. รายการสายตรงจากห้องข่าว 96 FM. รายการพูดจาภาษาข่าว 89.5 FM. รายการเก็บตกจากเนชั่น 90.5 FM. อีกทั้งได้นำรูปแบบนี้มาใช้ในโทรทัศน์ เริ่มต้นจากรายการเก็บตกจากเนชั่น รายการคม ชัด ลึก ทาง

สถานีเนชั่นแซนแนล จนทำให้สถานีเนชั่นแซนแนลเป็นที่รู้จักในฐานะผู้บุกเบิกรายการวิเคราะห์ข่าว จนปัจจุบันพบว่ารูปแบบการสนทนาข่าวมือออกมาให้เห็นเกือบทุกสถานี เพราะเสมือนเป็นทางออกในการแสดงความคิดเห็นอีกทางหนึ่งของสื่อมวลชน

สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้นำแนวคิดการเล่าข่าววิทยุมาปรับกลยุทธ์จากข่าวอ่านมาเป็นรายการสนทนาข่าว เพื่อสนองต่อนโยบายการเป็นสถานีบันเทิง หันมาให้ความสนใจแข่งขันผลิตด้านรายการข่าว วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สถานี เนื่องมาจากปัญหาเรื่องรายได้จากโฆษณาตกลง และสถานการณ์ผลประกอบการที่ไม่ค่อยดีนักในช่วงครึ่งปี 2548 ทำให้สถานีต้องพยายามหารูปแบบรายการใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อความอยู่รอด รายการข่าวจึงเป็นทางออกที่ดีในการช่วยเพิ่มเรตติ้งให้สถานี เพราะรายการบันเทิงไม่มีพื้นที่ให้ลงโฆษณาได้อีก โดยสร้างความแตกต่างด้วยการปรับผังบรรจุข่าวทุกช่วงของวัน ได้แก่ เช้า กลางวัน เย็น และดึก ทำให้เลือกรับชมได้ทุกช่วง และเป็นกลยุทธ์เพื่อขยายฐานคนดู ภายใต้แนวคิด “ครอบครัวข่าว” โดยเริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นมา (ครบรอบ 35 ปีช่อง 3, 2548: 14) โดยใช้สูตรผสมระหว่างสาระกับบันเทิงผ่านสื่อตัวพิธีกรข่าวคนดัง การดึงตัวผู้ประกาศข่าวจากสถานีอื่นที่มีภาพลักษณ์ของคนข่าวที่น่าเชื่อถือ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่เข้มแข็งด้านข่าวให้แก่สถานี เน้นความโดดเด่นด้านวิธีการนำเสนอที่แตกต่าง โดยดึงเอาบุคลิกของพิธีกรมาเป็นจุดขาย โน้มน้าวใจให้คนดูหันมาสนใจข่าวสารมากขึ้น ดังนั้นวัตถุประสงค์ของรายการข่าวจึงเปลี่ยนไป เพื่อการสร้างความเป็นบันเทิง ให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนในรูปแบบการสนทนา และช่วยทำให้รายการข่าวมีโฆษณามาลงมากขึ้น ตอบสนองรายได้ของสถานี จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาถึงวิธีการผลิตเนื้อหาสาระในรายการสนทนาข่าวมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้รายการข่าวมีจุดขาย

เนื่องจากรายการสนทนาข่าวนั้นเป็นรายการสด การควบคุมเป็นไปได้ยาก อีกทั้งเป็นพื้นที่ของผู้ที่ต้องการแสดงออกทางทัศนคติและความคิดของตน ในรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีสีสันการพูดคุยอย่างออกรสชาติ สลับกับการแสดงความคิดเห็นในประเด็นเรื่องราวทางสังคมที่อยู่ในความสนใจ ผู้ดำเนินรายการต่างมีมุมมองในการเล่าเรื่องที่ไม่เหมือนกัน แม้จะเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีเทคนิควิธีการนำเสนอข่าวของตนอย่างไรเพื่อให้คนดูประทับใจและชื่นชอบ เพราะปัจจุบันบุคคลากรในวิชาชีพนี้มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของคนดูมาก

อีกทั้งการสอดแทรกความบันเทิงในเนื้อหาสาระที่เบา หลีกเลียงการวิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นที่ไปกระทบรัฐบาล หรือการไม่มีข่าวแบบเจาะลึก มีปัจจัยใดกำหนดควบคุม รูปแบบการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาเล่า นั้นจะมีผลต่อการผลิตและทิศทางการนำเสนอข่าวของรายการ

อย่างไร เข้าข่ายการผิดจรรยาบรรณทางวิชาชีพหรือไม่ หรือเป็นการทำให้ต้นทุนในการผลิตข่าวลดลงหรือไม่ เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีรายได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ที่กระบวนการทำข่าวยากลำบากและทำรายได้ต่ำกว่าสื่อโทรทัศน์เป็นอย่างมาก เป็นเหตุให้สนใจศึกษาว่ากระบวนการผลิตในรายการสนทนาข่าวมีวิธีการทำงานอย่างไรให้ข่าวมีคุณค่าแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ และรูปแบบการสนทนาข่าวจะยังสร้างบรรยากาศความน่าเชื่อถือได้ต่อไปหรือไม่

นอกจากนี้รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แต่ละรายการ จะมีการรายงานเป็นทีมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีพิธีกรหลักคือผู้ชายและพิธีกรรองเป็นผู้หญิง และมีผู้ดำเนินรายการช่วงกีฬา บางรายการมีผู้ดำเนินรายการ 3 - 4 คน เช่น รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ส่วนรายการเช้าวันใหม่และข่าววันใหม่มีผู้ดำเนินรายการ 2 คน จึงน่าที่จะศึกษาว่ารายการเหล่านี้ได้ใช้เกณฑ์ในการวางบุคลิก บทบาทผู้ดำเนินรายการอย่างไรในแต่ละรายการที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน กลุ่มเป้าหมายรายการต่างกันจะส่งผลต่อรูปแบบรายการที่แตกต่างกันอย่างไร

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าหลังจากที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้เปลี่ยนวิธีการนำเสนอมาอยู่ในรูปแบบสนทนาข่าว ผู้ควบคุมการผลิตรายการสนทนาข่าวจะมีวิธีจัดการเพื่อให้รายการสนทนาข่าวมีอายุที่ยืนยาว และจะพัฒนาเนื้อหาในรายการข่าวให้มีคุณค่าและการเจาะลึกในรายละเอียดที่เข้มข้นขึ้นได้อีกหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากปัจจุบันที่เน้นเนื้อหาเพื่อเอาใจคนดูมากกว่าการนำเสนอเรื่องที่ประชาชนควรรู้ รูปแบบการสนทนาข่าวนี้อาจจะเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยปัจจุบัน และจะช่วยยกระดับสติปัญญาให้แก่คนในสังคมได้หรือไม่ อย่างไร จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่ามีรูปแบบ วิธีการนำเสนอ และปัจจัยใดบ้างที่เข้ามาเป็นตัวกำหนดและควบคุมทิศทางในการนำเสนอข่าว ในฐานะที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นผู้นำด้านรายการเล่าข่าวในปัจจุบัน รวมทั้งบทบาทของผู้ดำเนินรายการข่าวเป็นที่น่าจับตามองไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาสาระที่น่าเสนอ ในยุคที่โลกดำเนินไปพร้อมการต้องการข่าวสารที่จริงจัง.

1.2 ปัญหานำการวิจัย

1. รูปแบบ และวิธีการนำเสนอในรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีลักษณะเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2. ปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบ และวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

1.4 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นการผสมผสานระหว่างรายการสนทนา (Talk program) และรายการข่าว (News and current affairs program) ทำให้มีลักษณะความเป็นรายการสาระบันเทิง (Infotainment)
2. ภาวะการแข่งขันในตลาดปัจจุบันทำให้รูปแบบข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีวิธีการนำเสนอที่เปลี่ยนแปลงไป

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่นำเสนอข่าวทั่วไปไม่รวมรายการข่าวที่นำเสนอข่าวเฉพาะเจาะจงประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่นำเสนอโดยวิธีการเล่าหรือสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ไม่เกี่ยวกับรายการข่าวที่นำเสนอด้วยวิธีการรายงานข่าวแบบเป็นทางการ
3. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะผู้ดำเนินรายการข่าวในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ไม่เกี่ยวกับผู้ประกาศข่าวที่รายงานข่าวโดยวิธีการอ่าน หรือนำเสนออย่างเป็นทางการ

1.6 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษารูปแบบ วิธีการนำเสนอ และปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอข่าวมาเป็นรายการสนทนาข่าวเกือบทั้งหมด โดยได้ปรับผังรายการข่าวใหม่นำเสนอข่าวตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงรูปแบบรายการข่าว และบทบาทการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดกว่าสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษารายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่แบ่งวันออกอากาศเป็น 2 ช่วง คือ วันจันทร์ – อาทิตย์ ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ เวลา 00.30 – 01.00 น. รายการเช้าวันใหม่ เวลา 04.00 – 05.00 น. และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลา 17.30 – 18.30 น. วันจันทร์ – วันศุกร์ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เวลา 06.30 - 08.30 น. และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลา 11.30 – 12.30 น. โดยจะทำการศึกษาเป็นระยะเวลา 1 เดือน คือ ตั้งแต่วันที่ 1-31 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548.

1.7 นิยามศัพท์

1. รายการสนทนาข่าว
(News Talk Program)	หมายถึง รายการที่เสนอข่าวในรูปแบบการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ พิธีกรสามารถแสดงความคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึกในข่าว สลับกับการสนทนาที่เป็นกันเอง เพื่อเพิ่มอรรถรสและสร้างสีสันให้รายการ การใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย ลีลาการนำเสนอของพิธีกรที่มีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันไป โดยแต่ละรายการมีผู้ดำเนินรายการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และผู้ชมที่บ้านสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ตีชมรายการ โดยการส่งข้อความสั้นผ่านทางโทรศัพท์มือถือ
	รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

2. รายการข่าว หมายถึง รายการที่นำเสนอเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น (News and current affairs program) โดยเป็น เรื่องที่อยู่ในสังคมความสนใจของประชาชน และมีคุณค่าของความเป็นข่าว
3. ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เล่าข่าวหรือพูดคุยข่าวของ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยที่ไม่มีบทสคริปต์ข่าว สามารถ แสดงความคิดเห็นในข่าวได้ตามประสบการณ์และ ทัศนคติของแต่ละคน มีการสนทนาระหว่างกันเอง เพื่อ สร้างบรรยากาศให้ผู้ชมรู้สึกผ่อนคลาย ประกอบกับการ แต่งกายที่ทันสมัยสวยงาม จึงทำให้กลายเป็นผู้มี ชื่อเสียง มีผู้นิยมชมชอบจำนวนมาก
- ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้แก่ บุญยอด สุขถิ่นไทย, อริสรา กำธรเจริญ, ชาญชัย กายสิทธิ์, นิธิพร มั่นนาค, สรยุทธ สุทัศนจินดา, อรปรียา หุ่นศาสตร์, วิศาล ดิลกวณิช, นิธินาฏ ราชนิยม, ธีระ ธัญไพบูลย์, วราภรณ์ สมพงษ์, เอกราช เก่งทุกทาง และสาธิต กรีกุล
4. รูปแบบ (Format) หมายถึง รูปแบบของรายการสนทนาข่าวที่มีลักษณะ การนำเสนอ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบข่าวประจำวัน (News bulletin) และรูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program)
5. วิธีการนำเสนอ (Presentation) หมายถึง วิธีที่ผู้ผลิตใช้ในการวางแนวทางรูปแบบและ เนื้อหารายการ วิธีวางบทบาทผู้ดำเนินรายการให้ เหมาะสมกับรายการ เพื่อให้รายการบรรลุจุดมุ่งหมาย และวิธีที่ผู้ดำเนินรายการข่าวใช้ในการนำเสนอและใช้ ในการเล่าเรื่อง ได้แก่ วิธีการสื่อสาร (เล่า, สนทนา, วิเคราะห์, ตีความ, อธิบาย, แสดงความคิดเห็น ฯลฯ)

6. ปัจจัยที่มีผลต่อรายการ
สนทนาข่าว หมายถึง ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการ
กำหนดรูปแบบ และวิธีการนำเสนอในรายการสนทนา
ข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้แก่ นโยบายของสถานี
สภาวะทางการตลาด การเป็นเจ้าของและการควบคุม
สื่อ ธรรมชาติของสื่อ การเมือง และปัจจัยทางวิชาชีพ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำเอาสาระบันเทิงมาปรับใช้ในรายการข่าวของฝ่ายข่าว
สถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับรายการข่าวในแนวทางอื่น ๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “รูปแบบ วิธีการนำเสนอและปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาใช้เพื่อประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการรายการข่าวโทรทัศน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว
4. แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาทางโทรทัศน์ (Talk Program)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว
6. ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน
7. ทฤษฎีการกำหนดวาระ (Agenda setting)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สนมพร ฉิมเฉลิม (2542)
2. อรัญญา มิ่งเมือง (2535)
3. นงนุช ศิริโรจน์ (2536)
4. Jason R. Young (2003)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการรายการข่าวโทรทัศน์

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการรายการข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางศึกษาถึงพัฒนาการวิธีการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่ามีวิธีการนำเสนอที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ซึ่งปัจจุบันหลังจากที่สถานีได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบรายการสนทนาข่าวทำให้รายการข่าวของสถานีได้รับความนิยมจากประชาชนจนสามารถสร้างเรตติ้งได้เทียบเท่ากับละคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในประเทศไทยวิทยุโทรทัศน์เริ่มแพร่ภาพในวันที่ 24 มิถุนายน 2498 เป็นวันแรก ในนาม สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม โดยบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ก่อตั้งขึ้นในยุคสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มอบหมายนโยบายการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยให้ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจขณะนั้นรับไปดำเนินการจนสามารถออกอากาศได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ และให้การศึกษาแก่ประชาชน ในยุคแรกเป็นการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงก่อนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2500 (สมัยที่เป็นรัฐบาลครั้งที่สอง) รายการข่าวในยุคแรกนี้ มีลักษณะเผยแพร่ผลงานของรัฐบาลหรือนัยหนึ่งคือการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง ปรัชญาแห่งวิชาชีพสื่อโทรทัศน์เป็นลักษณะการตอบสนองต่อเป้าหมายทางการเมืองของรัฐบาลควบคู่ไปกับการดำเนินการเชิงพาณิชย์ นักวิชาชีพด้านโทรทัศน์จึงมีฐานะเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐและปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐ ทำให้ขาดอุดมการณ์ทางวิชาชีพสื่อสารมวลชน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 436) โดยวัตถุประสงค์ของการมีสถานีโทรทัศน์ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงแก่ประชาชน รายการโทรทัศน์ในยุคแรก ๆ จึงประกอบด้วย รายการสารคดี รายการบันเทิง และรายการข่าว โดยมีเวลาออกอากาศเพียง 4 ชั่วโมง 30 นาที คือตั้งแต่เวลา 15.00-23.30 ผังรายการในวันแรกเป็นการฉายภาพยนตร์ข่าวพิธีเปิดสถานีไทยทีวีในช่วง 20 นาทีแรก ซึ่งมีข่าวต่างประเทศรวมอยู่ด้วย และในวันนี้เองที่ข่าวด่วนขึ้นแรกถูกนำเสนอทางโทรทัศน์ เป็นข่าวไฟไหม้โรงเก็บนุ่นที่บางซ้อณ จ.นนทบุรี มีรถของฝ่ายข่าวสถานีตามไปทำข่าวด้วย (ตำนานโทรทัศน์ไทยกับจางง รังสิกุล, 2538)

ในปี พ.ศ. 2498 รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหมถูกกำหนดให้ออกอากาศเวลา 20.00 น. เป็นประจำทุกวันเช่นเดียวกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตามคำสั่งของกรมประชาสัมพันธ์ รายการข่าวที่ออกอากาศเป็นรายการประเภทข่าวสาร และกิจกรรมสาธารณะที่นำเสนอข่าวสารโดยตรง (straight news) และให้ความรู้ความเห็นในเหตุการณ์ปัจจุบัน (current events) กิจกรรมสาธารณะ หรือกิจกรรมบ้านเมือง (public affairs) การวิเคราะห์ / วิจารณ์ข่าว (news analysis or news commentary) รายการสารคดีเชิงข่าว (news documentary) และถ่ายทอดเหตุการณ์พิเศษ (special events) นอกห้องส่งเป็นข่าวสดจริง ๆ โดยนำทั้งภาพและเสียงไปสู่ผู้ชมในขณะที่เหตุการณ์นั้นกำลังเกิดขึ้น (สินิทธิ สิริธิรักษ์, 2543)

ในยุคแรกเป็นการเสนอตามอย่างประเพณีนิยมและระเบียบปฏิบัติอันดีที่ผ่านมา คือเป็นการเสนอข่าวทางราชการ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวพิธีการ ข่าวกิจกรรม บุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล จึงทำให้ข่าวยังไม่ได้รับความสนใจเพราะต่างมองว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อ เสนอแต่เรื่องราวที่ซ้ำซาก จำเจ และเป็นเวลาที่มีการปิดเครื่องรับโทรทัศน์กันมากที่สุดด้วย ทั้งนี้เพราะการนำเสนอ

ข่าวไม่ใช่เรื่องที่น่าสนใจ หรือชวนติดตาม อีกทั้งการควบคุมและแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชนโดยรัฐบาล ได้สร้างความหวาดกลัวในฝ่ายข่าว ทำให้นักข่าวโทรทัศน์และกองบรรณาธิการไม่มีอิสระในการทำงาน ไม่กล้ารายงานความจริงหรือสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ ส่งผลให้รายการข่าวมีการเปลี่ยนแปลงช้ากว่ารายการประเภทอื่น ๆ ในขณะที่เดียวกันวงการโทรทัศน์ก็ไม่ได้ให้ความสนใจกับการนำเสนอข่าวมากมายนัก เพราะความสนใจมักไปตกอยู่กับรายการบันเทิง

ด้านกระบวนการทำข่าวโทรทัศน์ในอดีตนั้นต้องอาศัยบุคลากรและอุปกรณ์จำนวนมาก ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย มีขั้นตอนที่ยุ่งยากมาก เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องบันทึกเหตุการณ์ไว้ด้วยภาพนิ่งและภาพยนตร์ ฉะนั้นการเสนอข่าวโทรทัศน์จึงต้องใช้ช่างภาพที่ดี ต้องมีการตัดสินใจทางเทคนิคหลายประการ ต้องมีการเตรียมกำหนดที่ทางเพื่อวางกล้องถ่ายบางครั้ง ต้องมีการถ่ายทอดเหตุการณ์จากสถานที่จริง รวมทั้งเจ้าหน้าที่นักข่าวและช่างภาพต้องมีความชำนาญสามารถทำงานได้ทุกด้านโดยรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ส่วนเทคนิคการนำเสนอใช้ภาพยนตร์ข่าว 16 มม. ภาพนิ่งประกอบในรายการข่าว แผนที่ / แผนภูมิ ใช้อธิบายข่าวที่มีความสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ ภาพประกอบข่าวโทรทัศน์มีน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเวลารายการข่าวทั้งหมด เวลาที่เหลือออกนั้นเป็นการเสนอข่าวอ่านมากกว่า (มานวิกา ตันติสุกฤต, 2528: 147-149)

การจัดรายการข่าวโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริการายการข่าวโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมคือรายการข่าว 5 นาที ไม่ใช่รายการข่าวใหญ่ในประเทศไทยมีรายการข่าวสั้น 5 นาที มักเป็นข่าวอ่านอาจมีหรือไม่มีภาพประกอบ ขาวยาว 15 -30 นาที เป็นข่าวท้องถิ่นหรือข่าวสำคัญของประเทศหรือของโลก แต่ที่นิยมมากที่สุดคือ ข่าว 15 นาที หรือยาวกว่านั้น แต่รายการข่าวโทรทัศน์ในสหรัฐ มีความยาวขนาดเดียวกับไทย แต่มักนิยมจัดข่าว 30 นาที อย่างไรก็ตามความยุ่งยากในการผลิตข่าวโทรทัศน์จึงไม่อาจเสนอข่าวได้ทุกชั่วโมงหรือไม่อาจหาข่าวและภาพได้เพียงพอ รายการข่าวส่วนมากจึงเป็นข่าวอ่านโดยตลอด มีบางครั้งที่อาจใช้เสียงประกอบ เช่น เสียงสัมภาษณ์ สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมิได้ทำการแพร่ภาพออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมงเหมือนในสหรัฐ เพราะแพร่ภาพตั้งแต่เวลา 16.00-24.00 น. อาจมีการเสนอข่าวท้องถิ่นของสถานีเครือข่ายประชาสัมพันธ์ส่วนภูมิภาคในตอน 18.00 น. เช่น สถานีช่อง 8 ลำปาง ส่วนสถานีกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ช่อง จะเสนอรายการข่าว 30 นาที ในตอน 20.00 น. รวมทั้งข่าวในประเทศต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวเกษตรกร ข่าวพัฒนาเศรษฐกิจ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีการเสนอข่าวรับอรุณในภาคเช้า เวลา 06.00-07.00 น. (มานวิกา ตันติสุกฤต, 2528: 154-155)

ในปี พ.ศ. 2504 – 2513 ช่อง 4 บางขุนพรหม มีการกำหนดให้เสนอข่าวในประเทศ 20 นาที และข่าวต่างประเทศ 15 นาที รวมทั้งเพิ่มข่าวกีฬาทั้งในและนอกประเทศอีก 6 นาที โดยข่าวต่างประเทศได้ซื้อข่าวจากสำนักข่าว CBS ของสหรัฐอเมริกา ITN ของอังกฤษ และ ETS ของเยอรมันตะวันตก ส่วนข่าวในประเทศได้มีการแบ่งหน้าที่ออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ผู้สื่อข่าวและช่างภาพ ผู้สื่อข่าวมีหน้าที่ออกไปทำข่าวสำคัญที่เกิดประจำวัน ตลอดจนสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นข่าวหรือบุคคลสำคัญ อาทิ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และอธิบดี ช่างภาพเป็นช่างภาพยนตร์และภาพนิ่งคอยทำหน้าที่ถ่ายภาพยนตร์หรือบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปเสนอในข่าวภาคต่อไป (ตำนานโทรทัศน์ไทยกับจางง รัชสิกุล, 2538)

ในยุคแรกนี้ ผู้ประกาศสถานีคือ ผู้ทำหน้าที่แจ้งรายการตอนเปิดสถานีว่าเวลานี้มีรายการอะไรบ้างและรายการสุดท้ายถือเป็นรายการใหญ่คือรายการอะไร ผู้ประกาศข่าวรุ่นแรก ๆ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม เป็นผู้ประกาศชายล้วน เช่น อาคม มกรานนท์ สมชาย มาลาเจริญ พงษ์ อนุพัฒน์ และสรรพสิริ วิรยศิริ ซึ่งเคยเป็นผู้ประกาศและประมวลข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงอเมริกา (VOA) ในนิวยอร์กมาก่อน บุคคลเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เคยมีประสบการณ์ความชำนาญมาจากการอ่านข่าวทางวิทยุกระจายเสียงมาก่อนแล้วทั้งสิ้น ผู้ประกาศในยุคแรกจึงมาจากวิทยุกระจายเสียง โดยมีจางง รัชสิกุล เป็นหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ในสมัยแรก ซึ่งเคยเป็นผู้ประกาศของ บีบีซี ภาคภาษาไทยที่กรุงลอนดอน และมีผู้กำกับรายการคือ ชนะ ศาสตราภิชาน และสุรพงษ์ บุญนาค

การที่มีผู้ประกาศข่าวเป็นผู้ชายหมดในยุคแรกนั้น เพราะในยุคนั้นความนิยมให้ผู้หญิงอ่านข่าวยังไม่มี เนื่องจากผู้หญิงมักมีเสียงอ่อนหวาน เวลาอ่านข่าวอาชญากรรม ข่าวสงครามดูไม่หนักแน่น ไม่เข้มแข็งและไม่น่าเชื่อถือ ให้ผู้ชายอ่านข่าว ส่วนผู้หญิงทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศแจ้งรายการของสถานี ได้แก่ เย็นจิตต์ รพีพัฒน์ (สัมมาพันธ์) , อารีย์ จันทร์เกษม, ดาเรศร์ ศาตะจันทร์ และนวลละออง เศวตโสภณ ส่วนการอ่านข่าวในยุคแรกมีผู้ประกาศข่าวเพียงคนเดียว ไม่ได้ใช้ผู้ประกาศข่าวเป็นทีมเหมือนในปัจจุบัน (สินิทธิ์ สิทธิรักษ์, 2543)

การเปลี่ยนแปลงการเสนอข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยดำเนินเรื่อยมาอย่างช้า ๆ จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 มีการเปิดให้สื่อมวลชนมีเสรีภาพ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ยังอยู่ในสภาพการณ์ของระบบอำนาจนิยมอุปถัมภ์ และในเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ทั้งสื่อวิทยุและโทรทัศน์แสดงบทบาทอนุรักษนิยมบิดเบือนข่าวสาร สื่อโทรทัศน์ใช้เวลาเกือบหนึ่งทศวรรษกว่าจะมาถึงจุดหักเหที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าว และปรากฏการณ์ที่พลิกรูปแบบการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ของไทย นั่นคือ การที่ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ปรับปรุงรายการข่าวภาคค่ำในปี

พ.ศ. 2529 (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 459) และได้รับความนิยมจากประชาชน สถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ จึงค่อยปรับเปลี่ยนตามในระยะต่อมา

ในปี พ.ศ. 2529 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้ว่าจ้างบริษัทแปซิฟิกอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด โดยดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้นำรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวที่นิยมใช้กันในสหรัฐอเมริกามาใช้กับการรายงานข่าวที่ไม่ใช่ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวพิธีการ และข่าวราชการทั่วไป โดยมีผู้ประกาศข่าวในทีมทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวหลักเชื่อมต่อข่าวและช่วงต่าง ๆ ในรายการข่าวที่เรียกว่า “Anchorman” (วีรชัย วงศ์วิวัฒน์กุล, 2539: 79) ดร.สมเกียรติ ได้เพิ่มสีสันเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าวแปลกไปจากเดิม โดยการมีผู้ประกาศข่าว 2 คน (หญิงและชาย) มีบทพูดคุยสั้น ๆ มีการโยนประเด็นข่าวระหว่างผู้อ่านข่าวกับผู้สื่อข่าวนอกสถานที่ และตัดเข้าสู่สถานี รวมทั้งการสัมภาษณ์สด และวิธีการติดต่อข่าวที่น่าสนใจ ในช่วงพายุภรณ์อากาศ และข่าวกีฬาที่มีผู้ประกาศ 2 คน แยกกันอ่าน ประกอบภาพกราฟฟิก ส่วนเนื้อหาข่าวแปลกไปจากเดิม ข่าวการเมืองมีแง่มุมการวิพากษ์วิจารณ์เจาะลึก ด้วยวิธีการเสนอตรงไปตรงมาให้ข้อมูลทั้งสองด้านแก่ผู้ชม จึงถูกกดดันจากฝ่ายบริหารสถานีเสมอ ต้องย้ายที่ทำข่าวจากช่อง 9 ไปช่อง 7 ไปช่อง 5 และช่อง 11 (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 447-448) ด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้รายการข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จ จากสถานีโทรทัศน์ที่ไม่ค่อยมีผู้ชมมากนัก กลายเป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีผู้ชมติดตามชมข่าวมากที่สุด จนทำให้มีโฆษณาเข้ามาในรายการมากขึ้น และต้องขยายเวลาในการเสนอข่าวจาก 1 ชั่วโมงครึ่งเป็น 2 ชั่วโมง การปรับเปลี่ยนในครั้งนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมาอีกหลายประการคือ ทำให้รายการข่าวโทรทัศน์ได้รับความนิยมจากผู้บริหารสถานีเพราะเป็นรายการที่สามารถทำรายได้ให้กับสถานีได้ ทำให้สถานีโทรทัศน์ทุกช่องหันมาแข่งขันกันปรับปรุงการนำเสนอข่าวในแบบใหม่ ที่มีผู้ประกาศเพิ่มขึ้น มีการลงทุนเครื่องอุปกรณ์ในการทำข่าวที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น ทำให้สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งหันมาขยายเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วประเทศ ได้แก่ ช่อง 7 ต่อมาคือช่อง 9 ช่อง 3 ช่อง 5 (อมรพรรณ ชุ่มโชคชัยกุล อ้างถึงใน นงนุช ศิริโรจน์, 2537)

การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดหลังจากนั้นคือ เมื่อสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้รับอนุมัติจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยให้แยกรายการข่าวไปดำเนินการเอง ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2529 หลังจากที่อยู่ร่วมกับช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในการเสนอข่าวมากกว่า 5 ปี ข่าวยุคใหม่ของช่อง 3 มุ่งเน้นความรวดเร็ว กระชับ ฉับไว ก็เริ่มเป็นที่สนใจของประชาชนและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น (ครบรอบ 26 ปีช่อง 3, 2539)

นโยบายสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในยุคของการแข่งขันเริ่มทวีความรุนแรงโดยปี 2530 เริ่มเสนอข่าวเชิงรุกที่ต้องใช้ความเร็วและความคมชัดในเนื้อหาข่าวเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชมจนสามารถแยกแยะความแตกต่างออกจากช่องอื่นได้ เพราะปัจจุบันข่าวสารแต่ละช่องมีความคล้ายคลึงกันในแง่ของเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องแยกให้เห็นชัดเจนถึงความเหนือกว่าทั้งในรูปแบบการนำเสนอ ข้อมูลสนับสนุน และเนื้อหาที่เต็มแน่นและความพยายามที่จะผลิตข่าวสารให้ครอบคลุมกลุ่มชนทุกชนชั้นของสังคมไทยให้มากที่สุด โดยการช่วงชิงฐานคนดูในพื้นที่ห่างไกล

ต่อมาในปี 2532 มีการปรับช่วงเวลาการนำเสนอข่าวประจำวันใหม่ จากเดิมที่เคยเสนอระหว่างเวลา 18.45-20.15 น. มาเป็น 18.00-18.30 น. และอีกช่วงคือ 19.40-20.30 น. และปรับปรุงการนำเสนอข่าวภาคเที่ยง เพื่อให้มีความรวดเร็ว กระชับ ฉับไวมากขึ้น (ครบรอบ 30 ปี ช่อง 3, 2539)

ในส่วนบรรยากาศด้านการเมือง เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ที่มีการปะทะกันระหว่างฝ่ายประชาชนที่มีแกนนำคือ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง อดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต่อต้านการทำรัฐประหารที่มีพลเอกสุจินดา คราประยูร อดีตผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้นำในการโค่นล้มรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้งของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีการปิดกั้นข้อมูลข่าวสาร โดยมีคำสั่งให้เซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ ซึ่งลงนามโดย พล.อ.อ.อนันต์ กลินทะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ขณะนั้น) ไม่ให้นำเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หลังเหตุการณ์ในครั้งนั้น สื่อวิทยุและโทรทัศน์ได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปสื่อใหม่ จากที่เคยถูกระบบอำนาจทางการเมืองครอบงำมานาน เพื่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชน ได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม พร้อมกันนั้น สถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้ถือกำเนิดขึ้น เพื่อให้ข่าวสารที่เป็นธรรม ปราศจากการปกปิด บิดเบือน (เทพชัย หย่อง, 2544) ทำให้สิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นของสื่อโทรทัศน์เปิดกว้างขึ้น ในช่วงปีพ.ศ. 2535-2540 รายการข่าวและรายการสนทนาการเมืองและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ มีรายการวิเคราะห์ข่าวและสารคดีข่าวเจาะซึ่งไม่เคยมีมาก่อน มีนักหนังสือพิมพ์มาทำงานในสื่อโทรทัศน์ และเครื่องเล่นมัลติมีเดียเข้ามาผลิตรายการข่าวทางสถานีไอทีวี, ช่อง 9 และช่อง 11 และมีการจัดผังรายการข่าวโดยให้ความสำคัญกับการเสนอข่าวตลอดวันในข่าวภาคเช้า กลางวัน ภาคค่ำ และภาคเที่ยงคืน พร้อมกับข่าวต้นชั่วโมง รายการสนทนาที่ได้รับความนิยม อาทิ รายการมองต่างมุม ช่อง 11 เนชั่นนิวส์ทอล์ก ช่อง 9 กรองสถานการณ์ ช่อง 11 ตามดูผู้แทน ช่อง 11 ขอคิดด้วยคน ช่อง 9 เหตุบ้านการเมือง ช่อง 3 ย้อนรอย ถอดรหัส ไอทีวีทอล์ค เป็นต้น แต่ปัจจุบันรายการส่วนใหญ่ถูกปรับออกจากผังรายการ

เนื่องจากอิทธิพลทางการเมือง รายการที่ยังคงอยู่ก็ปรับเนื้อหาให้อ่อนลงหรือปรับทิศทางไม่วิเคราะห์เจาะลึกประเด็นการเมืองมากนัก

ในปี 2536 มีการขยายเวลาออกอากาศเพิ่มมากขึ้น โดยเริ่มเปิดสถานีตั้งแต่เวลา 05.30 น. มีการปรับเปลี่ยนรายการภาคเช้าและบ่าย ในส่วนของรายการข่าว ได้แก่ ข่าวภาคเช้า ข่าวสั้น ข่าวประจำวัน และข่าวภาคดึก โดยการนำเสนอข่าวภาคประจำวัน (Prime news) ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นั้น บรรณาธิการจะจัดลำดับข่าวตามกระแสเหตุการณ์เป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับข่าวการเมืองเป็นหลัก ขณะที่ข่าวภาค 20.00 น. มีการจัดเรียงลำดับตามมติเดิมของคณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่กำหนดให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกแห่งเสนอข่าวพระราชสำนักก่อนแล้วจึงเป็นข่าวรัฐบาลและหน่วยงานราชการ และมีข่าวที่ออกอากาศ 15 นาที โดยส่วนใหญ่มักเป็นข่าวภาคกลางวันและภาคดึก สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จัดให้มีข่าวประเภทนี้ภาคกลางวันเวลา 12.00-12.15 น. โดยใช้ชื่อว่า “ข่าวภาคเที่ยง” และข่าวภาคดึกเวลา 23.45-24.00 น. ส่วนการนำเสนอข่าวด่วนหรือข่าวต้นชั่วโมง จะมีช่วงเวลาออกอากาศประมาณ 2-5 นาที สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ใช้ชื่อรายการ “ข่าวสั้น 3 อ.ส.ม.ท.” ออกอากาศประมาณ 4 ครั้ง คือ เวลา 09.00 น., 15.00 น., 17.00 น., 22.00 น. (สุชาติ เพ็ชรแก้ว, 2535)

ต่อมาได้เกิดปรากฏการณ์สำคัญของฝ่ายข่าวและวงการข่าวโทรทัศน์ นั่นคือ การนำดารามาอ่านข่าว ในช่วงของระเบียบข่าวที่ออกอากาศของข่าวภาคค่ำ ที่มีการนำเสนอใหม่เป็นลักษณะ “การเล่าข่าว” แทนการอ่านข่าว มีการนำเสนอลักษณะของวาไรตี้หรือซอฟท์นิวส์สามารถสื่อสารและเข้าถึงได้มากกว่า โดยสามารถขยายฐานกลุ่มผู้บริโภครวมขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสำรวจพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเริ่มสนใจ ในการดูข่าวมากขึ้น จุดนี้เองที่ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เริ่มนำความบันเทิงมาเพิ่มสีสันให้กับรายการข่าว และอาจถือได้ว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของสถานีที่เริ่มนำแนวทางการผลิตรายการข่าวที่สอดแทรกความบันเทิง จนกลายมาเป็นรายการสนทนาข่าวอย่างในปัจจุบัน

เดิมผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีหน้าที่รายงานข่าวตามประเพณีนิยม เป็นทางการ คือ อ่านข่าวตามสคริปต์ในรายการข่าวประจำวัน มีการสับเปลี่ยนผู้ประกาศข่าวหญิงและชายมานั่งรายงานข่าวในช่วงเวลาหลักของสถานีซึ่งออกอากาศในช่วงเวลา 20.00 น. การแต่งกายในชุดที่เป็นทางการ ดูภูมิฐานและน่าเชื่อถือ องค์กรประกอบในรายการข่าวที่ไม่ได้เน้นให้ความสำคัญที่ตัวผู้ประกาศข่าวนัก แต่ให้ความสำคัญกับฉากที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสถานี เพราะเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจต่อผู้ชมไม่น้อยไปกว่าผู้ประกาศข่าว ไม่เฉพาะแต่การรายงานข่าวของ

ผู้ประกาศข่าวภาคหลักอย่างเดียวนั้น ในรายการข่าวภาคหลักของสถานียังมีการรายงานสดนอกสถานที่โดยผู้สื่อข่าวอีกด้วย หรือการฉายภาพเหตุการณ์ข่าวพร้อมกับเสียงบรรยายของผู้ประกาศข่าว หรือในข่าวพยากรณ์อากาศก็ยังคงเป็นแบบธรรมดา กล่าวคือ มีแค่ตัวอักษรกราฟฟิกขึ้นมาแสดงให้ดูพร้อมกับเสียงผู้ประกาศรายงานสภาพอากาศ ไม่ได้มีลูกเล่นเท่ากับปัจจุบันที่มีการใช้ตัวอักษร รูปภาพ พร้อมกับการนำเทคนิคใหม่มาใช้โดยให้ผู้ประกาศยืนปรากฏตัวเสมือนอยู่ในสถานที่นั้นจริง ๆ

เนื่องจากวัฒนธรรมการบริโภคข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ชม รายการข่าวจึงเป็นรายการยอดนิยมและมีการแข่งขันกันสูง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการข่าวใหม่ ในคอนเซปต์ “ครอบครัวข่าว” โดยนำเสนอข่าวตลอด 24 ชั่วโมง เริ่มออกอากาศวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นมา โดยการนำของทีมนักข่าวที่มียุทธศาสตร์แนวหน้าของเมืองไทย ทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่กว่า 20 คน ภายใต้สโลแกน “คุยข่าวตลอดวัน อยู่ด้วยกันตลอดเวลา” พร้อมทั้งเปลี่ยนการนำเสนอในวิธีการสนทนาข่าวแทนการอ่านข่าวโดยไม่มีบทรายการ สนทนาข่าวแบบสด ๆ เข้าใจง่าย มีทั้งสาระและบันเทิงควบคู่กัน ให้สามารถเข้าถึงผู้ชมได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับ ช่วยเพิ่มฐานคนดูให้กว้างขึ้น จากเดิมเป็นสถานีของคนในเมือง โดยการนำเสนอผ่านรายการข่าว 4 ช่วงหลัก คือ ข่าวเช้า นำเสนอรายการเช้าวันใหม่ เวลา 04.00-05.00 น. รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เวลา 06.30-08.30 น. และรายการผู้หญิงถึงผู้หญิง เวลา 08.30-10.00 น. ข่าวเที่ยง เป็นรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลา 11.30-12.30 น. ข่าวเย็น นำเสนอรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลา 17.30-18.30 น. และข่าวดึก รายการข่าววันใหม่ เวลา 00.30-01.00 น. และในช่วงระหว่างวันยังคงเป็นการเสนอข่าวสั้น 3 นาที ที่ใช้ชื่อว่า “180 วินาทีข่าว”, ข่าว 20.00 น. ที่นำเสนอข่าวในพระราชสำนัก รวมถึงตระเวนข่าวในช่วงดึก ซึ่งยังคงรูปแบบการเป็นข่าวอ่าน ยกเว้นช่วงเก็บตกที่นำเสนอหลังข่าวในพระราชสำนัก นอกจากนี้ยังมีรายการโลกยามเช้า ที่ออกอากาศตอน 05.30-06.30 น. โดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์

แนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงลักษณะรูปแบบและวิธีการนำเสนอที่เปลี่ยนไปในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยมีองค์ประกอบและลักษณะใดบ้างที่ทำให้คนหันมาสนใจรายการข่าวมากขึ้น และคนดูจะได้รับคุณค่าอะไรจากการนำเสนอข่าวในรูปแบบใหม่นี้บ้าง

ปัจจุบันรายการโทรทัศน์โดยทั่วไป มักมีรูปแบบรายการที่เรียกว่าสาระบันเทิงหรือ infotainment ซึ่งผลิตขึ้นมาด้วยคุณค่าข่าว (news value) ที่แตกต่างไปจากเดิม มีส่วนทำลายความสำคัญและแนวคิดเกี่ยวกับข่าวไปจากเดิมมาก เนื้อหาข่าวในรายการข่าวลักษณะนี้มักเป็นข่าวที่ไร้อารมณ์ กระตุ้นความรู้สึก (tabloid news) มากกว่าให้ข้อเท็จจริง เน้นข่าวบุคคลและข่าวอาชญากรรมที่เป็นเรื่องทุกคนอยากรู้และอยู่ในความสนใจ ให้ความสำคัญกับบุคลิกหน้าตาของพิธีกรข่าว เพื่อให้สามารถขายได้ รูปแบบใหม่ ๆ ที่แฝงมาในลักษณะกึ่งข่าว กึ่งบันเทิง กึ่งสาระความรู้หลากหลายแบบทอล์กโชว์ (talk show) เป็นตัวอย่างรายการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอีกรูปแบบคือ แมกกาซีนโชว์ (magazine-style show) ที่สอดแทรกบันเทิงเข้าไปกับเนื้อหาที่เป็นข่าว รายการเหล่านี้จะเน้นดารา นักการเมืองและบุคคลสาธารณะ (public figure) ที่มีบุคลิกดี คุยเก่ง มาพูดคุยในรายการแบบสบาย ๆ เป็นกันเองกับผู้ชม เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้มีอำนาจในสังคมได้ใช้พื้นที่ในการโชว์ตัว (display) และประชาสัมพันธ์สร้างภาพให้แก่ตัวเอง (Dahlgren, 1995: p.52)

ลักษณะของข่าวโทรทัศน์ประชานิยม (Popular television journalism)

Dahlgren (1995) กล่าวถึงลักษณะของอุตสาหกรรมการสื่อข่าวโทรทัศน์ว่า มีลักษณะเฉพาะระหว่างของความเป็นโทรทัศน์ (televisual) และการสื่อข่าวหนังสือพิมพ์ (journalistic) หากมองด้านสังคมจะเห็นว่า การพัฒนาด้านการสื่อข่าวโทรทัศน์ได้แผ่ขยายและสามารถเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการทำให้เป็นที่นิยมทั่วไป (popularization) ซึ่งเป็นแนวคิดเรื่องความเป็นกลางและความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันระหว่างข้อมูลข่าวสาร (information) และความบันเทิง (entertainment) ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

ในอเมริกาการสื่อข่าวโทรทัศน์ได้เริ่มต้นขึ้น โดยด้านหนึ่งเพื่อเป้าหมายของการสื่อข่าวและด้านหนึ่งเพื่อเป้าหมายของการสื่อข่าว (journalism) คือ ความสำคัญเรื่องการค้า และความเข้าใจในวัฒนธรรมของโทรทัศน์ว่าเป็นสื่อเพื่อความบันเทิง หลายปีมานั้นข่าวโทรทัศน์ได้ครอบงำความสนใจของประชาชนมาก เป็นแหล่งรายได้หลัก ในปี 1970 มีรูปแบบการนำเสนอใหม่ในข่าวท้องถิ่นของอเมริกา ทำให้ลักษณะการผลิตข่าวโทรทัศน์กลายเป็นที่รู้จักในนาม “Happy Talk”

ด้วยกลยุทธ์ที่กระตุ้นอารมณ์ ความสามารถโน้มน้าวใจ และภาพลักษณ์ของการรายงานข่าว (ไม่จำเป็นต้องมีภูมิหลังเรื่องราวในข่าว แต่การปรากฏบนจอห์นเป็นสิ่งสำคัญกว่า) การปรากฏตัวของพิธีกรร่วมที่มีวิธีการนำเสนออย่างไม่เป็นทางการและมีอารมณ์ขัน หยอกล้อกันในขอบเขตที่พอดี ความละเอียดพิถีพิถันของบรรยากาศการรายงานและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าของมนุษย์ ข่าวท้องถิ่นที่เริ่มมีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ผู้วิจัยได้นำลักษณะข่าวโทรทัศน์ประชานิยม มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และอภิปรายถึงทิศทาง และรูปแบบการนำเสนอข่าวในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่เป็นการนำความบันเทิงมาใช้ในรายการข่าว ด้วยวิธีการนำเสนอและเนื้อหาที่ไร้อารมณ์ กระตุ้นความสนใจ สร้างประชานิยมในข่าวมากขึ้น รูปแบบใหม่ของข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน มีดังนี้ (Dahlgren, 1995: p.54-55)

1) รูปแบบของข่าวที่กระตุ้นความรู้สึก (tabloid-style) โดยมีต้นแบบมาจากข่าวโทรทัศน์ในท้องถิ่นของอเมริกา ซึ่งมีความหลากหลายเฉพาะภายในรูปแบบนี้ แต่โดยพื้นฐานนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกับหนังสือพิมพ์กรอบบาย ที่มักเป็นข่าวกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก เรื่องราวที่มนุษย์ให้ความสนใจ เรื่องที่สมมติขึ้นให้เหมือนมีชีวิตจริง เรื่องที่เกี่ยวกับอาชญากรรมและความสูญเสีย

2) มีเสียงสัมภาษณ์แบบรายการพูดคุย (Vox-pop talk shows) ให้ความสำคัญกับบุคคล ศูนย์กลางอยู่ที่ผู้ชมในห้องส่งและผู้ชมที่บ้านนั้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง หัวข้อที่เป็นความขัดแย้งของสังคมและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ของมนุษย์ เป็นการทำให้เรื่องราวธรรมดากลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจได้

3) มีลักษณะการเป็นนิตยสารแนวสาระบันเทิง (Infotainment magazines) ในตอนเช้าเรียกว่า เป็นโชว์ช่วงอาหารเช้า (breakfast shows) แต่รูปแบบนี้สามารถพบได้ในช่วงเวลาก่อนหรือหลังอาหารเย็นได้เช่นกัน เห็นได้ชัดเจนว่าสัดส่วนความเป็นบันเทิงถูกผสมเข้ากับสาระ เรื่องราวที่จริงจัง

4) เป็นข่าวสารที่ถ่ายทอดไปยังทั่วโลก (Transnational Satellite) ดังเช่น สถานี CNN รูปแบบนี้ประกอบด้วย การถ่ายทอดข่าวตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่เสนออย่างต่อเนื่อง ซ้ำซากรวมทั้งการเสนอความคืบหน้าของข่าวสำคัญ ๆ รวมถึงข่าวที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษ เช่น ข่าวธุรกิจ ข่าวบันเทิง ราวกับเป็นรายการสัมภาษณ์ แนวโน้มอย่างหนึ่งที่ข่าวเหล่านี้มีคือ

กระบวนการปรุงแต่งแก้ไขมีน้อยกว่าข่าวแบบประเพณีนิยมและถ่ายทอดเป็นภาพยนตร์ข่าวอย่าง
หยาบ ๆ (raw footage) และมีลักษณะการเสนอที่จัดให้อย่างทันที

เรื่องราวในข่าวถูกสร้างขึ้นและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิง อย่างน้อยสิ่งหนึ่งที่พบ
คือ ข่าวบางข่าวนั้นมีคุณค่าด้านความบันเทิง เมื่อเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอาชญากรรม ภัยพิบัติ
โศกนาฏกรรม เรื่องอื้อฉาว เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของมนุษย์ ซึ่งเราสามารถเข้าใจเรื่องราวที่
เหมือนละครในข่าวได้ และละครนั้นมีความสัมพันธ์กับนวนิยาย โดยข่าวมีการสร้างจุดสุดยอด
(peak) และผ่านสิ่งที่สัมพันธ์ซึ่งก่อให้เกิดความตื่นเต้น โทรทัศน์เพื่อการค้าส่วนใหญ่จัดการสร้าง
ความน่าตื่นเต้นด้วยการพักโฆษณา คล้ายกับละครน้ำเน่า หนังสือพิมพ์ที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกต้อง
ทำข่าวให้เป็นบันเทิง เพื่อให้ขายได้ ทั้งการพาดหัวข่าว การเลือกเรื่องราวและการเล่าเรื่อง (Burton,
2002: p.147)

องค์ประกอบของข่าวโทรทัศน์

การพิจารณาคัดเลือกข่าวมีองค์ประกอบหลายอย่าง เช่นเดียวกับองค์ประกอบข่าวของ
หนังสือพิมพ์ แต่โดยทั่วไปข่าวโทรทัศน์มักให้ความสำคัญกับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง

1. Impact หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ
ผู้ชม ไม่ว่าจะเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือต่อคนเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำมันขึ้นราคา ราคาสินค้า
เกษตรตกต่ำ ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจจะมีผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ และยิ่งปริมาณ
ของผลกระทบที่เกิดขึ้นมีจำนวนมาก ก็ยิ่งจะทำให้ข่าวนั้นได้รับความสนใจมากขึ้น

2. Interest หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้คนสนใจ กลายเป็นประเด็นพูดคุย
สนทนา โดยทั่วไปมักจะเป็นเหตุการณ์ ที่ทำให้ผู้ชมสัมพันธ์ถึงปัญหาตัวเอง หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ
ตนเองในชีวิตประจำวัน

3. Information รายการข่าวโทรทัศน์ สามารถนำเสนอข้อมูลให้ผู้ชมสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะสามารถนำเอาภาพของเหตุการณ์จริงมานำเสนอได้
เช่น วิธีการประหยัดน้ำมันในภาวะที่น้ำมันราคาแพง วิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออก เป็นต้น

4. Visual หมายถึง ภาพ ข่าวโทรทัศน์ที่ดีสามารถทำให้ผู้ชมเห็นและเข้าใจเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาอันสั้น เพราะภาพที่ดีเพียงภาพเดียว สามารถสื่อความหมายแก่ผู้ชมได้
ดีกว่าคำพูดที่ยืดยาว

การนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ นอกจากจะเต็มไปด้วยเนื้อหาสาระแล้ว สิ่งที่น่าสนใจ ไม่ได้ในการนำไปใช้ในข่าวโทรทัศน์ ตามคุณลักษณะโดยรวมของสื่อโทรทัศน์ คือ ความบันเทิง ซึ่งหมายถึงความแจ่มชัด ความเคลื่อนไหว และมีจังหวะทุกอย่างก้าว และรูปแบบที่ไม่ใช่การแสดง เพื่อจูงใจให้ผู้ชมสนใจในบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวและสร้างความเชื่อมั่นด้วยการเสนอภาพ

ประเภทของข่าว

การเสนอข่าวสามารถแบ่งตามระดับของข่าวได้ 2 ระดับ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูล ดังนี้ (อัษฎสิทธิ์ ชัยวรพร, 2535: 396 และ ดร.ณี หิรัญรักษ์, 2537: 14)

1. ข่าวหนัก (Hard News)

เป็นข่าวที่มุ่งให้เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้อ่านมากกว่าการมุ่งหวังผลทางด้านอารมณ์ ข่าวหนักมักจะเป็นข่าวที่มีความสำคัญต่อคนเป็นจำนวนมาก และมีการนำเสนออย่างรวดเร็วทันทั่วถึง ข่าวประเภทนี้ได้แก่ ข่าวการที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ เช่น การเมือง การต่างประเทศ การศึกษาแรงงาน ศาสนา เศรษฐกิจ ศาล สงคราม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ข่าวเบา (Soft News)

เป็นข่าวที่เน้นการเร้าอารมณ์มากกว่าสาระที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับ เช่น ข่าวที่อ่านแล้วเกิดอารมณ์สนุกสนาน ตื่นเต้น ชื่นชม หรือเกิดอารมณ์เกลียดชัง หมั่นไส้ มีเนื้อหาที่ไม่เน้นความรวดเร็ว ทันเวลา ข่าวเบา โดยปกติจะมีความสำคัญน้อยกว่าข่าวหนัก แต่มักจะได้รับความสนใจจากผู้อ่าน เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวข้อโกง ข่าวตลกขบขัน สังคมและบุคคล ปกิณกะชีวิต อุบัติเหตุและภัยพิบัติ ดินฟ้าอากาศ บันเทิง ศิลปะวัฒนธรรม และเรื่องประหลาด ไสยศาสตร์หรือปาฏิหาริย์ เป็นต้น

ชนิดของข่าว

ผู้วิจัยได้รวบรวมตำราที่เกี่ยวข้องกับการข่าว โดยเรียบเรียงประเภทข่าวตามเนื้อหาสาระ ดังนี้ (พนม วรรณศิริ, 2544: 35-42 และ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545: 60-61)

1. ข่าวการเมือง ข่าวที่เกี่ยวกับกิจการบ้านเมือง การบริหารงานของรัฐบาล กิจกรรมหรือการทำงานของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ฝายค้าน ความเคลื่อนไหวพรรคการเมืองกลุ่มต่าง ๆ การเลือกตั้ง การเมืองการปกครอง โดยมีรายงานข่าวนี้ไว้ในช่วงต้นของการรายงานข่าว

2. ข่าวเศรษฐกิจ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย ธุรกิจ อุตสาหกรรม ราคาสินค้า ภาวะเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย การเงิน การธนาคาร การตลาด อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การลงทุน ผลผลิตทางการเกษตร

3. ข่าวสังคม ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวกับความเป็นไปในสังคม อาจเกี่ยวข้องกับบุคคลระดับต่าง ๆ ในสังคมกิจกรรมความเคลื่อนไหวในการดำเนินชีวิตต่าง ๆ หรือเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เช่น เรื่องแปลกประหลาด เรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อ เป็นต้น

4. ข่าวอุบัติเหตุและภัยพิบัติ ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติและความสูญเสียทั้งหลายอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ ติ๊กถล่ม แผ่นดินไหว เครื่องบินตก เรือล่ม

5. ข่าววิทยาศาสตร์ การค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ความก้าวหน้าในแวดวงวิทยาศาสตร์ การคิดค้น ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ

6. ข่าวสาธารณสุข ได้แก่ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ อนามัย และสาธารณสุขของประชาชน

7. ข่าวต่างประเทศ ได้แก่ เหตุการณ์ที่มีความสนใจที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรม ความหายนะ ความร่วมมือและความขัดแย้งระหว่างประเทศและเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจสำหรับสังคมโลก อาจจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ภายในประเทศเราหรือไม่ก็ได้ ปัจจุบันสามารถนำเสนอข่าวต่างประเทศในช่วงต้น หรือในช่วงข่าวภายในประเทศได้ หากว่าเหตุการณ์นั้น ๆ มีคุณค่าทางข่าวสูง มีความสำคัญอย่างมาก เช่น ข่าวสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิงไดอาน่า ข่าวนี้สามารถขึ้นเป็นข่าวนำข่าวแรกได้ในการเสนอข่าวประจำวัน

8. ชาวอาชญากรรม เกี่ยวกับการฆาตกรรม ปล้นจี้ ทำร้ายร่างกาย ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ การค้ายาเสพติด การค้าของเถื่อน ปลอมแปลง การทำผิดกฎหมายอาญา เป็นต้น เป็นชาวที่มักเกิดขึ้นตามภาวะสภาพของสังคม ที่สร้างความกดดันให้บุคคลทำผิดกฎหมาย สะท้อนถึงสภาพสังคมในขณะนั้น

9. ชาวกีฬา ได้แก่ ชาวกีฬาทั้งในและต่างประเทศการนำเสนอชาวกีฬา ในบางสถานีนำไปไว้ในช่วงทำรายการข่าว บางสถานีนำไปไว้ในช่วงก่อนการรายงานอากาศ โดยมากจะเป็นการสรุปการแข่งขัน รายงานผลการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นประจำวัน ซึ่งหากเป็นการแข่งขันนัดสำคัญ ๆ ระดับประเทศ ระดับโลก อาจถูกนำไปอยู่ในช่วงข่าวภายในประเทศหรือข่าวต่างประเทศ นอกจากการสรุปและรายงานผลแล้ว อาจมีการแจ้งให้ทราบว่าจะมีการแข่งขันประจำวันนั้น ๆ ตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวประจำวันของวงการกีฬาแต่ละประเภทให้ผู้ชมที่สนใจรับทราบ ช่วงการรายงานข่าวกีฬามีความยาวประมาณ 3 - 5 นาที ยกเว้นขณะนั้นมีมหกรรมกีฬาสำคัญ ๆ ช่วงเวลาที่นำเสนอก็จะยาวขึ้น หรือนำเอาไปเสนอช่วงข่าวภายในประเทศได้

10. ชาวบันเทิง ชาวที่มีเนื้อหาด้านศิลปวัฒนธรรมหรือสุนทรียศาสตร์ ที่สร้างความเพลิดเพลิน ความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิงทั้งในและต่างประเทศ ชาวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของบุคคลในวงการที่สร้างความสนุกสนานแก่คนทั่วไป ได้แก่ คนในวงการเพลง ภาพยนตร์ ดนตรี หนังสือ

11. ชาวสภาพอากาศและจรวด เนื่องจากเรื่องของดินฟ้าอากาศ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การทำมาหากินเป็นส่วนใหญ่ เช่น การรายงานสภาพอากาศที่แปรปรวน ทำให้ผู้ชมมีความระมัดระวังมากขึ้น บางสถานีนำไปไว้ช่วงท้ายของรายการแล้วใช้ตัวหนังสือซ้อนภาพกราฟฟิก บางสถานีก็ใช้ผู้ประกาศเป็นคนรายงาน โดยส่วนใหญ่มีช่วงเวลายาวประมาณ 3-5 นาที หรืออาจจะน้อยกว่านี้ก็ได้ เช่น การขึ้นในลักษณะเช่นเดียวกับไตเติ้ลท้ายข่าวจะค่อนข้างเร็ว บางครั้งอาจจะสลับช่วงกับการรายงานกีฬาก็ได้

12. ชาวเกษตร ได้แก่ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การเพาะปลูกพืชไร่ พืชสวน การเลี้ยงสัตว์ เทคโนโลยีทางชีวภาพด้านการเกษตร หรือเรื่องราวที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกร เป็นต้น

การนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ นอกจากจะเต็มไปด้วยเนื้อหาสาระแล้ว สิ่งที่น่าสนใจไม่ได้ในการนำไปใช้ในข่าวโทรทัศน์ ตามคุณลักษณะโดยรวมของสื่อโทรทัศน์ คือ ความบันเทิง ซึ่งหมายถึงความแจ่มชัด ความเคลื่อนไหว และมีจังหวะทุกอย่างก้าว และรูปแบบที่ไม่ใช่การแสดง เพื่อจูงใจให้ผู้ชมสนใจในบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวและสร้างความเชื่อมั่นด้วยการเสนอภาพ

ช่วงเวลาในการรายการข่าว

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในเรื่องเวลาของการเสนอข่าวที่ดี มีดังนี้ (เกษม ศิริสัมพันธ์, 2508: 72-75)

1. ช่วงเช้า (06.00 - 09.00 น.) เป็นเวลาที่คนกำลังเตรียมตัวออกไปทำงาน ไปโรงเรียน มักเปิดรับชมข่าวโทรทัศน์ก่อนออกไปนอกร้าน เพื่อดูว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างตั้งแต่กลางคืน หลังจากที่ได้เข้านอนแล้ว ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวจึงต้องตระหนักความสำคัญข้อนี้ และพยายามเสนอข่าวล่าสุด และเสนอทบทวนข่าวที่เกิดขึ้นเมื่อคืนที่แล้ว ตามปกติมักมีการเสนอการพยากรณ์อากาศตลอดทั้งวัน แต่เวลาเช้าเป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศ เพราะผู้ฟังผู้ชมย่อมต้องการที่จะรู้ว่าอากาศวันนี้จะเป็นอย่างไร

2. ช่วงกลางวัน (12.00 - 13.00 น.) ในระยะเวลาตอนนี้จะมีความนิยมรับชมข่าวแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน ในเมืองใหญ่ผู้ชมมักเป็นผู้หญิง แม่บ้าน แต่ในเมืองเล็ก ๆ อาจจะมีคนทำงาน หรือเด็กที่กลับบ้านตอนกลางวัน สำหรับในชนบทเหมาะสมที่จะนำเสนอรายการข่าวช่วงนี้เป็นอย่างมาก เพราะชาวบ้านหรือเกษตรกรซึ่งกลับมาจากรุ่นาอยากจะทำความเคลือบไหวและข่าวคราวเกี่ยวกับการเกษตร ฟ้าไร่ และข่าวดินฟ้าอากาศ

3. ช่วงเย็น (18.00 - 19.00 น.) เวลาตอนเย็นนี้เป็นเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเสนอรายการข่าว เพราะเป็นเวลาที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนต่างมารวมกันเพื่อรับประทานอาหารเย็น เป็นเวลาพักผ่อน และต้องการรับชมข่าวที่เกิดขึ้นตลอดทั้งวัน

4. ช่วงดึก (22.00 - 23.30 น.) ในเวลานี้สามารถเสนอเหตุการณ์ล่าสุด ทบทวนเหตุการณ์ที่สำคัญในวันนั้น แล้วส่งผู้ชมเข้านอนด้วยรายการพยากรณ์อากาศสำหรับวันรุ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว

คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกาศดังที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการทำหน้าที่ของผู้ดำเนินรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่าเป็นไปตามคุณสมบัติที่พึงประสงค์เหล่านี้หรือไม่ อย่างไร เพื่อค้นหาภาพรวมของการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่ปรากฏสู่สายตาคนดูนั้นเป็นอย่างไร และทางสถานีหรือผู้ผลิตรายการข่าวนั้นให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนไหนของผู้ดำเนินรายการข่าวของสถานีเป็นพิเศษ โดยมีรายละเอียดดังนี้

รายการข่าวโทรทัศน์นั้น สามารถนำเสนอบุคลากร (ผู้ประกาศข่าว หรือผู้อ่านข่าว ผู้สื่อข่าว หรือผู้รายงานข่าว) ซึ่งไม่มีหลักการที่แน่นอนตายตัวว่าจะต้องมีจำนวนกี่คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการนำเสนอ และขอบข่ายงานด้านข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องนั้น ๆ แต่โดยปกติแล้วบุคลากรข่าวที่มีหน้าที่นำเสนอข่าวนั้นจะประกอบด้วย (White, 1990)

1. *ผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman)* หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการนำเสนอข่าว มักถูกวางตำแหน่งให้เป็นศูนย์กลางในการนำเสนอข่าว เป็นผู้เชื่อมโยงข่าว เชื่อมช่วงต่าง ๆ ในรายการ และนำเสนอข่าวจากจุดต่าง ๆ เช่น การรายงานข่าวนอกสถานที่ของผู้สื่อข่าวหรือผู้รายงานข่าวเพื่อให้ข่าวนำเสนอได้อย่างราบรื่น

นอกจากนี้ต้องสามารถนำเสนอข่าวสด ๆ โดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าได้ คำนี้เริ่มใช้ในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ที่ระบุว่าผู้ประกาศข่าวหลักนอกจากมีหน้าที่ในการรายงานข่าวแล้วยังมีหน้าที่ในการเขียน ตกแต่ง แก้ไขข่าว บางครั้งผู้ประกาศข่าวต้องทำการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และวางตัวเป็นกลาง หรือการจัดให้ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็น อาจเรียกได้ทั้ง Anchorperson และ Anchorwoman เป็นคำใหม่ที่ CBS ใช้เรียกครั้งแรก

2. *ผู้ประกาศข่าวร่วม* หมายถึง ผู้ประกาศที่ทำหน้าที่รายงานข่าวร่วมกับผู้ประกาศข่าวหลัก โดยสลับกันไป ตามลำดับชั้นข่าว หรือตามการสั่งการของผู้กำกับข่าว นอกจากนั้นอาจได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบทำหน้าที่นำเสนอข่าวในแต่ละช่วงเวลา หรือในแต่ละหมวดหมู่ของข่าวก็ได้ เช่น รับผิดชอบช่วงการรายงานข่าวกีฬา หรือการรายงานสภาพดินฟ้าอากาศ เป็นต้น

รายการข่าวบางสถานีโทรทัศน์ ช่วงต้นจะมีผู้ประกาศข่าวหลัก และผู้ประกาศข่าวร่วมชาย 1 คน หญิง 1 คน พอเข้าสู่ช่วงข่าวกีฬาจะมีผู้ประกาศข่าวร่วมเพิ่มขึ้นไปอีก 1 คน และในช่วงรายงานสภาพดินฟ้าอากาศเป็นผู้ประกาศข่าวร่วมอีก 1 คน อาจจะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ แล้วแต่

ความเหมาะสม หรือแล้วแต่การคัดเลือกหรือรูปแบบการนำเสนอของแต่ละสถานี การรายงานสองประเภทหลังนี้ ส่วนใหญ่ในแต่ละสถานีจะมีผู้ทำหน้าที่หลักตรงนี้เป็นประจำอยู่แล้ว เช่น รายงานข่าวกีฬา อาจมีผู้ประกาศ 2 คน ทำหน้าที่สลับกันไปในแต่ละวัน

3. *ผู้สื่อข่าว / ผู้รายงานข่าว (Newscaster)* หมายถึง เจ้าของขึ้นข่าวแต่ละข่าวที่ได้ถูกเลือกสรรเพื่อนำมาออกอากาศในรายการข่าวนั้น ๆ มักปรากฏตัวรายงานเรื่องราวข่าวที่ตนเองออกไปทำจากสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นข่าว หรืออาจจะทำการสื่อข่าวด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้วทั้งหมด ประเมินคุณค่าของเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ตรวจสอบความถูกต้อง และเขียนข่าว หลังจากนั้นนำข่าวมาอ่านตามคำบรรยายที่เขียนไว้ บางครั้งอาจทำหน้าที่เชื่อมโยงข่าวแต่ละขึ้นด้วย

White (1990) กล่าวว่า บางครั้งผู้ประกาศข่าวหลักของสถานีโทรทัศน์ระดับท้องถิ่นอาจทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการข่าว หรือบางครั้งทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการข่าว ที่คอยสั่งงานมอบหมายข่าวให้กับผู้สื่อข่าวอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีผู้แบ่งประเภทผู้ประกาศข่าว จากผลการศึกษาของ สนมพร ฉิมเฉลิม (2542) เรื่อง "กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์" พบว่า สามารถแบ่งผู้ประกาศข่าวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. *ผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman)* หมายถึง ผู้ประกาศข่าวที่ทำหน้าที่เขียนบทสำหรับการอ่านข่าวเอง นอกจากนั้นจะทำหน้าที่รายงานข่าวสดในเหตุการณ์จริง และยังคงทำรายงานข่าวพิเศษอีกด้วย ในบางครั้งต้องเป็นผู้กำกับรายการข่าว และบรรณาธิการข่าวไปด้วย

2. *ผู้ประกาศข่าวร่วมหรือผู้นำเสนอข่าว (News Presenter)* หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่อ่านข่าวตามบทที่มีผู้สื่อข่าวเขียนมาให้เรียบร้อยและผ่านการตรวจคัดเลือกแก้ไขจากบรรณาธิการข่าวเป็นอย่างดี ผู้ประกาศข่าวประเภทนี้มักมีหน้าตาสวยงาม เป็นเครื่องดึงดูดผู้ชม แต่งกาย แต่งหน้าทำผมตามสมัยนิยม ให้ออกมาดูดีทันสมัยมากที่สุด ผู้ประกาศข่าวประเภทนี้จะมารับหน้าที่อ่านข่าว นำเสนอข่าว ด้วยน้ำเสียงลีลาที่ดี

3. *ผู้รายงานข่าว (News Reporter)* หมายถึง ผู้ที่เป็นเจ้าของขึ้นงานข่าวที่ได้เลือกสรรแล้วโดยจัดทำเป็นข่าวไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาออกอากาศในรายการข่าว ผู้รายงานข่าวจะปรากฏตัวรายงานเรื่องราวของตนจากสถานที่ที่เป็นข่าว หรือโดยการอ่านคำบรรยายข่าวด้วยตนเองก็ได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ประกาศข่าวเปรียบเหมือนกับผู้เล่าเรื่องไปยังผู้ฟังโดยตรง บ่อยครั้งที่ผู้รายงานข่าวทางโทรทัศน์และผู้ประกาศข่าวหลักอธิบายเหตุการณ์ที่กระตุ้นผู้ชมให้เกิดภาพ (Hyde, 1995) ผู้ประกาศจึงเป็นทั้งผู้นำเสนอ นักสื่อสาร และผู้แปลความในข่าว เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ความเป็นผู้มีชื่อเสียงของผู้ประกาศข่าว

โทรทัศน์ช่วยสร้างบุคลิกที่น่าเชื่อถือให้แก่ใครก็ตามที่ออกหน้าจอ โดยเฉพาะละครดาราได้รับบทบาทที่อยู่ในชีวิตจริงของเรา ทำให้มีลักษณะความเป็นคนของสาธารณะที่มีทั้งความหมายทางการค้ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก และมีคุณค่าเหนือกว่าที่เราเห็น ที่เด่นชัดคือ ให้กำเนิดสิ่งสำคัญระหว่างสื่อ ตัวกลาง และผู้ชม เป็นองค์ประกอบในทางการค้าของสินค้า สามารถดึงดูดผู้ชม แสดงบทบาทหน้าที่ตามรูปแบบรายการโทรทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้

Burton (2002) ศึกษาปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม สามารถมองได้ 3 แบบดังนี้

- 1) ความเข้าใจว่าดาราคือตัวแทนและผู้แทนการค้า ใช้โปรโมทหนังและการค้าพาณิชย์ และระดมผู้ชมเพื่อให้ดูในสิ่งที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ และรูปแบบที่หวังผลกำไร
- 2) ดารามีทั้งบุคลิกลักษณะและการแสดงออก ตามบทที่เขาแสดง เป็นตัวแทนทางอุดมการณ์ทางพฤติกรรม ลักษณะนิสัย การกระทำ อารมณ์ความรู้สึก ในบริบทที่เกี่ยวกับการติดต่อ ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ที่มีพลังด้านภาพลักษณ์ หรือรหัสทางวัฒนธรรม
- 3) ความสัมพันธ์ของดารากับผู้ชม ดาราเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง เพราะเป็นต้นแบบการดำเนินชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะทางเพศ และเพศสภาพ

ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เปรียบเสมือนฟรีเซ็นเตอร์สินค้าคนหนึ่งที่สามารถนำเสนอสินค้าในที่นี้หมายถึง การนำเสนอข่าวให้น่าสนใจน่าติดตามได้ และสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตัวเอง ทำให้คนดูเชื่อตามสิ่งที่ตนรายงาน

คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าว

ผู้ประกาศข่าวต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อให้การรายงานข่าวมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานี จึงต้องประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

White (1990) ได้กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ประกาศข่าวไว้ดังนี้

1. รูปร่างหน้าตา (Looks) ไม่จำเป็นที่ผู้ประกาศจะต้องเป็นคนสวยหรือหล่อแบบดารานักแสดง เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถปรุงแต่งขึ้นมาได้ อย่างไรก็ตามโทรทัศน์เป็นสื่อที่มองเห็นภาพได้ รูปลักษณ์และท่าทางจึงยังคงเป็นสิ่งสำคัญระดับหนึ่งในอาชีพผู้ประกาศข่าว
2. น้ำเสียง (Voice) การมีน้ำเสียงที่พูดได้อย่างชัดเจน ถูกต้องตามอักขระ มีจังหวะวรรคตอนที่ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การอ่านข่าวน่าฟัง น่าสนใจ ชวนติดตามยิ่งขึ้น
3. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ถึงแม้ว่าผู้ประกาศข่าวจะไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาสวย ไม่มีน้ำเสียงชวนฟัง แต่มีน้ำเสียงในการอ่านข่าวออกเสียงได้ชัดเจน กลมกลืนไปกับเหตุการณ์ที่กำลังอ่านอยู่ เพื่อให้การสื่อสารกับผู้ชมประสบผลสำเร็จ
4. องค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากรูปร่างหน้าตา เช่น ทรงผม (Hair Style) การแต่งหน้า (Make up) การแต่งกาย (Dress) สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบอย่างมากต่อการปรากฏตัวต่อหน้าสาธารณชนของผู้ประกาศข่าว
5. ประสบการณ์ (Experience) ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ มักกังวลในเรื่องรูปร่างหน้าตามากกว่าจะเป็นอย่างไรเมื่ออยู่ต่อหน้ากล้องโทรทัศน์ บางคนมีพรสวรรค์ในการพูดต่อหน้าสาธารณชน บางคนมีอาการสั้นประหม่า แต่สิ่งเหล่านี้จะค่อย ๆ ดีขึ้น เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น ได้ออกอากาศบ่อยขึ้น ดังเช่น ผู้ประกาศข่าวชั้นนำของอเมริกา Walter Cronkite, Dan Rather, Tom Brakaw, Peter Jennings ดังนั้น ประสบการณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้การทำงานของผู้ประกาศข่าวดีขึ้น
6. การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน (Sense of Humor) ผู้ประกาศข่าวที่มีอารมณ์ขัน จะทำให้การทำงานไม่เคร่งเครียดจนเกินไป ถึงแม้ว่างานที่รับผิดชอบอาจดูน่าเบื่อสำหรับผู้ประกาศข่าวที่ต้องทำงานเพื่อสาธารณชน ก็ควรปรับอารมณ์ได้ดี มองทุกสิ่งทุกอย่างให้สนุกสนาน

7. *การทำงานร่วมกับผู้อื่น / การทำงานเป็นทีม (Teamwork)* ผู้ประกาศที่ดี จะต้องฝึกหัดให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น จะทำให้งานสำเร็จไปอย่างรวดเร็ว ราบรื่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างราบรื่น

สื่อกระจายเสียงแห่งชาติในสหรัฐอเมริกาได้ระบุคุณสมบัติของผู้ประกาศ (Announcer) ไว้ ดังนี้ (Heneke and Dumit, 1985: p.4-5)

1. *น้ำเสียงที่ดี* เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในอาชีพผู้ประกาศ ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ นอกจากนี้ยังต้องมีสุขภาพที่ดี บุคลิกที่สง่า มีความมั่นใจกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ ตัดสินปัญหาได้ดีและสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการมีอารมณ์ขันเป็นพื้นฐานที่สำคัญ

2. *การศึกษา* การศึกษาในระดับอุดมศึกษา กล่าวคือ ควรฝึกให้มีความคุ้นเคยในการออกเสียงชื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศได้ถูกต้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพลงและข่าว ความรู้ในเรื่องของข่าวช่วยเพิ่มคุณค่าความสนใจในข่าว ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่จะช่วยให้สามารถอธิบายเรื่องกีฬาหรือเหตุการณ์พิเศษอื่น ๆ ที่อยู่ในเรื่องราวนั้น

3. *หน้าที่* หน้าที่ของผู้ประกาศคือ การนำเสนอสิ่งที่เกี่ยวข้องกับรายการกระจายเสียง ด้วยวิธีที่น่าพอใจ รวมทั้งความสามารถในการเขียนข่าวได้อย่างต่อเนื่อง และดูแลจัดการรายการให้เสร็จสมบูรณ์ เป็นได้ทั้งผู้ผลิตและผู้กำกับรายการ เมื่อโอกาสมาถึง

4. *ประสบการณ์* ควรมีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องที่รายงาน และควรเป็นผู้ที่เคยผ่านการทำงานในสถานีเครือข่ายท้องถิ่นมาก่อนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ถึงจะกลายเป็นที่รู้จักในกลุ่มกระจายเสียงอื่น ๆ ก่อนที่จะสมัครในตำแหน่งหัวหน้าสถานี

5. *ความก้าวหน้า* ความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมีพรสวรรค์ของผู้ประกาศแต่ละคนและการมีใจรักในอาชีพผู้ประกาศข่าว เช่นเดียวกับคุณสมบัติที่ทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพผู้ประกาศข่าว เช่น การเป็นผู้ติดตาม เกะติตสถานการณ์ข่าว (perseverance), การรอบรู้ มีความชำนาญ เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ (resourcefulness) และมีไหวพริบปฏิภาณที่ดี (tact)

การทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ถูกต้องนั้น ได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติ ดังนี้ (Fang, 1972: p.55)

Speaking Clearly ผู้ประกาศข่าวต้องพูดจาได้ชัดเจน เพราะต้องอ่านข่าวให้ผู้ชมเข้าใจ และเพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดเมื่อเวลาออกอากาศ ผู้ประกาศข่าวควรตรวจดูข่าวก่อนเวลาออกอากาศจริง เพราะอาจพบกับคำหรือชื่อยาก ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

- Sense of News ผู้ประกาศควรมีความเข้าใจในข่าวด้วย ในการอ่านข่าวควรรู้ใช้ภาษาที่แสดงถึงความรู้สึกกับเหตุการณ์ในข่าวบ้าง เช่น การแสดงความรู้สึกเสียใจต่อข่าวการสูญเสีย เรื่องเศร้าโศก หรือเรื่องราวของความทารุณโหดร้าย

- Knows his Subject ผู้ประกาศข่าวต้องอ่านข่าวให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา การอ่านชื่อ หรือคำในภาษาต่างประเทศอื่นได้อย่างถูกต้อง

- Smooth Flow เพื่อให้การอ่านข่าวออกอากาศเป็นไปได้อย่างราบรื่น ผู้ประกาศข่าวต้องทำงานประสานกับฝ่ายอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดีด้วย เช่น ผู้กำกับให้เวลาการบรรยายภาพ 5 วินาที ผู้ประกาศข่าวก็ต้องอ่านข่าวนั้นให้จบทันกับภาพ 5 วินาที และถ้าเกิดปัญหาที่ภาพบนจอภาพไม่ตรงกับคำบรรยาย ผู้ประกาศต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ โดยต้องตัดสินใจว่าควรกล่าวขอโทษทันที หรืออ่านข้ามไปเลย โดยปกติแล้วการกล่าวคำขอโทษสั้น ๆ ก็ไม่ได้ทำให้ ผู้ประกาศข่าวเกิดความอับอายอะไร เพราะผู้ชมก็ต้องเข้าใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างอาจเกิดความผิดพลาดได้ ในกรณีนี้ผู้ประกาศข่าวก็อาจจะใช้อารมณ์ขันเข้ามาช่วยให้บรรยากาศดีขึ้น

- Maintaining contact with his audience เวลาที่อ่านข่าว ผู้ประกาศข่าวควรมองผู้ชมโดยการมองตรงมาที่กล้อง จะทำให้เหมือนกับว่าผู้อ่านข่าวกำลังพูดกับผู้ชม อย่ามัวจ้องอยู่ที่เครื่องช่วยอ่าน (Teleprompter) แต่เพียงอย่างเดียว

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาทางโทรทัศน์ (Talk Program)

แนวคิดเรื่องรายการสนทนาข่าวทางโทรทัศน์นี้ ผู้วิจัยนำมาศึกษาถึงวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทั้งรูปแบบรายการและลีลาการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการในแต่ละรายการว่าได้นำเอาลักษณะของรายการสนทนา (Talk program) และลักษณะของรายการข่าวมาผสมผสานกันอย่างไร เพื่อให้สาระเป็นสิ่งที่คุณดูสามารถเข้าใจได้ง่ายกว่ารายการข่าวที่มีลักษณะเป็นทางการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โทรทัศน์เปรียบเสมือนห้องรับแขกที่ทุกคนมานั่งเพื่อพูดคุย ในเรื่องราวต่าง ๆ ร่วมกัน รายการสนทนา (Talk Program) จึงสามารถตอบสนองสิ่งนี้ได้ โดยนำพาเรามาเพื่อการสนทนาหรือถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิต โดยการพยายามอธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าคืออะไร และเราควรมีวิธีจัดการกับมันอย่างไร เป็นวิธีการในการประเมินถึงสาเหตุและผลกระทบของทุกสิ่งทุกอย่าง

รายการสนทนา มักหยิบเอาประเด็นที่ใกล้ชิดและเรื่องราวที่ซับซ้อนทางประสบการณ์ของมนุษย์ วัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวใจ และเปลี่ยนทัศนคติของมนุษย์ต่อเรื่องนั้น ๆ ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น รายการสนทนาเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคม ประเด็นที่นำมาพูดมักเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ นอกจากนี้ยังเป็นตัววัดคุณค่าของสังคม เพราะถ้ารายการประเภทนี้สามารถนำสังคมไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ก็ถือว่ารายการได้ทำหน้าที่ที่ดีให้แก่สังคม และมีการเลือกแขกรับเชิญ (guest) และผู้เชี่ยวชาญ (expert) ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวนั้น ๆ มาร่วมสนทนาในรายการ เพราะมีความน่าเชื่อถือในการถ่ายทอดเรื่องราวนั้นได้เป็นอย่างดี

รูปแบบรายการสนทนาทั่วไป (Talk Program) นั้นมีหลากหลายแตกต่างกันไป ตั้งแต่รายการสนทนาที่เป็นทางการ มีสาระเข้มข้น ไปจนถึงสาระเบา ๆ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. รายการโต้วาที (Debate Program) เป็นรายการแสดงความคิดเห็น ได้เถียงกันในประเด็นทั่ว ๆ ไปของสังคม มีการแบ่งผู้โต้วาทีออกเป็น 2 ฝ่าย มีผู้ชมมาเข้าร่วมฟังในรายการ โดยมีการตัดสินว่าฝ่ายไหนจะแพ้หรือชนะ แต่ไม่ได้หมายความว่าฝ่ายที่ชนะ จะต้องถูกเสมอไป เพราะขึ้นอยู่กับลีลาการโต้วาที เหตุผลที่แต่ละฝ่ายยกขึ้นมาประกอบเพื่อให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ผู้ชมต้องใช้วิจารณญาณเองว่าอะไรคือความเหมาะสม (Creeber, 2001: p.84)

2. รายการอภิปราย (Discussion Program) เป็นรายการที่เหมือนเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นรายการที่แตกสาขามาจากรายการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ต้องถามคำถามให้เจาะลึกและจับประเด็นคำถามสำคัญได้ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างลึกซึ้งในเรื่องนั้น ๆ นอกจากนี้หากเป็นการอภิปรายกลุ่ม ผู้สัมภาษณ์จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการเชื่อมโยงการอภิปราย ผู้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นมีประมาณ 3 - 4 คน และหากการอภิปรายแบบโต้เถียง (Debate discussion) จะมีผู้เข้าร่วมอภิปราย 2 ฝ่าย ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน อาจให้ผู้ชมเข้ามาร่วมฟังกันในรายการด้วย (Creeber, 2001: p.85)

3. รายการสนทนาบันเทิง (Talk show) เป็นรายการที่เน้นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและเรื่องราวของบุคคลโดยเฉพาะ ประเด็นที่พูดคุยเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดกว่าคนทั่วไป โดยมากมักเชิญแขกรับเชิญที่มีชื่อเสียงมาร่วมพูดคุย ชูชบิถกเถียง หรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับการนำเสนอความสามารถของบุคคล เช่น ดารา นักร้อง นักดนตรี นักกีฬา เป็นต้น พิธีกรมีหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างแขกรับเชิญกับผู้ชม จึงต้องมีทักษะในการโน้มน้าวใจคนดู และมีวิธีการนำเสนอเชื่อมโยงเรื่องราวให้สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้ตั้งแต่ต้นจนจบรายการ โดยสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวได้ บางครั้งทักษะการพูดที่ดีอาจโน้มน้าวให้ผู้ชมผู้ฟังเกิดทัศนคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ (Berman, 1987: p.41-44)

เปรียบเทียบให้เห็นลักษณะความเหมือนและความต่างกันระหว่างรายการสนทนา (Talk program) และรายการสนทนาข่าว (News talk) นั้นสามารถพิจารณาได้จากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ (Creeber, 2001: p. 81-86)

1) เนื้อหา (Content) เนื้อหารายการสนทนาทั่วไปมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกร่วมในรายการ และรายการเหล่านี้มักมีต้นทุนการผลิตที่ถูก คุณค่าด้านการผลิตจึงต่ำ มักนำมาออกอากาศในช่วงดึก ๆ ของวัน และยังมีผู้ฟังมาร่วมฟังการพูดคุยสนทนาในรายการด้วย

เนื้อหาในรายการสนทนาข่าวโทรทัศน์ เนื้อหาข่าวที่เสนอนั้นมักเป็นประเด็นที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกคนดู (tabloid news) เรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนดู (human interest) มีลักษณะของความเป็นข่าวที่ผู้ชมนิยมชมชอบ (popular news) ซึ่งมักจะเป็นสาระเบา ๆ เรื่องราวที่ไม่ซีเรียส เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นทั่วไป ส่วนเรื่องราวหนัก ๆ เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ มักจะนำเสนอแบบผิวเผิน ไม่ได้ลงลึกในรายละเอียด หากจะวิพากษ์วิจารณ์

การทำงานของรัฐบาลก็จะทำกันแบบที่เล่นที่จริง จนอาจทำให้คนดูสับสนว่าเป็นเรื่องจริงหรือเท็จ ทำให้ไม่ค่อยได้รับสาระที่แท้จริงในข่าว

2) *พิธีกร (Host)* พิธีกรในรายการสนทนา มักเรียกว่า Host อาจเป็นหญิงหรือชายก็ได้ แต่ส่วนมากจะใช้พิธีกรคู่ทั้งชายและหญิง หรือบางครั้งก็ใช้พิธีกรร่วมทำงานกันหลายคน มักจะใช้คนที่มีบุคลิกภาพดี และมีทักษะในการพูดที่ดี กล่าวคือ จะต้องสามารถใช้คำพูดชักจูงใจให้ผู้ชมทั้งในห้องส่งและทางบ้าน รวมทั้งผู้ที่มาร่วมรายการ (Talent) ให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามไปกับการนำเสนอ และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากที่จะมีส่วนร่วม หรือมีอารมณ์ร่วมในการดำเนินรายการนั้น จะเห็นได้ว่ามีการให้ความสำคัญแก่ทักษะในการดำเนินรายการเป็นพิเศษ หมายถึงว่าเราสนใจที่วิธีการนำเสนอของพิธีกรมากกว่าที่จะดูว่าเขาพูดอะไรแล้วทำให้คนคล้อยตามได้ ในกรณีที่ ต้องทำงานร่วมกับพิธีกรหลายคน จะต้องคำนึงถึงเพื่อนร่วมงาน เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้ แสดงความรู้ ความสามารถในผลงานบ้าง ไม่แย่งพูดโดยไม่คำนึงถึงเพื่อนร่วมงาน หรือพูดขัด ความคิดเห็นเพื่อนร่วมงานอย่างไม่จำเป็น ต้องคิดว่างานจะสำเร็จเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมมากน้อย เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจที่ดีของทุกคนที่ได้ร่วมงานกัน

รายการสนทนาข่าว มีพิธีกรเป็นจุดเด่นของรายการ รายการหนึ่งจะมีผู้ดำเนินรายการที่โดดเด่นอยู่ 1 คน ที่ถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรหลัก และพิธีกรรองคอยช่วยเสริมให้พิธีกรหลักโดดเด่นขึ้นมาอีก เป็นสิ่งที่คนดูทั่วไปยอมรับกันได้ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการที่โดดเด่นจึงต้องมีภูมิหลังเกี่ยวกับข่าวที่ดี เพราะต้องมีหน้าที่ในการอธิบายเรื่องราวและบอกถึงที่มาที่ไปในข่าว การแสดงความคิดเห็นลงในข่าวของผู้ดำเนินรายการแต่ละคนที่มีมุมมองแตกต่างกันไป ประกอบกับทักษะที่ทำให้ผู้ชมคล้อยตามเรื่องราวที่น่าสนใจได้ เป็นสูตรที่ผสมผสานระหว่างความเป็นพิธีกรรายการสนทนากับผู้ประกาศข่าว เพราะในรายการสนทนาทั่วไป พิธีกรต้องมีความสามารถโน้มน้าวใจคนดูให้เกิดอารมณ์คล้อยตามและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่คนดู ด้วยความสามารถด้านการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการข่าวแต่ละคน และยังสามารถเชื่อมโยงข่าวต่อข่าวได้อย่างไม่สะดุด เป็นความแตกต่างจากเดิมที่ผู้ประกาศข่าวพ้ออ่านข่าวหนึ่งจบก็ตัดสลับไปยังอีกข่าวหนึ่งได้ทันที โดยไม่ต้องใช้เทคนิคลีลาในการเชื่อมโยงข่าวใด ๆ เลย

3) *แขกรับเชิญ และผู้ร่วมรายการ (Guest / Talent)* รายการสนทนาทั่วไป มีแขกรับเชิญซึ่งถือเป็นจุดเด่นที่ช่วยทำให้รายการสนทนาดูใหม่อยู่เสมอ นั่น การเชิญผู้มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ มาร่วมรายการ โดยหลากหลายไม่ซ้ำกันในแต่ละครั้ง เป็นวิธีดึงดูดผู้ชมได้ดีทางหนึ่ง อาจเป็นบุคคลที่มีประวัติชีวิตที่โดดเด่นน่าสนใจ มีความสามารถพิเศษที่แตกต่างไปจากคนทั่วไป หรืออาจเป็นบุคคลสำคัญเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นข่าวในขณะนั้น

แต่รายการสนทนาข่าวไม่มีแขกรับเชิญ (guest) เหมือนรายการสนทนาโดยทั่วไป เพราะมีผู้ดำเนินรายการที่เป็นจุดเด่นของรายการ จึงต้องแสดงศักยภาพและทักษะในการเป็นผู้เสนอข่าวที่ดีเพื่อให้โดดเด่นยิ่งขึ้น

4) *บรรยากาศในรายการ (Atmosphere)* การจัดบรรยากาศในการนำเสนอรายการรวมทั้งรายการสนทนาทั่วไป จะจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์ประกอบด้านการจัดฉาก และอุปกรณ์ประกอบฉาก (Scenery & Props) จะมีลักษณะของความยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นตาตื่นใจ นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคนิคทางด้านแสงและสีสดันต่าง ๆ เพิ่มความรู้สึกในมิติของอารมณ์มากขึ้น การใช้หมอกควันเทียม (Smoke & Smoky) ช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศของการแสดงดูประหนึ่งว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในดินแดนแห่งความฝัน เป็นภาพมายาที่มนุษย์สามารถเข้าถึงและสัมผัสได้

องค์ประกอบด้านการจัดฉาก ในรายการสนทนาข่าวโทรทัศน์ เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ จึงไม่ได้เน้นฉากที่อลังการยิ่งใหญ่เหมือนเช่นรายการสนทนาทั่วไป รายการสนทนาข่าวในแต่ละภาคของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการจัดฉากที่เปลี่ยนสีของฉากไปตามช่วงเวลาที่น่าเสนอ เช่น ช่วงเช้าเป็นฉากโทนสีฟ้า ช่วงเที่ยงโทนสีส้ม ช่วงเย็นโทนสีแดงส้ม ช่วงดึกโทนสีน้ำเงิน มีลักษณะคล้าย ๆ กัน โดยไม่ต้องลงทุนมาก

5) *สไตล์และรูปแบบในการนำเสนอ (Style : Form of Presentation)* การผลิตรายการสนทนาข่าว ต้องคำนึงถึงรสนิยมของคนในสังคม เช่นเดียวกับรายการสนทนาทั่วไป รสนิยมของคนในที่นี้ หมายถึง สังคมส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสังคมของกลุ่มผู้ชมเป้าหมายในแต่ละช่วงเวลาของการเสนอข่าว การคอยสังเกตแนวโน้มของสังคมด้วยวิธีการสอบถาม และติดตามข่าวคราวทางกาสรสื่อสารมวลชน ตลอดจนทำการสำรวจความนิยมของสมาชิกในสังคมด้วยตนเองจะช่วยให้ได้มาก ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นประโยชน์มากในการเลือกความบันเทิงรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาบรรจุเป็นส่วนประกอบ หรือเป็นแกนของรายการ

ในสหรัฐอเมริกาเรียกรายการสนทนาข่าวว่า Infotainment หรือบางที่เรียกว่า Soft News เป็นธุรกิจการนำเสนอข่าวในรูปแบบใหม่ที่ดึงดูดคนดูและดึงดูดโฆษณา ด้วยการผสมผสานระหว่างการสื่อข่าวและความบันเทิงไว้ด้วยกัน

รูปแบบรายการสนทนาข่าว (News Talk) คล้ายกับไทย คือ เป็นการหยิบยกประเด็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ที่เป็นประเด็นร้อนมาพูดคุยถกเถียงกันเพื่อขยายประเด็นโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องจริง ชีวิตจริงของผู้คน (Human Drama / Human Interest) รวมถึง

ชีวิตของคนธรรมดาเดินดินไปจนชีวิตคนดังทั้งหลาย ยิ่งเป็นเรื่องที่สามารถสร้างอารมณ์เข้าถึงให้กับคนดูได้จะยิ่งเป็นที่นิยม ตรงนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ดำเนินรายการด้วย

นอกจากนี้รายการรูปแบบนี้จะมีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาแสดงความคิดเห็นหรือสัมภาษณ์ บางรายการมีการให้โทรศัพท์หรืออีเมลเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นทันที ถือเป็นรูปแบบที่น่าสนใจของการดำเนินธุรกิจข่าว โดยเฉพาะข่าวทีวีของอเมริกาในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จากแนวโน้มที่บริษัทสื่อขนาดใหญ่ในอเมริกาเริ่มปรับโครงสร้างธุรกิจในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาด้วยการพยายามลดต้นทุนเพิ่มเรตติ้งควบกิจการ เปลี่ยนผู้บริหาร และที่สำคัญเปลี่ยนรูปแบบของการนำเสนอข่าว โดยเน้นการเสนอข่าวที่มีเนื้อหาสาระเบา ๆ ไม่ใช่เรียส แต่สร้างให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจได้ด้วยการใช้พิธีกรรายการข่าวเป็นตัวดึงดูดผู้ชม

พิธีกรรายการข่าวหรือผู้ประกาศข่าว เรียกกันได้หลายแบบในอเมริกา ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการนำเสนอ ถ้าเป็นข่าวเบา ๆ เน้นที่ความบันเทิง บางทีก็เรียก “Infotainers” แต่โดยทั่วไปจะเรียกว่า News Anchors ซึ่งมีการวิจารณ์ว่าผู้ประกาศข่าวเหล่านี้ไม่ใช่ “นักข่าว” ที่แท้จริง แต่เป็นเพียงแค่ “News Actors” หรือนักแสดงสื่อข่าวที่มีความสามารถในการแสดงให้ผู้ชมเชื่อว่ามีค่าน่าเชื่อถือในการนำเสนอข่าวมากกว่าที่จะเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในจิตวิญญาณของผู้สื่อข่าว

Bonnie Anderson อดีตผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ NBC และ CNN ได้กล่าวไว้ในหนังสือ News Flash ว่า “ฉันเรียกคนเหล่านี้ว่า นักแสดงสื่อข่าว เพราะเป้าหมายของพวกเขาคือ ให้คนดูที่ตัวของพวกเขา ไม่ใช่เนื้อหาของข่าว” และถ้าคนดูดีรายการ เรตติ้งเพิ่ม เงินเพิ่ม ทำให้คนเหล่านี้กลายเป็นผู้มีชื่อเสียง (celebrity) ภายในระยะเวลาอันสั้น มีรายได้ค่าตัวแพง ๆ (“Exclusive America News talk”, 2548, 127)

ในประเทศไทยการเล่าข่าวหรือพูดคุยข่าวนั้น มีต้นกำเนิดมาจากรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการในวิทยุกระจายเสียง วิทยุ มิ่งเมือง (2535) ศึกษา พบว่า รูปแบบรายการเล่าข่าววิทยุ มีลักษณะที่เป็นกันเอง เป็นข่าวชาวบ้าน ผู้ดำเนินรายการทำให้รายการข่าวน่าสนใจด้วยการบรรยาย สร้างมุขตลก การสร้างภาพพจน์ การแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ ตามความสามารถเฉพาะตัวของผู้จัดรายการที่แตกต่างกันไป ผู้จัดรายการแต่ละคนมีการสร้างความหมายที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าวทั้งโดยอรรถและโดยนัยที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของผู้จัดรายการเองและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้จัดรายการแต่ละคน ซึ่งมักมีประสบการณ์ในอดีตเกี่ยวกับการเหตุการณ์ข่าว แนวความคิด ทศนคติที่แตกต่างกัน จึงมีผลต่อความหมายที่ปรากฏออกมา เช่น ดุษฎี บงกช น้อย จากรายการ คู่ใจ 6 โมงเช้า

(ปชส. 7 เอเอ็ม 873) วุฒิ เวณูจันทร์ จากรายการ ข่าวสี่มุมบ้าน (ทอ. 06 กรุงเทพฯ เอเอ็ม 1251) นายหนวย จากรายการ เสียงจากนายหนวย (ขสทบ.) สมหญิง ยิ่งยศ จากรายการ หญิงไทย ไชข่าว รายการ “ข่าวชาวบ้าน” เป็นที่นิยมของผู้ฟังมาก เพราะมีประเด็นข่าวที่หลากหลายกว่าข่าว จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และด้วยรูปแบบการนำเสนออย่างไม่เป็นทางการทำให้ผู้ฟังติดลิลาการเล่าข่าว ในขณะที่เดียวกันการเปิดฟังรายการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ฟังมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารทันเหตุการณ์มากขึ้น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว

แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางวิเคราะห์ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่ามีกลวิธีการนำเสนอข่าวด้วยวิธีการเฉพาะตัวของแต่ละคน แตกต่างกันอย่างใด เพื่อให้คนดูชื่นชอบและติดตามดูรายการโดยตลอด จนทำให้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

การเล่าเรื่องเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์เป็นนักเล่าเรื่อง การตัดสินใจ และการสื่อสารของมนุษย์ขึ้นอยู่กับ “เหตุผลที่ดี” (Good Reason) แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ รูปแบบการสื่อสาร และเหตุผลที่ดีมาจากภูมิหลังของบุคคล วัฒนธรรม ลักษณะนิสัย และอิทธิพลของภาษา ความมีเหตุผลของเรื่องราวที่เล่า ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้เล่าเรื่องที่จะตระหนักถึงความน่าจะเป็นขององค์ประกอบที่ทำให้เรื่องราวประติดประต่อกัน รวมทั้งการเลือกสรรเรื่องราวเพื่อสร้างความเพลิดเพลิน การสื่อสารของคนเราจึงเป็นการเล่าเรื่องหรือการบรรยายทั้งสิ้น โดยผู้เล่าเรื่องทำหน้าที่เป็นผู้ประพันธ์หรือร่วมประพันธ์เรื่องราวที่นำมาเล่านั้น ผู้เล่าเรื่องจะเป็นผู้สร้างสรรค์เรื่องราวขึ้นใหม่จากเรื่องที่มีอยู่เดิมมากกว่าจะอ่านไปตามบท อันเป็นการย้ำว่ามนุษย์เรามีส่วนร่วมเต็มที่ในการสร้างข่าวสาร (Fiske, 1991: p.80)

Lucaites, Condit and Caudill (1999: p.45) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นตัวกลางในการทำความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์ การเล่าเรื่องจะถูกนำมาใช้ในอรรถกถาทุกรูปแบบและในทุกสื่อ นับตั้งแต่การสนทนาในชีวิตประจำวัน การเทศน์ นวนิยาย โฆษณา การรายงานข่าว และละครโทรทัศน์

เดวิส และบาราน (อ้างถึงใน เดิมศักดิ์ จารุปราณ, 2541: 31) กล่าวถึง การเล่าเรื่องนั้นเหมือนเป็นการสนทนาในสังคม คือ การมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงมนุษย์เข้ามาเป็นหน่วยเดียวกันในสังคม และเมื่อคนเราเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวของเขาเอง เขาอาจทำให้ทั้งตนเองและผู้อื่นสนุกสนาน

อีกทั้งผ่อนคลายความเครียดไปด้วย แม้แต่การเล่าเรื่องที่เป็นจริงเป็นจังก็ยังมีวิธีการหลายอย่างที่ทำให้เรื่องที่เล่านั้นลดความจริงจังลงได้หากผู้เล่าต้องการ สื่อมวลชนได้จำลองการสื่อสารแบบเล่าเรื่อง วิธีการที่สื่อมวลชนใช้เล่าเรื่องนั้นมีพลังมากกว่าสิ่งที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะมนุษย์เราไม่อาจเล่าเรื่องของตนเองได้ โดยการใช้นิสัยมุกกว้างหรือระบบเสียงรอบทิศทาง ทำให้การเล่าเรื่องโดยมนุษย์กลายเป็นสิ่งน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ หรือเปรียบเทียบกับกรเล่าเรื่องโดยสื่อมวลชน

Bird and Dardenne (อ้างถึงใน Langer, 1998: p.39) อธิบายเพิ่มเติมว่า ชาวอเมริกันมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างการรายงานเหตุการณ์กับการเล่าเรื่อง เพราะการรายงานเหตุการณ์เป็นการบอกเล่าความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ส่วนการเล่าเรื่องมักมีการโน้มน้าวใจ มีความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวข้องอยู่ด้วย และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง เมื่อพิจารณาการเสนอข่าวพบว่า ชาวอเมริกันทั้งการบอกเล่าความจริงและการเล่าเรื่องผสมปนเปกันอยู่ในลักษณะที่นำเอาเรื่องที่เกิดขึ้นจริงมาเล่าตามความเข้าใจและความรู้สึกของผู้เล่าเอง โดยผ่านการจัดระบบข่าวสารให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เพื่อสื่อสารไปยังผู้อื่น การเล่าเรื่องนี้ทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลดความเป็นจริงเป็นจังลง และเป็นที่น่าสนใจของคนมากขึ้น ทำให้ผู้รับเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น Donahue ศึกษาพบว่า ชาวสารที่เขียนในรูปแบบของการเล่าเรื่องหรือการบรรยายจะกระตุ้นและตอบสนองอารมณ์ของผู้รับได้ดีกว่าการเขียนเป็นรายงานข่าวตามรูปแบบเก่า ๆ คือ ในรูปแบบการรายงานตามข้อเท็จจริง เพราะการเล่าเรื่องหรือ การบรรยายทำให้เนื้อหาข่าวน่าสนใจยิ่งขึ้น

จากแนวคิดที่มีต่อการเล่าข่าวดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ อาจสรุปได้ว่า “ข่าว” มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง หรือการบรรยายตามแบบนิทานปรัมปรา (myth) กล่าวคือ เป็นการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเล่าบนพื้นฐานของความเป็นจริง โดยผู้เล่าเล่าตามความเข้าใจของตนที่มีต่อเหตุการณ์นั้น และเหตุการณ์ที่เป็นข่าวจะเกิดขึ้นเหมือน ๆ กัน มักมีแก่นเรื่องที่ซ้ำซากจำเจ แต่ผู้เล่าจะใช้วิธีการเล่าที่จะทำให้เหตุการณ์นั้นน่าสนใจและน่าประทับใจขึ้นมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 ทฤษฎีองค์กรสื่อสารมวลชน

ทฤษฎีองค์กรสื่อสารมวลชน ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางศึกษาการทำงานด้านข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เนื่องจากเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนองค์กรหนึ่ง การปฏิบัติงานจึงเป็นไปตามปัจจัยและบริบทต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสังคม เช่น นโยบายของสถานี กฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ฯลฯ ดังนั้นวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงต้องดำเนินไปตามนโยบายในการเสนอข่าวของสถานี โดยมีบรรณาธิการฝ่ายข่าวเป็นผู้รับนโยบายมาจากผู้บริหารสถานีมาถ่ายทอด อีกทั้งผู้ดำเนินรายการข่าวที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ยังต้องทำหน้าที่ภายใต้กรอบกฎเกณฑ์ขององค์กร และท่ามกลางสถานการณ์การแข่งขันด้านรายการข่าวที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาทฤษฎีองค์กรสื่อสารมวลชนมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวและการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการ

การทำงานของสื่อมวลชนประกอบด้วยกิจกรรมพื้นฐาน 4 อย่าง คือ 1) ผลิตสารขึ้นมาใหม่และเผยแพร่ออกไป 2) การเลือกส่งสารไปตามช่องทางที่มีอยู่ 3) ดำเนินการกับสารที่ค้างอยู่ในกระบวนการไม่ว่าจะมาจากแหล่งใดก็ตาม เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในการเผยแพร่ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ กับกระบวนการเหล่านี้ คือ 1.ระบบการเลือกสรรงานการผลิตสื่อมวลชนและการไหลเวียนของระบบ 2.การรักษาความต่อเนื่องของงานการผลิตอันจะมีผลต่อการเผยแพร่ 3.สร้างเนื้อหาที่สอดคล้องกับเกณฑ์ของการทำงานและสอดคล้องกับเทคโนโลยี 4.ตรงตามความต้องการของผู้รับสาร ในขั้นก่อนที่จะเริ่มการผลิตงานสื่อมวลชน แต่ปัญหาสำคัญอยู่ที่การเลือกเนื้อหา สื่อมวลชนต้องพยายามเลือกเฟ้นบุคคลที่จะมาสร้างสารซึ่งมีอยู่จำนวนมาก และในขณะเดียวกันสื่อมวลชนก็ต้องขจัดบุคคลที่ไม่ใช่ผู้สร้างสาร หรือผู้ที่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวไม่ได้ทำเพื่อสาธารณชน (ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531: 113)

เลวิท และฮาโรลด์ (อ้างถึงใน วีรชัย วงศ์วิวัฒนากุล, 2538: 11) กล่าวว่า องค์กรต่าง ๆ จะต้องประกอบกิจกรรมสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1.หน้าที่และเป้าหมายขององค์กร ดูว่าองค์กรมีเป้าหมายอย่างไรและบรรลุเป้าหมายนั้นได้อย่างไร
- 2.โครงสร้างภายในองค์กร ดูว่าลักษณะภายในองค์กรแบ่งออกเป็นอย่างไร
- 3.เครื่องมือในการบริหารองค์กรว่า ควรมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรให้เกิดความมั่นคงได้อย่างไร

ดังนั้น องค์กรใหญ่ ๆ จึงต้องมีลักษณะสำคัญใน 4 ประการ คือ

1.งาน (task) องค์กรจะออกแบบ หรือสร้างสิ่งหนึ่งขึ้นเพื่อบริการ ซึ่งมีเป้าหมายที่แน่นอน

2.โครงสร้าง (structure) องค์กรจะต้องมีโครงสร้างของการปฏิบัติงานของคนในองค์กร ซึ่งมีลักษณะแบ่งตามสายงาน

3.องค์กรต้องมีเครื่องมือ (tools) ประกอบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถเป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติการ และช่วยเหลือการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

4.คนในองค์กร (people) มีลักษณะของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน จะต้องกำหนดทิศทางการทำงานให้ไปในแนวทางเดียวกัน

Epstein (1975: p.133) พบว่า ชาวโทรทัศน์เป็นผลมาจากการตัดสินใจกระทำลงไป โดยยึดถือวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งการดำเนินธุรกิจ สถาบันจะต้องควบคุมข่าว ให้ตอบสนองความต้องการขององค์กร สถาบันจะต้องรักษาผู้ชมไว้เพื่อโฆษณา รายการข่าวจะต้องเป็นที่ยอมรับทั่วประเทศและรักษาความน่าเชื่อถือไว้ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชน และประการสุดท้าย สถาบันจะต้องผลิตข่าวภายใต้เงินทุนและเวลาอันจำกัด

Adams (อ้างถึงใน วีรัชย์ วงศ์วีรพัฒนากุล, 2538: 12) พบปัจจัยที่คล้ายคลึงกันที่มีผลต่อการผลิตข่าวโทรทัศน์ ได้แก่ กฎหมาย เทคโนโลยี เป้าหมายทางธุรกิจ และบรรทัดฐานที่องค์กรยึดถือปฏิบัติ ท่ามกลางการแข่งขัน ปัจจัยในด้านธุรกิจเพื่อหวังผลกำไรจะเป็นสิ่งที่องค์กรข่าวให้ความสนใจเป็นอันดับแรก วัตถุประสงค์ในด้านการค้าขององค์กรข่าว จะเป็นตัวหล่อหลอมข่าวที่เป็นผลผลิตขององค์กรนั้น

Henry (อ้างถึงใน วีรัชย์ วงศ์วีรพัฒนากุล, 2538: 12) พบว่า วัตถุประสงค์ทางการค้าจะเป็นปัจจัยที่กำหนดรูปลักษณะของข่าว และเพื่อที่จะเอาชนะสถานีอื่น ๆ ในการแข่งขันคนดู สถานีโทรทัศน์ จำเป็นต้องหากกลยุทธ์ในการดึงดูดความสนใจของผู้ชม ส่วนหนึ่งของกลยุทธ์นี้ก็คือ สร้างข่าวให้มีลักษณะที่เป็น “ดราม่า” และมีความขัดแย้งสูง หรือเน้นความบันเทิงเป็นหลัก

ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกข่าว

1. สัญชาตญาณของบรรณาธิการและผู้สื่อข่าว

มีคำกล่าวที่ว่าบางคนมีความสามารถพิเศษรู้ว่าอะไรควรเป็นข่าว และอะไรไม่ควรเป็นข่าว นอกจากจะเป็นสัญชาตญาณพิเศษเฉพาะตัวของบุคคล ประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งการมีข้อมูล เช่น ลักษณะทางด้านประชากร หรือภูมิหลังของผู้อ่าน ช่วยในการพัฒนาให้กลายเป็นสัญชาตญาณได้เช่นกัน

2. ผู้อ่านหรือผู้ชมผู้ฟัง

มีส่วนในการกำหนดทิศทางและเนื้อหาของข่าว เพราะมีสื่อหลายประเภทมีแนวโน้มที่จะตอบสนองความต้องการของผู้รับอยู่แล้ว

3. จำนวนของข่าว

บางวันอาจมีข่าวเด่นหรือข่าวสำคัญ ทำให้ต้องใช้พื้นที่ในการเสนอข่าวมากขึ้น หรือมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ทำให้ข่าวบางข่าวถูกตัดออกไป หรืออยู่ในตำแหน่งที่มีความสำคัญรองลงมา หรือในทางตรงกันข้ามถ้าวันไหนมีข่าวน้อย ข่าวที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่น่าสนใจ ก็จะถูกพิจารณานำขึ้นมาเสนอได้

4. ปรัชญาของสื่อ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความถี่และความเร็วในการนำเสนอข่าวได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ การคัดเลือกข่าวจะต่างออกไป

5. เจ้าของสื่อ

การแทรกแซงจากเจ้าของสื่อหรือนายทุนในการเสนอข่าว ส่วนใหญ่มักจะกำหนดเป็นแนวนโยบายมากกว่าจะเข้ามาร่วมพิจารณาคัดเลือกข่าวโดยตรง

6. อิทธิพลของผู้โฆษณา

อาจจะมีส่วนในการนำเสนอประเด็นข่าวหรือการใช้พื้นที่ในการเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้โฆษณา

7. การแข่งขันระหว่างสื่อด้วยกัน

สื่อแต่ละประเภทมีจุดแข็งจุดอ่อนต่างกันในการนำเสนอข่าว แต่สื่อทุกสื่อก็พยายามที่จะเป็นผู้นำในการเสนอข่าว ซึ่งบางครั้งมีผลต่อการเลือกข่าว ประเด็นข่าว หรือ การเล่นข่าว (นาฏยา ตนานนท์, 2546)

McQuail (2005) กำหนดหน้าที่ทางสังคมของสถาบันสื่อสารมวลชน 5 ประการ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร

- ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคมตนเอง และสังคมโลก
- ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่าง ๆ
- ส่งเสริมความคิดใหม่ ๆ การปรับตัว และความเจริญก้าวหน้าทางสังคม

2. การประสานส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน

- อธิบาย ตีความ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์และข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนาออกไป
- ให้การสนับสนุนแก่สถาบันหลักของสังคมและบรรทัดฐานต่าง ๆ
- เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม
- ประสานเชื่อมโยงกลุ่มคนและกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
- สร้างฉันทามติในสังคม
- กำหนดว่าเรื่องใดสำคัญมากน้อยกว่ากัน หรือการกำหนดวาระทางสังคม

3. การสร้างความต่อเนื่องทางสังคม

- ถ่ายทอดวัฒนธรรมกระแสหลักของสังคมและยอมรับวัฒนธรรมย่อยหรือวัฒนธรรมทางเลือก และวัฒนธรรมใหม่ ๆ
- เสริมสร้างและทำนุบำรุงค่านิยมพื้นฐานของสังคม

4. การให้ความเพลิดเพลินแก่สมาชิกสังคม

- ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจ แก่สมาชิกสังคม
- ลดระดับความเครียด และข้อขัดแย้งของสังคม

5. การรณรงค์ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ

- รณรงค์เพื่อเป้าหมายทางสังคมในด้านการเมือง สงคราม เศรษฐกิจ งานอาชีพ

Lasswell ได้กำหนดหน้าที่ทางสังคมของสื่อมวลชนไว้คือ เป็นผู้เฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทางสังคม และการเมือง หรือที่ใช้กันทั่วไปว่า สื่อสารมวลชนมีหน้าที่เป็น “หมาเฝ้าบ้าน” (watchdog) ของสังคม คอยบอกให้สมาชิกสังคมรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นรอบ ๆ บ้านของตน นอกจากนี้ สื่อสารมวลชนยังเป็นผู้ประสานส่วนต่าง ๆ ของสังคม และประการสุดท้าย เป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมแก่คนรุ่นต่อไป

2.7 ทฤษฎีการกำหนดวาระ (Agenda -setting)

ทฤษฎีการกำหนดวาระ ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงประเด็นเนื้อหาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อศึกษาว่าการกำหนดประเด็นวาระในข่าวแต่ละวันนั้นให้ความสำคัญกับข่าวประเภทใด ประเด็นที่ถูกเลือกมานำเสนอนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับใคร หรือมีที่มาจากแหล่งข่าวใด มีการกำหนดประเด็นวาระแบบเดียวกับหนังสือพิมพ์หรือสถานีเป็นผู้กำหนดเอง การกำหนดประเด็นนั้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไรระหว่างฝ่ายข่าวของสถานีและทีมงานผลิตรายการข่าวของบริษัทเอกชน เพื่อให้คนดูเข้าใจสาระเรื่องราวที่ยาก ๆ ได้อย่างไร รวมทั้งทำให้ข่าวกลายเป็นสิ่งที่ขายได้อย่างไร จากการนำความบันเทิงมาแทรกในข่าวและจะช่วยให้คนดูได้รับคุณค่าจากข่าวสารนั้นได้หรือไม่ อย่างไร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การกำหนดวาระ คือ กระบวนการสร้างสิ่งที่ทำให้มีความน่าสนใจเป็นพิเศษ สิ่งนั้นถูกจัดให้มีความสำคัญมากกว่าประเด็นอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่คนสนใจ ทำให้เราได้ว่าโลกเป็นอย่างไร การกำหนดวาระเป็นส่วนหนึ่งของอุดมการณ์ในสมองของเรา ตัวอย่างประเด็นข่าวนำมักเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ข่าวจึงยิ่งช่วยเสริมพลังอำนาจให้กลุ่มคนเหล่านี้มากขึ้น (Burton, 2002)

การทำงานของสื่อมวลชนที่ต้องมีการเลือกเรื่องหรือประเด็นในการเสนอข่าว ทำให้สื่อมีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดกรอบของเรื่องราวที่นำเสนอ และประเด็นในการโต้แย้งแสดงเหตุผลของสังคม สื่อมวลชนจึงถูกมองว่าเป็นผู้ทำหน้าที่กำหนดประเด็นให้แก่สังคม (agenda-setting) เรื่องใดที่สื่อมวลชนนำมาเผยแพร่มาก ก็มีน้ำหนักมาก และกลายเป็นประเด็นใหญ่ของสังคม หรือที่เรียกว่าเป็นวาระทางการเมืองและสังคม (social and political agenda)

สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อมวลชน ในด้านความสามารถในการสร้างความสนใจของสาธารณชนให้มีต่อประเด็นบางประเด็นได้ ทำให้คนคิดถึงเรื่องที่ยกมาพูดถึง สร้างลักษณะของความเป็นสาธารณะได้ อีกทั้งมีอิทธิพลในการเสนอแนะทั้ง “ประเด็น” และ “ตัวบุคคล” ให้คนสนใจได้ โดยที่สาธารณชน สามารถเข้าใจได้ว่า ถ้าสื่อมวลชนเสนอเรื่องใดมาก ผู้รับสารก็ควรจะให้ความสนใจต่อเรื่องนั้น ควรจะมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องนั้น และควรเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นด้วย Cohen (1963) มีทัศนะว่า การที่คนเราจะเลือกรับรู้โลกอย่างไรนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจของคนแต่ละคนเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับบรรดาบรรณาธิการ นักเขียน ผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์จะวาดแผนที่ประเด็นต่าง ๆ มานำเสนอภาพของโลกในแต่ละช่วงเวลา มาให้ผู้อ่านเลือกอย่างไรบ้าง

เนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนเลือกมานำเสนอนั้น ส่วนใหญ่มีลักษณะคงที่ ข่าวโดยทั่วไปมีรูปแบบที่เป็นไปตามธรรมชาติ คือ การตอบสนองต่อเหตุการณ์สำคัญ ๆ และถูกกำหนดเอาไว้แล้วจากบรรดาข้อจำกัด (constraints) จากปัจจัยภายนอก คือ ระบบการเมือง อุดมการณ์ และวัฒนธรรมของสังคม รวมทั้งปัจจัยภายในอันได้แก่ ข้อบังคับขององค์กรและขีดจำกัดทางเทคนิค Galtung & Ruge (อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531: 110) ได้เชื่อมโยงปัจจัยสำคัญสำหรับการเลือกข่าวนั้นมีอยู่ 3 แบบ คือ 1) ปัจจัยด้านองค์กร 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับประเภทของข่าว 3) ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม สำหรับปัจจัยด้านองค์กรนั้นเป็นปัจจัยที่พบได้มากที่สุด หลีกเลียงได้ยากที่สุด และมักจะมีปัญหาเรื่องอุดมการณ์ติดตามมา สื่อมวลชนมักจะชอบเสนอเหตุการณ์ใหญ่ ๆ ครอบคลุมขอบเขตกว้างขวาง เหตุการณ์ที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เข้ากับตารางเวลาตามปกติของการผลิตข่าว (หมายถึงภายใน 24 ชั่วโมง) เหตุการณ์ที่ง่ายต่อการติดตามเอามารายงาน และง่ายต่อการรับรู้เข้าใจและได้รับการยอมรับ

Trenaman และ McQuail (อ้างถึงใน McQuail, 2005) ชี้ให้เห็นว่า มีหลักฐานยืนยันหนักแน่นว่า “คนเราคิดในเรื่องที่เขาถูกบอกให้คิด แต่ไม่ได้คิดอยู่ในระดับเดียวกับที่เขาถูกบอกนั้น” จากหลักฐานที่ได้จากการศึกษาของเขาเอง รวมทั้งที่รวบรวมจากที่อื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าการจัดลำดับความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ฝ่ายสื่อมวลชนเป็นผู้นำเสนอต่อสาธารณะกับการจัดลำดับความสำคัญจากฝ่ายสาธารณชนและนักการเมืองนั้นมีความสอดคล้องกันอย่างยิ่ง และนี่คือสาระสำคัญจากสมมติฐานเรื่อง “การกำหนดวาระ” นั่นเอง

นอกจากนี้ การทำงานในฝ่ายข่าว ยังสามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของ “ผู้รักษาประตู” มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนี้ได้ โดย Lewin ได้กล่าวว่า ข่าวสารมักไหลผ่านช่องทางต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย บริเวณประตูซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารใด ๆ ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ หรือโดยวิจฉัยของผู้ปิดเปิดประตูสารว่า จะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่

ผู้ปิดเปิดประตูสาร (Gatekeeper) จึงเป็นบุคคลผู้ซึ่งควบคุมการไหลของข่าวสาร บุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ตัดสินว่าข่าวสารอะไรควรจะส่งต่อไปและข่าวสารอะไรควรจะส่งไปช้าหน่อย หรือข่าวสารอะไรควรตัดออกไปทั้งหมด บุคคลผู้ทำหน้าที่ปิดและเปิดประตูข่าวสารนี้ยืนอยู่ระหว่างตัวข่าวสารเองและผู้รับสารจากสื่อสารมวลชน

White (อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531: 115) กล่าวว่า ส่วนหนึ่งของการคัดเลือกข่าว เป็นความต้องการขององค์กร และอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับความต้องการ

ของผู้รับสาร ซึ่งแตกต่างกันไปในสื่อมวลชนแต่ละประเภท โดยบทบาทของผู้รักษาประตูในแง่ที่เป็นพฤติกรรมขององค์กร ข่าวที่ถูกเลือกนั้นเป็นข่าวที่ถูกเสนอมาให้แก่สื่อมวลชน ทั้งจากผู้ที่ได้ประโยชน์และผู้ที่ไม่ได้ประโยชน์ สื่อมวลชนเองก็ต้องการเนื้อหาข่าวบางประเภทมากเป็นพิเศษ และให้ความสำคัญกับผู้ให้ข่าวบางคนเป็นพิเศษด้วย

วิลเบอร์ แชมม (Wilbur Schramm) กล่าวว่า ผู้รักษาประตูหรือผู้กรองสาร เป็นผู้ที่มีสิทธิ์ในการเปิดเผยหรือปิดบังข่าวสารที่จะส่งผ่านไปยังประชาชน เป็นเสมือนนายทวารของการรับข่าวสารของประชาชน ดังนั้นผู้ปิดเปิดประตูสารเหล่านี้ จึงเป็นบุคคลที่ควบคุมการไหลของข่าวสาร ตัดสินว่าข่าวอะไรควรส่งต่อไปหรือข่าวอะไรควรตัดออกไปทั้งหมด ได้แก่ นักข่าว บรรณาธิการข่าว ผู้เขียน ผู้พิมพ์ นักวิจารณ์ หัวหน้าหน่วยงานทางการสื่อสาร ผู้จัดการโฆษณา ประธานคณ และพ่อแม่ เป็นต้น

นักข่าวได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าวให้ไปหาข่าว ขณะเดียวกันนักข่าวก็ทำหน้าที่เหมือนกับผู้ปิดเปิดประตูสาร นักข่าวจะเป็นคนตัดสินใจว่าเขาจะเขียนข้อเท็จจริงในเรื่องข่าวนี้อย่างไร รวมทั้งการจัดการสารนั้นให้อยู่ในรูปที่เขาต้องการ ตลอดจนกำหนดการนำเสนอข่าวสาร เวลา หนึ่งยี่สิบวินาที หรือเสนอสารทั้งหมดซ้ำ ๆ กันหรือเลือกเสนอบางส่วนเท่านั้น

ในวงการสื่อสารมวลชน ผู้ปิดเปิดประตูสาร จะหมายถึงบรรณาธิการและนักข่าวตามสำนักพิมพ์หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง ทำหน้าที่ตรวจสอบ คัดเลือก เรียบเรียงข่าวสาร เพื่อเสนอให้ประชาชนทราบ บรรณาธิการและนักข่าวจึงอยู่ในฐานะที่จะ “ควบคุม” ข่าวสารต่าง ๆ ที่จะผ่านไปยังประชาชนทั่วไป โดยอาศัยวิธีการคัดเลือกและเรียบเรียงข่าว การตบแต่งและจัดหน้าหนังสือพิมพ์ ตลอดจนการกำหนดเวลาเสนอข่าวสาร และการลำดับความสำคัญของข่าว พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมข่าวสารเช่นที่กล่าวมานี้ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการกำหนดวาระ (Agenda setting) โดยมากผู้ปิดเปิดประตูสาร เน้นที่การเลือกและตัดทอนข่าวสาร บรรณาธิการและนักข่าวทั่วไปเลือกเสนอข่าวสาร โดยไม่ได้คำนึงถึงประชาชนผู้รับข่าวสารเท่าใดนัก ข่าวสารที่ประชาชนสนใจหรือต้องการจริง ๆ นั้น อาจไม่มีโอกาสปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ ด้วยเหตุนี้จึงมีคำกล่าวว่า “ข่าว” คือสิ่งที่บรรณาธิการหรือนักข่าวสร้างขึ้น และเผยแพร่ทางสื่อมวลชน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเสนอข่าวและผู้ประกาศข่าวทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ศึกษาในรายการสนทนาข่าวปัจจุบัน

งานวิจัยในประเทศไทย

สนมพร ฉิมเฉลิม (2542) ศึกษากระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ พบว่า สถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งมีกระบวนการคัดเลือกที่แตกต่างกันตามปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ นโยบาย และเจ้าของหรือผู้บริหารสถานี ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือก รองลงมาคือ เทคโนโลยี ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ระบบการเมือง ระบบกฎหมาย ระบบการตลาด ความคาดหวังของผู้ชมในทัศนคติของผู้บริหาร การวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนอื่น ๆ และความเป็นวิชาชีพเป็นปัจจัยทางอ้อมที่ส่งผลต่อเจ้าของ หรือผู้บริหารสถานีที่จะกำหนดเป็นนโยบาย และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของแต่ละสถานีโทรทัศน์ นอกจากนี้โครงสร้างของสถานีโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน ล้วนส่งผลต่อกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าว โดยสถานีโทรทัศน์ที่เน้นนโยบายการเสนอความบันเทิงเป็นหลัก จะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติในด้านความเป็นผู้รู้เรื่องข่าว และมีคุณสมบัติเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อนเป็นหลัก อันสอดคล้องกับการที่สถานีโทรทัศน์แทบทุกแห่งมีสัดส่วนผู้ประกาศข่าวประเภทผู้นำเสนอข่าวเป็นจำนวนมากที่สุด

อรัญญา มิ่งเมือง (2535) ศึกษาการ "เล่าข่าว" ทางวิทยุ พบว่า วิธีการเล่าข่าวของผู้จัดรายการที่เป็นกรณีศึกษาประกอบไปด้วยการบรรยาย การสร้างมุขตลก การสร้างภาพพจน์ การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้จัดรายการมีการสร้างสรรค์อันเกิดจากจินตนาการที่นอกเหนือไปจากข้อเท็จจริงหรือบทข่าวที่จัดเตรียมไว้เสมอ ทำให้การเล่าข่าวมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งนี้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของแต่ละคนเกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน และการเล่าข่าวในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการนำเอาการเล่าตามแบบมุขปาฐะมาใช้ในการเสนอข่าวทางวิทยุ ส่วนความหมายโดยอรรถและความหมายโดยนัยที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าวได้แสดงให้เห็นถึงแนวความคิด จุดมุ่งหมาย ความเชื่อและทัศนคติหลาย ๆ ประการของผู้จัดรายการที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไป

นงนุช ศิริโรจน์ (2536) ศึกษาการวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ พบว่า การให้ความสำคัญในองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวมีความแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคม วัฒนธรรมทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีของการนำเสนอข่าว ทั้งนี้แบ่งช่วงเวลาออกได้เป็น 3 ยุคสมัยคือ

1. ยุคเริ่มต้นงานข่าว (2498 – ต้นปี 2528) หน้าที่ผู้ประกาศข่าวจำกัดเฉพาะผู้ชายที่ร่วมอยู่ในทีมงานบุกเบิก โดยให้ความสำคัญกับน้ำเสียง บุคลิกความน่าเชื่อถือตามแบบอย่างสากล ส่วนองค์ประกอบด้านรูปร่างหน้าตาถือเป็นเรื่องรอง

2. ยุคการปรับเปลี่ยน (ปลายปี 2528 – ต้นปี 2529) รูปแบบและเนื้อหาของการนำเสนอข่าวเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เนื่องจากเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกวงการเข้ามาทำและมีการโฆษณาค้นเวลา เน้นบุคลิกความเป็นกันเองและใช้ผู้ประกาศข่าวทั้งหญิงและชายจนทำให้ประชาชนนิยม หันมาดูข่าวกันมากขึ้น

3. ยุคการแข่งขัน (ปลายปี 2529 - 2535) ภาพลักษณ์ด้านรูปร่างหน้าตา ความทันสมัย และความมีชื่อเสียงของบุคคลที่เลือกมาเป็นผู้ประกาศข่าวจากหลายวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบเด่นที่ใช้ในการดึงดูดใจให้ดูข่าว

งานวิจัยในต่างประเทศ

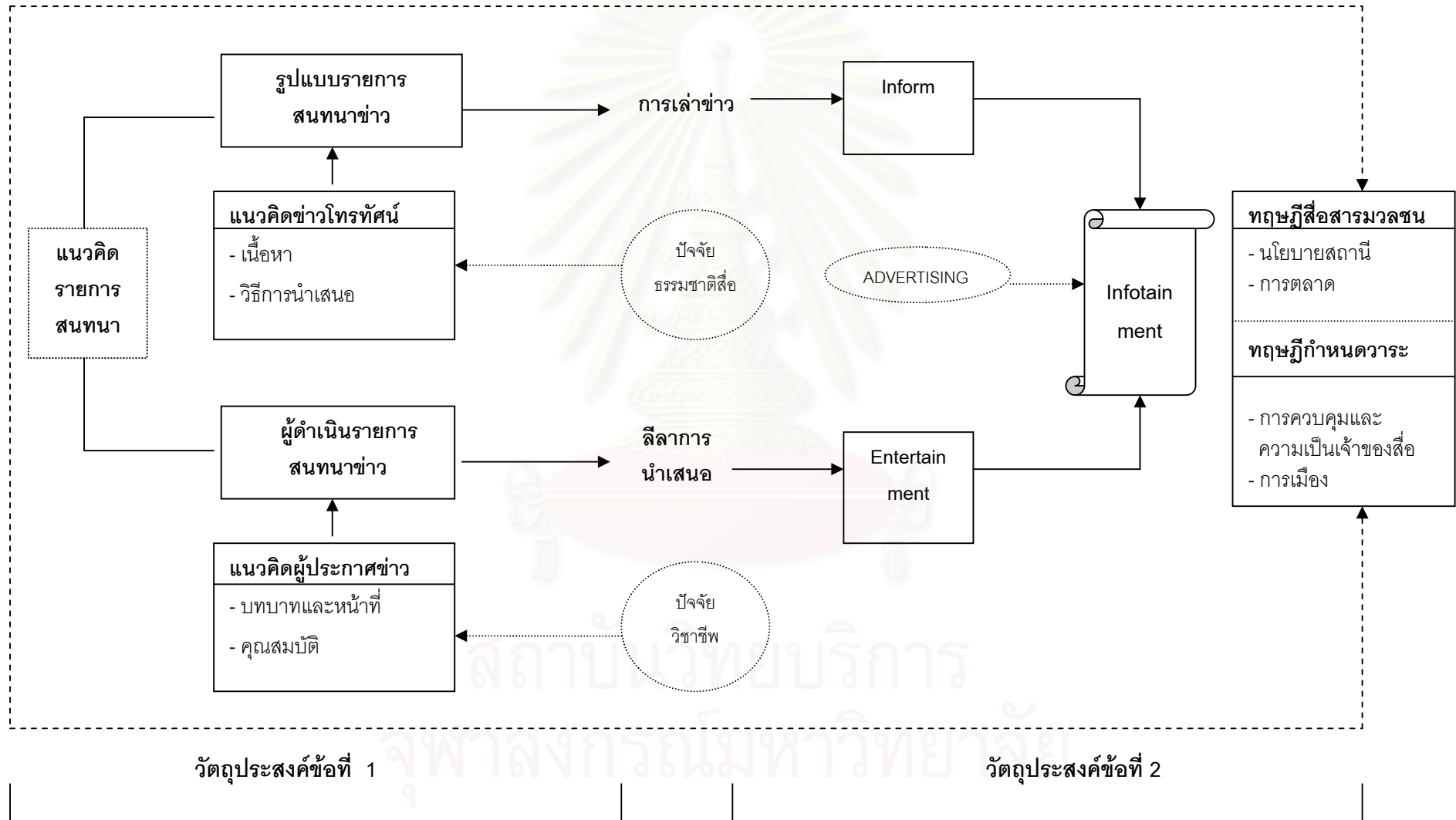
Jason, R. Young, 2003 ศึกษาเรื่อง “The role of fear in agenda setting by television news” โดยสำรวจพบว่า สภาวะความกลัวที่เห็นได้จากเรื่องราวในข่าว สามารถทำนายได้ว่า เรื่องราวในข่าวโทรทัศน์เห็นได้ว่าจะสร้างความกลัวได้มากเท่ากับการไตร่ตรองถึงความสำคัญ ผู้ที่มีส่วนร่วมถูกวางอยู่ในบทบาทของกองบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ และประเมินค่าข่าวที่ถูกตัดต่อมาออกอากาศในข่าวช่วงเย็น ซึ่งเป็นผู้ชี้้นำกำหนดประเด็นที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของคนเหล่านั้น ผลวิจัยระบุว่า ประเด็นที่นำเสนอเป็นข่าวที่ถูกเลือกจากการเห็นว่ามีมีความสำคัญมาก ๆ กับการเห็นว่ามันเป็นสิ่งที่ เป็นพิชภัย และมีผลกระทบต่อบุคคลมากกว่าประเด็นที่ไม่ได้ถูกเลือก รวมทั้งไม่ได้มีความแตกต่างในความใกล้ชิดที่มีมาก่อนระหว่างประเด็นที่อ้างในข่าวที่ถูกเลือกซึ่งมีความขัดแย้งกับบุคคลที่ไม่ถูกเลือกมานำเสนอ บทสรุปงานวิจัยชิ้นนี้คือ โดยทั่วไปรูปแบบที่ปรากฏขึ้นเป็นความกลัวอย่างแน่นอน สัมพันธ์กับการรับรู้ของประเด็นที่มีความสำคัญ ไม่ว่าจะอย่างไรสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่สัมพันธ์ที่จัดให้ไว้เป็นการคาดการณ์ประเด็นที่มีความสำคัญที่อาจไม่แน่นอน ในความหมายของลำดับชั้นที่สัมพันธ์กันในแต่ละข่าวที่ได้รับการติดต่อ องค์ประกอบของความกลัวตามที่ Rogers (1983) ได้กล่าวไว้คือ เป็นการรวมกันของการรับรู้ที่ไม่ตั้งใจ และมีผลกระทบเป็นลักษณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ความไม่คงที่ของการรับรู้ผลกระทบของบุคคล

จากข่าวที่ได้เลือกมาเสนอ การประเมินถึงความไม่เต็มใจถูกแสดงออกมาโดยข่าวที่ถูกเลือกมา ออกอากาศมีการบิดเบือน เป็นข่าวที่มีความหมายอย่างต่ำซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ งานวิจัยในครั้งนี้ต่อไปจำเป็นต้องมองเห็นในความต่างถ้ารูปแบบผลสะท้อนของลักษณะเฉพาะของข่าวที่เป็นประเด็นแปลก เพื่อการศึกษาในปัจจุบัน หรือถ้าผลกระทบของความกลัวต้องการขอบเขตพอดี ก่อนการรับรู้ถึงสิ่งที่อาจกระทบตามมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ (Conceptual Analysis)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบ วิธีการนำเสนอและปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีศึกษารูปแบบและเนื้อหาของรายการ (Content Analysis) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาการเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว แนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาข่าวโทรทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว ภายใต้กรอบทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถามสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ผลิตรายการและผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการถามคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ หัวหน้ากองบรรณาธิการ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อทราบถึงการวางรูปแบบและการกำหนดวิธีการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 รวมถึงสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการข่าว เพื่อทราบถึงวิธีการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยกรอบของคำถามมาจากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาประกอบกับตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในงานวิจัย โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา รูปแบบของรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งข้อมูลขั้นต้น และแหล่งข้อมูลขั้นรอง โดยมีรายละเอียดของแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1) แหล่งข้อมูลขั้นต้น (Primary data) หมายถึง สิ่งที่ศึกษาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลประเภทเทปวิดีโอ ได้แก่ เทปรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อศึกษาถึงรูปแบบรายการข่าวในแต่ละช่วงเวลา ผู้วิจัยได้ศึกษารายการที่ออกอากาศในช่วงเวลา ตั้งแต่วันที่ 1-31 ธันวาคม 2548 เป็นระยะเวลา 1 เดือน เพื่อเป็นตัวแทนรายการข่าวทั้งหมด โดยศึกษารายการที่มีรูปแบบของการเป็นรายการสนทนาข่าว ซึ่งออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ ในแต่ละช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเช้า ช่วงกลางวัน ช่วงเย็น และช่วงดึก ทั้งนี้ได้แบ่งการออกอากาศ รายการข่าวเป็น 2 ลักษณะคือ รายการที่ออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์ถึงศุกร์ และออกอากาศวัน จันทร์ถึงอาทิตย์ รวมทั้งสิ้น 31 วัน โดยรายการข่าวที่ศึกษามีทั้งหมด 5 รายการ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงวัน เวลาอากาศรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธ.ค. 2548

รายการ	วันที่ออกอากาศ	เวลาออกอากาศ
1.รายการข่าววันใหม่	จันทร์, อังคาร, พุธ, พฤหัสบดี, อาทิตย์, วัน ศุกร์, วันเสาร์	00.30 – 01.00 น. 01.30 – 02.00 น.
2.รายการเช้าวันใหม่	วันจันทร์ - วันศุกร์ วันเสาร์ - วันอาทิตย์	04.00 - 05.15 น. 04.00 – 04.45 น.
3.รายการเรื่องเล่าเช้านี้	วันจันทร์ – ศุกร์	06.30 – 08.30 น.
4.รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์	วันจันทร์ – ศุกร์	11.30 – 12.30 น.
5.รายการเรื่องเด่นเย็นนี้	วันจันทร์ - อาทิตย์	17.30 – 18.30 น.

1.2 ข้อมูลประเภทบุคคล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตรายการข่าว และกลุ่มผู้ดำเนินรายการข่าว

โดยการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการที่อยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2549 - กุมภาพันธ์ 2550 การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่น และได้รับความสะดวกเป็นอย่างดี มีรายละเอียดของการ สัมภาษณ์ ดังนี้

1.2.1 ฝ่ายผลิตรายการข่าว ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ ผลิตรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีดังนี้

1) สํารานฎ ฎัฎรโฑ รรณผู้จัฎการฝ่ายข่าวสฎานัโฑรทฎศนัขรณ 3 แลละ โปรฎวเซอรฎรรายการเรัองเด่นเย่นนี้ สัฎภาษณัรอรบที่ 1 เมัเอวันอ้งครทที่ 7 กุฎฆาพัณฐ 2549 เวลา 11.00 น. ณ อาคารมาลัสนนท 2 ซัฎน 1 ถ.พระรามา 4 สัฎภาษณัรอรบที่ 2 เพัเอขอข้อมูลเพั้มเดั้ม เมัเอวันอ้งครทที่ 13 กุฎฆาพัณฐ 2550 เวลา 10.00 น. ณ อาคารมาลัสนนท 2 ซัฎน 1 ถ.พระรามา 4

2) นพฎล ศรีหะทัฎ โปรฎวเซอรฎรรายการข่าววันใหม่ แลละรายการเรัองเล่า เ้านี้ สัฎภาษณัเมัเอวันพฎทฎสบฎฎที่ 9 กุฎฆาพัณฐ 2549 เวลา 10.00 น. ณ อาคารมาลัสนนท 1 ซัฎน 25 ถ.พระรามา 4

3) นัฎนัฎ พฎกษัฎไพบุฎฎั แแผนกกัฎกรรมพะเศฝ่ายข่าวสฎานัโฑรทฎศนั ขรณ 3 สัฎภาษณัเมัเอวันอ้งครทที่ 13 กุฎฆาพัณฐ 2550 เวลา 10.00 น. ณ อาคารมาลัสนนท 2 ซัฎน 1 ถ.พระรามา 4

1.2.2 ผู้ดําเนินรายการข่าว ผู้วจัฎแบงผู้ดําเนินรายการข่าวอรกเบั็น 3 กุฎฎม ได้แก ัผู้ดําเนินรายการข่าวที่เบั็นพะฎฐกรหลัฎขอรรายการ ผู้ดําเนินรายการที่เบั็นพะฎฐกรรอรขอร รายการ แลละผู้ดําเนินรายการข่วงกัพะา ดัฎตอไปนี้

1.2.2.1 กุฎฎมผู้ดําเนินรายการที่ถูกวางดัวให้เบั็นพะฎฐกรหลัฎขอรรายการ สนนทข่าวแด่ละรายการ โดยแบงตามเกณฎฑัฎนี้

- ผู้ดําเนินรายการที่ฝ่ายข่าวขอรสฎานัเลัเอกัให้เบั็นพะฎฐกรหลัฎขอรรายการ ข่าวในแด่ละรายการ ได้แก ั

1) บุกุฎยอรด สุขถัฎนัโฑย ผู้ดําเนินรายการข่าววันใหม่ สัฎภาษณัเมัเอ วันเสารฎที่ 11 มีนาครม 2549 เวลา 14.00 น. ณ บรุษัฎ ผู้จัฎการ จํากัฎ ถ.พระอาทัฎฎั

2) ขาญชัฎ กายสัฎทัฎ ผู้ดําเนินรายการข่าววันใหม่แลละเ้าวันใหม่ สัฎภาษณัเมัเอวันจันทรฎที่ 20 กุฎฆาพัณฐ 2549 เวลา 20.30 น. ณ อาคารมาลัสนนท 2 ซัฎน 5 ถ.พระรามา 4

- ผู้ดำเนินรายการที่ทางสถานีซื้อตัวมาเพื่อเป็นผู้ดำเนินรายการหลักในแต่ละรายการ ได้แก่

1) วิศาล ดิลกวณิช ผู้ดำเนินรายการเช้าวันใหม่และเที่ยงวันทันเหตุการณ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2549 เวลา 16.00 น. ณ อาคารจามจุรี 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ชีระ รัญไพบุลย์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ สัมภาษณ์เมื่อวันอังคารที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 15.00 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 5 ถ.พระราม 4

1.2.2.2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการที่ถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรของรายการข่าวในแต่ละรายการ โดยแบ่งตามเกณฑ์ดังนี้

- คัดเลือกจากลักษณะที่เหมาะสมกับผู้ดำเนินรายการชายที่เป็นพิธีกรหลัก ได้แก่

1) อริสรา กำธรเจริญ ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ สัมภาษณ์เมื่อวันศุกร์ที่ 17 พฤศจิกายน 2549 เวลา 22.30 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 5 ถ.พระราม 4

- คัดจากการมีประสบการณ์อ่านข่าวมาก่อน ได้แก่

1) นิธิพร มั่นนาค ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่และเช้าวันใหม่ สัมภาษณ์เมื่อวันอังคารที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 23.00 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 5 ถ.พระราม 4

2) อรปรียา หุ่นศาสตร์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้ สัมภาษณ์เมื่อวันพุธที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 10.30 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 1 ถ.พระราม 4

3) นิธินาฏ ราชนิยม ผู้ดำเนินรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ สัมภาษณ์เมื่อวันพุธที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 12.30 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 1 ถ.พระราม 4

4) วราภรณ์ สมพงษ์ ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ สัมภาษณ์เมื่อวันอังคารที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 14.30 น. ณ ร้านสตาร์บัคส์ สาขาอาคารมาลีนนท์ 1 ถ.พระราม 4

- คัดเลือกจากการมีความรู้เรื่องกีฬาอย่างดี ได้แก่

1) สาทิต กรีกุล ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬารายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และเรื่องเด่นเย็นนี้ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2549 เวลา 13.00 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 2 ชั้น 1 ถ.พระราม 4

2) เอกราช เก่งทุกทาง ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาเรื่องเล่าเช้านี้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 09.00 น. ณ อาคารมาลีนนท์ 1 ชั้น 25 ถ.พระราม 4

2) แหล่งข้อมูลชั้นรอง (Secondary data) เป็นแหล่งข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่ได้มีผู้รวบรวมไว้ ได้แก่ หนังสือที่ออกเกิดสื่อบุคคลที่บอกประวัติเรื่องราวของสรวงฤทธิ์ สุทัศน์ะจินดาและเอกราช เก่งทุกทาง กล่าวถึงวิธีการทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านต่าง ๆ ที่สื่อถึงแนวคิดของคนข่าว ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษามาก่อน จากห้องสมุดต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น รวมทั้งการรวบรวมเอกสาร บทความจากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ และข้อมูลออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายการข่าว และผู้ดำเนินรายการข่าว รวมถึงเอกสารรายงานประจำปีและผังรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 -2549

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

3.2.1 ข้อมูลขั้นต้น (Primary data)

1. ข้อมูลประเภทเทปบันทึกทัศน์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่บันทึกสำเนาวีดีทัศน์ไว้ จำนวน 5 รายการ ด้วยตัวผู้วิจัยเองและว่าจ้างร้านที่วิโชนห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลปิ่นเกล้า ชั้น 4 ในการบันทึกเทปสำเนาวีดีทัศน์ให้ รวมเวลาทั้งหมด 31 วัน 4 สัปดาห์ เป็นเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 -31 ธันวาคม 2548 รวมรายการที่ศึกษา 130 วัน รวมทั้งหมด 130 ตอน เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของรายการข่าวแต่ละรายการ ที่ออกอากาศในช่วงเวลาที่ต่างกัน ประกอบด้วย

1. รายการข่าววันใหม่	จำนวน 25 วัน 25 ตอน
2. รายการเช้าวันใหม่	จำนวน 31 วัน 31 ตอน
3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้	จำนวน 22 วัน 22 ตอน
4. รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์	จำนวน 21 วัน 21 ตอน
5. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้	จำนวน 31 วัน 31 ตอน

ทั้งนี้สาเหตุที่รายการบางรายการมีจำนวนวันที่บันทึกไม่ครบ 31 วัน เพราะตรงกับวันหยุดที่รายการงดออกอากาศ ได้แก่ วันพืชมงคล 5 ธันวาคม 2548 วันรัฐธรรมนูญ 10 ธันวาคม 2548 และวันปีใหม่ 31 ธันวาคม 2548 และปัญหาทางด้านเทคนิคที่ผิดพลาดสำหรับเทปวีดีทัศน์ที่จำทำให้ร้านบันทึกให้

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ฝ่ายผลิตรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้แก่ บรรณาธิการข่าวของสถานี, ผู้ควบคุมการผลิตรายการข่าววันใหม่และเรื่องเล่าเช้านี้ และผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทั้งหมด 11 คน

3.2.2 ข้อมูลชั้นรอง (Secondary data)

ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำราวิชาการ งานวิจัย ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จากห้องสมุดต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น รวมทั้งการรวบรวมเอกสาร บทความจากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ โดยวิธีการซื้อและการสำเนา และค้นหาข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากเว็บไซต์ต่าง ๆ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ ได้แก่ แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ฝ่ายผลิตรายการข่าว และผู้ดำเนินรายการโดยทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และรอบด้าน และจดบันทึกประเด็นคำตอบที่สำคัญ ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้เพื่อใช้สรุปประเด็น รวมทั้งใช้ในการถาม เน้นถึงจุดที่สำคัญของประเด็น แล้วตรวจสอบน่าเชื่อถือ และ

ความครบถ้วนของข้อมูล โดยประเด็นดังกล่าวได้มาจากข้อสมมติฐานงานวิจัยกับแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล ซึ่งจะใช้แนวคำถามที่เตรียมไว้ เพื่อให้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่ต้องการดังนี้

1. ฝ่ายผลิตรายการข่าว ได้แก่ บรรณาธิการข่าวของสถานี, ผู้ควบคุมการผลิตรายการ โดยใช้แนวคำถาม ดังนี้

- นโยบายในการเสนอข่าวของสถานี
- ปัจจัยกำหนดทิศทางการนำเสนอข่าวในรายการแต่ละวัน
- รูปแบบและแนวคิดแต่ละรายการ
- กระบวนการทำงานตั้งแต่ขั้นวางแผนไปจนถึงขั้นหลังจากออกอากาศ
- จุดเด่นของรายการสนทนาข่าวทั้ง 5 รายการ
- ต้นทุนการผลิตแต่ละรายการ
- รายการสนทนาข่าวรายการใดที่สถานีจัดให้เป็นอันดับหนึ่ง
- ผู้ดำเนินรายการข่าวที่เป็นพนักงานประจำมีใครบ้าง
- แนวทางในการสร้างสรรค์รายการ
- แนวทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ยึดถือคืออะไร

2. ผู้ดำเนินรายการ โดยใช้แนวคำถาม ดังนี้

- ประวัติส่วนตัวที่ทำให้มาเป็นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว
- ประสบการณ์ด้านงานข่าว
- กลวิธีในการเล่าข่าวอย่างไรเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชม
- นโยบายของสถานีส่งผลต่อบทบาทในการเล่าข่าวหรือไม่ อย่างไร
- ลักษณะใดที่ไม่ควรพูด ถ้าพูดแล้วจะมีผลอย่างไร
- หากเป็นสิ่งที่ไม่สามารถออกอากาศได้มีวิธีการหลีกเลี่ยงนำเสนอด้วยวิธีการใด
- การเตรียมตัวก่อนออกอากาศและการทำงาน
- การลำดับประเด็นการนำเสนอ (สคริปต์ยึดหยุ่นได้หรือไม่)
- ให้ความสำคัญกับข่าวใดมากที่สุด ในช่วงใด (ต้น/กลาง/ท้าย)
- มีการวางวิธีการนำเสนอของตนเองในแต่ละวัน เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นข่าวที่จะเล่าอย่างไร
- การเปลี่ยนบทบาทจากการอ่านข่าวมาเป็นเล่าข่าวทำให้การวางตัวเปลี่ยนไปอย่างไร

- เป้าหมายและแนวทางในการทำหน้าที่เป็นพิธีกรข่าว ควรมีคุณสมบัติ
ใดบ้าง
- ปัจจัยใดที่มีผลต่อการทำงาน
- ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

3.4 การตรวจสอบข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เจาะลึก

- การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้การวิเคราะห์ตัวรายการ และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการกำหนดแนวคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์

- การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ใช้การตรวจสอบความสอดคล้องของการตอบคำถาม จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและวางแผนการผลิต รายการ บรรณาธิการ และผู้ควบคุมการผลิตรายการข่าวโดยตรง ในส่วนของผู้ดำเนินรายการ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษาถึงภูมิหลังของผู้ดำเนินรายการแต่ละคนก่อนการสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผล สำหรับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากเทปรายการข่าว

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสำเนาเทปรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แต่ละรายการ ประกอบด้วย รายการที่ออกอากาศวันจันทร์ – อาทิตย์ ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ เวลา 04.00 – 05.00 น. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลา 17.30 – 18.30 น. และรายการข่าววันใหม่ เวลา 00.30 – 01.00 น. รายการที่ออกอากาศวันจันทร์ – วันศุกร์ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เวลา 06.30 - 08.30 น. และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลา 11.30 – 12.30 น. โดยวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.ตัวรายการ

- 1.1 การแบ่งช่วง
 - 1.1.1 จำนวนข่าวในแต่ละช่วง
 - 1.1.2 หัวข้อข่าว
 - 1.1.3 ประเด็นสำคัญ
 - 1.1.4 เนื้อหา
 - 1.1.5 บุคคลในข่าว / เหตุการณ์ในข่าว
 - 1.1.6 ข้อสังเกตที่พบ
- 1.2 วิธีการนำเสนอ

2.พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ (Host) โดยศึกษาเป็นรายบุคคล โดยมีแนวในการพิจารณา

ดังนี้

- 2.1 ลีลาการนำเสนอ
 - 1.2.1 บุคลิกภาพ
 - 1.2.2 น้ำเสียง
 - 1.2.3 การเล่าเรื่อง
 - 1.2.4 วิธีการสื่อสาร (การโต้ตอบระหว่างคู่สนทนาข่าว)

3.เนื้อหารายการ โดยศึกษาจากตารางและแผนภูมิที่แสดงจำนวนประเภทข่าวและ

โฆษณา

- 3.1 ชนิดข่าวที่พบ
- 3.2 ประเภทข่าวที่พบ
- 3.3 จำนวนและเวลาโฆษณา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาข่าว และแนวคิดเกี่ยวกับการเล่าข่าว รวมทั้งได้นำแนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าวมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์องค์ประกอบดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อแยกแยะให้เห็นกระบวนการและวิธีดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ลักษณะการเล่าข่าวและสนทนาข่าว รวมทั้งลักษณะที่เป็นจุดเด่นเฉพาะตัวและลักษณะที่เป็นจุดร่วมของผู้ดำเนินรายการ เพื่อเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview)

- ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อวิเคราะห์ถึงการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำงาน วิธีการทำงาน กระบวนการขั้นตอนในการคัดเลือกและวางตำแหน่งให้ผู้ดำเนินรายการในแต่ละรายการ การคัดเลือกและกำหนดประเด็นในการนำเสนอในแต่ละรายการ รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการรายงานข่าวของสถานีในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อค้นหาว่าวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน และทฤษฎีการกำหนดวาระ มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- ผู้ดำเนินรายการ เพื่อวิเคราะห์ถึงคุณสมบัติของการเป็นผู้นำเสนอข่าว ลักษณะการทำหน้าที่นำเสนอข่าว ความสามารถด้านอื่นนอกจากการเป็นผู้ดำเนินรายการข่าว เพื่อค้นหาลักษณะการทำหน้าที่ผสมผสานกันระหว่างการเป็นพิธีกรรายการสนทนา (Program host) และพิธีกรรายการข่าว (News host) โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาข่าวมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ถึงภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดลักษณะการดำเนินรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่าส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนำเสนอข่าวของสถานีอย่างไร และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวผู้ดำเนินรายการ เช่น ประสบการณ์ ความรู้ พื้นฐานด้านวิชาชีพ ทักษะคติ และปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมองค์กร การแข่งขันและระบบอุปถัมภ์ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการในการดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยนำกรอบทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชนมาประกอบการวิเคราะห์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาวិเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยวิธีการเขียนบรรยายผลการศึกษาที่ได้ และใช้ตาราง แผนภาพ แผนภูมิ และภาพประกอบ ประกอบการอธิบาย รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และเทปสัมภาษณ์วีดิทัศน์รายการข่าวของสถานีทั้งหมด 5 รายการ รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ เพื่อให้ในการนำเสนองานวิจัยนี้ เรียงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อทราบรูปแบบ และวิธีการนำเสนอในรายการข่าว โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในบทต่าง ๆ ดังนี้

บทที่ 4 พัฒนาการรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

บทที่ 5 กระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าว

บทที่ 6 รูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าว

บทที่ 7 รูปแบบ วิธีการนำเสนอและบทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าว กล่าวในบทที่ 8

ในส่วนของบทที่ 9 เป็นการสรุปและอภิปรายผลการศึกษาและข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์นำเสนอในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต่อไป รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรายการข่าวในหัวข้ออื่น ๆ ต่อไป.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

พัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงการพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จากการรวบรวมหนังสือรายงานประจำปีของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2548 ผังรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 งานวิจัย และตำราเอกสารอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยผู้วิจัยได้แบ่งพัฒนาการออกเป็น 3 ยุค ดังนี้

4.1 ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2513-2528)

บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2510 และได้ยื่นหนังสือลงวันที่ 3 ธันวาคม 2510 ขอร่วมทุนจัดตั้งสถานีโทรทัศน์กับบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด เหตุผลในการขอเข้าร่วมทุน เนื่องจากตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 มาตรา 5 ได้บัญญัติว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียง หรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต" ดังนั้นเมื่อ บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้รับอนุญาตให้ทำการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2498 ซึ่งออกตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด จึงได้ขอเข้าร่วมทุนโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายที่บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้รับสัมปทาน

การดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เริ่มต้นขึ้นจากการที่บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้ให้เอกชนร่วมทำการจัดตั้งสถานีส่งวิทยุโทรทัศน์ขึ้นในนาม สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งได้ลงนามในสัญญาระหว่างบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด กับบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2511 โดยสาระสำคัญคือ กำหนดในเรื่องของผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ และแก่บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ด้วย สัญญาดังกล่าวมีอายุ 10 ปี ส่วนการดำเนินการนั้นให้อยู่ในความควบคุมของกรมประชาสัมพันธ์และบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด โดยสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ตั้งอยู่ที่อำเภอหนองแขม ริมถนนเพชรเกษม

ในยุคเริ่มแรกที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. ได้เริ่มออกอากาศอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2513 คณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ได้มีมติทาบทามนายสรรพสิทธิ์ วิริยะศิริ เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานีฯ แต่นายสรรพสิทธิ์ วิริยะศิริ ได้ตอบปฏิเสธและกล่าวว่าขอรับตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวแทน ซึ่งทางคณะกรรมการบริหารสถานีก็เห็นชอบตามนั้น และเป็นผู้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกบุคลากรที่มีฝีมือ เข้ามาทำงานเป็นทีมข่าวโดยใช้วิธีพิจารณาจากบุคคลที่เคยอยู่ในวงการข่าวมาก่อน โดยเฉพาะจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม (สถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย) และจากบุคคลที่คร่ำหวอดในวงการหนังสือพิมพ์ ดังนั้นทีมงานข่าวในระยะแรกของไทยทีวีสีช่อง 3 จึงประกอบไปด้วยบุคลากรคือ นายสมบุญ วิริยะศิริ ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการข่าวในประเทศ นายชิต วิภาสธวัช เป็นบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ นายสุคนธ์ ชูพิณิจ เป็นผู้สื่อข่าว นายสมศักดิ์ ภูมระโรหิต เป็นผู้สื่อข่าว นายชเชวิน ภาสุระ เป็นช่างภาพ นายจิโรจน์ ธนะภัย เป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศ

แต่ต่อมานายสรรพสิทธิ์ วิริยะศิริ ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าข่าวของสถานี เมื่อกลางปี พ.ศ. 2514 ทางสถานีได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสถานีคือ นายเจตนา สิริสิงห์ ข้าราชการจากกรมประสัมพันธ์ที่ถูกส่งเข้ามาควบคุมดูแลการทำงานของสถานี เข้ามารักษาการเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวแทนในช่วงปี 2514-2516 ก่อนที่นายเสริม เขยสงวน จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานี และรักษาการเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวด้วย

เบื้องต้นสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นำเสนอข่าวสั้นทุกครึ่งชั่วโมง นอกเหนือจากการเสนอข่าวประจำวันในเวลา 20.00 น. โดยในช่วงแรกข่าวที่นำเสนอเป็นข่าวสารของรัฐบาล ข่าวเหตุการณ์สำคัญ เช่น ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวอุบัติเหตุโดยเฉพาะในตัวเมืองหลวง จะไม่ให้เห็นหน้าของผู้ประกาศข่าว เพราะต้องการความประหยัดด้านค่าใช้จ่าย ดังนั้นเมื่อข่าวจบจึงมีแค่การพูดบอกว่าใครเป็นผู้อ่านข่าวเท่านั้น (दनัยนพ เกราะทอง, 2544) ในยุคเริ่มต้น พ.ศ. 2513 ผู้ประกาศข่าวช่อง 3 จึงไม่ได้ปรากฏตัวบนหน้าจอโทรทัศน์ ได้ยินเฉพาะเสียงบรรยายภาพข่าวเท่านั้น ผู้ประกาศข่าวชาย 3 คน คือ คุณธงชัย แสงประดับ คุณพิสิฐุ ศึกษาการ และคุณदनัย เขมะสมิต นอกจากนี้ก็ยังมีผู้ประกาศข่าวหญิงอีก 3 คน ได้แก่ มาณวิกา เปมะวิภาต (ยอดเนตร) กรรณิกา ธรรมเกษร และกรรณิการ์ ประภัสภักดี (ชัยพานิช) ต่อมาเริ่มให้เห็นหน้าผู้ประกาศข่าวในปี พ.ศ. 2516

ในปี พ.ศ.2518 มีการปรับเปลี่ยนรายการข่าวมาเสนอในเวลา 19.30 น. และยกเลิกการออกอากาศข่าวภาคกลางวันระหว่างเวลา 11.00-13.00 น.

การควบคุมการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ ไม่ว่าจะด้วยโครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อของรัฐหรือการแทรกแซงและตรวจเซ็นเซอร์เนื้อหา ทำให้นักข่าวโทรทัศน์และกองบรรณาธิการไม่มีอิสระในการทำงาน ส่งผลให้รายการข่าวโทรทัศน์ล้าหลังกว่าสื่อหนังสือพิมพ์มาก ในขณะที่

เหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 เปิดให้สื่อมวลชนมีเสรีภาพ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ยังอยู่ในสภาพการณ์ของระบบอำนาจนิยมอุปถัมภ์ และในเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ทั้งสื่อวิทยุและโทรทัศน์ถูกรัฐบาลแทรกแซงในการบิดเบือนข่าวสาร

สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการดำเนินการเรื่อยมาจนกระทั่งระยะเวลาสัญญาสัมปทานจากรัฐบาลสิ้นสุดลงในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2520 คณะรัฐมนตรีได้มีมติยุบกิจการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด แล้วให้เปลี่ยนสภาพขององค์กรมาเป็นรัฐวิสาหกิจแทน และใช้ชื่อว่า “องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย” (กฤษณ์ สิงหวิสัย ศุภศิริ, “โทรทัศน์ไทยในความทรงจำ”, 2538: 51) ดังนั้นสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จึงได้เปลี่ยนมาเป็นคู่สัญญากับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยแทน นับเป็นการหมดยุคที่ข้าราชการระดับสูงของกรมประชาสัมพันธ์ เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานี แต่เปลี่ยนให้ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. หรือผู้ที่ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. มอบหมายมาดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานีแทน และนายนิรันดร์ วิจิตรานนท์ กรรมการรองผู้จัดการ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 (ในขณะนั้น) ก็ได้เข้ามารักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายข่าว และยื่นขอขยายอายุสัญญาดำเนินการไปอีก 10 ปี คือจาก พ.ศ. 2523-2533 รวมทั้งจัดผังรายการใหม่ แบ่งช่วงเวลาและเนื้อหาหลากหลาย

วันที่ 17 กรกฎาคม 2521 มีการนำเทคโนโลยีความก้าวหน้ามาใช้กับรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยนำรายการ “ข่าวดาวเทียม” มาออกอากาศ เวลา 20.20 น. เป็นสถานีแรกของประเทศไทย นับเป็นความก้าวหน้าในด้านการให้บริการด้านข่าวสารของวงการโทรทัศน์เมืองไทยอีกประการหนึ่ง โดยการถ่ายทอดข่าวสดโดยตรงจากแหล่งข่าวต่างประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าเป็นการพลิกประวัติศาสตร์ของการเสนอข่าว เพราะทำให้ผู้ชมหันมาสนใจรายการข่าวเพิ่มขึ้น และส่งผลให้มีการแข่งขันการเสนอข่าวทางโทรทัศน์อย่างจริงจังมาจนกระทั่งปัจจุบัน

จนมาถึงเมื่อปี 2523 คณะรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ไทยทีวีสีช่อง 3 เสนอข่าวร่วมกับช่อง 9 เพราะอ.ส.ม.ท. อ้างว่าช่อง 3 อยู่ภายใต้ อ.ส.ม.ท. เหมือนช่อง 9 จึงสมควรให้มีการนำเสนอข่าวร่วมกัน ถึงแม้ว่าจะถูกคัดค้านอย่างมาก แต่ก็ไม่เกิดผลประการใด ไทยทีวีสีช่อง 3 จึงเสนอข่าวร่วมกับช่อง 9 มาเป็นระยะเวลากว่า 5 ปี คือระหว่างปี พ.ศ. 2523-2529 ดังนั้น ในการรายงานข่าวของช่อง 3 ในขณะนั้น จึงใช้เพียงเจ้าหน้าที่ผู้อ่านข่าวของช่อง 3 ไปปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับทางช่อง 9 โดยทางสถานีได้จัดส่งนางกรรณิกา ธรรมเกษร ไปเป็นผู้ประกาศข่าวร่วมกับผู้ประกาศข่าวของทางช่อง 9

ดังนั้นในยุคเริ่มต้นสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. การทำงานถูกควบคุมโดยกรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้เงื่อนไขที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐบาลและบริษัท ไทยโทรทัศน์

จำกัด ข่าวสารส่วนใหญ่จึงเป็นข่าวสารจากรัฐบาล ข่าวเหตุการณ์สำคัญ บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่มาจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม และจากวงการหนังสือพิมพ์ ผู้ประกาศข่าวมีจำนวนน้อยและไม่ปรากฏหน้าตาผู้ประกาศข่าว มีแต่เสียงบรรยาย เพราะต้องการความประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งต้องเสนอข่าวร่วมกับช่อง 9 เป็นเวลา 5 ปี รายการข่าวจึงยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและขาดอิสระในการทำงาน

4.2 ยุคการเปลี่ยนแปลง (พ.ศ. 2529-2545)

ยุคการเปลี่ยนแปลงเด่นชัดเมื่อสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 หลังจากที.อ.ส.ม.ท. ได้อนุมัติให้ช่อง 3 แยกไปดำเนินการด้านข่าวได้เอง ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2529 หลังจากที่ร่วมกับช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในการเสนอข่าวมากกว่า 5 ปี พร้อมกับวางนโยบายข่าวที่มุ่งเน้นความรวดเร็ว กระชับ ฉับไว มีการปรับทีมผู้ประกาศข่าวใหม่ โดยเพิ่มสีสันด้วยการแต่งกายที่ดึงดูดความสนใจ มีทีมผู้ประกาศข่าว ได้แก่ สิทธิชาติ บุญมานนท์, ชูติมา รอดอยู่สุข และรัตติยากร ริมสินธุรวมทั้งมีกิจกรรมที่ครบถ้วนตามที่สถานีโทรทัศน์ทั่วไปควรจะมี แต่อุปสรรคในเบื้องต้นก็คือในขณะนั้น (พ.ศ.2529) ไทยทีวีสีช่อง 3 กำลังจะย้ายที่ทำการใหม่จากอาคารสำนักงานถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ซึ่งเป็นอาคารธนาคารกรุงไทยในปัจจุบันไปที่อาคารวานิช หวังมุมถนนวิทยุติดกับถนนเพชรบุรีตัดใหม่ การดำเนินการของฝ่ายข่าวในช่วงนั้นจึงเต็มไปด้วยความยากลำบาก แต่ก็สามารถผ่านไปได้อย่างดี ก่อนหน้านั้นในวันที่ 1 มีนาคม 2529 รัฐบาลอนุมัติให้สถานีโทรทัศน์ในส่วนกลางออกอากาศช่วงเวลา 18.30- 20.00 น.ได้ หลังจากที่เคยห้ามไว้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2523 เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พร้อมกันนั้นได้กำหนดให้ช่วงเวลานี้ออกอากาศได้เฉพาะรายการข่าว และรายการเพื่อการศึกษาเท่านั้น และให้เลื่อนเวลาการเสนอข่าวภาคค่ำของทุกสถานีมาเป็นเวลา 19.30 น.

บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ผู้ดำเนินกิจการไทยทีวีสีช่อง 3 ได้พัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน เพราะเห็นความสำคัญในการที่จะให้ประชาชนในภาคกลาง และส่วนภูมิภาคมีความเท่าเทียมกันในการรับทราบข่าวสาร สาระ ความรู้ ความบันเทิงผ่านสื่อโทรทัศน์ด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในวันที่ 16 กรกฎาคม 2530 ได้ลงนามในสัญญาาร่วมดำเนินกิจการส่งโทรทัศน์และขยายเครือข่ายโทรทัศน์ทั่วประเทศ จำนวน 22 สถานี กับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และจัดตั้งให้แล้วเสร็จรวม 3 ระยะคือ ระยะแรกจำนวน 5 สถานี กำหนดแล้วเสร็จภายใน 1 ปี 6 เดือน ระยะที่สอง 8 สถานี กำหนดแล้วเสร็จภายใน 3 ปี ระยะที่สามจำนวน 9 สถานี กำหนดแล้วเสร็จภายใน 5 ปี แต่พอในปี 2532 ได้จัดตั้งสถานีเครือข่ายครบทั้ง 22 สถานีแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการดังกล่าวข้างต้น ให้มี

การรับสัญญาณดาวเทียมผ่านสถานีถ่ายทอด 22 แห่ง มีผลให้ในปี 2534 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และสถานีเครือข่ายอีก 31 สถานี สามารถแพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 90 ของพื้นที่ประเทศ และให้บริการประชาชนได้ถึงร้อยละ 96.3 ของประชาชนทั่วประเทศ ด้วยสัญญาณบับนี้ บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด จะได้รับสิทธิเป็นผู้ดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ต่อไป เป็นระยะเวลา 30 ปี ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม 2533 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2563

สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้ปรับนโยบายข่าวของสถานีในยุคของการแข่งขันที่เริ่มทวีความรุนแรงในปี 2530 เริ่มเสนอข่าวเชิงรุกที่ต้องใช้ความรวดเร็วและความคมชัดในเนื้อหาเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชมจนสามารถแยกแยะความแตกต่างออกจากช่องอื่นได้ เพราะปัจจุบันข่าวสารของแต่ละสถานีโทรทัศน์มีความคล้ายคลึงกันในแง่ของเนื้อหาสาระ เป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความเหนือกว่าทั้งในรูปแบบการนำเสนอ ข้อมูลสนับสนุน และเนื้อหาที่เต็มแน่นและความพยายามที่จะผลิตข่าวสารให้ครอบคลุมกลุ่มชนทุกชนชั้นของสังคมไทยให้มากที่สุด โดยการชั่งชั่งฐานคนดูในพื้นที่ห่างไกล

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 มีการปรับปรุงรายการข่าว โดยแต่เดิมนั้นช่อง 3 เสนอข่าวต่างประเทศทั่วไปกับข่าวในประเทศช่วง 19.30 น. แต่ได้เปลี่ยนมาเป็นเสนอข่าวเด่นประจำวันตามด้วยข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม คุณบอกมา ส่วนข่าวภาค 20.00 น. ได้เสนอข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวสังคมเชิงสารคดี วันนี้ในอดีต ข่าวพยากรณ์อากาศ ตามด้วยข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียม และปิดท้ายด้วยข่าวกีฬา โดยที่ยังคงรูปแบบการนำเสนอรูปแบบเดิมเน้นที่เนื้อหากระชับรัดกุม ครอบคลุมสถานการณ์ทั้งหมด ต่อมาปี 2533 เพิ่มเวลาเสนอข่าวขึ้นมา 2 ช่วงเวลาคือ 17.25 น. และ 21.50 น.

เหตุการณ์สำคัญซึ่งเป็นจุดที่ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต้องดำเนินการปรับปรุงรูปแบบรายการข่าวนั้นคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. โดยดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้นำเอารูปแบบการนำเสนอรายการข่าวที่นิยมใช้กันในสหรัฐอเมริกามาใช้กับการรายงานข่าว โดยนำรูปแบบและวิธีการใหม่ในการนำเสนอข่าวในพระราชสำนัก ข่าวพิธีการ ข่าวราชการทั่ว ๆ ไป โดยมีผู้ประกาศข่าวในทีมทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวหลักเชื่อมต่อข่าวและช่วงต่าง ๆ ในรายการ ที่เรียกว่า "Anchorman" มีการจัดแบ่งการนำเสนอข่าวเป็นช่วง ๆ ที่เรียกว่าเป็นแบบรายการนิตยสารข่าว (วีรชัย วงศ์วิวัฒน์กุล, 2539: 39) รายการข่าวเริ่มได้รับความนิยมมีโฆษณาเข้ามาส่งผลให้สถานีอื่น ๆ หันมาให้ความสนใจในการพัฒนารายการข่าวตาม

โดยประวิทย์ มาลีนนท์ ผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข่าวใหม่ว่า

“...ในสมัยที่ท่านรัฐมนตรี ชาญ มนุชธรรม ดูแลเรื่องข่าวอยู่ ท่านก็โอ้อัด บอกว่าข่าวนี้ทำไมมันน่าเบื่ออย่างนี้ มันเป็นทางราชการมากเกินไปก็เรียกท่านผู้อำนวยการช่อง 9 และช่อง 3 มาพบ แล้วก็บอกว่าไปปรับปรุงข่าวเสียใหม่ ผมจำได้ว่าในปี 2528 เสร็จแล้วเราก็ไม่ได้ปรับปรุงอะไรสักอย่าง ประมาณเดือนมิถุนายน ท่านรัฐมนตรีก็เรียกกลับไปอีก บอกให้ไปทำรายการข่าวที่เป็นกันเองกับคนดูสักหน่อย คุณอย่าไปอ่านข่าวคุณไปเล่าข่าวให้เขาฟัง พวกผมก็ไปปรับนโยบายมา อาจารย์สมเกียรติ ก็เป็นผู้ดำเนินการ มันถึงได้เกิดข่าวยุคใหม่ขึ้นมาอย่างที่พวกเราต้องการ” (ปัจจุบันและอนาคตของโทรทัศน์ไทย, 2533)

นโยบายการขยายเวลาของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ยังคงดำเนินเรื่อยมา ในปี 2536 ได้เริ่มเปิดสถานีตั้งแต่เวลา 05.30 น. มีการปรับเปลี่ยนรายการภาคเช้าและบ่าย และนำเสนอรายการข่าวได้แก่ ข่าวภาคเช้า ข่าวสั้น ข่าวประจำวัน และข่าวภาคดึก โดยการนำเสนอข่าวภาคประจำวัน (Prime news) ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นั้น บรรณาธิการจะจัดลำดับข่าวตามกระแสเหตุการณ์เป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับข่าวการเมืองเป็นหลัก ขณะที่ข่าวภาค 20.00 น. มีการจัดเรียงลำดับตามมติเดิมของคณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่กำหนดให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกแห่งเสนอข่าวพระราชสำนักก่อนแล้วจึงเป็นข่าวรัฐบาลและหน่วยงานราชการ และมีข่าวที่ออกอากาศ 15 นาที ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นข่าวภาคกลางวันและภาคดึก สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จัดให้มีข่าวประเภทนี้ภาคกลางวันเวลา 12.00-12.15 น. โดยใช้ชื่อว่า “ข่าวภาคเที่ยง” และข่าวภาคดึกเวลา 23.45-24.00 น. ส่วนการนำเสนอข่าวด่วนหรือข่าวต้นชั่วโมง ซึ่งมักมีช่วงเวลาออกอากาศประมาณ 2-5 นาที สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ใช้ชื่อรายการ “ข่าวสั้น 3 อ.ส.ม.ท.” ออกอากาศประมาณ 4 ครั้ง คือ เวลา 09.00 น., 15.00 น., 17.00 น., 22.00 น.

ในปี 2538 เพื่อเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างเวลาสำหรับผังรายการในช่วงไพรม์ไทม์ใหม่ เพื่อช่วงชิงเวลาไพรม์ไทม์ของช่อง 7 คือช่วง 18.30-20.00น. ที่มีความนิยมมาที่หนึ่งโดยตลอด ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของสถานีโทรทัศน์ขณะนั้น และเพื่อเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ชมที่อยู่ในเมืองและต่างจังหวัดได้มีเวลาในการดูข่าวภาคหลักของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพิ่มขึ้น จึงมีการปรับช่วงเวลาการนำเสนอข่าวประจำวันใหม่เป็น 2 ช่วง จากเดิมที่เคยเสนอระหว่างเวลา 18.45 -20.15 น. มาเป็นเวลา 18.00-18.30 น. และเวลา 19.40-20.30 น. (ครบรอบ 30 ปีช่อง 3, 2539)

ต่อมาปี 2539 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปรับปรุงพัฒนาอุปกรณ์โทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพทันสมัย โดยการนำอุปกรณ์ digital video effect, computer graphic, เครื่องสร้างภาพและ

ตัวอักษร (character generator) สามารถสร้างตัวอักษรไทยได้ถึง 30 อักษร, เครื่องเก็บภาพนิ่ง (slide file), ติดตั้งเครื่องบอกบท (prompter) สำหรับผู้อ่านข่าว เพิ่มเติมเครื่องเทปที่สามารถทำภาพ slow-motion ได้ และได้ปรับปรุงเป็นระบบแสงไซโคลามา เป็นคอมแสงที่ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นคอมไฟที่ไม่มีความร้อน แสงมีลักษณะพุ่งกระจายและเกิดเงาไม่ชัดเจน ทำให้สวยงามไม่มีแสงสะท้อนต่อผู้อ่านข่าว และประหยัดไฟ มาใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์นี้มีความสมบูรณ์หลากหลายมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายเวลาในการออกอากาศ และเพิ่มเวลาในการเสนอข่าวมากขึ้น ตลอดจนการถ่ายทอนอกสถานที่ จัดสร้างรถถ่ายทอนอกข่าวจำนวน 3 คัน สำหรับใช้ในการรายงานข่าวด่วนสามารถเคลื่อนที่ไปถ่ายทำข่าวได้ทั่วทุกภูมิภาค ปรับปรุงรถถ่ายทอนอกโทรทัศน์ให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการถ่ายทอนอกสถานที่ ปรับปรุงอุปกรณ์สำหรับรายการข่าว ซึ่งต้องการความรวดเร็วในการนำเสนอต่อผู้ชมจึงได้เพิ่มอุปกรณ์ ENG สำหรับถ่ายทำข่าวอีก 24 กล้องจากเดิมซึ่งมีอยู่จำนวน 40 กล้อง ทำให้มีทีมข่าวในการปฏิบัติงานถึง 64 ทีม

จากนั้น ในปี 2542 สถานีได้ย้ายอาคารสำนักงานจากห้วยมูมิวิทยุ มาอยู่อาคารเอ็มโพเรียม ถนนสุขุมวิท การเปลี่ยนแปลงต่อเนื่องมาถึงในยุคที่การแข่งขันรายการดำเนินไปอย่างเข้มข้น ในปี 2545 ได้เพิ่มปริมาณการนำเสนอข่าวเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภคข่าวสารของผู้ชม โดยการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้มีความรวดเร็ว กระชับ และฉับไว เพิ่มเวลาการเสนอข่าวเช้า ข่าวเที่ยงและข่าวสั้น ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีข่าวทุกช่วงเวลา ไม่ว่าจะเป็นข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยง

โดยการบริหารภายในฝ่ายข่าวของสถานี มีหัวหน้าฝ่ายข่าวเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง โดยคอยควบคุมดูแลกำกับเจ้าหน้าที่ในฝ่าย มีหัวหน้ากองบรรณาธิการ บรรณาธิการอาวุโส และเลขานุการอยู่ภายใต้บังคับบัญชา โดยมีที่ปรึกษาฝ่ายข่าวทำหน้าที่คอยให้คำแนะนำและคำปรึกษา หัวหน้ากองบรรณาธิการทำหน้าที่ควบคุม ดูแลสั่งการ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และคอยประสานงานกับบรรณาธิการข่าวประจำวัน บรรณาธิการสายข่าวต่าง ๆ และผู้สื่อข่าวให้ดำเนินงานไปอย่างราบรื่น โดยมีบรรณาธิการข่าวประจำวันหมุนเวียน คือ รองหัวหน้ากองบรรณาธิการที่ควบคุมดูแลสายข่าวต่าง ๆ หมุนเวียนกันทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการข่าวประจำวัน ทำหน้าที่ในการรวบรวมข่าวจากทุกสาย ได้แก่ สายข่าวพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวสังคม สายข่าวต่างประเทศ สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวภูมิภาค สายข่าวอาชญากรรม สายข่าวกีฬา คัดเลือกและจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าวเพื่อออกอากาศ โดยรองหัวหน้ากองบรรณาธิการจะมีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคือ บรรณาธิการข่าวสายต่าง ๆ และผู้สื่อข่าวในสายข่าว นั้น ๆ โดยบรรณาธิการข่าวในแต่ละสายข่าวจะมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ มอบหมายงานให้ผู้สื่อข่าวและช่างภาพในสายของตนออกไปทำงานข่าวตามความเหมาะสม

กลุ่มการทำงานของฝ่ายข่าว 3 มีแผนกใหญ่ ๆ ได้แก่ (दनัยนพ เกราะทอง, 2544)

1) *แผนกข่าวในประเทศ* มีหน้าที่รับผิดชอบการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ใน 7 สายข่าว ได้แก่ สายข่าวพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวสังคม สายข่าวต่างประเทศ สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวภูมิภาค สายข่าวอาชญากรรม สายข่าวกีฬา

2) *แผนกข่าวต่างประเทศ* มีหน้าที่แปลข่าวที่สถานีได้รับจากสำนักข่าวต่างประเทศ ทั้งข่าวผ่านดาวเทียมจากสำนักข่าววิสนิวส์ (Visnews), ข่าวโทรพิมพ์จากสำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuter), ข่าวจากอินเทอร์เน็ต โดยการเป็นสมาชิกของซีเอ็นเอ็น (CNN) ภายใต้การกำกับดูแลในการนำเสนอข่าวของรองหัวหน้ากองบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ

3) *แผนกข้อมูลข่าว* ทำหน้าที่สรุปข่าวประจำวันที่เกิดขึ้น รวบรวมสถิติ ประเมินวิเคราะห์การนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ จัดทำหัวข้อข่าวและรายงานพิเศษที่เรียกว่า “ข่าวเจาะ” จัดเก็บข้อมูลหรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น

การนำเสนอข่าวในแต่ละช่วงมีเอกลักษณ์เฉพาะและมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน คือ

- *เหตุบ้านการเมือง* เป็นรายการข่าวในช่วงเช้า เวลา 07.00 – 07.45 น. ทุกวันจันทร์-ศุกร์ มีพิธีกรดำเนินรายการคือ จินดารัตน์ เจริญชัยชนะ และนิธินาฏ ราชนิยม เน้นเนื้อหาด้านสังคมที่ใกล้ตัวผู้ชมทั้งทางตรงและทางอ้อม ประเด็นการนำเสนอเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชนและประชาชน ขยายผลติดตามข่าวนั้นทุกด้าน รวมถึงการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ และยังให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ทันทีในช่วงสภာข่าวบ้าน เพราะทุกครั้งที่ออกอากาศจะเป็นรายการสดนอกสถานที่

- *ผู้หญิง ผู้หญิง* เป็นการนำเสนอรายการพูดคุยเชิงข่าว โดยเน้นเจาะกลุ่มเป้าหมายไปที่กลุ่มแม่บ้าน เรื่องที่พูดคุยเป็นข่าวที่มาจากหน้าหนังสือพิมพ์ และมีการสัมภาษณ์สดบุคคลที่อยู่ในข่าวหรือเป็น Talk of The Town ในช่วงเวลานั้น ช่วยเสริมสร้างความรู้รอบตัว ด้วยวิธีการนำเสนอที่ผ่อนคลายและเรียบง่าย แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ช่วง คือ ผู้หญิงรอบรู้ เป็นเรื่องของข้อมูลสารสนเทศที่ควรทราบ, ผู้หญิงชวนคุย สัมภาษณ์สดแขกรับเชิญที่เห็นว่ามีประเด็นที่น่าสนใจที่จะพูดคุยและต้องทันต่อสถานการณ์ และช่วงของฝาก เป็นการนำเรื่องราวที่แปลก ๆ ที่เกิดในประเทศไทยมานำเสนอ โดยมีศิริบุรณ์ ญัฐพันธ์ และพัชรสรี เบญจมาศ ทำหน้าที่ดำเนินรายการออกอากาศทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 07.50-08.20 น.

- *เที่ยงวันทันเหตุการณ์* เป็นการรายงานข่าวภาคเที่ยง ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 11.35-12.20 น. เน้นข่าวสถานการณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อาชญากรรม ต่างประเทศ และกีฬา กลุ่มเป้าหมายคือคนทำงานที่สามารถใช้เวลาขณะพักเที่ยงรับชม และยังมีสื่อบีบีซี “ดำตา” แทรกเพิ่มเข้าไป เป็นการรายงานปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นมักเป็นปัญหาที่ผิดกฎหมาย ผู้ดำเนินรายการคือ รัตติยากร รมสินธุ และชาญชัย กายสิทธิ์

- *ข่าวเด่นประจำวัน* เป็นการนำเสนอข่าวก่อนหัวค่ำ เวลา 17.30-18.00 น. นำเสนอข่าวสถานการณ์ที่ถูกคัดเลือกมาแล้วว่าเป็นข่าวเด่นของวัน และต้องอยู่ในความสนใจของประชาชน มีการกลั่นกรองจากทีมบรรณาธิการข่าวและการขยายผลเพื่อให้ทราบข้อมูลความรู้มากขึ้น ทั้งในรูปแบบสื่อบีบีซี รายงานพิเศษ การรายงานหรือสัมภาษณ์สด โดยเป้าหมายเน้นที่คนต่างจังหวัดซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ มีนารากร ดิยานน และนิธิพร มั่นนาค เป็นผู้ดำเนินรายการ และได้เพิ่มช่วงผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ของชัย ราชวัตร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ที่ช่วยเพิ่มสีสนให้ข่าวภาคหลักมากขึ้น

- *ระเบียงข่าว 3* เป็นข่าวภาคหลักช่วงที่ 2 ของสถานี นำเสนอเวลา 19.30-20.15 น. เน้นความเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของข่าว 3 ตามนโยบายที่ว่า “เที่ยงตรง กระชับ ฉับไว” และชี้เป้าสังคมในเชิงสร้างสรรค์ ผู้รับผิดชอบช่วงนี้คือ สุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล และพรหมพร ยูวะเวส นำเสนอในแบบการเล่าให้ฟังมากกว่าการนั่งรายงาน ทำให้ผู้ชมชื่นชอบในตัวพิธีกรจนได้รับการตอบรับที่ดี ข่าวในช่วงนี้ประกอบด้วยสาระหลากหลายอรรถรส เช่น นโยบายของหน่วยงานภาครัฐ บางหน่วยงาน มีแผนงานที่น่าสนใจ แต่ประชาชนยังไม่ทราบเรื่อง จึงเปิดสื่อบีบีซีแบบชาวบ้าน ๆ ภายใต้อัฒิ สยามเมืองยิ้ม การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และการแนะนำอาชีพ หรือการเสริมส่งบุคคลที่ประกอบความดี ในช่วง *เมืองไทยวันนี้* ในช่วง *อย่าปล่อยให้คนชั่วลอยนวล* จะนำเสนอสารคดีเชิงข่าวที่เกี่ยวกับเรื่องของความยุติธรรม โดยมุ่งเอาบุคคลหรือหน่วยงานที่ประพฤติน่าสนใจมานำเสนอ เพื่อให้คนไทยได้รับทราบและหาทางป้องกัน ช่วง *คำคม* เปิดให้ผู้ชมทางบ้านมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานข่าวโดยส่งคำคมมาร่วมออกอากาศ ช่วง *วงเวียนชีวิต* เป็นช่วงที่สถานีนำเสนอเรื่องราวของบุคคลผู้ยากไร้หรือยากจนผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้คนเหล่านั้นมีกำลังใจสู้ชีวิตต่อไป และยังเปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านผู้มีจิตศรัทธาช่วยเหลือโดยการบริจาคทรัพย์หรือสิ่งของ สำหรับ*ข่าวกีฬา* เสนอแบบเป็นกันเอง นำมาเล่าโดย สราจิต กรีกุล และ*ข่าวในพระราชสำนัก* โดย สิทธิชาติ บุญมานนท์ และอรปรียา หุ่นศาสตร์

- *ข่าวต้นชั่วโมง* กำหนดช่วงข่าวทุกต้นชั่วโมงช่วงละ 180 วินาที หรือ 3 นาที เท่า ๆ กัน เพราะต้องการให้เวลาในการนำเสนอข่าวสั้น 3 นาที ทรงคุณค่ามากที่สุด ไม่ว่าจะ เป็น 3 นาที

ทั่วโลก, มองโลก, ทันเหตุการณ์, 180 วินาทีข่าว และตระเวนข่าว ซึ่งชื่อช่วงก็จะเป็นการบอกเนื้อหาของข่าวที่จะนำเสนอในเวลานั้น ๆ

แม้ว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จะมีแนวทางที่ชัดเจนตลอดมาในการเป็นสถานีบันเทิง แต่ในการเสนอข่าวยังคงให้ความสำคัญกับเนื้อหาข่าวมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ การเข้ามาของผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต้องผ่านการคัดเลือกโดยใช้เกณฑ์ด้านบุคลิกภาพ หน้าตา ประกอบกับความสามารถเป็นอันดับแรก โดยไม่ต้องผ่านการฝึกฝนการเป็นผู้สื่อข่าวออกข่าวทำข่าวมาก่อน มีบทบาทในการอ่านข่าวที่เป็นทางการ กล่าวคือ วิธีการอ่านข่าวตรงตามบทสคริปต์ มีหน้าที่รายงานข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงให้แก่ผู้ชม ทำให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นลงไปในช่วงได้ การวางตัวเป็นกลาง และการวางตัวให้จริงจัง น่าเชื่อถือ ในช่วงภาคหลักของสถานีเวลา 20.00 น. มีการสับเปลี่ยนผู้ประกาศข่าวหญิงและชายมานั่งรายงานข่าว ประกอบกับการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย สวมใส่ชุดสูทที่เป็นทางการ ในบรรยากาศของความน่าเชื่อถือในรายการข่าว

ด้านวิธีการนำเสนอในช่วงภาคหลักของสถานี ประกอบด้วย การรายงานสดนอกสถานที่โดยผู้สื่อข่าว การฉายภาพข่าวพร้อมกับเสียงบรรยายของผู้ประกาศข่าว หรือในช่วงพยากรณ์อากาศก็ยังคงเป็นแบบธรรมดา กล่าวคือ มีแค่ตัวอักษรภาพกราฟฟิกขึ้นมาแสดงให้ดูพร้อมกับเสียงผู้ประกาศรายงานสภาพอากาศ ไม่ได้มีลูกเล่นเท่ากับปัจจุบันที่มีการใช้ตัวอักษรรูปภาพ พร้อมกับการนำเทคนิคใหม่มาใช้โดยให้ผู้ประกาศยืนปรากฏตัวเสมือนอยู่ในสถานที่จริง

ในยุคนี้ได้เกิดปรากฏการณ์สำคัญของฝ่ายข่าวและวงการข่าวโทรทัศน์ นั่นคือ การนำดารามาอ่านข่าว ในช่วงของระเบียบข่าวที่ออกอากาศของข่าวภาคค่ำที่มีสุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล และพรหมพร ยูวะเวส เป็นผู้ดำเนินรายการ อาทิเช่น แอน ทองประสม, บุษกร พรวรรณะสิริเวช, เข็มอัปสร สิริสุขะ, รวิชนี เทิดวงค์, ธนากร โปษยานนท์, ดอม เหตระกูล, วิลลี่ แมคอินทอช ที่มีการนำเสนอใหม่เป็นลักษณะ “การเล่าข่าว” แทนการอ่านข่าว มีการนำเสนอลักษณะของวาไรตี้หรือซอฟท์นิวส์ สามารถสื่อสารและเข้าถึงได้มากกว่า โดยสามารถขยายฐานกลุ่มผู้บริโภคว่างขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสำรวจพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเริ่มสนใจในการดูข่าวมากขึ้น จากจุดนี้เองที่ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เริ่มนำความบันเทิงมาเพิ่มสีสันให้กับรายการข่าว และอาจถือได้ว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของสถานีที่เริ่มนำแนวทางการผลิตรายการข่าวที่สอดแทรกความบันเทิง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของรูปแบบรายการสนทนาข่าวในปัจจุบัน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสิ่งที่ทำให้รายการข่าวที่เป็นแบบทางการเปลี่ยนแปลงมาเป็นรูปแบบสนทนาข่าวคือ ความพยายามหาจุดขายในรายการข่าวเพื่อให้สามารถทำรายได้เหมือนรายการบันเทิงทั่ว ๆ ไป หลังจากที่ได้ทดลองนำ ดารามาอ่านข่าวในระเบียบข่าวช่อง 3 แต่ไม่ประสบผลสำเร็จจึงได้เปลี่ยนกลยุทธ์มานำเสนอข่าวในแบบการเล่าหรือสนทนาข่าวแทนที่การอ่านข่าวทั้งหมด หรือปรากฏการณ์ที่ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้จุดชนวนความคิดในการนำความบันเทิงมาสอดแทรกเข้าไปในรายการข่าว จนพบว่าประสบความสำเร็จทำให้มีโฆษณาเข้ามาในข่าว และหัวใจสำคัญของโฆษณาคือ คนดู เพราะเป็นที่มาของรายได้โฆษณาแก่สถานี ดังนั้นรายการข่าวจึงเป็นสิ่งที่สถานีหันมาให้ความสนใจคิดปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนออย่างไรให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด เพื่อสร้างกำไรให้แก่สถานีอีกทางหนึ่ง

4.3 ยุคปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอ (พ.ศ. 2546-ปัจจุบัน)

การเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ครั้งสำคัญเกิดขึ้นอีกครั้ง ในปลายปี 2545 – ต้นปี 2546 ซึ่งมีผลให้นับจากนั้นการแข่งขันด้านการเป็นสถานีข่าวดำเนินเรื่อยมาจนปัจจุบัน จากการที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์เป็น “โมเดิร์นไนน์ทีวี” โดยมีมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. ประกาศให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เป็นสถานีข่าวและสาระตลอด 24 ชั่วโมง (กำหนดช่วงเวลาข่าว 5 กลุ่มหลัก ได้แก่ เช้า, เที่ยง, เย็น, ค่ำ, ดึก) และเพิ่มเวลาข่าวสั้น 5 นาที ทุกต้นชั่วโมง วันจันทร์ถึงศุกร์ พร้อมเปลี่ยนผู้ประกาศหนุ่มสาวหน้าใหม่ เปลี่ยนโลโก้และฉากใหม่ เพิ่มแถบตัววิ่งข่าว (news bar) และขยายช่วงไพรม์ไทม์ ถือเป็น การปรับโครงสร้างใหม่ ที่ทำให้ทุกช่องต่างต้องหากกลยุทธ์มาปรับปรุงรายการข่าวในสถานีตนเอง โดยช่อง 7 ออกอากาศ 24 ชั่วโมง ช่อง 5 ปรับด้วยการเป็นสถานีดาวเทียม ช่องไอทีวี เปลี่ยนโลโก้ ภายใต้คำขวัญว่า “สปีดแอนด์สไปซ์” ส่วนช่อง 3 เปลี่ยนวิธีการนำเสนอข่าว

ในยุคนี้มีการแข่งขันรายการข่าวที่รุนแรงขึ้น สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ หันมาพัฒนาด้านรายการข่าวมากขึ้นกว่าเดิม เพราะข่าวกลายเป็นพื้นที่ของการโฆษณาให้แก่สถานีได้อีกทาง ดังจะเห็นว่ามีสัดส่วนรายได้จากการโฆษณาในรายการข่าวเพิ่มขึ้นมากเป็นอันดับ 3 คือ 20% รองจากรายการวาไรตี้ที่เป็นอันดับ 1 คือ 25% และอันดับ 2 ได้แก่ ละครมีสัดส่วน 23% จากผลการสำรวจช่วงเดือน ม.ค.-พ.ค.2548 ของ AC Nielsen (อรรถสิทธิ์ เหมือนมาตย์, Positioning, 2548, 77) รายการข่าวได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจนเรตติ้งเกือบเท่าละคร

เริ่มต้นในปี 2546 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการปรับปรุงผังรายการช่วงเช้า ที่เน้นรายการข่าว ได้แก่ รายการโลกยามเช้า นำเสนอข่าวกึ่งสารคดี เน้นข่าวเหตุการณ์ในต่างประเทศ ออกอากาศเวลา 05.30-06.30 น. มีดร.สมเกียรติ อ่อนวิมลและแคลร์ ปัจฉิมานนท์ เป็นผู้ดำเนิน

รายการ และรายการเรื่องเล่าเช้านี้เวลา 06.30 น. มีสรยุทธ์ สุทัศนะจินดาและสุขวัญ บูลกุล เป็นผู้ดำเนินรายการในยุคแรก ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นมีสุข แจ่มมีสุขและอรปริยา หุ่นศาสตร์ ตามลำดับ จนกระทั่งล่าสุดเมื่อมีการปรับปรุงรายการใหม่เดือนกรกฎาคม 2549 ได้นำกฤติกา คักดีมณี ผู้ประกาศข่าวจากสถานีเนชั่น แชนแนล มาแทนอรปริยา หุ่นศาสตร์

การแข่งขันที่เริ่มต้นขึ้นในปีนี้ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ทำให้เรตติ้งรายการช่วงเช้าของสถานีเป็นอันดับ 1 พลิกสถานการณ์ด้านรายได้จากค่าโฆษณาของสถานีในช่วงเช้า (ซึ่งเดิมเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีค่า) โดยมีอัตราค่าโฆษณานาทีละ 120,000 บาท จาก 30,000 บาท (เพราะ เลิศวิกรม, 2547, 97) ช่วงเวลานี้ได้กลายมาเป็นช่วงไพรม์ไทม์ที่ 2 ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 รองจากช่วงไพรม์ไทม์ที่ 1 คือ ช่วงละครหลังข่าว 18.00 น. ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ขยายเวลาบรรจุข่าวลงในผังรายการมากขึ้น จากการที่สรยุทธ์สามารถบุกเบิกความนิยมในรูปแบบรายการเล่าข่าว ทำให้เห็นว่ารายการข่าวได้รับความนิยมมีโฆษณาเข้ามาในรายการจำนวนมาก เพิ่มรายได้ให้แก่สถานีมากขึ้น

จากจุดนี้เองทำให้ในปี 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการข่าวใหม่ ในแนวคิดของการเป็นครอบครัวข่าว โดยนำเสนอข่าวตลอด 24 ชั่วโมง เริ่มออกอากาศวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่วัฒนธรรมการบริโภคข่าวสารของผู้ชมเปลี่ยนแปลงไป คือความต้องการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีมากขึ้น และสื่อโทรทัศน์นำเสนอข่าวได้รวดเร็วทำให้ประหยัดเวลาจากการอ่านหนังสือพิมพ์ และสามารถรับชมความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา รายการข่าวจึงเป็นรายการยอดนิยมและมีการแข่งขันกันสูงในปัจจุบัน โดยการนำของทีมนักข่าวทั้งเก่าและใหม่ ภายใต้สโลแกน “คุยข่าวตลอดวัน...อยู่ด้วยกันตลอดเวลา” พร้อมทั้งเปลี่ยนการนำเสนอในวิธีการสนทนาข่าวแทนการอ่านข่าวโดยไม่มีสคริปต์ รายงานสด นำเสนอเข้าใจง่ายขึ้น มีทั้งสาระและบันเทิงควบคู่กัน จึงสามารถเข้าถึงผู้ชมได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับ ช่วยเพิ่มฐานคนดูให้กว้างมากขึ้น จากเดิมเป็นสถานีของคนในเมือง โดยการนำเสนอผ่านรายการข่าว 4 ช่วงหลัก คือ ข่าวเช้า รายการเช้าวันใหม่ เวลา 04.00 - 05.00 น. และรายการเรื่องเล่าเช้านี้ เวลา 06.30 - 08.30 น. ข่าวเที่ยง รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลา 11.30 - 12.30 น. ข่าวเย็น รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลา 17.30-18.30 น. และข่าวดึก รายการข่าววันใหม่ เวลา 00.30 - 01.00 น. และในช่วงระหว่างวันยังคงการเสนอข่าวสั้น 3 นาที ที่ใช้ชื่อว่า “180 วินาทีข่าว”, ข่าว 20.00 น. ที่นำเสนอข่าวในพระราชสำนัก รวมถึงตระเวนข่าวในช่วงดึก ซึ่งยังคงรูปแบบการเป็นข่าวอ่าน ยกเว้นช่วงเก็บตกที่นำเสนอหลังข่าวในพระราชสำนัก นอกจากนี้ยังมีรายการโลกยามเช้าที่ออกอากาศตอน 05.30 -06.30 น.โดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล โดยมีตารางของรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางการเสนอรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่เดือน ก.ค.- ธ.ค. 2548

รายการข่าววันจันทร์-ศุกร์	
00.30-01.00 น.	ข่าววันใหม่
04.00-05.15 น.	ข่าวเช้าวันใหม่
05.16-06.00 น.	ข่าวโลกยามเช้า
06.00-06.30 น.	ทันโลกกีฬา
06.30-08.30 น.	เรื่องเล่าเช้านี้
08.30-10.00 น.	ผู้หญิงถึงผู้หญิง
11.20-12.20 น.	เที่ยงวันทันเหตุการณ์
13.30 น.	180 วินาทีข่าว
14.30 น.	180 วินาทีข่าว
15.30 น.	180 วินาทีข่าว
17.30-18.30 น.	เรื่องเด่นเย็นนี้
20.10 น.	เก็บตก
00.30 น.	ตระเวนข่าว

รายการข่าววันเสาร์-อาทิตย์	
00.55-01.30 น.	ข่าววันใหม่
04.00-04.45 น.	ข่าวเช้าวันใหม่
05.15-06.00 น.	โลกยามเช้าสุดสัปดาห์
07.00-07.40 น.	เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์
07.40-08.05 น.	ทันโลกกีฬา
08.05-10.30 น.	ผู้หญิงถึงผู้หญิงสวย
11.30 น.	180 วินาทีข่าว
14.30 น.	180 วินาทีข่าว
16.30 น.	180 วินาทีข่าว
17.30-18.30 น.	เรื่องเด่นเย็นนี้
20.05 น.	เก็บตก (หลังข่าวในพระราชสำนัก)
00.30 น.	ตระเวนข่าว

ที่มา : www.becnews.com, 10 พ.ย. 2549

ในที่สุดสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ก็สามารถสร้างเรตติ้งจากรายการประเภทเล่าข่าว / สันทนาการข่าวได้ จนสามารถครองอันดับหนึ่ง วัดได้จากตัวเลขค่าโฆษณาของรายการข่าวช่วงเช้า ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ที่มีมากถึง 500-600 ล้านบาท โดยอัตราค่าโฆษณารายการข่าววันใหม่ มีราคาโฆษณานาทีละ 1 แสนบาท รายการเช้าวันใหม่ นาทีละ 5 หมื่นบาท รายการโลกยามเช้า

นาทีละ 1.2 แส่นบาท เรื่องเล่าเช้านี้ นาทีละ 1.35 แส่นบาท และผู้หญิงถึงผู้หญิงนาทีละ 1 แส่นบาท โดยอัตราค่าโฆษณาดังกล่าวอยู่ในอัตราสูง เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ซึ่งเดิมแล้วพื้นที่ดังกล่าวทำรายได้น้อยมากเฉลี่ยนาทีละ 3-5 หมื่นบาทเท่านั้น (www.businesssthai.co.th, 20 ก.ค. 2548) และที่สำคัญเป็นสถานีที่ถือว่าประสบความสำเร็จจากการนำความเป็นสาระบันเทิง (infotainment) มาใช้ในรายการข่าว จนทำให้มีผู้ชมชื่นชอบ

เหตุผลในการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอจากการอ่านข่าวธรรมดาเป็นการสนทนาข่าว เพราะผู้บริหารฝ่ายข่าวของสถานีให้เหตุผลว่า เนื่องจากวัฒนธรรมการเปิดรับข่าวสารของคนไทยในตอนเช้า จะมีสภาพกาแฟเพื่อเป็นที่พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน รวมทั้งบางคนนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ในตอนเช้าก่อนออกไปทำงาน ดังนั้นรายการสนทนาข่าวจึงเปรียบเสมือนการเอาข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้ว มาพูดคุยให้คนฟัง เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ ตอบสนองความต้องการของคนในยุคที่ต้องการความสะดวก รวดเร็ว จนเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสนทนาข่าว

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เปิดตัวครอบครัวข่าว 2550 ประกอบด้วย พิธีกร 58 คน และ 28 รายการ ครอบคลุมทุกช่วงเวลาเกือบ 50% รวม 12 ชั่วโมง ของช่วงเวลาการออกอากาศในแต่ละวัน ซึ่งมีจำนวนผู้ชมเฉลี่ยกว่า 50% (www.thaitv3.com, 15 ก.พ.2550) ของจำนวนผู้ชมรายการข่าวโทรทัศน์ทั่วประเทศ เริ่มที่รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีการขยายเวลาเพิ่มอีก 15 นาที เป็น 06.15-8.45 น. เพิ่มผู้ดำเนินรายการอีกหนึ่งคนในเดือน มกราคม 2550 คือ ม.ล.ณัฐฐภรณ์ เทวกุล มาเล่าข่าวร่วมกับ สรยุทธ สุทัศนจินดา และมีกฤติกา ศักดิ์มณี มาดำเนินรายการแทนอรปรียา หุ่นศาสตร์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 เป็นต้นมา เปลี่ยนฉากใหม่ด้านหลังเป็นภาพวาดของเด็กอาคารโตนสีสว่างไสสบายตา และเพิ่มรายการ "เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์" โดยมีผู้ช่วย บุลกุล มาร่วมเล่าข่าวอีกครั้งทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 11.00-12.00 น.

ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีสรยุทธ สุทัศนจินดา และอินทิดา นาทองบ่อ เข้ามารายงานเพิ่มอีกช่วงหนึ่งของรายการ ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2550 เป็นต้นมา ส่วน "ข่าวพระราชสำนัก" ที่นำเสนอโดย สิทธิชาติ บุญมานนท์ อรปรียา หุ่นศาสตร์ และชาญชัย กายสิทธิ์ ได้เพิ่มผู้ประกาศข่าว คือ อินทิดา นาทองบ่อเข้ามา ช่วงเที่ยงยังคงนำเสนอรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์โดยวิศาล ดิลกวงษ์ และนิธินาฏ ราชนิยม พร้อมกับการเปลี่ยนฉากรายการใหม่ ช่วงดึกเสนอรายการข่าววันใหม่ เวลา 00.30 น. ที่เพิ่มผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ กฤษณะ ชัยรัตน์ อรุณา เกษตรพืชผล และทอแสงรัศมี ถิณะแก้ว และเพิ่มช่วงกีฬาที่นำดารามาเป็นผู้เล่าข่าว คือ นานา ไร่ปี่นา และช่วง 180 วินาทีข่าวในช่วงท้ายรายการ รายการเช้าวันใหม่

04.00 น. ทุกวันจันทร์- ศุกร์ กับวิศาล ดิลกวณิช และปราว ธนาอัมพุช และเสาร์-อาทิตย์ เป็น ชาญชัย กายสิทธิ์ และนิชานันท์ รัตนถาวร รายการโลกยามเช้า ข่าวสารข้อมูลจากทั่วทุกมุมโลก จันทร์-ศุกร์ เวลา 04.55 น. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล และแคลร์ ปัจฉิมานนท์ และวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 05.10 น. จากนั้นเวลา 05.20 น. รายการทันโลกกีฬา กับ 6 พิธีกร ธัญญา วงศ์นาค พลวรรธก์ บุญลอบ ชินินทร์ บุญราย ม.ล.สุริยวัล สุริยง พีรพล เอื้ออารีย์กุล และอภิศรา นุตยกุล รายการ ผู้หญิงถึงผู้หญิง ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.45 น. ผู้ดำเนินรายการ พัชรศรี เบญจมาศ พิมลวรรณ ศุภยางค์ มีสุข แจ่มมีสุข และกุลนัดดา ปัจฉิมสวัสดิ์ ในเนื้อหาสำหรับผู้หญิง และยังมีอภิปรียา หุ่นศาสตร์ วราภรณ์ สมพงษ์ ปราว ธนาอัมพุช นิธินาฏ ราชนิยม พิมลวรรณ ศุภยางค์ มีสุข แจ่มมีสุข สาทิต กรีกุล และพลวรรธก์ บุญลอบ ที่ผลัดเปลี่ยนกันมาในเรื่องเด่นเย็นนี้ เสาร์ - อาทิตย์ เวลา 17.00 น. นอกจากนี้มีนิชานันท์ รัตนถาวร ธนสร อมาตยกุล และ อรรรินทร์ ยมกกุล ที่จะมาในช่วงของ 180 วินาทีข่าวและตระเวนข่าว นอกเหนือจากที่กล่าวมาเป็นรายการข่าวบันเทิง รายการวาไรตี้ข่าวที่ไม่ใช่รายการข่าวแท้ ๆ โดยเหลือเพียงข่าวพระราชสำนัก ข่าวสั้น 180 วินาที และตระเวนข่าว ที่ยังคงรูปแบบการรายงานข่าวแบบอ่าน

การปรับเปลี่ยนรายการและการเปิดตัวรายการใหม่ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 รวมทั้งการ เสริมทีมผู้ประกาศแล้วแต่เป็นปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแวดวงข่าวทีวี ดังตารางรายการ ข่าวต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 ตารางการเสนอรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตั้งแต่เดือน ม.ค.2550 -ปัจจุบัน

รายการข่าววันจันทร์-ศุกร์	
00.30-01.15 น.	ข่าววันใหม่
04.00-04.45 น.	ข่าวเช้าวันใหม่
04.55-05.20 น.	ข่าวโลกยามเช้า
05.20-06.15 น.	ทันโลกกีฬา
06.15-08.45 น.	เรื่องเล่าเช้านี้
08.45-10.20 น.	ผู้หญิงถึงผู้หญิง
11.20-12.20 น.	เที่ยงวันทันเหตุการณ์
13.30 น.	180 วินาทีข่าว
14.30 น.	180 วินาทีข่าว
15.30 น.	180 วินาทีข่าว
17.00-18.00 น.	เรื่องเด่นเย็นนี้
20.10 น.	เก็บตก
00.15 น.	ตระเวนข่าว
รายการข่าววันเสาร์-อาทิตย์	
00.55-01.30 น.	ข่าววันใหม่
04.00-04.45 น.	ข่าวเช้าวันใหม่
05.15-06.00 น.	โลกยามเช้าสุดสัปดาห์
07.00-07.40 น.	เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์
07.40-08.05 น.	ทันโลกกีฬา
08.05-10.30 น.	ผู้หญิงถึงผู้หญิงสวຍ
11.30 น.	180 วินาทีข่าว
14.30 น.	180 วินาทีข่าว
16.30 น.	180 วินาทีข่าว
17.00-18.00 น.	เรื่องเด่นเย็นนี้
20.05 น.	เก็บตก (หลังข่าวในพระราชสำนัก)
00.30 น.	ตระเวนข่าว

ที่มา : www.becnews.com, 27 ม.ค. 2550

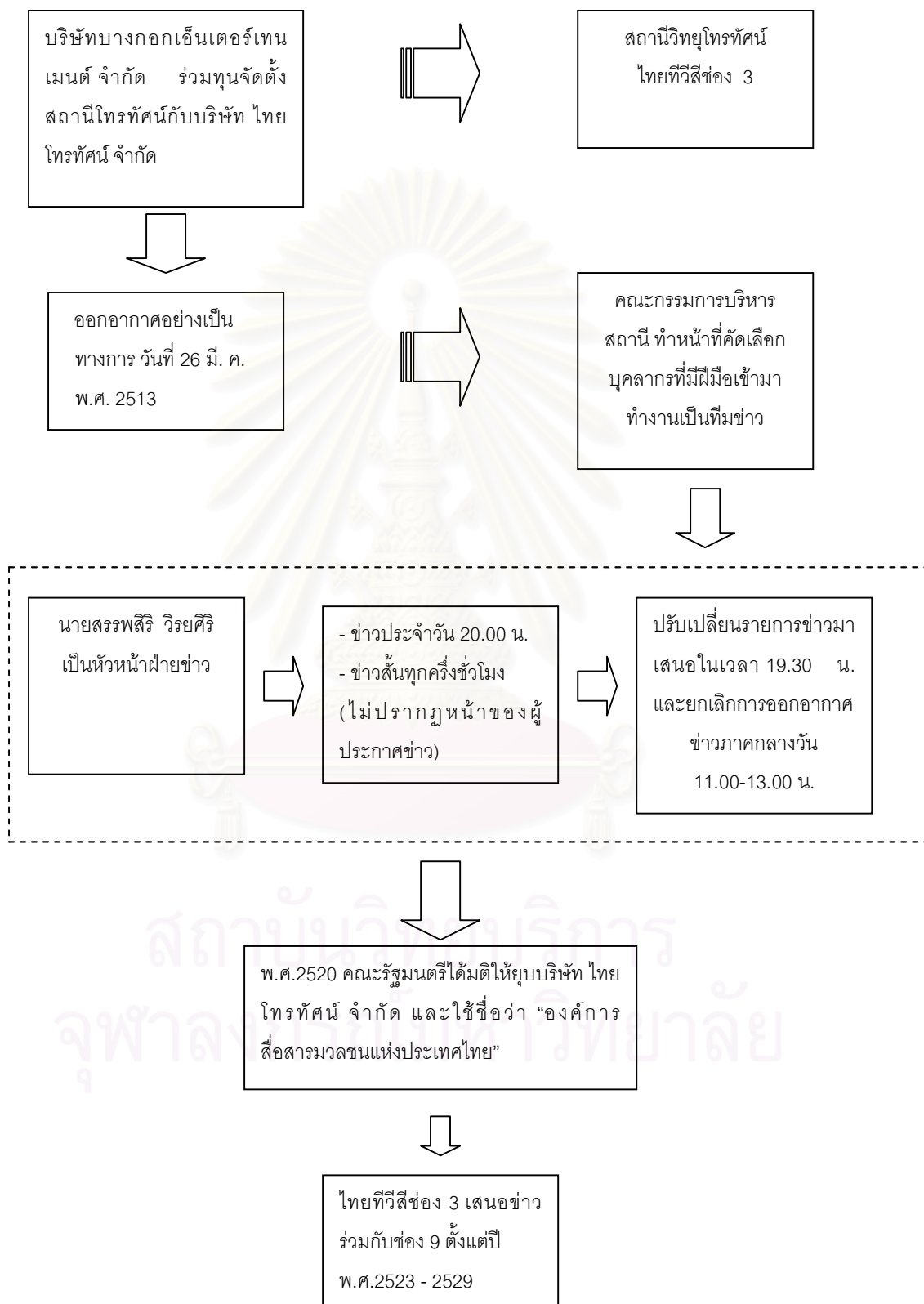
ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มาเป็นแบบเล่าข่าว เพราะสถานีต้องการนำความบันเทิงมาใช้กับรายการข่าวแต่ยังคงสภาพของการเป็นรายการข่าว นำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่าแทนการทำงานตามกระบวนการทำข่าวโทรทัศน์ที่มีทั้งภาพและเสียง และรวดเร็วกว่า เพื่อลดต้นทุนในการผลิตรายการข่าว แต่สร้างรายได้จากโฆษณาให้แก่สถานีเพิ่ม โดยเปลี่ยนให้มีรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ สร้างความเป็นกันเองกับคนดูด้วยลีลาการนำเสนอที่เฉพาะตัวของพิธีกร เพื่อให้เข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้นเพราะคนดูส่วนใหญ่ชอบ

ความบันเทิงมากกว่าอะไรที่หนัก ชาวที่นำมาเล่าส่วนใหญ่เป็นชาวจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เน้นข่าวที่เราอารมณ์ความรู้สึก การใช้ภาษาข่าวจึงต้องหวิ้อหวา สร้างความน่าสนใจตาม ดังนั้น เมื่อหนังสือพิมพ์มาเป็นข่าวโทรทัศน์เนื้อหาการนำเสนอจึงเบาลง เน้นข่าวที่มีคุณค่าความน่าสนใจ ด้านบุคคลและเหตุการณ์ มากกว่าคุณค่าความสดใหม่ เพื่อให้ชาวบ้านธรรมดาสามารถรับชมข่าวได้ง่ายขึ้น จากภาษาการเล่าในแบบที่เข้าใจง่าย โดยที่สถานีไม่ต้องลงทุนด้านทำข่าว แต่ไปลงทุนในด้านค่าตัวของผู้ดำเนินรายการแทน เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำพิธีกรรมมาเป็นจุดขาย ไม่ใช่เนื้อหาสาระ

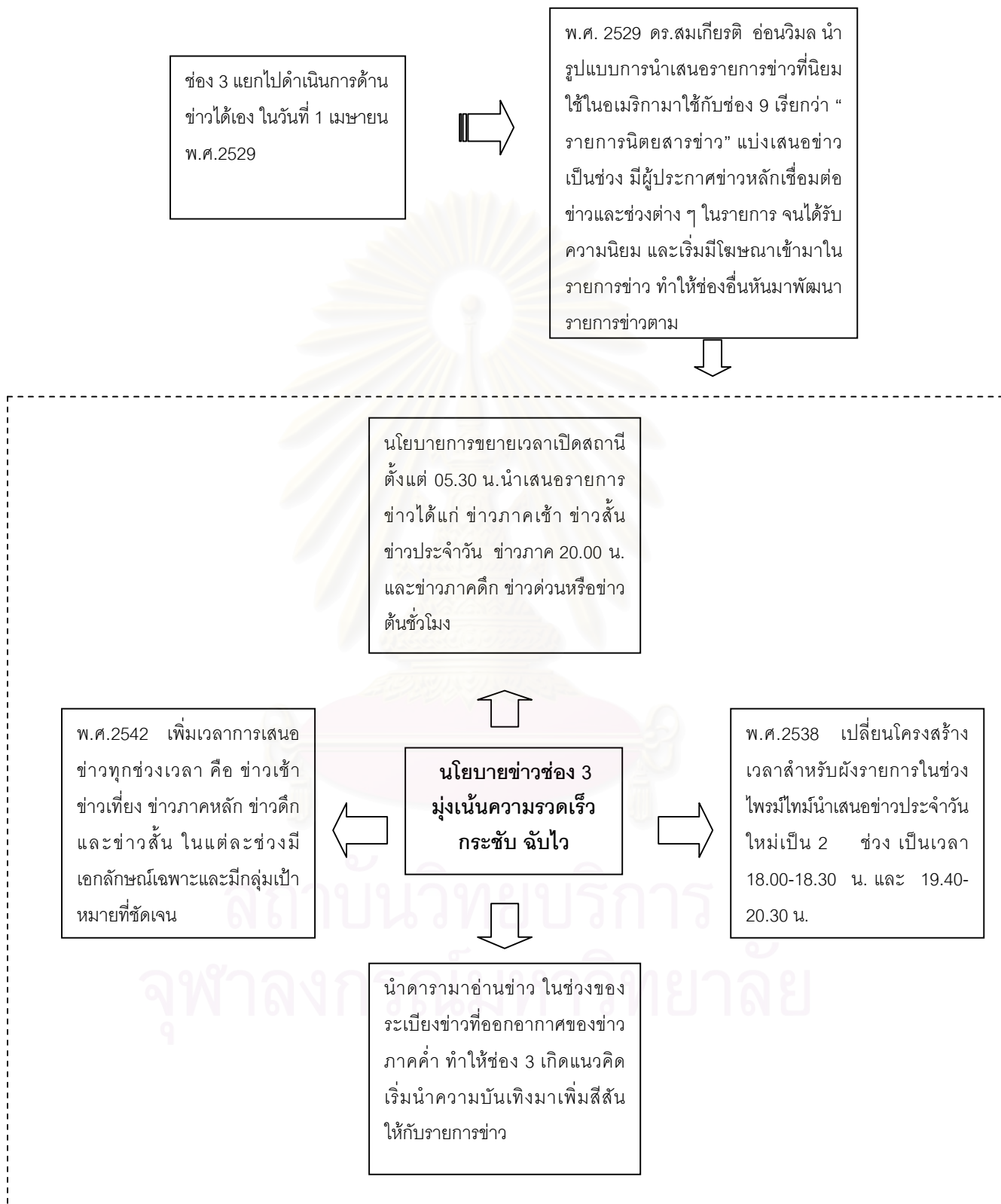

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

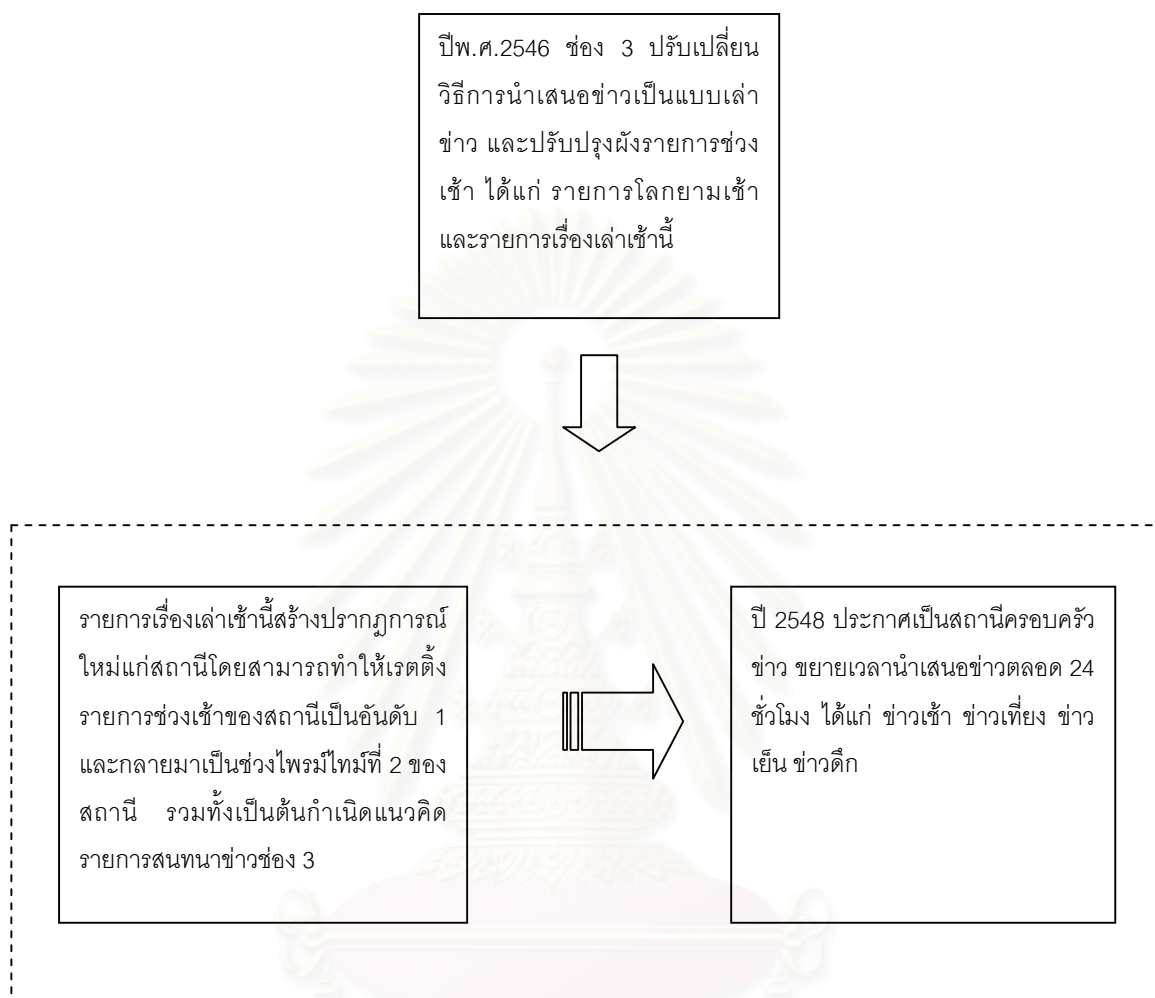
แผนภาพที่ 4.1 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปี ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2513-2528)

แผนภาพที่ 4.2 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ยุคการเปลี่ยนแปลง (2529-2545)

แผนภาพที่ 4.3 แสดงพัฒนาการรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ปี ยุคปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอ (2546-ปัจจุบัน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

กระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าว

จากการศึกษารายการและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 พบขั้นตอนการผลิตรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และวิธีการทำงานของผู้ดำเนินรายการที่ได้เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 12 คน ซึ่งถูกวางตัวให้อยู่ในทีมครอบครัวข่าวตามนโยบายการเสนอข่าวของสถานี โดยผู้วิจัยได้แบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 5.1 กระบวนการผลิต
 - การผลิต
 - เนื้อหาและการควบคุม
- 5.2 การทำงาน ได้แก่
 - การวางรูปแบบรายการ
 - การเตรียมตัว

5.1 กระบวนการผลิต

5.1.1 การผลิต

กระบวนการผลิตในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แตกต่างกันไปตามลักษณะการผลิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

5.1.1.1 สถานีผลิตเองทั้งหมด หมายถึง รายการที่ฝ่ายข่าวสถานีควบคุมการผลิตเอง ตั้งแต่กระบวนการหาข่าวไปจนถึงขั้นตอนการออกอากาศ ในนามบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้แก่ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเช้าวันใหม่

5.1.1.2 บริษัทเอกชนร่วมผลิต หมายถึง รายการที่เอกชนเข้ามาร่วมผลิต คือ บริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด รับผิดชอบในส่วนการวางรูปแบบการนำเสนอในรายการแต่ละวัน ส่วนฝ่ายข่าวสถานีรับผิดชอบในส่วนการผลิตตั้งแต่กระบวนการหาข่าวไปจนถึงการออกอากาศ ได้แก่ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

5.1.1.3 บริษัทเอกชนในเครือสถานีผลิต หมายถึง รายการที่บริษัทเอกชนในเครือสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 คือ บริษัท บีอีซีทีโร จำกัด (มหาชน) ควบคุมการผลิตเองตั้งแต่การบริหารจัดการด้านเนื้อหารายการและวิธีการนำเสนอ โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากฝ่ายข่าวสถานีและด้านการออกอากาศจากทีมงานสถานี ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ และรายการเรื่องเล่าเช้านี้

5.1.1.1 สถานีผลิตเองทั้งหมด

1) รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เป็นรายการที่ผลิตโดยฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในนามบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด โดยมีคณาจารย์ มงคลเจริญ เป็นบรรณาธิการข่าว และมีวิศาล ดิลกวณิช เป็นโปรดิวเซอร์ร่วมมีหน้าที่กำหนดทิศทางการนำเสนอข่าว และกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอในแต่ละวันร่วมกับบรรณาธิการ กองบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จัดการเตรียมการผลิตตั้งแต่การออกไปหาข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เรียบเรียงข่าว เขียนสคริปต์ข่าว ตรวจสอบความถูกต้อง เลือกภาพ ตัดต่อ ลงเสียง แล้วรวบรวมข่าวจากทุกโต๊ะข่าว ได้แก่ สายข่าวพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวสังคม สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวภูมิภาค สายข่าวอาชญากรรม สายข่าวกีฬา และสายข่าวต่างประเทศ ลงในตะกร้าข่าวซึ่งเป็นที่รวบรวมข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวสถานีทำไว้ทั้งหมด เป็นข่าวจากในส่วนกรุงเทพฯ และข่าวที่ส่งมาจากทีมข่าวในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด จากนั้นบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจร่วมกับโปรดิวเซอร์รายการร่วมคือ วิศาล ดิลกวณิช ในการกำหนดทิศทางการเลือกประเด็นที่จะนำเสนอในแต่ละวันโดยเลือกข่าวจากตะกร้าข่าว รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องแม่นยำอีกครั้ง จนสิ้นสุดที่ขั้นตอนการออกอากาศ

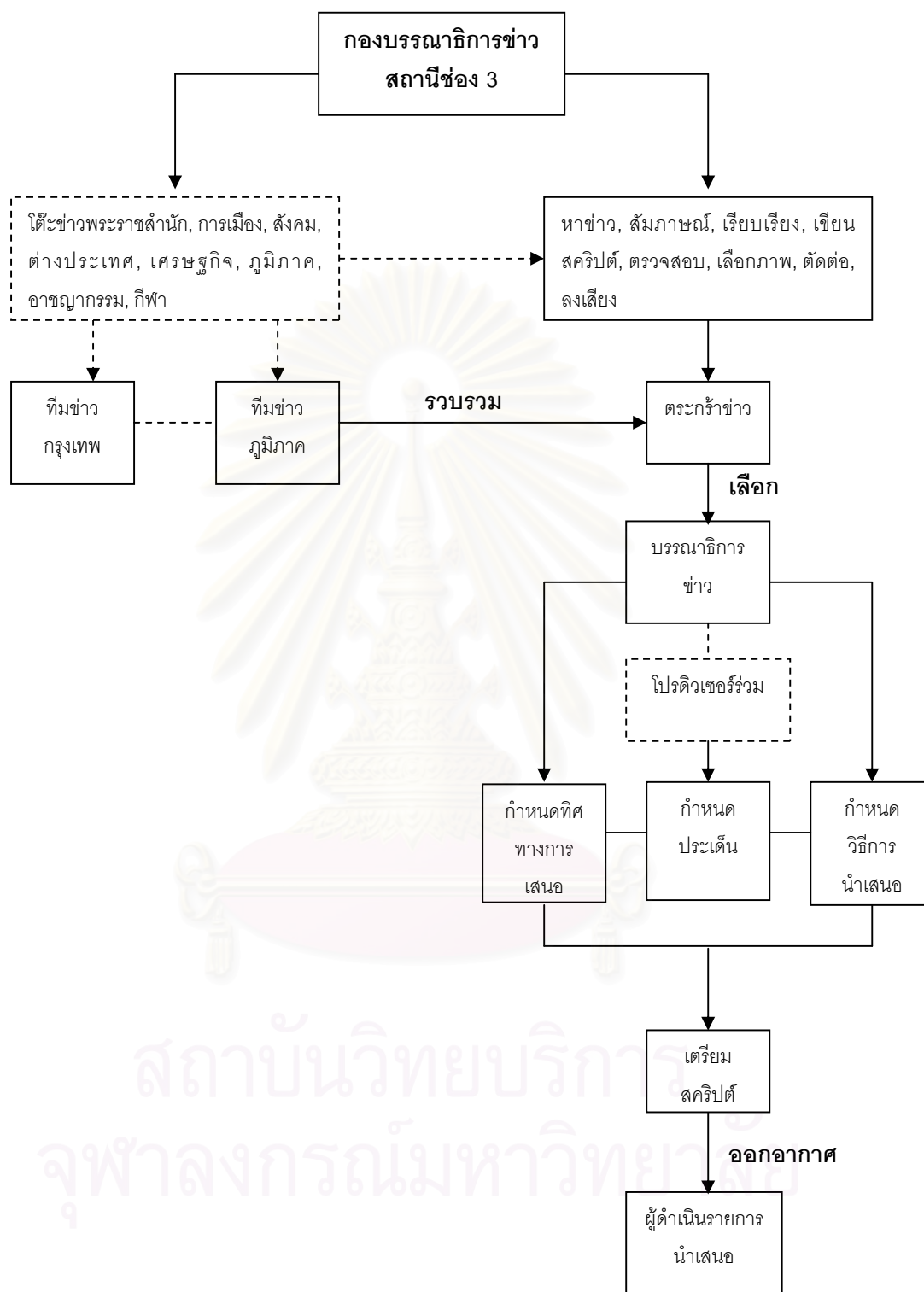
ด้านการทำงาน วิศาล ดิลกวณิช และนิธินาฏ ราชนิยม จะศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวจากสคริปต์ที่ทีมงานเตรียมไว้ให้ก่อน บางครั้งจะหาอ่านจากหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม เพื่อเป็นการติดตามผลต่อเนื่องจากช่วงเช้า โดยอาจมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นข่าวที่น่าสนใจ และวิธีการนำเสนอ โดยสถานีว่าจ้างให้วิศาล เป็นโปรดิวเซอร์ร่วมในรายการ ไม่ได้ว่าจ้างให้บริษัทของวิศาลมาผลิตรายการร่วมแต่อย่างใด วิศาล มีหน้าที่ร่วมกำหนดทิศทางของประเด็นและกำหนดวิธีการนำเสนอในแต่ละช่วง มักจะหาข้อมูลข่าวมาเอง จากการสอบถามแหล่งข่าวด้วยตัวเอง การวิจัยหรือค้นคว้าจากห้องสมุด เพื่อเพิ่มเติมความรู้ในข่าว ไม่มีการเตรียมซักซ้อมบทกันก่อนกับนิธินาฏ แต่จะรู้คิวอ่านข่าวจากรันดาวนส์สคริปต์ ต่างคนต่างศึกษาสคริปต์แล้วมาเล่าสดในรายการ ทำให้สคริปต์มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขด้านเวลาหรือวิธีการพูดตามลีลาของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน

ช่วงกีฬาจัดให้อยู่ช่วงสุดท้ายของรายการนำเสนอเจาะจงแต่ช่วงกีฬาโดยเฉพาะ โดยมีสถิติ กรีฑา ผู้ดำเนินรายการจากทีมข่าวกีฬาของสถานี ทำหน้าที่รายงานข่าวกีฬา ไม่เจาะจงข่าวฟุตบอลเพียงอย่างเดียวแต่นำเสนอข่าวอื่น ๆ ที่น่าสนใจเป็นกีฬาทั้งในและนอกประเทศ เน้นการให้ข้อมูลที่มากกว่าการพูดคุยนอกรื่อง เพราะช่วงเวลาจำกัดแต่ปริมาณข้อมูลมีมาก หากเป็นฟุตบอลช่วงเที่ยงจะเน้นที่ผลและการเก็บตกต่อเนื่องจากช่วงเช้า มีทีมข่าวกีฬาของสถานีคอยป้อนข้อมูลให้ มีทีมงานรายการดูแลการแต่งกาย แต่งหน้า และทำผมให้ผู้ดำเนินรายการ ดังแผนภาพต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 5.1 แสดงกระบวนการทำงานรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

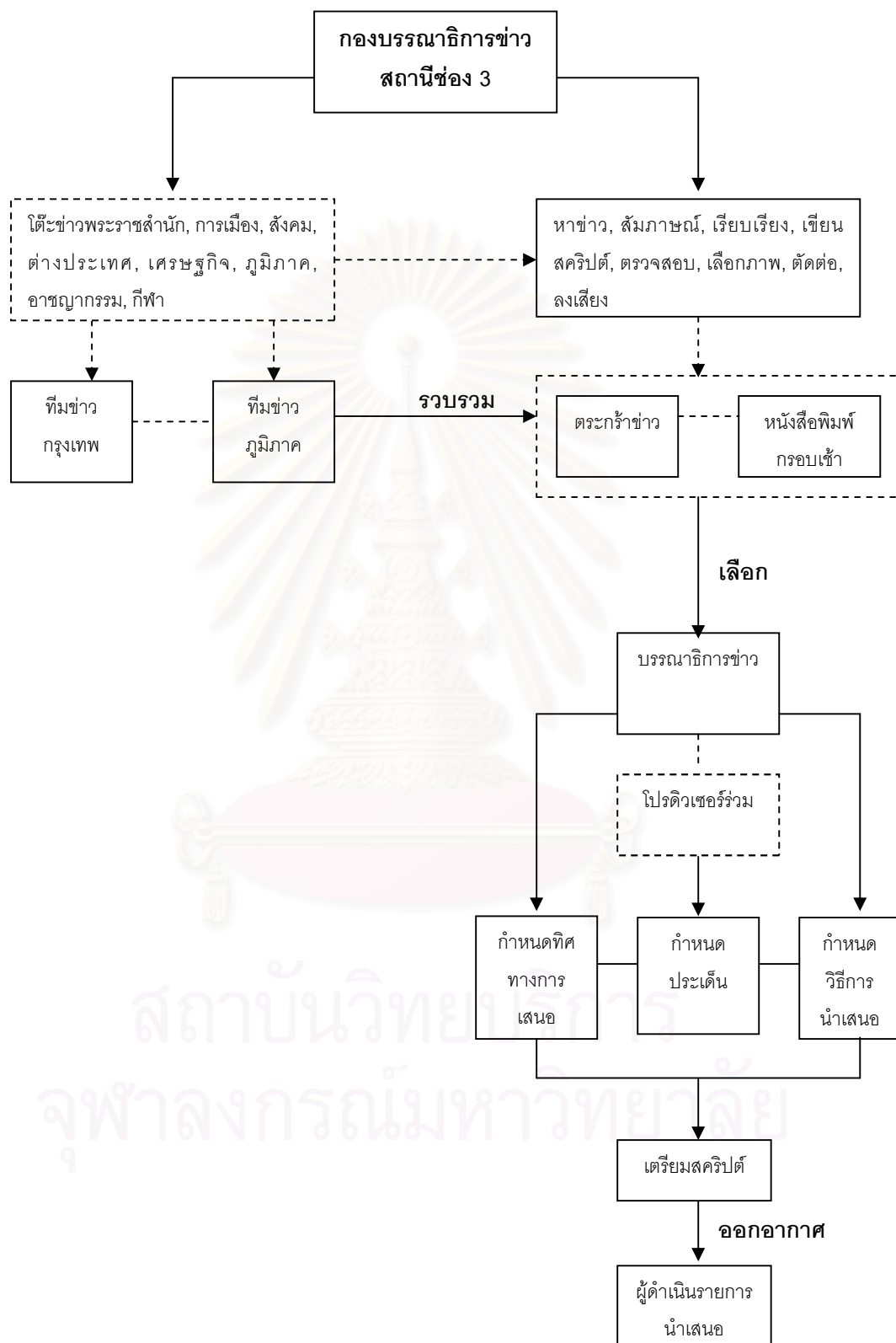

2) รายการเข้าวันใหม่

รายการเข้าวันใหม่ ผลิตโดยฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในนามบริษัท บางกอก เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด มีวิษณุ โพธิ์ประสาธ เป็นบรรณาธิการข่าว และมีวิศาล ดิลกวัฒนิช เป็นโปรดิวเซอร์ร่วมมีหน้าที่กำหนดทิศทางการนำเสนอเสนอข่าว และกำหนดประเด็นที่จะนำเสนอในแต่ละวันร่วมกับบรรณาธิการ กองบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จัดการเตรียมการผลิต ตั้งแต่การออกไปหาข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เรียบเรียงข่าว เขียนสคริปต์ข่าว ตรวจสอบความถูกต้อง เลือกภาพ ตัดต่อ ลงเสียง แล้วรวบรวมข่าวจากทุกโต๊ะข่าว ได้แก่ สายข่าวพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวสังคม สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวภูมิภาค สายข่าวอาชญากรรม สายข่าวกีฬา และสายข่าวต่างประเทศ ลงในตะกร้าข่าวซึ่งเป็นที่รวบรวมข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวสถานีทำได้ทั้งหมด เป็นข่าวจากในส่วนกรุงเทพและข่าวที่ส่งมาจากทีมข่าวในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด จากนั้นบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจร่วมกับโปรดิวเซอร์รายการร่วม ในการกำหนดทิศทางการเลือกประเด็นที่จะนำเสนอในแต่ละวันโดยเลือกข่าวจากตะกร้าข่าว รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องแม่นยำอีกครั้ง จนสิ้นสุดที่ขั้นตอนการออกอากาศ

ด้านการทำงาน วิศาล ดิลกวัฒนิช และนิพนธ์ มั่นนาค จะศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวจากสคริปต์ที่ทีมงานเตรียมไว้ให้ก่อน แล้วยึดแนวทางข่าวจากหนังสือพิมพ์กรอบเข้าเป็นหลักซึ่งเป็นข่าวที่เกิดขึ้นเมื่อวาน และข่าวที่เกิดขึ้นหลังจากที่หนังสือพิมพ์ปิดกรอบเข้าตอนสี่ทุ่มไปแล้ว จึงถือเป็นรายการที่ผสมระหว่างข่าวเก่ากับการเปิดประเด็นใหม่ของวัน โดยผู้ดำเนินรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการประเด็นข่าวและกำหนดวิธีการนำเสนอเอง เนื่องจากช่วงเวลาออกอากาศเป็นช่วงที่ทีมงานพักผ่อน จำนวนที่มงานน้อย ดังนั้นต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เอง โดยเฉพาะวิศาลเป็นโปรดิวเซอร์ร่วมในรายการด้วย จะหาข้อมูลข่าวมาเอง สอบถามแหล่งข่าวด้วยตัวเอง วิจัยหรือค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่ไม่รู้ แต่ไม่มีการเตรียมซักซ้อมบทกันก่อน แต่จะรู้คิวอ่านข่าวจากรันดาวน์สคริปต์ ต่างคนต่างเตรียมศึกษาสคริปต์แล้วมาเล่าสดในรายการทำให้สคริปต์มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขด้านเวลาหรือวิธีการพูดตามสไตล์ของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน ทีมงานรายการดูแลการแต่งกาย แต่งหน้า และทำผมให้ผู้ดำเนินรายการ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.2 แสดงกระบวนการทำงานรายการข่าววันใหม่

5.1.1.2 บริษัทเอกชนร่วมผลิต

1) รายการเรื่องเด่นเรื่องนี้

รายการเรื่องเด่นเรื่องนี้ ผลิตโดยฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในนามบริษัท บางกอก เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด โดยสำราญ ฉัตรโท เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการฝ่ายข่าวช่อง 3 ร่วมกับ บริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ควบคุมการผลิตโดยวิบูลย์ ลีรัตนขจร ดูแลเรื่องรูปแบบรายการ และมีกองบรรณาธิการของสถานีดูแลเรื่องกระบวนการผลิตข่าว

ด้านการเตรียมข่าวมีทีมงานกองบรรณาธิการฝ่ายข่าวของสถานี จัดการเตรียมการผลิต ตั้งแต่การออกไปหาข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เรียบเรียงข่าว เขียนสคริปต์ข่าว ตรวจสอบความถูกต้อง เลือกภาพ ตัดต่อ ลงเสียง แล้วรวบรวมข่าวจากทุกโต๊ะข่าว ได้แก่ สายข่าวพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวสังคม สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวภูมิภาค สายข่าวอาชญากรรม สายข่าว กีฬา และสายข่าวต่างประเทศ ลงในตะกร้าข่าวซึ่งเป็นที่รวบรวมข่าวที่กองบรรณาธิการข่าวสถานี ทำไว้ทั้งหมด เป็นข่าวจากในส่วนกรุงเทพฯ และข่าวที่ส่งมาจากทีมข่าวในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด จากนั้นบรรณาธิการข่าวกำหนดประเด็นทิศทางการนำเสนอและวิธีการนำเสนอในรายการ รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องแม่นยำอีกครั้ง จนสิ้นสุดที่ขั้นตอนการออกอากาศ

ด้านการจัดการรูปแบบรายการ มีบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด มาร่วมดูแล เรื่องการวางรูปแบบวิธีการนำเสนอรายการในแต่ละวัน จัดการฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก ดูแล การแต่งกาย แต่งหน้า และทำผมให้ผู้ดำเนินรายการ วางแผนด้านการตลาดให้กับรายการ คิด กลยุทธ์และวิธีการสร้างความแตกต่างให้รายการข่าว เช่น ในวันพิเศษจะมีการนำเสนอที่พิเศษเพื่อ ดึงดูดความสนใจ เพื่อรักษาความนิยมให้แก่รายการ

โดยธีระ ภูชัยและวราภรณ์ สมพงษ์ จะศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาจากสคริปต์ที่ ทีมงานเตรียมไว้ให้ก่อน สคริปต์เป็นแบบยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขด้านเวลาหรือ วิธีการพูดตามสไตล์ของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน โดยผู้ดำเนินรายการอาจมีส่วนร่วมในการเสนอ ประเด็นข่าวและวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ ก่อนรายการออกอากาศทุกวันเวลาประมาณ 16.00 น. จะมีการประชุมข่าวกันก่อน ระหว่างทีมงานฝ่ายข้อมูลของบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ซึ่งคอยหาข่าวจากหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต เป็นข่าวที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากช่วงหลังเที่ยงและ ความคับหน้าของเหตุการณ์ มาเสริมเพิ่มเติมให้ผู้ดำเนินรายการซึ่งมีการเตรียมซักซ้อมคิวข่าวกัน ก่อน เพื่อให้รู้วาทิศทางในวันนั้น ข่าวไหนเป็นข่าวนำ ข่าวไหนเป็นข่าวรอง และบรรณาธิการข่าว จะเล่าเรื่องราว ทำให้สามารถรู้ความเป็นไปของข่าวในเบื้องต้นด้วย เป็นการเสริมความรู้ให้แก่

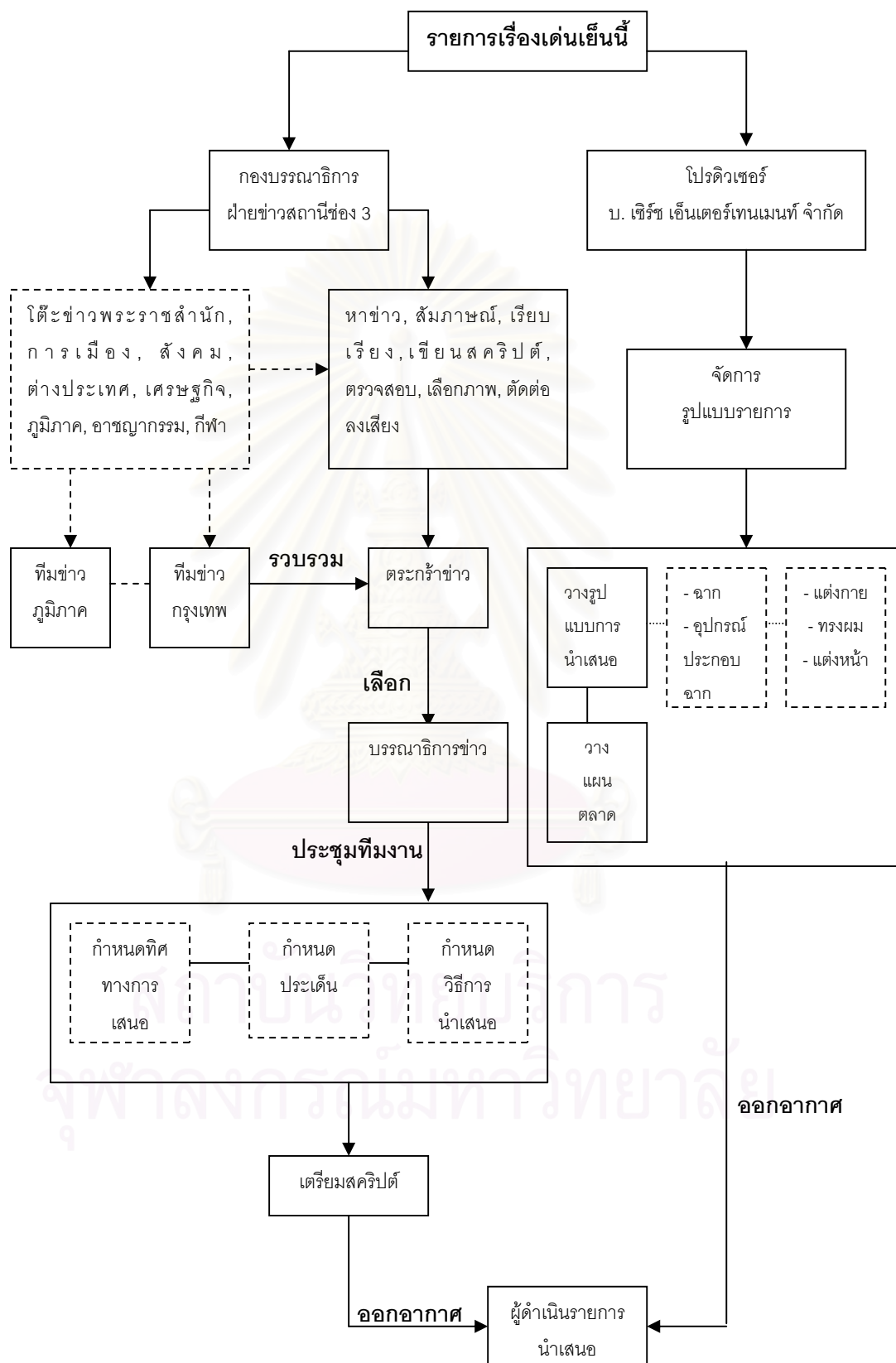
ผู้ดำเนินรายการอีกทางหนึ่ง การเตรียมงานมีตารางที่ชัดเจนและแน่นอนกว่ารายการข่าวช่วงอื่น เนื่องจากเป็นรายการข่าวภาคหลักของสถานี ดังนั้นจึงต้องวางแผนให้รอบคอบ เน้นการนำเสนอข่าวให้รวดเร็ว ครอบคลุมและน่าสนใจมากที่สุด

ช่วงกีฬาที่มีการแบ่งออกเป็นช่วงกีฬานำเสนอแต่ข่าวกีฬาโดยเฉพาะในช่วงสุดท้ายของรายการ โดยสาธิต กรีกูล ผู้ดำเนินรายการจากทีมข่าวกีฬาของสถานี ทำหน้าที่รายงานข่าวกีฬาไม่เจาะจงข่าวฟุตบอลเพียงอย่างเดียวแต่จะนำเสนอข่าวอื่น ๆ ที่น่าสนใจเป็นกีฬาทั้งในและนอกประเทศ เน้นการให้ข้อมูลจะมีการขยายความและวิเคราะห์วิจารณ์เยอะขึ้น เพราะมีความคืบหน้ารายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งวันมากกว่าช่วงเช้า และมีทีมงานกีฬาของสถานีคอยป้อนข้อมูลให้ ดังแผนภาพต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 5.3 แสดงกระบวนการทำงานรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

5.1.1.3 บริษัทเอกชนในเครือสถานีผลิต

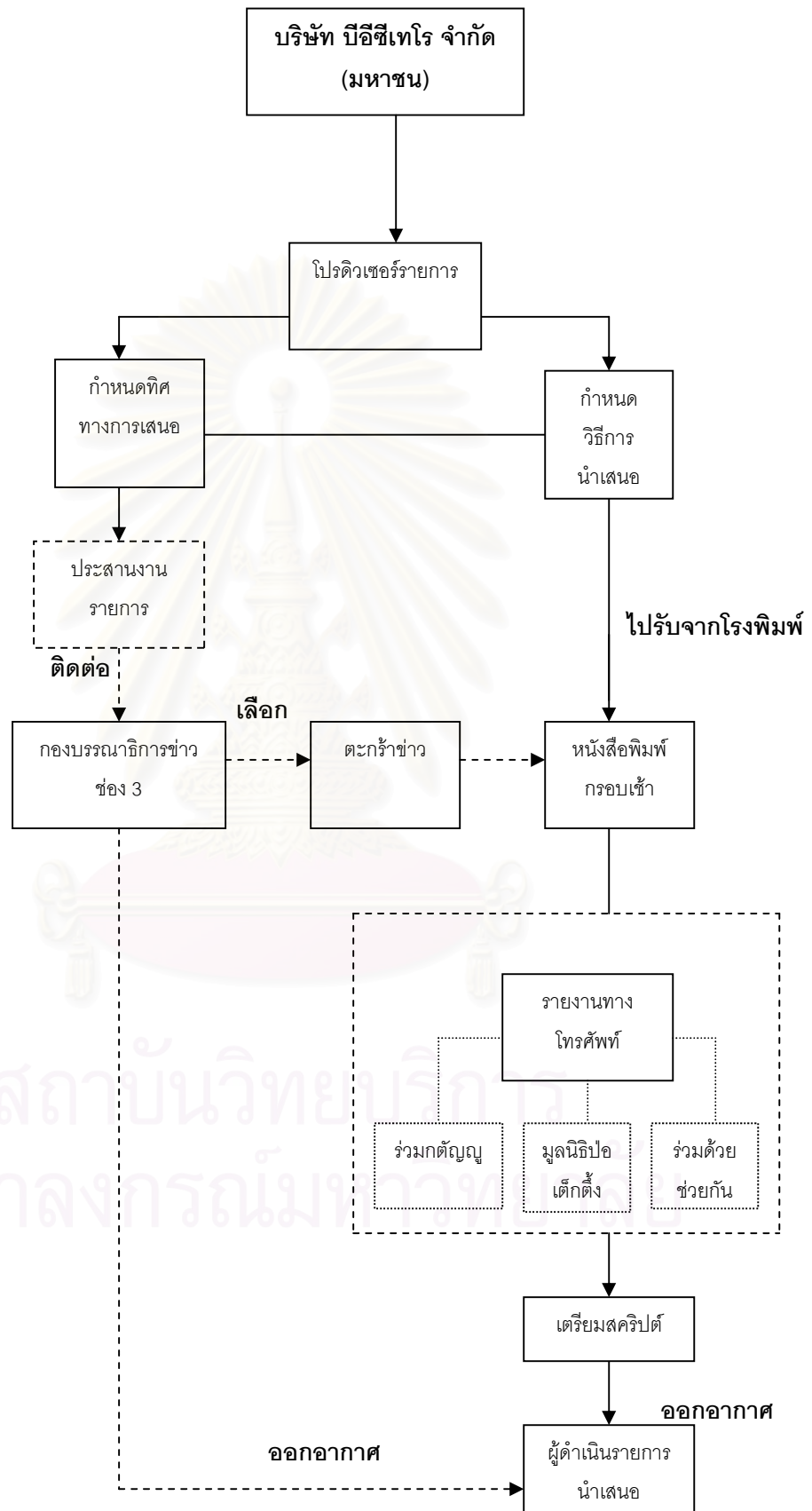
1) รายการข่าววันใหม่

รายการข่าววันใหม่ ผลิตโดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในเครือสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อำนวยการผลิตโดยประวิทย์ มาลีนนท์, ไบรอัน ลินด์เย มาร์กา และสุพล วิเชียรฉาย ควบคุมการผลิตโดยนพดล ศรีหะทัย โดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) บริหารและจัดการวางรูปแบบรายการเองทั้งหมด แต่ขั้นตอนการออกอากาศเป็นหน้าที่ของทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในนามบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

ด้านการเตรียมข่าวจะมีทีมงานของรายการเตรียมในส่วนที่เป็นภาพข่าว (news footage) โดยนำมาจากตกร้าข่าวที่รวบรวมข่าวที่กองบรรณาธิการสถานีทำไว้เป็นข่าวจากในสวนกรุงเทพ และข่าวที่ส่งมาจากทีมข่าวในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด อีกส่วนหนึ่งมาจากหนังสือพิมพ์เป็นหลักซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์กรอบเช้า รวบรวมข่าวที่เกิดขึ้นทั้งวันของเมื่อวานนี้มาอ่าน โดยรายการจ้างให้คนไปรับหนังสือพิมพ์จากโรงพิมพ์ซึ่งปิดต้นฉบับตอนประมาณสี่ทุ่ม จึงถือเป็นรายการที่เสนอข่าวล่าสุดของวัน แต่จะเกริ่นทิศทางข่าวของวันใหม่ด้วย

ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ ประกอบด้วย บุญยอด สุขถิ่นไทย, อริสรา กำธรเจริญ, ชาญชัย กายสิทธิ์ และนิพนธ์ มั่นนาค มีส่วนในการเลือกข่าวที่น่าสนใจ ลำดับประเด็นและกำหนดวิธีการนำเสนอให้ออกมาน่าสนใจ เพราะรายการออกอากาศช่วงดึกซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แหล่งข่าวพักผ่อน และทีมงานมีจำนวนน้อย ผู้ดำเนินรายการจึงมีหน้าที่เพิ่มขึ้นด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เอง มีการรายงานทางโทรศัพท์โดยร่วมกับ มูลนิธิร่วมกตัญญู มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อสร้างความสดใหม่ให้แก่รายการ บางครั้งจะมีคลิปภาพเหตุการณ์จากผู้ชมเข้ามาแจ้งข่าวส่วนใหญ่มักเป็นข่าวอุบัติเหตุหรืออาชญากรรม โดยผู้ดำเนินรายการจะศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวจากสคริปต์ที่ทีมงานเตรียมไว้ให้ หรืออ่านจากหนังสือพิมพ์ที่ตนเองรับผิดชอบเพิ่มเติมก่อนออกอากาศ และไม่มีภาระนัดแนะคิวกันก่อนต่างเตรียมตัวแล้วมาเล่าสดในรายการ ทำให้สคริปต์มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขด้านเวลาหรือวิธีการพูดตามสไตล์ของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน แต่จะรู้คิวข่าวโดยมีรันดาวน์สคริปต์ มีผู้สนับสนุนรายการเป็นเจ้าของการเตรียมงานจึงไม่มีขั้นตอนที่ซับซ้อน การผลิตที่ง่ายและการลงทุนที่ต่ำ มีทีมงานรายการดูแลการแต่งกาย แต่งหน้า และทำผมให้ผู้ดำเนินรายการ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.4 แสดงกระบวนการทำงานรายการข่าววันใหม่

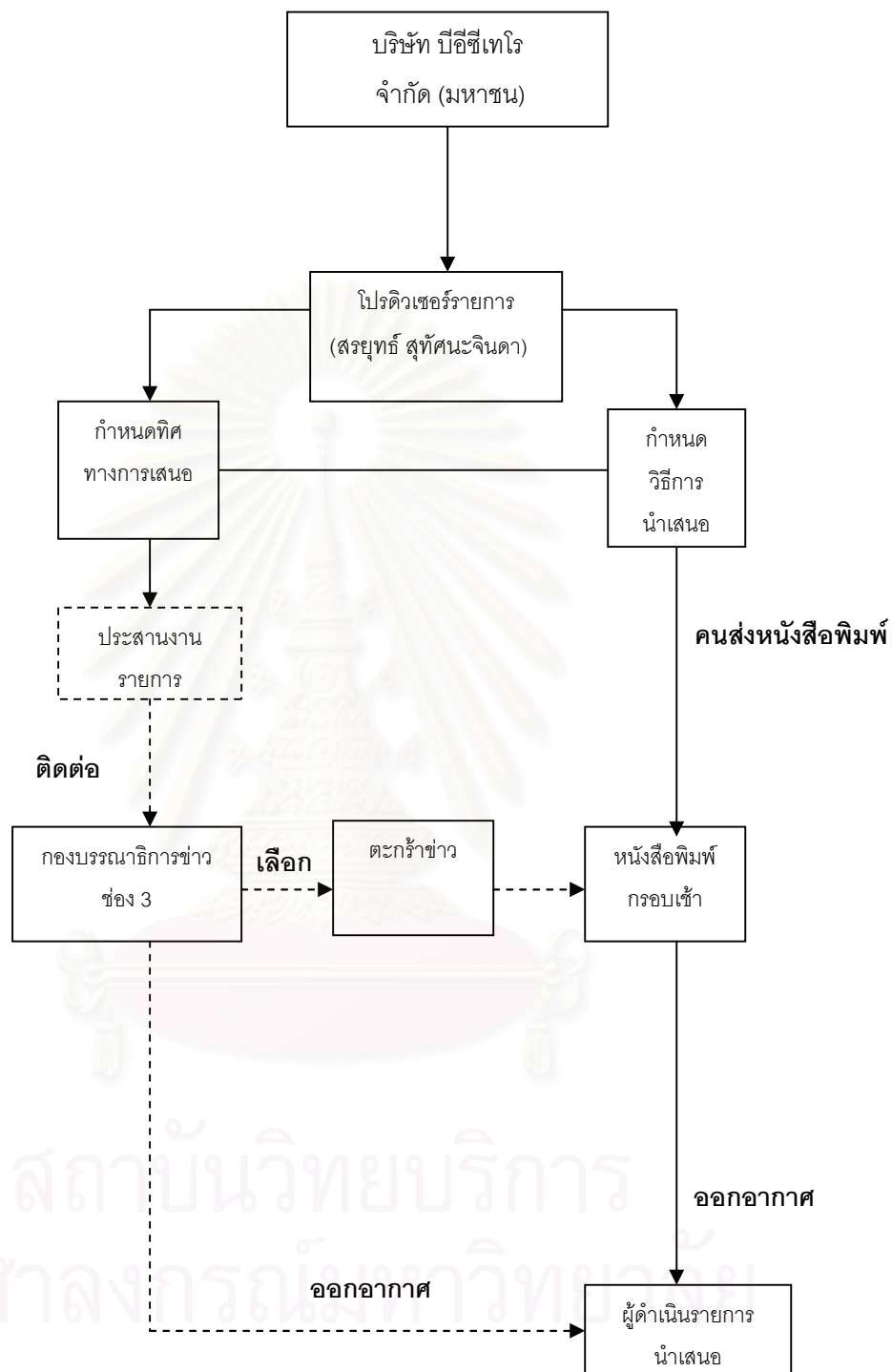
2) รายการเรื่องเล่าเช้านี้

รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ผลิตรายการโดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในเครือสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อำนวยการผลิตโดยประวิทย์ มาลีนนท์, ไบรอัน ลินด์เย มาร์กการ์ และสุพล วิเชียรฉาย ควบคุมการผลิตโดยสรยุทธ สุทัศนะจินดา เป็นโปรดิวเซอร์และผู้ดำเนินรายการ โดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) บริหารและจัดการวางรูปแบบรายการเองทั้งหมด แต่ขั้นตอนการออกอากาศเป็นหน้าที่ของทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในนาม บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

ด้านการทำงาน โปรดิวเซอร์มีหน้าที่เป็นผู้เลือกข่าวที่จะเสนอในแต่ละวัน จากนั้นกำหนดประเด็นข่าวว่าจะเลือกหยิบมุมมองไหนมานำเสนอลำดับประเด็นเอง และกำหนดแนวทางการนำเสนอให้ออกมาน่าสนใจ และเป็นผู้ดำเนินรายการเอง ด้านการเตรียมข่าวจะมีทีมงานของรายการคอยเตรียมให้ในส่วนที่เป็นภาพข่าว (news footage) โดยนำมาจากตะกร้าข่าวของกองบรรณาธิการสถานี ซึ่งรวบรวมเป็นข่าวจากในส่วนกรุงเทพฯ และข่าวที่ส่งมาจากนักข่าวในส่วนภูมิภาค 76 จังหวัด อีกส่วนหนึ่งมาจากหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยสรยุทธและอรปรียา จะอ่านข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ก่อนทุกฉบับที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูล สรยุทธเน้นข่าวหนัก จากการอ่านหนังสือพิมพ์มติชน ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ อรปรียา เน้นข่าวเบา จากการอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด เป็นต้น โดยต่างคนต่างเตรียมอ่านมาก่อนแล้วมาเล่าสดในรายการ ไม่มีสคริปต์รายการขึ้นอยู่กับการหยิบข่าวมาเล่าตามสไตล์การพูดของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน และไม่มีภารกิจข่าวลวงหน้า ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของรายการคือต้องการให้รายการดูเป็นธรรมชาติที่สุด การเตรียมงานจึงไม่มีขั้นตอนที่ซับซ้อน การผลิตที่ง่ายและการลงทุนที่ต่ำ มีทีมงานรายการดูแลการแต่งกาย แต่งหน้า และทำผมให้ผู้ดำเนินรายการ

ในช่วงกีฬาไม่ได้แยกเป็นช่วงกีฬาเฉพาะ แต่วางรูปแบบให้สามารถนำเสนอข่าวอื่น ๆ ไปด้วย เน้นการนำเสนอข่าวฟุตบอลต่างประเทศมากกว่าข่าวกีฬาภายในประเทศอื่น ๆ เนื่องจากช่วงเข้าส่วนใหญ่เป็นการรายงานผลการแข่งขันฟุตบอลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตอนกลางคืน เอกရာช จึงมีการเตรียมข้อมูลด้านผลมาเล่าในรายการตอนเช้า โดยเตรียมมาเอง ในส่วนของทีมงานจะช่วยเรื่องหาภาพข่าวมาประกอบให้เท่านั้น นอกเหนือจากข่าวฟุตบอล มักจะนำเอาข่าวกีฬาแปลก ๆ ในต่างประเทศที่เน้นสร้างความขำขัน ความตลกมาเพิ่มสีสันให้แก่รายการตอนเช้า

แผนภาพที่ 5.5 แสดงกระบวนการทำงานรายการเรื่องเล่าเช้านี้

กระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ประกอบด้วยทีมข่าวทั้งหมด 43 ทีม และทีมภูมิภาคอีก 76 จังหวัด โดยในแต่ละวันกองบรรณาธิการฝ่ายข่าวของสถานี จะผลิตข่าวให้จำนวนประมาณ 100-200 ขึ้นต่อวัน จากนั้นนำเทปข่าวทุกม้วนรวบรวมไว้ในตะกร้าข่าว เป็นกองกลางให้รายการสนทนาข่าวต่าง ๆ ของสถานีเลือกหยิบไปใช้ตามความต้องการ ขึ้นอยู่กับแนวคิดการนำเสนอข่าวของแต่ละรายการ โดยมีบรรณาธิการหรือโปรดิวเซอร์ของรายการ เป็นผู้กำหนดประเด็น จากนั้นจึงให้ทีมงานมาเลือกข่าวจากตะกร้าข่าวไปออกอากาศ ซึ่งหากเป็นรายการที่ผลิตโดยบริษัทเอกชนผลิตเองทั้งหมด เช่น รายการข่าววันใหม่และรายการเรื่องเล่าเช้านี้ จะมีทีมงานประกอบด้วย ผู้ดำเนินรายการ ผู้ประสานงาน (ฝ่ายหาข้อมูลข่าว) มาเลือกข่าวจากตะกร้าข่าวไปใช้ในรายการแต่ละวัน ไม่มีทีมทำข่าวเองโดยเฉพาะ ดังนั้นทีมข่าวทุกทีมจึงผลิตข่าวเพื่อป้อนให้กับทุกรายการ ไม่ได้แบ่งแยกเจาะจงไปที่รายการใดรายการหนึ่ง แต่แบ่งหน้าที่ตามโต๊ะข่าวต่าง ๆ หลังจากทำข่าวเสร็จจึงนำมารวมไว้เป็นกองกลางที่เรียกว่า “ตะกร้าข่าว” ให้สามารถเลือกไปใช้แล้วนำกลับมาคืนไว้ที่เดิม

ห้องออกอากาศรายการข่าวที่ก่อนหน้านี้อยู่อาคารเอ็มโพเรียมทาวเวอร์ ถ.สุขุมวิท ต่อมาได้ย้ายมาอยู่ ณ อาคารมาลีนนท์ทาวเวอร์ ถ.พระราม 4 แบ่งเป็น 2 ห้อง ดังนี้

1. ห้องออกอากาศชั้น 9 อาคารมาลีนนท์ 2 ใช้ออกอากาศ 13 รายการ ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ รายการโต๊ะข่าวบันเทิง รายการ 18 วินาทีข่าว รายการเก็บตก รายการเมนูสีเขียว รายการคลับเอ็กซ์ ข่าวพระราชสำนัก รายการตระเวนข่าว และรายการโลกยามเช้า รายการคัมภีร์กีฬา

2. ห้องออกอากาศชั้น 10 อาคารมาลีนนท์ 2 ใช้ออกอากาศ 6 รายการ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทันโลกกีฬา รายการช่วยกันคิดช่วยกันทำ รายการสี่ส้นบันเทิงสด รายการ 30 ยังแจ๋ว รายการผู้หญิงถึงผู้หญิง

ด้านรายการมีวัตถุประสงค์เพื่อเอาใจคนดูเป็นหลัก เพื่อให้คนดูไม่เบื่อ ดังนั้นโปรดิวเซอร์รายการต้องเข้าใจเรื่องการตลาดเพื่อเพิ่มเรตติ้งให้แก่รายการไม่ได้ทำแต่ข่าวอย่างเดียว ต้นทุนของฉากของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต่อรายการหนึ่ง ประมาณ 100,000-200,000 บาท ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ผลิตและขนาดของฉาก วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกชนิดแข็ง หากรวมค่าโต๊ะเก้าอี้ จะประมาณ 250,000 – 280,000 บาท ซึ่งถือว่าต่ำมาก ไม่ต้องลงทุนสูง หากเทียบกับรายได้จากค่าโฆษณาของแต่ละรายการที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ที่เอาไปทุ่มให้กับค่าตัวของผู้ดำเนินรายการแทน เปลี่ยนฉากปีละครั้งต่อหนึ่งรายการ การเปลี่ยนฉากจะขึ้นอยู่กับการต้องการของโปรดิวเซอร์รายการ โดยมากจะเปลี่ยนช่วงวันขึ้นปีใหม่หรือครบรอบวันเกิดสถานี

5.1.2 เนื้อหาและการควบคุม

เนื้อหาที่สามารถนำเสนอได้ ได้แก่ เรื่องราวทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นประโยชน์ต่อประชาชน อยู่ในความสนใจและส่งผลกระทบต่อประชาชน ส่วนเนื้อหาที่มีขอบเขตควบคุมในการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่เป็นพนักงานประจำสถานี เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของรัฐบาล ประเด็นทางการเมืองที่มีความละเอียดอ่อน ประเด็นที่เป็นการขึ้นนำหรือปลุกกระดมก่อให้เกิดการแบ่งแยกในสังคม เช่น ข่าวสถานการณ์ทางใต้จะระงับไม่เสนอให้ผู้รู้สึกว่า เป็นการแบ่งแยกคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเด็นที่เสี่ยงต่อการถูกฟ้อง เชิงหมิ่นประมาท

วิธีหลีกเลี่ยงการเสนอ ผู้ดำเนินรายการจำเป็นต้องบอกที่มาและแหล่งอ้างอิงของข่าว เพราะหนังสือพิมพ์หลายฉบับเสนอเรื่องเดียวกันแต่มีมุมมองในการนำเสนอต่างกัน และเพื่อป้องกันไม่ให้สถานีถูกฟ้องร้อง หากเป็นคำพูดของนักการเมืองที่ดูรุนแรงหรือเสี่ยงต่อการถูกฟ้อง หากผู้ดำเนินรายการพูดแทน จะใช้วิธีการปล่อยเสียงแหล่งข่าวที่เป็นคนพูด เป็นวิธีการที่ช่วยยืนยันข้อเท็จจริงเพื่อให้คนดูเห็นภาพและคิดตามเอง

ส่วนอุปสรรคในการดำเนินรายการ จะเป็นเรื่องเวลาที่จำกัด แต่จำนวนข่าวมีมาก ทำให้นำเสนอได้ไม่ครบทุกประเด็น หรือความสนใจในข่าวใดข่าวหนึ่งเป็นการส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการแต่ไม่สามารถเสนอได้ลึกมากหรือนำเสนอไม่ได้ เช่น ข่าวการเมือง เป็นต้น

"ประเด็นการเมือง สถานีจะระมัดระวังโดยธรรมชาติโดยทั่วไป การให้ข้อมูลต้องเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย คืออธิบายข้อมูลด้านเดียวไม่ได้ เช่น การเลือกตั้ง ช่วงเลือกตั้งข้อมูลต้องมีทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายค้าน รัฐบาล จะเทน้ำหนักไปฝ่ายใดฝ่ายเดียวไม่ได้ ฉะนั้นเขาจะส่งหนังสือระมัดระวังในการนำเสนอ ถ้าเป็นการรายงานข่าวแบบอ่านมันไม่มีความเห็นอยู่แล้ว แต่เป็นรายการวิเคราะห์หมิ่นใช้การวิเคราะห์บนข้อมูล ซึ่งคนจัดรายการก็ไม่สามารถไปใส่ข้อมูลความเห็นดีชอบผิดถูก สถานีก็จะเตือนว่าเวลาวิเคราะห์เรื่องการเมืองห้ามใส่ความคิดเห็นส่วนตัว แต่ความเห็นของพรรคฝ่ายค้านหรือรัฐบาลเป็นความเห็นของแหล่งข่าวไม่เป็นไร" (วิศาล ดิลกวณิช, สัมภาษณ์, 8 มี.ค.2549)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอเนื้อหาและการควบคุมผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3
ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามเกณฑ์สถานภาพการทำงานของผู้ดำเนินรายการ โดยแบ่งออกได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงสถานภาพการทำงานของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

พนักงานประจำสถานีโทรทัศน์ช่อง 3	ผู้ดำเนินรายการที่เป็นบุคคลภายนอก
1. นิธิพร มั่นนาค	1. บุญยอด สุขถิ่นไทย สังกัดอิสระ
2. ชาญชัย กายสิทธิ์	2. อริสรา กำธรเจริญ สังกัดบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน)
3. อรปรียา หุ่นศาสตร์	3. วิศาล ดิลกวิช สังกัดบริษัท เมโก แมสมีเดีย จำกัด
4. นิธินาฏ ราชนิยม	4. สรยุทธ์ สุทัศนะจินดา สังกัดบริษัท ไร่ส้ม จำกัด
5. สาธิต กรีกุล	5. เอกราช เก่งทุกทาง สังกัดอิสระ
	6. ธีระ ธีญไพบูลย์ สังกัดบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด
	7. วราภรณ์ สมพงษ์ สังกัดบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

1. ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่เป็นพนักงานประจำสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

ด้านการนำเสนอเนื้อหาของผู้ดำเนินรายการที่เป็นพนักงานประจำของสถานี ประกอบด้วย ชาญชัย กายสิทธิ์, นิธิพร มั่นนาค, อรปรียา หุ่นศาสตร์, นิธินาฏ ราชนิยม และสาธิต กรีกุล ทุกคนจะรู้ด้วยวิจารณญาณของตัวเอง โดยขอบเขตในการเสนอเนื้อหาต้องไม่ไปกระทบการทำงานของรัฐบาลตามนโยบายของสถานี นำเสนอเพียงข้อเท็จจริงไม่เจาะลึกในรายละเอียด เนื่องจากสถานีได้สัมปทานจากรัฐบาล หากพูดจากระทบภาพลักษณ์ของรัฐบาล จะส่งผลในด้านการต่ออายุสัมปทาน โดยปกติแล้วหากเป็นประเด็นการเมืองจะนำเสนอข่าวจากทั้งสองฝ่ายอย่างเป็นกลาง และพยายามที่จะไม่วิพากษ์วิจารณ์แสดงความเห็นในประเด็นทางการเมือง หรือเรื่องที่ยังไม่มีหลักฐานยืนยันข้อเท็จจริงก็ไม่ควรพูดออกอากาศ ในประเด็นที่มีผลกระทบกับชาวบ้านจำนวนมาก หรือประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของใครคนใดคนหนึ่ง โดยต้องใช้วิจารณญาณส่วนหนึ่งในการตัดสินใจว่าควรพูดหรือไม่ และไม่จำเป็นจะต้องพูดทั้งหมด สามารถยืดหยุ่นได้ เช่น กรณีถ้าพาดหัวหรือหาใช้ภาษาดูดี พิธีกรจะใช้วิธีทวนหนังสือพิมพ์ แต่อาจ

มีการปรับเปลี่ยนคำพูดบ้าง ในกรณีที่บางคำเป็นคำที่หือหาวาเกินไป จะเปลี่ยนให้ดูเบาลงหรือเหมาะสมที่จะพูดออกอากาศได้แต่ยังคงความหมายเดิม รวมทั้งหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่ไม่กระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลอื่น ตามแนวทางจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

หากเป็นการรายงานข่าวกีฬา ต้องระวังภาษาที่รุนแรง รู้ระดับที่ควรเสนอได้ว่าอะไรควรพูด อะไรไม่ควรพูด ควรพูดได้มากแค่ไหน เพราะไม่ใช่การทำข่าวให้เขียนพ่นนุญ โดยเฉพาะเรื่องฟุตบอลหรือกีฬาที่เกี่ยวข้องกับการพนัน

ดังนั้นผู้ดำเนินรายการที่เป็นพนักงานประจำของสถานีจะถูกควบคุมโดยวิจาร์ณญาณของแต่ละคนที่ต้องพิจารณาว่าเรื่องใดควรพูดหรือไม่ควรพูด เพราะเปรียบเสมือนภาพลักษณ์และเป็นตัวแทนของสถานี หากพูดสิ่งที่เป็นข้อห้ามของสถานีแล้วอาจเสี่ยงต่อการถูกปลดหรือไล่ออกได้ จึงต้องระมัดระวังมากเป็นพิเศษ

2. ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่เป็นบุคคลภายนอก

ผู้ดำเนินรายการที่เป็นเจ้าหน้าที่คนนอก ประกอบด้วย บุญยอด สุขถิ่นไทย, อริสรา กำธรเจริญ, วิสาล ดิลกวนิช, สรยุทธ สุทัศนะจินดา, เอกราช เก่งทุกทาง, ธีระ วัณไพบุลย์ และ วราภรณ์ สมพงษ์ โดยสามารถแบ่งประเภทของผู้ดำเนินรายการในลักษณะนี้ได้อีกตามลักษณะการว่าจ้าง ดังนี้

2.1 สังกัดอิสระ

1) บุญยอด สุขถิ่นไทย

เป็นผู้ดำเนินรายการอิสระ แต่มีประสบการณ์ด้านข่าวมาพอสมควร รวมทั้งมีบุคลิกส่วนตัวที่กล้าวิพากษ์ วิจาร์ณที่ตรงไปตรงมา ประชดประชน เสียดสิริัฐบาล จึงถูกวางตัวให้รายงานข่าวในรอบดึก เพราะสามารถพูดได้มากกว่าช่วงปกติ เนื่องจากมีคนดูน้อย แต่ต่อมาเกิดปัญหาจึงทำให้ถูกถอนตัวออกจากรายการไป

2) สรยุทธ สุทัศนะจินดา

เป็นผู้บริหารบริษัท ไร่ส้ม จำกัด แต่ได้รับการเชิญชวนให้มาเป็นผู้ดำเนินรายการควบกับตำแหน่งโปรดิวเซอร์รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ซึ่งผลิตโดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) สถานภาพของสรยุทธในสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงอยู่ในฐานะพนักงานสังกัดบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด

(มหาชน) บริษัทในเครือของสถานี และมีอิสระในการควบคุมดูแลรายการเองทั้งหมด มีอำนาจตัดสินใจในการจัดการวางรูปแบบรายการ และวิธีการนำเสนอทั้งหมดเอง สามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองได้มาก กล่าวที่จะวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ตรงไปตรงมา

3) วิชาล ดิลกวนิช

เป็นเจ้าหน้าที่คนนอกสถานี โดยสังกัดบริษัทที่ตนเองเป็นเจ้าของคือ บริษัท เมโกแมสมีเดีย จำกัด และเป็นโปรดิวเซอร์ร่วมกับวิษณุ โพธิ์ประสาท บรรณาธิการรายการของสถานี ในรายการเช้าวันใหม่ เห็นสัญญารายปีกับสถานีช่อง 3 จึงมีอิสระในการวางรูปแบบวิธีการนำเสนอ กำหนดประเด็นในแต่ละวันได้ มีประสบการณ์ด้านข่าวและความสามารถวิเคราะห์ อธิบายข่าว เป็นผู้ดำเนินรายการที่โดดเด่นด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งเข้าใจเรื่องด้านเทคโนโลยีและต่างประเทศ จึงถูกชักชวนมาทำงานร่วมกับสถานี

4) เอกราช เก่งทุกทาง

เป็นเจ้าหน้าที่คนนอกสถานี รับงานแบบอิสระจึงมีความอิสระในการวางรูปแบบการนำเสนอ และกำหนดทิศทางประเด็นเอง โดยมีส่วนร่วมกับทีมงาน เพราะช่วงกีฬาในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ต้องการให้เป็นรูปแบบพูดคุยกันเรื่องอื่นไปด้วย ไม่ได้แยกช่วงกีฬาออกมาต่างหาก และข่าวกีฬาถือเป็นข่าวที่ไม่ได้อยู่ประเภทข่าวหนัก จึงไม่ต้องมีการควบคุมเป็นพิเศษ เพียงแต่ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาจะระวังในเรื่องการไม่แสดงความคิดเห็นหรือชี้นำไปในเชิงการพนัน เช่น ข่าวผลฟุตบอลที่เสี่ยงต่อการพนัน

2.2 สังกัดบริษัทเอกชนในเครือสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

1) อริสรา กำธรเจริญ

เป็นเจ้าหน้าที่คนนอกสถานี โดยสังกัดบริษัทบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) รายงานข่าวช่วงดึกและเช้าตรู่ ดังนั้นไม่มีคนคอยควบคุมว่าห้ามพูดเรื่องใดบ้าง แต่จะรู้ด้วยจรรยาบรรณและหน้าที่ มีวิธีการคือพูดให้น้อยที่สุด หรือพูดในสิ่งที่เป็นสากลที่สุด หรือในสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้กลับไปคิด

2.3 สังกัดบริษัทร่วมผลิตกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

1) ธีระ ภัฏไพบูลย์

เป็นพนักงานของสถานีโทรทัศน์เนชั่นแนลซึ่งสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ยืมตัวมา เป็นผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ อยู่ในฐานะพนักงานของบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เคยเป็นผู้ดำเนินรายการวิเคราะห์ข่าวจากสถานีโทรทัศน์เนชั่นฯ จึงมีความรู้ด้านการทำข่าวและมี ภูมิหลังข่าวที่ดีเพื่อประกอบการวิเคราะห์ได้ บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวในภาคหลักของ สถานี ดังนั้นการควบคุมตนเอง จึงมีแนวทางตามนโยบายสถานีที่ไม่ต้องการให้เป็นรายการ วิเคราะห์ข่าวแต่เป็นการรายงานตามข้อเท็จจริงโดยส่วนใหญ่

2) วราภรณ์ สมพงษ์

เป็นผู้ดำเนินรายการที่ถูกซื้อตัวมาจากสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ให้มาดำเนินรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้คู่กับธีระ ภัฏไพบูลย์ อยู่ในฐานะพนักงานของบริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด และเป็นพนักงานของสถานีช่อง 3 ด้วย เคยผ่านการเป็นผู้ประกาศข่าวทำข่าวมาก่อน จึงมี ภาพลักษณ์ของความเป็นมืออาชีพในสายข่าวมาพอสมควร จึงถูกวางตัวให้อยู่ในข่าวภาคหลักคู่ กับธีระ และมีบทบาทที่เท่าเทียมกัน คอยส่งเสริมกัน หลีกเลี่ยงการเสนอความเห็นในประเด็น การเมือง แต่แสดงความเห็นในประเด็นทางสังคมเพื่อให้ออกคิด

ดังนั้น ผู้ดำเนินรายการทั้งสามคนคือ สรยุทธ สุทัศนจินดา วิศาล ดิลกวิทยิช และธีระ ภัฏไพบูลย์ ถือเป็นผู้ดำเนินรายการหลักที่เป็นบุคคลสำคัญของสถานี ด้วยบุคลิกที่โดดเด่น แตกต่างกันไป และมีภาพน่าเชื่อถือมีภูมิหลังด้านข่าว สถานีช่อง 3 จึงเชื่อเชิญเข้ามาเพื่อเสริม ภาพลักษณ์ด้านข่าวให้สถานีดูเข้มแข็งขึ้น

นอกจากนี้ผู้ดำเนินรายการที่เป็นคนนอกสถานี ส่วนใหญ่จะมีวิจารณ์ญาณในการ นำเสนอด้วยตัวเอง หากเป็นผู้ดำเนินรายการที่มีส่วนในการเป็นโปรดิวเซอร์รายการด้วย หรือ ดำเนินรายการในช่วงดึกหรือเช้าตรู่ที่มีคนดูน้อย จะมีอิสระสามารถพูดได้มากกว่าผู้ดำเนินรายการ ช่วงอื่น

จากกระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าว 5 รายการ จะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนที่จำเป็นต้อง มีในแต่ละรายการและขั้นตอนที่แตกต่างออกไปจากรายการอื่น ๆ กล่าวคือ รายการสนทนาข่าวที่ สถานีผลิตเอง (รายการเช้าวันใหม่ และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์) และรายการที่สถานีร่วม ผลิตกับบริษัทเอกชน (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้) จะมีลักษณะขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดกว่า

รายการที่เอกชนผลิต (รายการข่าววันใหม่ และรายการเรื่องเล่าเช้านี้) และเป็นขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับงานข่าว ได้แก่ ขั้นตอนการมีบรรณาธิการข่าวเป็นผู้วางแนวทางรายการโดยตรงจึงเข้มงวดด้านข่าวสาร รวมทั้งขั้นตอนในส่วนกองบรรณาธิการข่าว ประกอบด้วย การหาข่าว การสัมภาษณ์แหล่งข่าว การเรียบเรียงประเด็น การเขียนสคริปต์ข่าว การตรวจสอบความถูกต้อง (คำ ตำแหน่งยศ ฯลฯ) การเลือกภาพข่าว การตัดต่อข่าว การลงเสียง ให้เป็นเรื่องราวพร้อมออกอากาศ ทั้งนี้เพราะกองบรรณาธิการข่าวมีความสำคัญและเป็นหัวใจของรายการข่าว หากขาดส่วนนี้ไปจะทำให้รายการข่าวไม่สมบูรณ์และอาจไม่บรรลุผลสำเร็จในการนำเสนอข่าว ส่วนรายการที่มีการนำเสนอพิเศษที่แตกต่างออกไป ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ มีผู้สื่อข่าวรายงานอุบัติเหตุทางโทรศัพท์ เป็นเทคนิคที่เพิ่มเข้ามาเพื่อสร้างความสดใหม่ให้รายการ นอกเหนือจากการนำข่าวเกาหนังสือพิมพ์มาแล้ว รายการที่มีผู้ดำเนินรายการเป็นโปรดิวเซอร์ร่วม ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ คือ วิศาล ดิลกวณิช รายการที่เป็นของสถานีผลิตแต่มีการนำหนังสือพิมพ์มาแล้วเกือบครึ่งหนึ่ง คือ รายการเช้าวันใหม่ เพราะเป็นช่วงเวลาที่ทีมงานพักผ่อนทำให้ไม่มีข่าว ดังนั้นจึงอาศัยข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้วปนภาพข่าวของสถานี รายการที่ให้เอกชนเข้ามาร่วมผลิต คือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แบ่งความรับผิดชอบด้านการวางรูปแบบการนำเสนอให้เอกชนจัดการอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความน่าสนใจแก่รายการ ส่วนทีมข่าวสถานีที่มีหน้าที่ผลิตข่าวอย่างเดียว อีกทั้งรายการเป็นข่าวภาคหลักของสถานีจึงต้องมีการประชุมที่ทีมงานเพื่อความพร้อมในการก่อนออกอากาศทุกวัน

นอกจากนี้รายการที่สถานีผลิตเองทั้งหมดยังมีข่าวแบบเจาะลึกบ้าง เช่น รายงานพิเศษ สารคดีพิเศษ สกู๊ปพิเศษ หรือการวิธีการนำเสนอ เช่น สัมภาษณ์โทรศัพท์ สัมภาษณ์แขกรับเชิญ เสียงสัมภาษณ์

ส่วนรายการที่เอกชนผลิต ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ และรายการเรื่องเล่าเช้านี้ โดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) มักปรากฏลักษณะการทำงานและขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก ได้แก่ ขั้นตอนของการเอาข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้วแล้วนำเสนอโดยทันทีไม่ต้องผ่านกระบวนการทำข่าว สัมภาษณ์ เขียนสคริปต์เอง เพียงใส่แต่ลีลาการนำเสนอเพิ่มเข้าไปหลังจากการอ่านข่าวจบ จึงส่งผลให้มีปริมาณข่าวปนความคิดเห็นมากกว่ารายการที่สถานีผลิตเอง หากต้องการภาพข่าวและเสียงสัมภาษณ์จะให้ฝ่ายประสานงานรายการไปติดต่อและนำเทปข่าวที่สมบูรณ์แล้วมาจากตระกร้าข่าวตามที่โปรดิวเซอร์ต้องการ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ มีผู้ดำเนินรายการควบตำแหน่งโปรดิวเซอร์รายการด้วยและเป็นรายการเดียวที่ไม่มีการเตรียมสคริปต์และเตรียมคิว ต่างคนต่างมาแล้วสดในรายการ อีกทั้งรายการสนทนาข่าวเป็นที่น่าสังเกตว่ามีการแยกการผลิตให้เอกชนในเครือ

สถานีผลิต (บริษัท บีอีซีเทโร จำกัด (มหาชน) เพื่อแยกรายรับออกนอกสถานี ป้องกันการถูกตรวจสอบจากรัฐบาล ทั้งที่อยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าของคนเดียวกัน

5.2 การทำงาน

5.2.1. รายการข่าววันใหม่

1. การวางรูปแบบรายการ

รายการข่าววันใหม่ วางรูปแบบรายการโดยบริษัท บีอีซีเทโร จำกัด ในเครือสถานี เพื่อแบ่งการผลิตข่าวจากสถานีและแยกรายรับออกนอกสถานี เพราะในเวลาเดียวกันคนดูไม่ต้องการอะไรที่หนัก การวางให้รายการเสนอข่าวแบบสรุป ครอบคลุมทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดทั้งวัน สำหรับกลุ่มคนดูที่นอนดึก หรือเช้างานกะดึก จากการนำข่าวหนังสือพิมพ์กรอบเช้าที่ปิดกรอบตอนสี่ทุ่มมาแล้ว ดังนั้นจึงเป็นข่าวเก่าของเมื่อวานนี้ กับข่าวที่เกิดขึ้นหลังจากหนังสือพิมพ์ปิดกรอบแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข่าวทั่วไปที่มีความสำคัญและอยู่ในน่าสนใจ ส่วนข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในช่วงดึก อาศัยการรายงานสดทางโทรศัพท์จากผู้สื่อข่าวของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มูลนิธิร่วมกตัญญูและร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อให้รายการดูสดใหม่ ดังนั้นวิธีการนำเสนอจึงต้องมีผู้ดำเนินรายการข่าวเป็นผู้ที่มีน้ำเสียงที่ปลุกเร้าอารมณ์ให้หายง่วงได้และลีลาการพูดที่ดึงดูดความสนใจคนดูให้หันมาดูข่าวช่วงดึก

2. การเตรียมตัว

การเตรียมตัวของผู้ดำเนินรายการช่วงดึกจะมีระยะเวลาเตรียมตัวไม่นานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ทีมงานรายการข่าวช่วงนี้มีน้อยเพราะเป็นช่วงเวลาพักผ่อน โดยเป็นการเตรียมอ่านหนังสือพิมพ์และศึกษาข้อมูลของทีมงานเตรียมไว้ให้เป็นสคริปต์ข่าวบางส่วน และทำความเข้าใจแล้วเล่าจากภาษาตัวเอง มีการตรวจเช็คข้อมูลกับบรรณาธิการและเช็คกับพิธีกรร่วมเรื่องของความถูกต้อง หากผู้ดำเนินรายการคนใดมีเวลามากก็จะหาอ่านเพิ่มเติมในประเด็นที่สงสัย จากอินเทอร์เน็ต หรือหนังสือพิมพ์ นอกเหนือจากข้อมูลของทีมงานเตรียมให้ จากการดูสคริปต์เพื่อเป็นแนวทาง มีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นข่าวที่มีผลกระทบและคนดูสนใจหรือเป็นเรื่องใกล้ตัวแล้วปรุงแต่งใส่ลีลาของตนเองลงไป

5.2.2 รายการเข้าวันใหม่

1. การวางรูปแบบรายการ

รายการเข้าวันใหม่มีการวางรูปแบบการนำเสนอโดยบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และวิศาล ดิลกภิธิน เป็นโปรดิวเซอร์ร่วม เพราะรายการออกอากาศช่วงที่มีทีมงานน้อยจึงต้องอาศัยทักษะความสามารถด้านบริหารจัดการนำเสนอข่าวและดำเนินรายการไปพร้อมกัน วางรายการเพื่อเสนอข่าวให้คนดูที่ตื่นเช้า ได้รู้ข่าวสารเร็วก่อนใคร โดยนำข่าวจากหนังสือพิมพ์กรอบเข้ามาเล่า เปิดประเด็นใหม่ของวัน และรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตอนดึก ช่วงที่หนังสือพิมพ์ปิดกรอบมาออกก่อน เน้นความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะข่าวสังคมทั่วไป เน้นการอธิบายวิเคราะห์แบบเจาะลึกในประเด็นสังคม หรือเศรษฐกิจ เพราะกลุ่มเป้าหมายของรายการเป็นกลุ่มคนสูงอายุที่ตื่นเช้า กลุ่มพ่อค้าและแม่ค้าที่ขายของเช้าตรู่ หรือกลุ่มคนทำงานแต่เช้าตรู่ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการข่าวจึงต้องเป็นผู้ที่มีน้ำเสียงและลีลาการพูดที่สามารถถ่ายทอดข่าวให้คนดูเข้าใจได้และให้สาระแก่คนดูได้เต็มที่

2. การเตรียมตัว

การเตรียมตัวของผู้ดำเนินรายการช่วงเช้าตรู่เช่นเดียวกับข่าววันใหม่ จะมีระยะเวลาเตรียมตัวประมาณ 1 ชั่วโมง ทีมงานรายการมีน้อย เพราะเป็นช่วงเวลาที่พักผ่อน โดยการเตรียมอ่านหนังสือพิมพ์และศึกษาข้อมูลจากสคริปต์ที่ทีมงานเตรียมไว้ให้บางส่วน ส่วนนิธิพร มั่นนาคบางวันมีข้อมูลสะสมจากรายการข่าววันใหม่มาก่อน เพราะแต่ละวันนำข่าวเดียวกันมาออกซ้ำอีกครั้งในรายการเข้าวันใหม่ เนื่องจากรายการเข้าวันใหม่อยู่ช่วงเช้าตรู่นอกเหนือเวลาทำงาน ทำให้ผู้ดำเนินรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นข่าวมากพอสมควร อีกทั้งวิศาล ดิลกภิธิน เป็นโปรดิวเซอร์ร่วมในรายการนี้ด้วย จึงหาฐานข้อมูลข่าวเอง สัมภาษณ์แหล่งข่าวเอง ตรวจสอบความถูกต้องของข่าวเอง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเพิ่มเติมให้กับคนดู

5.2.3 รายการเรื่องเล่าขำขัน

1. การวางรูปแบบรายการ

รายการเรื่องเล่าขำขันนี้มีการวางรูปแบบการนำเสนอโดยสรยุทธ สุทัศนะจินดา โปรดิวเซอร์รายการและผู้ดำเนินรายการ เนื่องจากสรยุทธสามารถคุมรายการได้ตั้งแต่การหาข่าว วางทิศทางกรนำเสนอข่าวได้ทั้งรายการ วางรายการเพื่อให้เป็นรายการที่กระตุ้นให้คนดูที่ตื่นเช้า ให้ได้รับข่าวสารอย่างครบถ้วนที่สุด เพื่อจะได้นำข่าวสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และมีเรื่องราวไปพูดคุยกับเพื่อนหรือคนรู้จักได้ตลอดวัน ดังนั้นผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีบุคลิกที่โดดเด่น ด้านพลังเสียงที่แสดงถึงความสดชื่น กระฉับกระเฉง มีพลังและความพร้อมที่จะเล่าข่าวในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สร้างความดึงดูดใจให้คนดูหันมาบริโภคข่าวเข้ามามากขึ้น

เนื่องจากเป็นรายการที่นำข่าวที่เล่าไปแล้วในรายการข่าววันใหม่ และรายการเช้าวันใหม่มานำเสนออีกครั้ง ทั้งที่เป็นภาพข่าวที่มาจากฝ่ายข่าวของสถานีซึ่งไม่มีการนำมาตัดต่อใหม่ และจากหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน ต้นทุนรายการจึงมาจากความสามารถของผู้ดำเนินรายการในการนำเสนอข่าวให้แตกต่างด้วยวิธีการเล่าในรูปแบบฉบับของตน

ในช่วงกีฬาไม่ได้มีเฉพาะข่าวกีฬาล้วน ๆ แต่มีการแทรกด้วยข่าวอื่น ๆ เพราะกลุ่มคนดูไม่ได้มีเฉพาะคนที่ชื่นชอบกีฬาแต่รวมถึงเด็กและแม่บ้านด้วย วัตถุประสงค์เพื่อให้บรรยากาศรายการผ่อนคลายลงจากที่ช่วงต้นรายการที่มีแต่ข่าวหนัก ๆ โดยเลือกเรื่องที่คนส่วนใหญ่สนใจ เป็นไฮไลต์ของวัน เน้นหนักที่ฟุตบอลเพราะส่วนหนึ่งเป็นความถนัดของผู้ดำเนินรายการ บุคลิกของผู้ดำเนินรายการช่วงกีฬาจึงต้องสามารถเล่าข่าวกีฬาให้เข้าใจง่าย และสามารถพูดคุยหยอกล้ออย่างเป็นกันเองพิธีกรร่วมและคนดูได้ ผู้ดำเนินรายการทั้งสามคนมีบุคลิกและหน้าที่แตกต่างกัน แต่พอมาทำงานร่วมกันในรายการสามารถพูดคุยปรับเปลี่ยนบุคลิกให้เข้ากับรูปแบบรายการ

“บุคลิกภาพต้องต่างกันอยู่แล้ว อย่างเอกราชเล่าข่าวกีฬาจะเป็นอีกบุคลิกหนึ่ง ถ้าสังเกตบุคลิกของสรยุทธ เวลาเล่าข่าวการเมืองข่าวทั่วไปเขาก็จะมีบุคลิกหนึ่ง พอเขาเข้าช่วงกีฬา เขาก็เปลี่ยนเป็นอีกบุคลิกหนึ่ง เป็นคนกีฬา คอยเรื่องกีฬา สนุกสนานไป มันแล้วแต่เนื้อหาและวิธีการเล่า อย่างอรรปรีชา จะเล่าข่าวที่เป็นข่าวชาวบ้านทั่วไป สรุปว่าขึ้นอยู่กับข่าวที่ต้องการจะสื่อ มันอยู่ที่ตัวเนื้อหาข่าวด้วย เพราะว่าพิธีกรต้องสามารถเข้าได้กับทุกข่าว จะต้องมีบุคลิกที่เข้ากับเนื้อหาข่าว อย่างสรยุทธ ข่าวสนุกสนาน ข่าวเด็ก เขาก็ทำตัวเหมือนเด็กได้ เขาก็จะย้อนไปถึงสมัยเป็นเด็ก เคยเล่นนั่นเล่นนี่ ร้องเพลงเด็ก มันเป็นเรื่องที่สร้างให้คนดู ตรงนี้เป็นเสน่ห์ที่หลาย ๆ คนยังสู้เขาไม่ได้ ทุกคนมีประสบการณ์ แต่ว่าจะเอามาเล่าให้เข้ากับข่าวได้อย่างไร เขาไม่ใช่รู้เฉพาะข่าวใดข่าวหนึ่ง ข่าวบันเทิงเขาก็รู้ เขาสามารถคุยได้ทุกข่าว คนข่าวจริงต้องรู้ข่าวทุกเรื่อง (นพดล ศรีหะทัย, สัมภาษณ์, 4 ก.พ. 2549)

2. การเตรียมตัว

รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ผู้ดำเนินรายการไม่มีการเตรียมตัวกันก่อน ต่างคนต่างศึกษาข้อมูลหาอ่านจากหนังสือพิมพ์ที่รายการเลือกมานำเสนอ แล้วมาเล่าสดตอนออกอากาศเลย วิธีการทำงานของสรยุทธ สุทัศนะจินดา จะไม่มีรีรันดาวน์สคริปต์ (คิวการดำเนินรายการ) แต่จะหยิบข่าวมาเล่าคุยไปเลย ทำให้เรื่องที่เตรียมมาบางเรื่องไม่ได้พูด พูดเรื่องที่ไม่ได้เตรียม เพราะไม่มีการเตรียมสคริปต์ล่วงหน้าก่อน และไม่บอกให้ทีมงานเตรียมภาพข่าวล่วงหน้า ทำให้ทีมงานต้องเตรียมเทปข่าวที่มีอยู่ทั้งหมดมากองไว้ให้เลือกได้ทันทีที่ต้องการ สรยุทธ อาศัยข้อมูลจากการเป็นผู้ดำเนินรายการอื่น ๆ เช่น รายการถึงลูกถึงคน รายการคุยคุ้ยข่าว มาช่วยในการวิเคราะห์และเล่าข่าว จึงมีการสะสมข้อมูลตลอดเวลา อรปรีชา หุ่นศาสตร์ อ่านจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ ก่อนออกอากาศวันต่อวัน ไม่รู้คิวข่าวของตนก่อน เพราะขึ้นอยู่กับสรยุทธว่าจะให้เล่าข่าวอะไรในระหว่างที่ออกอากาศ ดังนั้นจึงต้องอ่านข่าวทุกข่าวเน้นข่าวสังคม ชาวบ้าน เรื่องเบา ๆ และทำความเข้าใจเก็บรายละเอียดสำคัญ ส่วนเอกราช มีเวลาเตรียมข้อมูลตั้งแต่ช่วงก่อนนอนและก่อนออกอากาศ เพื่อเช็คข่าวหาข้อมูลเพิ่มเติมจากทางเว็บไซต์เพราะหนังสือพิมพ์ไม่มีภาพ จึงต้องการภาพมาประกอบข่าว หรือเตรียมกับทีมงานเพื่อเลือกภาพ ถ้าวันไหนที่มีข่าวมากต้องมาเช็คข่าวอีกทีตอนเช้า เพราะช่วงเช้าจะมีรายงานตอนเช้าอยู่ เช่น ผลการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศ

5.2.4 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

1. การวางรูปแบบรายการ

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ มีการวางรูปแบบการนำเสนอโดยบรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และวิศาล ดิลกวณิช เป็นโปรดิวเซอร์ร่วม เพราะประสบการณ์ทำงานและความสามารถของวิศาลที่มีในการทำข่าวรวมทั้งเปิดบริษัทรับผลิตรายการโทรทัศน์จึงมีทักษะการบริหารจัดการรายการได้ วางรายการเพื่อให้เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตคนทำงาน เนื่องจากออกอากาศในช่วงเวลาพักทานอาหารกลางวัน โดยผู้ดำเนินรายการต้องมีความสามารถวิเคราะห์และอธิบายข่าวเศรษฐกิจที่หนัก ๆ ให้เข้าใจง่ายขึ้น เพราะกลุ่มเป้าหมายเป็นคนทำงาน ที่มีชีวิตแบบเร่งรีบ จึงต้องการข่าวสารที่รวดเร็ว กระชับ และเข้าใจง่ายมากที่สุด จึงวางตัวให้วิศาล ซึ่งมีความสามารถในการอธิบายเศรษฐกิจได้อย่างเข้าใจมาดำเนินรายการคู่กับ นิธินาฏ และแยกช่วงกีฬาเฉพาะไว้ตอนท้ายรายการ โดยสาธิต กรีกุล บุคลิกของผู้ดำเนินรายการช่วงกีฬาต้องรายงานกีฬาในลักษณะที่ไม่ใช่การวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แต่เป็นการเล่าให้คนที่ไม่รู้เรื่อง

กีฬาฟิ่ง สามารถพูดคุยกับพิธีกรร่วมได้เล็กน้อย เพื่อเป็นการผ่อนคลายคนดูจากที่ดูแต่ข่าวหนัก ในช่วงต้นรายการ ข่าวกีฬาในช่วงเที่ยงจะเน้นที่ผล

2. การเตรียมตัว

การเตรียมตัวของผู้ดำเนินรายการเพียงวันทันเหตุการณ์ เนื่องจากเป็นรายการข่าวสำคัญภาคหนึ่งของสถานีในช่วงกลางวัน เพื่อให้ข่าวสารที่ต่อเนื่องจากช่วงเช้า ผู้ดำเนินรายการมีเวลาเตรียมตัวกันเอง ศึกษาข้อมูลจากสคริปต์ที่ทีมงานสถานีเตรียมไว้ให้มาแล้วสดในรายการไม่มีการซ้อมสคริปต์ร่วมกัน มีเพียงการเตรียมคิดในการเล่ากันเอง

5.2.5 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

1. การวางรูปแบบรายการ

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีการวางรูปแบบรายการโดยบริษัทเซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ส่วนการจัดการด้านข้อมูลและทิศทางการนำเสนอข่าวโดยกองบรรณาธิการสถานี เพราะเป็นข่าวภาคหลักที่สถานีให้ความสำคัญจึงต้องอาศัยทั้งการวางรูปแบบการนำเสนอให้น่าสนใจ แตกต่างจากสถานีอื่น ๆ รวมทั้งคงความน่าเชื่อถือด้านข่าว วางรายการให้เป็นการรายงานข่าวสารที่เกิดขึ้นตลอดวันอย่างครบถ้วนและถูกต้องที่สุด เนื่องจากเป็นข่าวภาคหลักของสถานี วิธีการนำเสนอที่เป็นรูปแบบการเล่าข่าวในบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด เพื่อสร้างความแตกต่างจากรายการข่าวของสถานีอื่น รวมทั้งผู้ดำเนินรายการข่าวต้องมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีความเป็นมืออาชีพในสายงานข่าว บทบาทของผู้ดำเนินรายการหญิงและชายเท่าเทียมกันจึงต้องมีความรู้ในข่าวเท่ากัน เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ความเข้มแข็งด้านการข่าวให้แก่สถานี ข่าวกีฬาในช่วงเย็นเป็นการขยายความและวิเคราะห์วิจารณ์มากขึ้น

“ผมไม่ใช่วิธีแบ่งคนละข่าว ผมอ่านข่าวการเมืองหมดเลยนะ มันก็เหมือนกับว่าข่าวการเมืองผมก็พูดคนเดียว คุณวราภรณ์ก็นั่งเฉย ๆ พอคุณวราภรณ์พูดข่าวสังคม ผมก็นั่งเฉย ๆ รูปแบบรายการออกมาทางหน้าจอมันไม่สวย ข่าวการเมือง ผมอาจจะรู้ลึก คุณวราภรณ์ก็จำเป็นต้องดูข่าวการเมืองด้วย ส่วนข่าวอาชญากรรม ข่าวสังคมผมก็ต้องดูด้วยเพื่อสามารถคุยและโยนรับกันได้” (ธีระ ธีฎไพบุลย์, สัมภาษณ์, 28 ก.พ. 2549)

2. การเตรียมตัว

การเตรียมตัวของผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เตรียมศึกษาสคริปต์ข้อมูลที่กองบรรณาธิการสถานีเตรียมไว้ให้ก่อนออกอากาศประมาณ 2 ชั่วโมง โดยมีทีมงานจากบริษัท เซิร์ชเอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด จำนวน 3 คน ทำหน้าที่ช่วยเหลือด้านการหาข้อมูลข่าวเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต และดูแลความเรียบร้อยด้านการแต่งกาย หน้าผม ให้ผู้ดำเนินรายการ เนื่องจากรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นข่าวภาคสำคัญของสถานี จึงต้องมีความพร้อมและมีการนำเสนอที่น่าสนใจทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหารายการ นอกจากนี้ธีระและวราภรณ์ ยังหาอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์เพิ่ม ธีระนั้นอาศัยข้อมูลจากการจัดรายการเก็บตกเนชั่นมาประกอบ และความรู้รอบตัวที่มีเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องของข่าว ไม่มีการเตรียมบทพูดที่แน่นอนแต่รู้ตัวกันจากรันดาวน์สคริปต์ อาศัยการรู้จังหวะกัน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยตัวเองในเบื้องต้น

ช่วงกีฬา สาธิต กรีกูล ใช้เวลาในการเตรียมศึกษาข้อมูลประเด็นข่าวก่อนประมาณ 1-2 ชั่วโมง จากอินเทอร์เน็ต สำนักข่าว และหนังสือพิมพ์ประกอบกัน มีส่วนเลือกประเด็นกับทีมงานเพื่อพิจารณาว่าประเด็นใดควรนำเสนอเป็นประเด็นใหญ่ โดยมีทีมข่าวกีฬาของสถานีทำข้อมูลป้อนให้ส่วนหนึ่ง เนื่องจากเป็นพนักงานประจำสถานีมานานและเป็นนักกีฬาฟุตบอลจึงอาศัยข้อมูลด้านฟุตบอลมาช่วยให้สามารถรายงานข่าวที่ตนเองถนัดและสนใจ

นอกจากนี้ในรายการสนทนาข่าวทุกรายการ จะมีการเพิ่มความสำคัญ โดยจัดให้มีฝ่ายที่ดูแลเรื่องการแต่งกาย แต่งหน้า ทำผม ให้ผู้ดำเนินรายการ จะมีฝ่ายเสื้อผ้า และสไตลิสต์ เป็นคนดูแลให้ โดยดูจากบุคลิกลักษณะของผู้ดำเนินรายการคนนั้น หรือวันพิเศษก็จะจัดเสื้อผ้าเครื่องประดับที่พิเศษมาให้สวมใส่ เช่น วันพ้อแห่งชาติ วันคริสมาสต์ วันสงกรานต์ เป็นต้น แต่ผู้ดำเนินรายการสามารถต่อรองหรือเลือกได้ว่าจะไม่ใส่เสื้อผ้าแบบไหนที่ตัวเองคิดว่าไม่เหมาะกับบุคลิก แต่ส่วนใหญ่แล้วจะให้เกียรติฝ่ายเสื้อผ้า ในการออกแบบการแต่งกายให้มีสีสัน สวยงาม ทันสมัย เพื่อให้รูปแบบรายการออกมามีความน่าสนใจ อันเป็นองค์ประกอบหนึ่งในรายการสนทนาข่าวที่ผู้ดำเนินรายการต้องมีลักษณะที่ดึงดูดด้านรูปร่าง หน้าตา และการแต่งกายที่ดีด้วย ดังนั้นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงเปรียบเสมือนดาราคณหนึ่งที่ต้องนำเสนอทั้งข่าวและรูปลักษณ์ ลีลา

จากการทำงานของผู้ดำเนินรายการจะเห็นได้ว่าการเตรียมตัวก่อนออกอากาศที่แตกต่างกันไป ลักษณะการทำงานที่เหมือนกันคือ ผู้ดำเนินรายการต้องเตรียมตัวศึกษาข้อมูลดิบก่อนออกอากาศจากแหล่งข่าวต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต หรือสคริปต์ข้อมูลในที่ทีมงานเตรียมให้ จากนั้นต้องประมวลข่าวแล้วเล่าตามความเข้าใจ เพราะสคริปต์รายการสามารถยืดหยุ่นได้ ส่วนบทสนทนานั้นเป็นไปตามธรรมชาติ ต่างกันตรงที่เวลาในการเตรียมตัวซึ่งมีมากน้อยต่างกันไป โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ผู้ดำเนินรายการมีเวลาเตรียมตัวก่อนออกอากาศอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ส่วนรายการที่มีการประชุมกันก่อนระหว่างผู้ดำเนินรายการและทีมงานเพื่อให้รู้ทิศทางข่าวแต่ละวันและซักซ้อมคิวกันก่อน ได้แก่ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ รายการที่ผู้ดำเนินรายการไม่มีการซักซ้อมสคริปต์หรือคิวก่อน ต่างคนต่างเตรียมข้อมูลกันเองแล้วมาเล่าสดในรายการ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการที่ผู้ดำเนินรายการต่างคนต่างศึกษาสคริปต์แล้วมาเล่าสดในรายการเลย โดยรู้คิวการออกอากาศจากรันดาวน์สคริปต์ ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการข่าววันใหม่

ผู้ดำเนินรายการที่มีการเตรียมตัวก่อนออกอากาศมากที่สุด ส่วนใหญ่จะอยู่ในรายการที่เป็นของสถานีผลิต ที่เห็นได้ชัดเจนคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เพราะวางรูปแบบให้เป็นข่าวภาคหลักของสถานี การเตรียมงานทุกขั้นตอนจึงเข้มงวดละเอียดกว่ารายการอื่น ๆ ผู้ดำเนินรายการต้องมีความน่าเชื่อถือ ดังเช่น วีระ ภูวนัย และวราภรณ์ สมพงษ์ ที่เตรียมตัวโดยการศึกษาอ่านข่าวจากสคริปต์รวมทั้งนัดแนะคิวกันก่อน เพื่อให้ดำเนินรายการไปอย่างราบรื่น ผู้ดำเนินรายการที่เป็นโปรดิวเซอร์รายการร่วม คือ วิศาล ดิลกวัฒนิช จะมีการเตรียมตัวมากกว่าคนอื่นเพราะต้องหาข้อมูลเองและเตรียมตัวรายงานด้วย ในส่วนกีฬาสาธิต กรีฑา เป็นพนักงานของสถานีมีบทบาทเป็นผู้รายงานข่าวกีฬา เน้นการให้ข้อมูลมากกว่าวิเคราะห์จึงต้องเตรียมตัวมาก

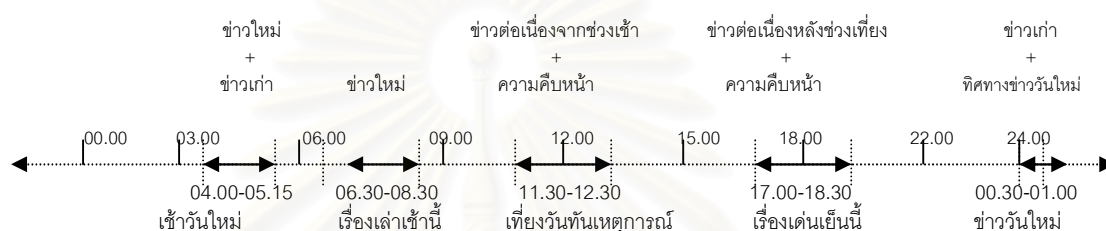
ส่วนผู้ดำเนินรายการที่เตรียมตัวน้อยก่อนเข้ารายการเพียงไม่นาน ส่วนใหญ่จะอยู่ในรายการที่นำหนังสือพิมพ์มาเล่า เพราะไม่ต้องทำข่าวเอง นำเสนอตามข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไม่เน้นวิเคราะห์ ได้แก่ อรปรีชา อนุศาสตร์ นิธิพร มั่นนาค อริสรา กำธรเจริญ ชาญชัย กายสิทธิ์ ส่วนบุญยอด สุขถิ่นไทย อาศัยการแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์มากกว่าให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียว สรยุทธ์ สุทัศน์จินดา ไม่เตรียมตัวก่อนเข้ารายการเล่าโดยความเข้าใจจากการอ่านข่าวมาเอง และเอกราช เก่งทุกทางที่เตรียมข้อมูลมาเองจากการค้นหาในอินเทอร์เน็ตที่สะดวกรวดเร็ว

แนวความคิดการทำงานที่เหมือนกันทุกรายการ คือ การแสดงให้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติของผู้ดำเนินรายการเหมือนการเล่าให้เพื่อนฟัง หรือฟังเพื่อนเล่า เน้นการรับส่งมุขระหว่างกัน

ซึ่งต้องอาศัยการมีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข่าวพอสมควรเพื่อที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นกัน รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ดำเนินรายการ เป็นลักษณะของการทำงานเป็นทีมที่ทำให้รายการดูเป็นกันเอง ผู้ชมรู้สึกใกล้ชิดเข้าถึงผู้ดำเนินรายการข่าวมากขึ้น ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ผู้ประกาศข่าวดูเป็นสิ่งที่ห่างไกลจากคนดู

5.3 กรอบการนำเสนอข่าวในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

แผนภาพที่ 5.6 แสดงช่วงเวลาในการนำเสนอรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในรอบ 1 วัน

จากแผนภาพที่ 5.6 รายการสนทนาข่าวที่ถือเป็นรายการแรกเสนอข่าวใหม่และเร็วที่สุดของสถานี คือ รายการเช้าวันใหม่ ที่เริ่มเปิดประเด็นใหม่ของวัน โดยการเก็บรายละเอียดเหตุการณ์ข่าวหลัง 4 ทุ่ม ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่หนังสือพิมพ์ปิดกรอบเข้าไปแล้วผสมกับการนำข่าวเก่าของเมื่อวานนี้จากหนังสือพิมพ์กรอบเข้ามารายงานเล็กน้อย จากนั้นรายการเรื่องเล่าเช้านี้ จะนำเสนอข่าวใหม่ของวันต่อเนื่องจากรายการเช้าวันใหม่จากหนังสือพิมพ์กรอบเข้าเช่นเดียวกัน ต่อมารายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ จะเสนอข่าวต่อเนื่องจากช่วงเช้า และรายงานความคืบหน้าพटकเย็น รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เสนอข่าวต่อเนื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังเที่ยง และรายงานความคืบหน้าท้ายสุดรายการข่าววันใหม่เสนอข่าวซ้ำที่สุดในบรรดารางการทั้งหมด ผสมกับการรายงานทิศทางข่าวใหม่ของวันถัดมา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารายการสนทนาข่าว มีการนำเสนอข่าวเก่าซ้ำกันไปจนถึงสิ้นสุดเวลาออกอากาศของวัน และจะเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงรอยต่อระหว่างวันไปเรื่อย ๆ โดยความคืบหน้าเหตุการณ์จะอยู่ที่ช่วงกลางวันและช่วงเย็นมากที่สุด ทั้งนี้เพราะมีเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวมากมายนอกช่วงกลางวัน

บทที่ 6

รูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

6.1 รูปแบบรายการสนทนาข่าว

รูปแบบรายการเป็นลักษณะการนำเสนอที่สำคัญที่พบในรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แต่ละรายการ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบเป็นตัวกำหนดวิธีการนำเสนอในแต่ละรายการ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย ดังนี้

1) **รูปแบบข่าวภาคปกติ (News bulletin)** หมายถึง รายการสนทนาข่าวที่อิงรูปแบบรายการข่าวภาคปกติมากที่สุด หมายถึงรายการข่าวโทรทัศน์ที่มีผู้ประกาศข่าว 1-2 คน นำเสนอข่าวโดยการอ่าน มีลักษณะจริงจัง วิธีการรายงานแบบให้ข้อมูล (inform) อย่างไรก็ตาม ในรูปแบบรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นั้น ได้นำเอารูปแบบข่าวภาคปกติมาผสมผสานกับวิธีการนำเสนอแบบเล่าข่าว ใช้วิธีการสนทนา พูดคุย สอดแทรกลีลาแบบบันเทิง เป็นรายการที่สถานีผลิตเองและไม่ได้นำหนังสือพิมพ์มาแล้ว มีข่าวแบบเจาะลึกในบางครั้ง เช่น รายงานพิเศษ สารคดีพิเศษ สก๊อปพิเศษ การสัมภาษณ์สด รายงานนอกสถานที่ ได้แก่ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และรายการเพียงวันทันเหตุการณ์

2) **รูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program)** หมายถึง รายการสนทนาข่าวที่มีลักษณะเป็นไปในแนวรายการสนทนาบันเทิง (entertain) สอดแทรกความบันเทิงด้วยวิธีการเล่า พูดคุย สนทนา ให้น้ำหนักที่การตีความ อธิบาย แสดงความเห็นในเชิงโน้มน้าวใจให้คนดูคล้อยตาม เพราะผู้ดำเนินรายการมีความสามารถและถนัดด้านการอธิบายประเด็นข่าวที่เป็นเรื่องหนักได้นำเชื่อถือ เป็นรายการที่นำข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้ว แทบจะไม่ปรากฏข่าวแบบเจาะลึก การสัมภาษณ์สด รายงานนอกสถานที่ แต่จะใช้วิธีการใช้กล้องซูมให้เห็นหนังสือพิมพ์ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการข่าววันใหม่ และรายการเช้าวันใหม่

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบรายการสนทนาบันเทิง (Talk show) ของต่างประเทศพบว่ามีความแตกต่างกันและเหมือนกันในบางองค์ประกอบ จากแนวคิดรายการสนทนาบันเทิง (Berman, 1987: p.41-44) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในรายการสนทนาบันเทิง 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและเรื่องราวของบุคคลโดยเฉพาะ ประเด็นที่พูดคุยเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดกว่าคนทั่วไป

2. พิธีกร (Host) ส่วนมากจะใช้พิธีกรคู่ทั้งชายและหญิงที่มีบุคลิกภาพและทักษะการพูดที่ดี ต้องสามารถใช้คำพูดชักจูงใจให้ผู้ชมคล้อยตามกับการนำเสนอ และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วม

3. แขกรับเชิญ และผู้ร่วมรายการ (Guest / Talent) มีแขกรับเชิญเป็นผู้มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ มาออกอากาศ ทำให้รายการสนทนาดูใหม่เสมอ ซึ่งเป็นวิธีดึงดูดผู้ชมได้ดีทางหนึ่ง

4. บรรยากาศในรายการ (Atmosphere) การจัดบรรยากาศในการนำเสนอ การจัดฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก (Scenery & Props) จะมีลักษณะที่ยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นตาตื่นใจ นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคด้านแสงและสีสันทเพื่อเพิ่มความรู้สึกในมิติด้านอารมณ์มากขึ้น

5. สไตส์และรูปแบบในการนำเสนอ (Style : Form of Presentation) ต้องคำนึงถึงรสนิยมของคนในสังคม เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเลือกความบันเทิงรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาบรรจุเป็นส่วนประกอบ หรือเป็นแกนของรายการ

จากผลการศึกษารายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า องค์ประกอบที่เหมือนกัน 3 ประการ คือ มีเนื้อหาที่เน้นเรื่องเบาเร้าอารมณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน พิธีกรที่มีทั้งหญิงและชายคู่กัน มีความสามารถโน้มน้าวใจผู้ชม สไตส์และรูปแบบการนำเสนอที่สอดคล้องกับรสนิยมของคนในสังคม เช่น คนไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมสาระที่หนัก ๆ จึงปรับวิธีการนำเสนอข่าวให้เข้าใจง่ายด้วยการนำข่าวมาเล่าในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเองเพื่อเข้าถึงคนดูได้มากขึ้น

ในขณะที่เดียวกันมีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน 2 ประการคือ รายการสนทนาข่าวไม่มีแขกรับเชิญมาร่วมรายการ แต่จะให้ความสำคัญกับผู้ดำเนินรายการเป็นหลัก นอกจากนี้ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านฉากที่อลังการยิ่งใหญ่เหมือนเช่นรายการสนทนาบันเทิง และฉากยังมีต้นทุนต่ำ โดยรูปแบบการจัดฉากไม่ได้โดดเด่นไปกว่าตัวพิธีกร อีกทั้งมีการปรับลักษณะฉากให้ดูสบายตา และช่วยสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลายลง

6.2 วิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าว

วิธีการนำเสนอเป็นการศึกษาถึงการวางรูปแบบและเนื้อหาการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวที่ทำให้ปรากฏลักษณะรูปแบบรายการสนทนาข่าวดังที่กล่าวมาข้างต้น จากการศึกษา 5 รายการ เรียงตามเวลาการออกอากาศตั้งแต่เที่ยงคืนเป็นต้นไป มีดังนี้

6.2.1 รายการข่าววันใหม่

ผู้ดำเนินรายการ

1. บุญยอด สุขถิ่นไทย
2. อริสรา กำธรเจริญ
3. ชาญชัย กายสิทธิ์
4. นิธิพร มั่นนาค หรือปราว ธนาอัมพุช

(หมายเหตุ ผู้ดำเนินรายการทั้ง 4 คน ทำหน้าที่สับเปลี่ยนกันในแต่ละวัน)

วันที่เริ่มออกอากาศ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2547

วันเวลาออกอากาศ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

1. วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 00.30 – 01.00 น.
2. วันเสาร์ – วันอาทิตย์ เวลา 01.30 – 02.00 น.

แนวคิดรายการ

รายการข่าววันใหม่ นำเสนอข่าวในรูปแบบการสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดทั้งวันด้วยการนำข้อมูลข่าวจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์กรอบเช้าซึ่งเป็นข่าวที่เกิดขึ้นเมื่อวานนี้มารายงาน และเพื่อให้รู้ทิศทางข่าวของวันใหม่ สำหรับคนที่นอนดึกจะไม่ตกหล่นข่าวที่จะเกิดขึ้นในภาคเช้า นำข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มติชน และโพสต์ทูเดย์ ข่าวที่อยู่ในความสนใจหรือข่าวเร้าอารมณ์ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก บ้านเมือง เป็นต้น เนื่องจากรายการออกอากาศช่วงดึก การทำงานข่าวช่วงดึกจึงมีข่าวสว่นน้อย และขาดความสดใหม่ จึงเพิ่มวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจด้วยอาศัยเทคนิคการรายงานสดผ่านโทรศัพท์เพื่อรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุล่าสุด อาชญากรรม โดยร่วมกับมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง, มูลนิธิร่วมกตัญญู, ร่วมด้วยช่วยกัน

การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวทั่วไปหรือประเด็นที่เป็น
ข่าวเด่นในวันนั้น โดยส่งผ่านข้อความเอสเอ็มเอสทางโทรศัพท์มือถือ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มประชาชนทั่วไปที่เป็นคนนอนดึก
กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มคนที่เข้าทำงานช่วงกะดึก

การวางตำแหน่งในรายการ

ภาพที่ 6.1 บุญยอด สุขถิ่นไทยและอริสรา กำธรเจริญ
ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ ภาพวันที่ 30 ก.ย. 2548

ภาพที่ 6.2 นิธิพร มั่นนาค และชาญชัย กายสิทธิ์
ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ ภาพวันที่ 28 ก.ย. 2548

การวางตำแหน่งให้ผู้ดำเนินรายการ 2 คนทำหน้าที่เล่าข่าวคู่กันทุกช่วงของรายการ โดยจะสลับกันนำเสนอข่าวคนละข่าวไปตลอดรายการ บทบาทการรายงานของผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่จะเท่าเทียมกันเนื่องจากรายการอยู่ช่วงดึก จึงมีส่วนร่วมกับทีมงานในการเลือกประเด็น โดยบุญยอด สุขถิ่นไทย และชาญชัย กายสิทธิ์ มีหน้าที่ในการเป็นผู้เล่าข่าวหนัก เช่น การเมือง เศรษฐกิจ ส่วนนิธิพร มั่นนาค และอริสรา กำธรเจริญ มีหน้าที่เล่าข่าวสังคมทั่วไปที่ไม่ใช่ข่าวหนัก เพื่อคอยผ่อนอารมณ์คนดู

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ

ฉากเป็นแบบปกติธรรมดา (Neutral) คือ ไม่ได้กำหนดเป็นรูปแบบตายตัว เรียบง่าย โดยไม่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมสนใจดูที่ฉาก ภาพที่ปรากฏบนฉากหลังจะแบนราบไม่เป็น 3 มิติ (สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ, 2548) สามารถเคลื่อนย้ายได้ พื้นฉากหลังเป็นโทนสีฟ้า ใช้สีอ่อนเพื่อให้ดูสว่างสบายตา ทำให้รายการดูโปร่ง และช่วยทำให้พิธีกรเด่นกว่าฉาก สื่อถึงการนำเสนอในบรรยากาศที่สบาย มีขนาดไม่ใหญ่ ความยาว 4 เมตร ความกว้าง 3.60 เมตร มีจอ LCD เป็นฉากหลังตรงกลางฉายภาพกราฟฟิกเคลื่อนไหวเป็นรูปตึกอาคารในยามค่ำคืน ซ้อนกราฟฟิกตัวหนังสือบอกชื่อรายการเพื่อสื่อให้รู้ว่าเป็นเวลาของข่าวภาคดึก สลับกับภาพเคลื่อนไหวโฆษณาสินค้าของผู้สนับสนุนรายการ วัสดุที่ใช้ทำฉาก คือ ไม้กับพลาสติกแข็งเป็นหลัก ราคาต่อฉากประมาณ 100,000 บาท เปลี่ยนฉากปีละ 1 ครั้ง แสดงถึงต้นทุนการผลิตที่ต่ำ มีโต๊ะข่าวเป็นทรงกลม มีความโค้ง ทำให้ดูนุ่มนวล สื่อถึงบรรยากาศการเล่าข่าวในแบบสบายเป็นกันเอง ห้องออกอากาศรายการอยู่ชั้น 9 อาคารมาลีนนท์ 2

โฆษณาในรายการ

- สปอร์ตโฆษณาสนับสนุนรายการ (ก่อนเข้าสู่แต่ละช่วงในรายการ) ได้แก่ เครื่องเล่นดีวีดี ตราเอเจ ซาเขียวตราโมชิ และนมถั่วเหลืองตราแลคตาซอยไลท์
- โฆษณาแฝง ได้แก่ วางแก้วน้ำตราโลโก้แลคตาซอยสำหรับผู้ดำเนินรายการ การวางหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์, การติดเข็มกลัดดอกสีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ฉลองการครองสิริราชย์สมบัติครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

รูปแบบรายการ

เนื้อหารายการมีทั้งหมด 3 ช่วง โดยแบ่งตามตารางต่อไปนี้

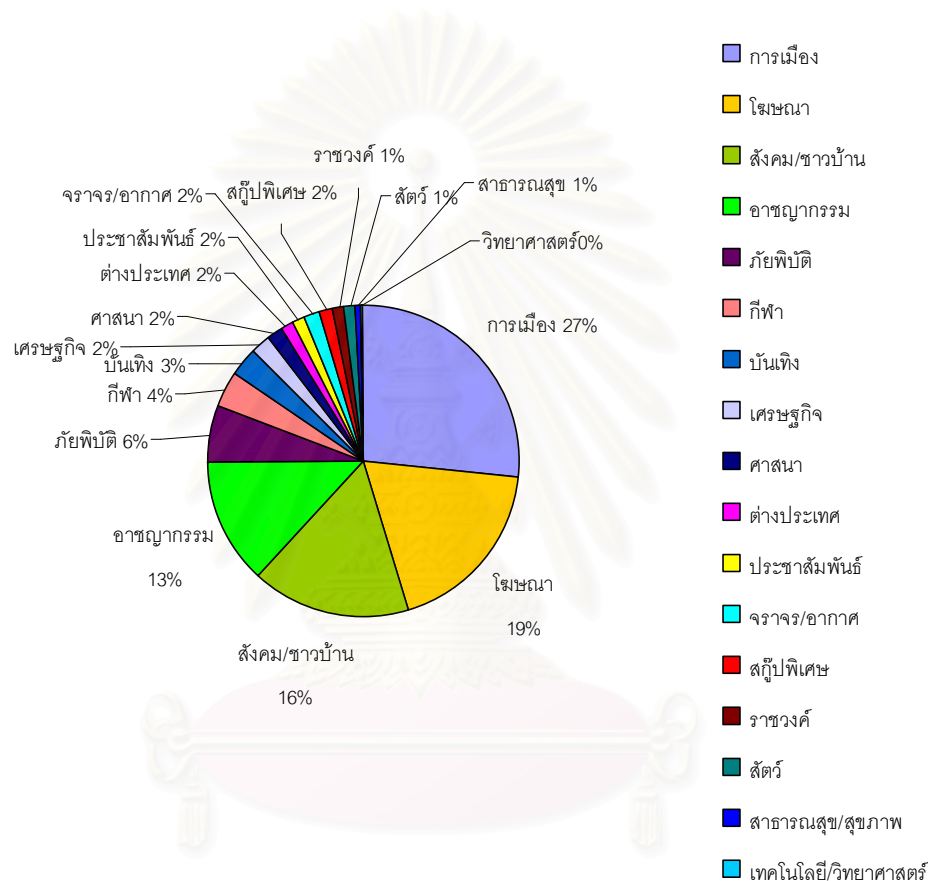
ตารางที่ 6.1 แสดงรูปแบบการรายการข่าววันใหม่ เดือนธันวาคม 2548

ช่วง	เนื้อหา	วิธีการนำเสนอ	จำนวน	เวลา
ช่วงที่ 1	-ผู้ดำเนินรายการกล่าวทักทายผู้ชม -ข่าวสำคัญจากหนังสือพิมพ์ ข่าวใหญ่ ข่าวที่มีผลกระทบ	- เล่าข่าว - ภาพข่าว (news footage) - ภาพจากหนังสือพิมพ์	6 ข่าว	8 นาที
พักโฆษณา 3 ชิ้น 3 นาที				
ช่วงที่ 2	- รายงานสดจากมูลนิธิร่วมกตัญญู, ร่วมด้วยช่วยกัน, มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง	- รายงานสดผ่านทาง โทรศัพท์ - กราฟฟิกตัวอักษรสรุป ประเด็นข่าว	2-3 เหตุการณ์	3 นาที
	- ข่าวที่น่าสนใจ ข่าวสังคม รายงานสภาพ อากาศ	- เล่าประกอบภาพข่าว	2-3 ข่าว	5 นาที
พักโฆษณา 3 ชิ้น 3 นาที				
ช่วงที่ 3	ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวด่วน	- เล่า - ภาพข่าว (news footage) - ภาพจากหนังสือพิมพ์	6 ข่าว	7.30 นาที
มิวสิควิดีโอเพลง / ภาพคลิปวิดีโอเหตุการณ์สำคัญหรือน่าสนใจ				0.30 นาที
รวม			18 ข่าว	24 นาที

จากตารางที่ 6.1 พบว่า รายการข่าววันใหม่มีทั้งหมด 3 ช่วง โดยช่วงแรก เป็นการเสนอข่าวสำคัญ ข่าวใหญ่ตามหน้าหนังสือพิมพ์และข่าวที่มีผลกระทบ ประมาณ 6 ข่าว ได้แก่ สถานการณ์สำคัญของวัน ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ เป็นเวลา 8 นาที ช่วงที่ 2 มีรายงานข่าวทางโทรศัพท์ของผู้สื่อข่าวจากมูลนิธิร่วมกตัญญู ร่วมด้วยช่วยกัน และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง สลับกันไปในแต่ละวัน วันละ 2-3 เหตุการณ์ เป็นเวลา 3 นาที และข่าวที่น่าสนใจอื่น ๆ ข่าวสังคม รายงานสภาพอากาศ ประมาณ 2-3 ข่าว เป็นเวลา 5 นาที ช่วงที่ 3 นำเสนอข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวด่วน เป็นเวลา 7 นาที

วิธีการนำเสนอในรายการข่าววันใหม่ ประกอบด้วย ภาพข่าว (news footage) ภาพข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ รายงานสดผ่านทางโทรศัพท์ กราฟฟิกตัวอักษรสรุปข่าว รวมเวลาของการเสนอข่าวต่อวัน 18 ข่าว 24 นาที รวมเวลาโฆษณาต่อวัน 6 ชิ้น 6 นาที

แผนภูมิที่ 6.1 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการข่าววันใหม่ เดือนธันวาคม 2548

จากแผนภูมิที่ 6.1 แสดงสัดส่วนการเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการข่าววันใหม่ จำนวน 30 นาที คิดเป็น 100% พบว่า มีการนำเสนอข่าวการเมืองมากที่สุด 27% รองลงมาคือ โฆษณา 19% รองลงมาคือ ข่าวสังคม / ชาวชาวบ้าน 16% รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรม 13% รองลงมาคือ ข่าวภัยพิบัติ 6% รองลงมาคือ ข่าวกีฬา 4% รองลงมาคือ สัตวพิเศษ 2% รองลงมาคือ ข่าวบันเทิง 3% รองลงมาคือ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวศาสนา ข่าวต่างประเทศ ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวจราจร / อากาศ 2% รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ข่าวสัตวและข่าวสาธารณสุข / สุขภาพ 1% รองลงมาคือ และข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ 0% ตามลำดับ

6.2.2 รายการเข้าวันใหม่

ผู้ดำเนินรายการ

1. วิศาล ดิลกวณิช
2. นิธิพร มั่นนาคหรือปราวัย ธนาอัมพฤษ
3. ชาญชัย กายสิทธิ์

(หมายเหตุ บางวันหากนิธิพร มั่นนาค ไม่สามารถมาจัดรายการได้ จะมีนิชานันท์ รัตนถาวร ผู้ประกาศข่าว 180 วินาทีข่าว มาจัดรายการแทน)

วันที่เริ่มออกอากาศ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2548

วันเวลาออกอากาศ

1. วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 04.00 – 05.15 น.
2. วันเสาร์ – วันอาทิตย์ เวลา 04.00 – 04.45 น.

แนวคิดรายการ

รายการข่าววันใหม่ เป็นรายการที่มีแนวคิดรายการภายใต้สโลแกน “เจาะข่าวเข้ม เจาะข่าวลึกและรู้ทันข่าวก่อนใครกับวิศาล ดิลกวณิช และนิธิพร มั่นนาค” เปิดประเด็นใหม่ของวัน โดยนำข่าวจากหนังสือพิมพ์กรอบข่ายมาแล้ว และเก็บรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตอนดึก ช่วงที่หนังสือพิมพ์ปิดกรอบข่าวก่อน นั้่นรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ แหล่งข้อมูลหนังสือพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ปริมาณ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก และหนังสือพิมพ์คุณภาพ เช่น กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ ผู้จัดการ บางกอกโพสต์ บ้านเมือง มติชน เป็นต้น ตามลักษณะการเล่าแบบเน้นการอธิบายและวิเคราะห์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากข่าว

การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวทั่วไปหรือประเด็นที่เป็นข่าวเด่นในวันนั้น โดยการส่งข้อความเอสเอ็มเอสผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และมีตัววิ่งสรุปข่าวสำคัญด้านล่างจอโทรทัศน์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มคนสูงอายุที่ตื่นเช้า
กลุ่มเป้าหมายรอง	กลุ่มคนทำงานแต่เช้าตรู่, พ่อค้า, แม่ค้า

การวางตำแหน่งให้ผู้ดำเนินรายการ

ภาพที่ 6.3 วิศาล ดิลกวนิช และนิธิพร มั่นนาค
ผู้ดำเนินรายการเช้าวันใหม่ ภาพวันที่ 10 ธ.ค.2548

การวางตำแหน่งให้ผู้ดำเนินรายการ 2 คนทำหน้าที่เล่าข่าวคู่กันตลอดรายการ การวางตำแหน่งให้ผู้ดำเนินรายการชายมีหน้าที่เล่าข่าวประเด็นหนักที่เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น เนื่องจากวิศาลมีความถนัดด้านการวิเคราะห์เศรษฐกิจ และอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้ละเอียดและมีการเปรียบเทียบให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น จึงเป็นเสมือนผู้ดำเนินรายการหลักของรายการนี้และมีการบพบาทมากกว่าวันที่ชาญชัย กายสิทธิ์มาจัดรายการคู่กัน ส่วนผู้ดำเนินรายการหญิงทำหน้าที่เล่าข่าวเบา เช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวอาชญากรรม ข่าวสังคมทั่วไป เป็นต้น

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ

ฉากเป็นแบบปกติธรรมดา (Neutral) คือ ไม่ได้กำหนดเป็นรูปแบบตายตัว เรียบง่าย โดยไม่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมสนใจดูที่ฉาก ภาพที่ปรากฏบนฉากหลังจะแบนราบไม่เป็น 3 มิติ (สทศศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ, 2548) สามารถเคลื่อนย้ายได้ พื้นฉากหลังเป็นใช้โทนสีอ่อน สีฟ้าปนเหลืองส้ม เพื่อให้ดูสบายตา ทำให้รายการดูโปร่ง และช่วยทำให้พิธีกรเด่นกว่าฉาก สื่อถึงการนำเสนอในบรรยากาศที่สบาย ด้านหลังผู้ดำเนินรายการหญิง (ขวาจอ) มีป้ายจากกระดาษทรงแท่งสีเหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 1 เมตร มีโลโก้สถานีเพื่อสื่อว่าเป็นรายการที่สถานีผลิต และเป็นกราฟฟิกตัวหนังสือบอกชื่อรายการสีแดงบนพื้นสีน้ำเงินปนส้ม เพื่อสื่อถึงความเข้มข้นด้านการเสนอข่าวในยามรุ่งอรุณของการเริ่มต้นเช้าวันใหม่ มีขนาดไม่ใหญ่ ความยาว 4.80 เมตร ความลึก 3.60 เมตร วัสดุที่ใช้ทำฉาก คือ ไม้กับพลาสติกแข็งเป็นหลัก ราคาต่อฉากประมาณ 100,000 บาท เปลี่ยนฉากปีละ 1 ครั้ง แสดงถึง ใ้ตระรายงานข่าวเป็นทรงแท่งสีเหลี่ยมผืนผ้าให้ความรู้สึกที่เข้มข้น น่าเชื่อถือในการนำเสนอข่าว ห้องออกอากาศรายการอยู่ชั้น 9 อาคารมาลีนนท์ 2

โฆษณาในรายการ

- โฆษณาแฝง ได้แก่ การสวมเสื้อสีเหลืองตรา ARROW และติดเข็มกลัดดอกสีเหลือง เป็นสัญลักษณ์ฉลองการครองสิริราชย์สมบัติครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

รูปแบบรายการ

เนื้อหารายการมีทั้งหมด 3 ช่วง โดยแบ่งตามตารางต่อไปนี้

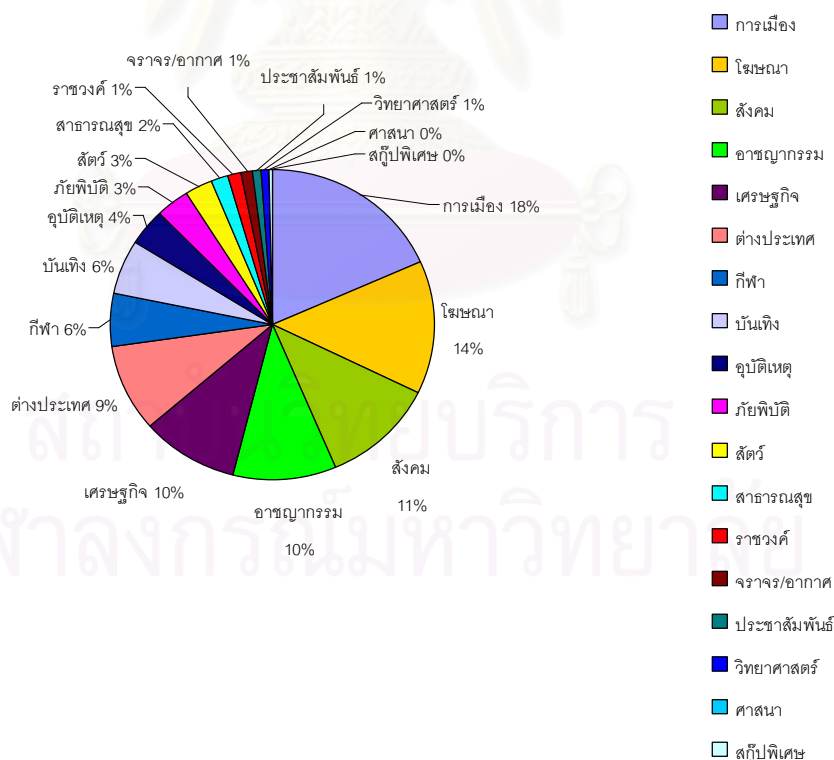
ตารางที่ 6.2 แสดงรูปแบบรายการเข้าวันใหม่ เดือน ธันวาคม 2548

ช่วง	เนื้อหา	วิธีการนำเสนอ	จำนวน	เวลา
ช่วงที่ 1	พาดหัวข่าวใหญ่ พาดหัวข่าวรอง จากหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง	กราฟฟิกข้อความจากพาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์	1-10 พาดหัวข่าว	0.45 นาที
	- ผู้ดำเนินรายการกล่าวทักทายผู้ชม เกริ่นนำประเด็นที่จะพูด			1 นาที
	- ข่าวสถานการณ์สำคัญ ข่าวใหญ่ ข่าวน่าสนใจในต่างประเทศ	- เล่า, อธิบาย - ภาพข่าว (news footage)	1 - 7 ข่าว	28 นาที
ปฏิทิน เข้าวัน ใหม่	ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวฝากจากองค์กรภาครัฐและเอกชน	Lead-in	1 ข่าว	0.30 นาที
พักโฆษณา 7 ขึ้น 4 นาที				
ช่วงที่ 2	ข่าวที่มีผลกระทบ ข่าวสังคม	- เล่า, อธิบาย - ภาพข่าว (news footage)	1-10 ข่าว	20 นาที
สุขภาพ สบายใจ	ข่าวกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ	Lead-in	1 ข่าว	0.30 นาที
พักโฆษณา 7 ขึ้น 4 นาที				
ช่วงที่ 3	ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวกีฬา	- เล่า, อธิบาย - ภาพจากหนังสือพิมพ์	7 ข่าว	15 นาที
	ข่าวด่วน	- แจ้งทางโทรศัพท์		1 นาที
มิวสิควิดีโอเพลง / ภาพคลิปวิดีโอเหตุการณ์สำคัญหรือน่าสนใจ				0.30 นาที
รวม			26 ข่าว	66.45 นาที

จากตารางที่ 6.2 พบว่า รายการเช้าวันใหม่มีทั้งหมด 3 ช่วง ช่วงที่ 1 นำเสนอพาดหัวข่าวใหญ่ พาดหัวข่าวรองจากหนังสือพิมพ์ ประมาณ 1-10 พาดหัวข่าว โดยวิธีการกราฟฟิกข้อความจากพาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ เป็นเวลา 0.45 นาที จากนั้นนำเสนอข่าวใหญ่ ข่าวน่าสนใจในต่างประเทศ ข่าวสถานการณ์สำคัญของวัน ประมาณ 1-7 ข่าว เป็นเวลา 28 นาที ปฏิทินเช้าวันใหม่ เพื่อแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวฝากจากองค์กรภาครัฐและเอกชน จำนวน 1 ข่าว เป็นเวลา 0.30 นาที ช่วงที่ 2 เสนอข่าวที่มีผลกระทบ ข่าวสังคม ประมาณ 1-10 เป็นเวลา 15 นาที สุขกายสบายใจ เพื่อแจ้งข่าวกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ จำนวน 1 ข่าว เป็นเวลา 0.30 นาที ช่วงที่ 3 ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวด่วน จำนวน 8 ข่าว เป็นเวลา 11 นาที

วิธีการนำเสนอในรายการเช้าวันใหม่ ได้แก่ กราฟฟิกข้อความจากพาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ภาพข่าว (news footage) ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ ปิดท้ายรายการด้วยมิวสิกวิดีโอเพลงหรือภาพคลิป์วิดีโอเหตุการณ์สำคัญหรือน่าสนใจ รวมเวลาของการเสนอข่าว 66.45 นาที รวมเวลาโฆษณาต่อวัน 14 ชิ้น 8 นาที

แผนภูมิที่ 6.2 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเช้าวันใหม่ เดือนธันวาคม 2548

จากแผนภูมิที่ 6.2 แสดงสัดส่วนการเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเช้าวันใหม่ จำนวน 75 นาที คิดเป็น 100% พบว่า มีการนำเสนอข่าวการเมืองมากที่สุด 18% รองลงมาคือ โฆษณา 14% รองลงมาคือ ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน 11% รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรมและข่าวเศรษฐกิจ 10% รองลงมาคือ ข่าวต่างประเทศ 9% รองลงมาคือ ข่าวกีฬาและข่าวบันเทิง 6% รองลงมาคือ ข่าวอุบัติเหตุ 4% รองลงมาคือ ข่าวภัยพิบัติและข่าวสัตว์ 3% รองลงมาคือ ข่าวสาธารณสุข / สุขภาพ 2% รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ข่าวจรรยา / อากาศ และข่าวประชาสัมพันธ์ และ ข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ 1% รองลงมาคือ ข่าวศาสนา และสื่ूपพิเศษ 0% ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้

ภาพที่ 6.4 สรยุทธ สุทัศนจินดาและอรปรียา หุ่นศาสตร์
ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ภาพวันที่ 15 ต.ค.2547

ผู้ดำเนินรายการ

1. สรยุทธ สุทัศนจินดา
2. อรปรียา หุ่นศาสตร์
3. เอกราช เก่งทุกทาง

(หมายเหตุ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 เป็นต้นมา มีการเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินรายการข่าวหญิงมาเป็น กฤติกา ศักดิ์มณี แทนอรปรียา หุ่นศาสตร์)

วันที่เริ่มออกอากาศ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2546

วันเวลาออกอากาศ

วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 06.30 – 08.30 น.

แนวคิดรายการ

รายการเรื่องเล่าเช้านี้เป็นรายการเล่าข่าว โดยนำข่าวที่เป็นข่าวสำคัญจากหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มาแล้ว โดยข่าวการเมือง จะนำมาจากหนังสือพิมพ์มติชน ผู้จัดการ และโพสต์ทูเดย์ ข่าวที่อยู่ในความสนใจหรือข่าวร้ายอารมณ์ จะนำมาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสดและคมชัดลึก ข่าวเศรษฐกิจหรือธุรกิจ จะนำมาจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เป็นต้น โดยเลือกประเด็นที่อยู่ใกล้ตัวและประชาชนให้ความสนใจ ประเด็นที่ให้ความรู้และเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนที่กำลังจะไปโรงเรียน

การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวทั่วไปหรือประเด็นที่เป็นข่าวเด่นในวันนั้น โดยการส่งข้อความเอสเอ็มเอสผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และการให้ประชาชนโทรศัพท์เข้ามาตอบคำถามเกี่ยวกับข่าวเพื่อชิงของรางวัลและของที่ระลึกจากรายการ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มผู้ใหญ่อายุ 20-45 ปีและกลุ่มคนทำงานเช้า
 กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ตื่นไปเรียนเช้า

การวางตำแหน่งในรายการ

ภาพที่ 6.5 สรยุทธ สุทัศนจินดา เอกရာช เก่งทุกทาง และอรปรียา นุ่นศาสตร์ ผู้ดำเนิน รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ภาพวันที่ 11 ต.ค. 2548

การวางตำแหน่งการรายงาน ช่วงที่ 1-3 ของรายการ ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการ 2 คน คือ สรยุทธ สุทัศนจินดา และอรปรียา นุ่นศาสตร์ ช่วงที่ 4-6 เป็นช่วงกีฬา มีผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬา คือ เอกราช เก่งทุกทาง เข้ามาแทรกคั่นกลางระหว่างผู้ดำเนินรายการหญิงและชาย แสดงให้เห็นว่ารายการให้ความสำคัญกับกีฬามาก เพราะต้องการให้เป็นเสมือนช่วงบันเทิงและต้องการกลุ่มคนดูกีฬาเพิ่ม จากการจัดให้มีช่วงกีฬาถึง 3 ช่วง (ครึ่งหนึ่งของรายการ) มีผู้ดำเนินรายการหลักคือ สรยุทธ และผู้ดำเนินรายการรองคือ อรปรียา โดยสรยุทธทำหน้าที่เล่าข่าวหน้าข่าวสำคัญ ๆ ประเด็นใหญ่ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ ที่ต้องอาศัยทักษะความรู้และความสามารถ ความเข้าใจในข่าวสารต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนอรปรียา มีหน้าที่เล่าข่าวเบาที่เป็นประเด็นสังคมทั่วไป ข่าวชาวบ้าน ข่าวที่ไม่ต้องลงลึกในรายละเอียดมากนัก การวางตัวให้อรปรียาเป็นลูกคู่

คอยเสริมในบางประเด็น โดยไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องทุกอย่าง เพราะบทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้ดำเนินรายการหลัก วัตถุประสงค์ของรายการคือ ต้องการให้มีผู้ดำเนินรายการคู่ที่เป็นฝ่ายรองเพื่อรับส่งมุข และไม่ต้องกรวให้มีลักษณะเป็นการแข่งกันพูด บทบาทการเล่าข่าวจึงมีไม่มากเท่ากับผู้ดำเนินรายการหลัก

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ

ฉากเป็นแบบปกติธรรมดา (Neutral) คือ ไม่ได้กำหนดเป็นรูปแบบตายตัว เรียบง่าย โดยไม่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมสนใจฉากที่ฉาก ภาพที่ปรากฏบนฉากหลังจะแบนราบไม่เป็น 3 มิติ (สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ, 2548) สามารถเคลื่อนย้ายได้ พื้นฉากหลังเป็นใช้โทนสีอ่อน สีเหลืองส้ม เพื่อให้ดูสว่างสดใส ทำให้รายการดูโปร่ง และช่วยทำให้พิธีกรเด่นกว่าฉาก และมีกราฟฟิกตัวหนังสือสีแดง เข้มขนาดใหญ่บอกชื่อรายการ เพื่อสื่อถึงความอบอุ่นและมีพลังในยามเช้าก่อนออกไปทำภารกิจ มีขนาดไม่ใหญ่ ความยาว 5.20 เมตร ความลึก 3.60 เมตร วัสดุที่ใช้ทำฉาก คือ ไม้กับพลาสติกแข็งเป็นหลัก ราคาต่อฉากประมาณ 120,000-170,000 บาท เปลี่ยนฉากปีละ 1 ครั้ง แสดงถึงต้นทุนการผลิตที่ต่ำ โต๊ะรายงานข่าวเป็นทรงกลม มีความโค้งด้านหน้า เพื่อให้ดูนุ่มนวลผ่อนคลาย และมีแก้วน้ำวางบนโต๊ะ เพื่อสื่อถึงบรรยากาศการเล่าข่าวในแบบสบายเป็นกันเอง ห้องออกอากาศรายการอยู่ชั้น 10 อาคารมาลีนนท์ 2

โฆษณาในรายการ

- สปอรัตโฆษณาสนับสนุนรายการ ได้แก่ บริษัทออเรนจ์, หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์, สีใจตัน, เนสกาแฟ
- โฆษณาแฝง
 - วางแก้วน้ำสองใบสีแดงตราเนสกาแฟ
 - การโชว์เสื้อเหลืองตรา ARROW และติดเข็มกลัดดอกสีเหลืองและโชว์สติ๊กเกอร์ตราสัญลักษณ์ฉลองการครองสิริราชย์สมบัติครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
 - การแจกของรางวัลแก่ผู้ชมที่บ้านที่ตอบคำถาม เช่น หนังสือชีวิตพอเพียงจัดทำโดยกรุงเทพมหานคร, คู่มือชีวิตพอเพียงตามพระราชดำริ, หนังสือที่สุดของหัวใจที่คนไทยมีต่อในหลวงจัดทำโดยบริษัท กันตนา, หนังสือพ่อพระในบ้าน โดยหลวงพ่อบัณฑิตนันทิกุล, หนังสือสัตว์เลี้ยงวังสระปทุม, มอบบัตรการแสดงผลงานเฉลิมพระเกียรติฉลองการครองราชย์สมบัติครบ 60 ปี โดยการทท., มอบบัตรเข้าชมโอเชียนเวิร์ลที่สยามพารากอน, แจกปฏิทินครบรอบ 100 ปีธนาคารไทยพาณิชย์, โชว์โมเดลเรือจีนเพื่อประชาสัมพันธ์งานครบรอบ 30 ปี ความสัมพันธ์ไทย-

จีน, โซวี่กระดูกไดโนเสาร์ เพื่อประชาสัมพันธ์งานปรีศบั้นประสพการณที่ปีสี่ที เทโร ฮอลล์, แจกเครื่องปริ้นเตอร์ ยี่ห้อ Cannon, กล้องถ่ายรูปตรา Nikon และ Leica, แจกเสื้อตราโลโก้รายการ

รูปแบบรายการ

เนื้อหารายการมีทั้งหมด 6 ช่วง โดยแบ่งตามตารางต่อไปนี้

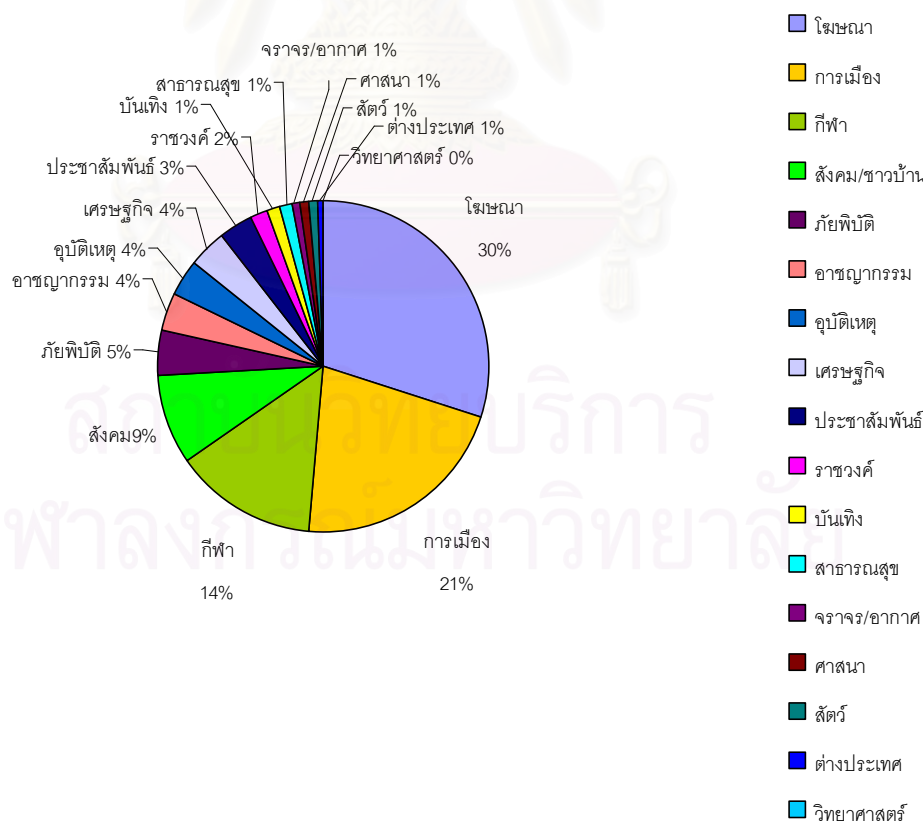
ตารางที่ 6.3 แสดงรูปแบบรายการเรื่องเล่าเข้านี้ เดือน ธันวาคม 2548

ช่วง	เนื้อหา	วิธีการนำเสนอ	จำนวน	เวลา
ช่วงที่ 1	เกริ่นนำบอกสถานการณ์ใหญ่ประจำวัน เช่น น้ำท่วมภาคใต้ หรือวันสำคัญพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ	พูดคุยถึงประเด็นข่าว		5 นาที
	ข่าวใหญ่ / ข่าวที่มีผลกระทบ	เล่าจากหนังสือพิมพ์	5 ข่าว	25 นาที
พักโฆษณาเช่น 15 ขึ้น 6 นาที				
ช่วงที่ 2	ข่าวที่อยู่ในความสนใจ, ข่าวสังคม	- เล่าจากหนังสือพิมพ์ - ภาพข่าว (news footage) - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	4 ข่าว	15 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที			
ช่วงที่ 3	ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ	- เล่าจากหนังสือพิมพ์ - ภาพข่าว (news footage) - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	4-6 ข่าว	15 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที			
ช่วงที่ 4 (กีฬา)	- ข่าวกีฬาสำคัญจากต่างประเทศ เช่น บอลพรีเมียร์ลีก, การแข่งขันบอลโลก - ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน	- กราฟฟิกตารางผลการแข่งขัน - ภาพข่าว (news footage) - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	3 ข่าว	10 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที			
ช่วงที่ 5	- ข่าวกีฬาต่างประเทศ - ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน - ถามคำถามเพื่อให้ผู้ชมร่วมส่งคำตอบทางเอสเอ็มเอส	- ภาพข่าว (news footage) - กราฟฟิกตารางผลการแข่งขัน	4 ข่าว	13 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที			
ช่วงที่ 6	- ข่าวกีฬา, ข่าวบันเทิง, ข่าวสังคม - รายงานสภาพอากาศ / จราจร - รายงานความคืบหน้า / ข่าวด่วน - ข่าวประชาสัมพันธ์ - แจกของรางวัลผู้ชมที่ตอบคำถาม	- เล่าจากหนังสือพิมพ์ - ภาพข่าว (news footage) - โซวี่ของรางวัล	3 ข่าว	7 นาที
	รวม			25 ข่าว

จากตารางที่ 6.3 พบว่า รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีทั้งหมด 6 ช่วง ช่วงที่ 1 เกริ่นนำบอกสถานการณ์ข่าวใหญ่ประจำวัน ข่าวที่มีผลกระทบ โดยวิธีการพูดคุยถึงประเด็นข่าวและนำหนังสือพิมพ์มาเล่า เป็นเวลา 30 นาที ช่วงที่ 2 เสนอข่าวที่อยู่ในความสนใจ ข่าวสังคม ประมาณ 3 ข่าว เป็นเวลา 12 นาที ช่วงที่ 3 ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ประมาณ 4-6 ข่าว เป็นเวลา 15 นาที ช่วงที่ 4 เสนอข่าวกีฬาต่างประเทศ ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน จำนวน 3 ข่าว เป็นเวลา 8 นาที ช่วงที่ 5 เสนอข่าวกีฬาต่างประเทศ เช่น ฟุตบอล บาสเก็ตบอล กอล์ฟ เทนนิส ข่าวสังคม และคำถามเพื่อให้ผู้ชมร่วมส่งคำตอบทางเอสเอ็มเอส จำนวน 4 ข่าว เป็นเวลา 13 นาที ช่วงที่ 6 เสนอข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง รายงานสภาพอากาศ / จราจร รายงานความคืบหน้า / ข่าวด่วน ข่าวประชาสัมพันธ์ และแจกของรางวัลให้ผู้ชมที่ตอบคำถาม จำนวน 3 ข่าว เป็นเวลา 7 นาที

วิธีการนำเสนอในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ได้แก่ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ เสียงสัมภาษณ์ (sound bite) ภาพข่าว (news footage) ภาพจากหนังสือพิมพ์ กราฟฟีกตารางผลการแข่งขัน แสดงของรางวัล รวมเวลาของการเสนอข่าว 90 นาที รวมเวลาโฆษณาต่อวัน 75 ขึ้น 30 นาที

แผนภูมิที่ 6.3 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเรื่องเล่าเช้านี้เดือน ธันวาคม 2548

จากแผนภูมิที่ 6.3 แสดงสัดส่วนการเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ จำนวน 120 นาที คิดเป็น 100% พบว่า มีสัดส่วนโฆษณามากที่สุด 30 % รองลงมาคือ ข่าวการเมือง 22% รองลงมาคือ ข่าวกีฬา 14% ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน 9% รองลงมาคือ ข่าวภัยพิบัติ 5% รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุและข่าวเศรษฐกิจ 4% รองลงมาคือ ข่าวประชาสัมพันธ์ 3% รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ 2% รองลงมาคือ ข่าวบันเทิง ข่าวสาธารณสุข/สุขภาพ ข่าวจรรยา / อากาศ ข่าวศาสนา ข่าวสัตว์ และข่าวต่างประเทศ 1 % รองลงมาคือ ข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ 0% ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.4 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

ภาพที่ 6.6 วิศาล ดิลกวัฒนิช สาธิต กรีกูล และนิธินาฏ ราชนิยม
ผู้ดำเนินรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ ภาพวันที่ 18 ต.ค. 2548

ผู้ดำเนินรายการ

1. วิศาล	ดิลกวัฒนิช
2. นิธินาฏ	ราชนิยม
3. สาธิต	กรีกูล

วันที่เริ่มออกอากาศ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2547

วันเวลาออกอากาศ

วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 11.30 – 12.30 น.

แนวคิดรายการ

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์นำเสนอข่าวต่อเนื่องจากช่วงเช้า ประเด็นความคืบหน้าเพิ่มเติม เน้นข่าวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตคนทำงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ การลงทุน รวมทั้งการเมือง สังคม ต่างประเทศ และกีฬา เสริมข่าวพร้อมกับมือเที่ยงก่อนเริ่มทำงานต่อในตอนบ่าย และผู้ทันข่าวต่อไปในช่วงบ่าย

การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวทั่วไปหรือประเด็นที่เป็นข่าวเด่นในวันนั้น โดยการส่งข้อความเอสเอ็มเอสผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และมีตัววิ่งสรุปข่าวสำคัญด้านล่างจอโทรทัศน์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มวัยทำงาน 25-40 ปี และนักธุรกิจ
กลุ่มเป้าหมายรอง	กลุ่มแม่บ้าน

การวางตำแหน่งในรายการ

การวางตำแหน่งการรายงาน ช่วงที่ 1-3 ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการ 2 คน คือ วิศาล ดิลกวัณิช และนิธินาฏ ราชนิยม โดยวิศาล ทำหน้าที่อธิบายและวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจเรื่องใกล้ตัว ที่ยากให้เข้าใจง่ายมากขึ้น เช่น อัตราดอกเบี้ย เงินเฟ้อ การลงทุน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข่าวการเมือง ประเด็นใหญ่ที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีข่าวต่างประเทศที่น่าสนใจ หรือเป็นข่าวเบา ฟังสบาย เช่น ข่าวสัตว์ ข่าวเทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนนิธินาฏ ทำหน้าที่เล่าข่าวสังคม เหตุการณ์ทั่วไป ช่วงที่ 4 เป็นช่วงกีฬา มีผู้ดำเนินรายการกีฬาคือ สาริต กรีกูล เข้ามาแทรกคั่นกลางระหว่างวิศาล และนิธินาฏ

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ

ฉากเป็นแบบปกติธรรมดา (Neutral) คือ ไม่ได้กำหนดเป็นรูปแบบตายตัว เรียบง่าย โดยไม่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมสนใจดูที่ฉาก ภาพที่ปรากฏบนฉากหลังจะแบนราบไม่เป็น 3 มิติ (สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ, 2548) สามารถเคลื่อนย้ายได้ พื้นฉากหลังเป็นใช้โทนสีแดงตัดสลับสีเหลืองและส้ม สื่อถึงความมีอบอุ่น ประดุจพลังแสงจากพระอาทิตย์ มีลักษณะเป็นเส้นนอนทำให้ดูกว้าง ไม่มีลวดลายเพื่อไม่ให้ฉากโดดเด่นไปกว่าพิธีกร แต่ช่วยส่งให้พิธีกรเด่น มีไฟซ่อนหลังฉากเพื่อให้ภาพดูใสกว่าปกติ ซ่อนกราฟฟิกตัวหนังสือสีแดงและสีส้มบนจอภาพบอกโลโก้รายการ เพื่อสื่อถึงความอบอุ่นและมีพลัง ใช้ฉากร่วมกับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีขนาดไม่ใหญ่ ความยาว 6 เมตร ความลึก 3.60 เมตร วัสดุที่ใช้ทำฉาก คือ ไม้กับพลาสติกแข็งเป็นหลัก ราคาต่อฉากประมาณ 200,000 บาท บาท ถือว่าราคาแพงที่สุดในบรรดารางวัลทั้งหมด เพราะใช้ร่วมกันสองรายการและเป็นรายการที่สถานีผลิตเอง เปลี่ยนฉากปีละ 1 ครั้ง แสดงถึงต้นทุนการผลิตที่ต่ำ โต๊ะรายงานข่าวเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อสื่อความหมายถึงความเข้มแข็ง เข้มข้นในการรายงานที่จริงจังด้วยบุคลิกของผู้ดำเนินรายการเป็นส่วนสำคัญ ไม่มีอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ ห้องออกอากาศรายการอยู่ชั้น 9 อาคารมาลีนนท์ 2

โฆษณาในรายการ

- โฆษณาแฝง ได้แก่ การติดดอกไม้สีเหลืองบนเสื้อเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ, นำสัตว์หายากมาโชว์ในรายการเพื่อประชาสัมพันธ์งานสัตว์เลี้ยงที่อ.สามพราน จ.นครปฐม, นำหุ่นยนต์ฝีมืออดีตนักวิทยาศาสตร์จากองค์การนาซ่ามาโชว์เพื่อประชาสัมพันธ์งานที่จะมีที่สยามพารากอน, โชว์เสื้อและสินค้าในมูลนิธิคุณพุ่ม เจนเซ่น เพื่อประชาสัมพันธ์งานรำลึก in the mood of love, แสดงแผนที่ทางลัดในกทม.โดยอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าฯ กทม.จัดทำ และโชว์แผนที่ของปตท.เป็นเส้นทางไปยังภาคต่าง ๆ, ติดตั้งป้ายสื่อรณรงค์ 7 วันอันตราย เมาไม่ขับขับไม่ชิง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบรายการ

เนื้อหารายการมีทั้งหมด 4 ช่วง โดยแบ่งตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.4 แสดงรูปแบบรายการที่ยังวันทันเหตุการณ์ เดือน ธันวาคม 2548

ช่วง	เนื้อหา	วิธีการนำเสนอ	จำนวน	เวลา
ช่วงที่ 1	หัวข้อเด่นของวัน	พาดหัวข่าวสั้น ๆ (Lead-in)	4 หัวข้อ	1 นาที
	ผู้ดำเนินรายการกล่าวทักทาย เกริ่นนำ ข่าวที่จะเสนอในแต่ละวัน			1 นาที
	สถานการณ์สำคัญ เศรษฐกิจ การเมือง	- ภาพข่าว (news footage) - อธิบายให้เห็นภาพ - วิเคราะห์	5-7 ข่าว	13 นาที
	รายงานสดจากรัฐสภา	- รายงานจากผู้สื่อข่าวประจำ รัฐสภา - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	3 ข่าว	3 นาที
พักโฆษณา 15 ขึ้น 5 นาที				
ช่วงที่ 2	ข่าวต่างประเทศ ข่าวที่น่าสนใจ	- ภาพข่าว (news footage) - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	4 ข่าว	6 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 5 นาที			
ช่วงที่ 3	ข่าวสังคม ข่าวเยาวชน ข่าวเทคโนโลยี และความก้าวหน้า ข่าวประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว	- เล่าประกอบภาพข่าว (news footage) - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	4 ข่าว	6 นาที
	พักโฆษณา 15 ขึ้น 5 นาที			
ช่วงที่ 4 (กีฬา)	- ข่าวกีฬาทั้งในและต่างประเทศ เช่น ฟุตบอล, บาสเก็ตบอล, กอล์ฟ, เทนนิส ฯลฯ - เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยจากข่าวกีฬา	- ตารางรายงานผลการแข่งขัน - ภาพข่าว (news footage) - ภาพข่าวจากอินเทอร์เน็ต - เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	5-8 ข่าว	15 นาที
	รวม			26 ข่าว
หมายเหตุ	อาจมีข่าวด่วนแทรกท้ายรายการ, รายงานสดจากรัฐสภามีเฉพาะวันที่มีประชุมรัฐสภา **ช่วงโอกาสพิเศษ มีการรายงานผลจากสนาม โดยผู้สื่อข่าวประจำสายกีฬารายงานตรงจากสถานที่ เช่น การแข่งขันเอเชียนเกมส์, เอเชียนพาราเกมส์, บอลโลก เป็นต้น			
มิวสิควิดีโอเพลง / ภาพคลิปวิดีโอเหตุการณ์สำคัญหรือน่าสนใจ				

จากแผนภูมิที่ 6.4 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ จำนวน 60 นาที คิดเป็น 100% พบว่า มีสัดส่วนโฆษณามากที่สุด 24% รองลงมาคือ ข่าวกีฬา 20% รองลงมาคือ ข่าวการเมือง 11% รองลงมาคือ ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน 9% รองลงมาคือ ข่าวเศรษฐกิจ 5% รองลงมาคือ ข่าวต่างประเทศ 4% รองลงมาคือ ข่าวสัตว์ ข่าวภัยพิบัติและสื่ूपพิเศษ 3% รองลงมาคือ ข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ ข่าวนันทิง ข่าวอาชญากรรม ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์และสื่ूपกีฬา 2% รองลงมาคือ ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวจรรยา / อากาศ รายงานพิเศษ ข่าวสาธารณสุข / สุขภาพ ข่าวประชาสัมพันธ์ และสัมภาษณ์แขกรับเชิญ 1% รองลงมาคือ สารคดีพิเศษและข่าวศาสนา 0% ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.5 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

ภาพที่ 6.7 ชีระ ธิญไพบูลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์
ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้วันจันทร์-ศุกร์
ภาพวันที่ 18 ต.ค.2548

ผู้ดำเนินรายการ

วันจันทร์ - วันศุกร์

1. ชีระ	ธิญไพบูลย์
2. วราภรณ์	สมพงษ์
3. สาธิต	กรีกุล

วันเสาร์ - อาทิตย์

ทีมที่ 1 ประกอบด้วย	1. นิธิพร	มันนาคหรือปราว ธนาอัมพูช
	2. วราภรณ์	สมพงษ์
	3. นิธินาฏ	ราชนิยม
ทีมที่ 2 ประกอบด้วย	1. พิมลวรรณ	ศุภยางค์
	2. อรปรียา	หุ่่นศาสตร์
	3. มีสุข	แจ่มมีสุข

(หมายเหตุ ช่วงกีฬาในบางวัน หากสาธิต กรีกุลมีภารกิจจะมอบหมายให้ พลวรรณภัก บุญละเอียด มารายงานข่าวกีฬาแทนในวันนั้น)

วันที่เริ่มออกอากาศ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2548

วันเวลาออกอากาศ

วันจันทร์ – วันอาทิตย์ เวลา 17.30 – 18.30 น.

แนวคิดรายการ

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นการประมวลข่าวทั้งหมดที่เกิดขึ้นตั้งแต่เช้าตรู่ถึงเย็นเป็นข่าวที่ถือเป็นภาคหลักของสถานี ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการเสนอข่าวในหลากหลายประเด็นที่เป็นข่าวเด่น ประเด็นใหญ่ของวัน ด้วยการพาดหัวข่าวหรือนำข้อมูลที่ประชาชนควรรู้ขึ้นจอประกอบข่าวเรียกว่าเคียงข่าว พร้อมรายงานพิเศษที่แปลกใหม่จุดกระแสความสนใจของผู้ชม โดยเน้นความสดใหม่ รวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้วยการแทรกการรายงานความคืบหน้า และรายงานข่าวด่วน โดยเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจเล่าด้วยภาษาเป็นกันเอง และเปิดให้แสดงความคิดเห็นผ่านข้อความเอสเอ็มเอสทางโทรศัพท์มือถือ รวมทั้งเพิ่มผู้ประกาศข่าวมาอ่านข่าวในภาคภาษาอังกฤษสำหรับระบบโทรทัศน์แบบสองภาษา คือ โสภาคเพ็ญ กระจำเนตร

การเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวทั่วไปหรือประเด็นที่เป็นข่าวเด่นในวันนั้น โดยการส่งข้อความเอสเอ็มเอสผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และมีตัววิ่งสรุปข่าวสำคัญด้านล่างจอโทรทัศน์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มประชาชนในต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ

กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เลิกเรียน

การวางตำแหน่งในรายการ

การวางตำแหน่งการรายงาน ช่วงที่ 1-3 ของรายการ แบ่งเป็นสองช่วง คือ วันจันทร์-ศุกร์ ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการ 2 คน คือ ธีระ ธิญ์ไพบุลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์ โดยธีระทำหน้าที่เล่าข่าวหนัก เช่น การเมือง เศรษฐกิจ ส่วนวราภรณ์ทำหน้าที่เล่าข่าวเบา เช่น ข่าวชาวบ้าน เหตุการณ์ในสังคมทั่วไป หากเป็นประเด็นใหญ่ที่สำคัญและมีผลกระทบจะทำหน้าที่ร่วมกันเล่า

ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์ ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการ 3 คน โดยแบ่งเป็นสองทีมดังนี้

ทีมที่ 1 ดำเนินรายการวันเสาร์ คือ นิธิพร มั่นนาค หรือปราว ธนาอัมพช

วราภรณ์ สมพงษ์ และนิธินาฏ ราชนิยม

ทีมที่ 2 ดำเนินรายการวันอาทิตย์ คือ พิมลวรรณ ศุภยางค์ อรปรียา หนูนาศาสตร์

และมีสุข แจ่มมีสุข

ภาพที่ 6.8 นิธิพร มั่นนาค วราภรณ์ สมพงษ์ และนิธินาฏ ราชนิยม
ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นวันเสาร์ ภาพวันที่ 21 ธ.ค. 2548

ช่วงที่ 4 เป็นช่วงข่าวกีฬา มีผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬา คือ สอาทิตย์ กรีกูล มาแทรกคั่นกลางระหว่างธีระกับวราภรณ์ เฉพาะวันจันทร์-ศุกร์ แต่ในวันเสาร์-อาทิตย์ ผู้ดำเนินรายการช่วงกีฬาจะถูกแบ่งออกมารายงานคนเดียวแยกต่างหาก บุคลิกของผู้ดำเนินรายการช่วงกีฬาต้องสามารถเล่าข่าวกีฬาให้เข้าใจง่าย และเป็นกันเองทั้งกับผู้ดำเนินรายการร่วมและคนดู เพื่อผ่อนคลายอารมณ์คนดูจากที่ดูแต่ข่าวหนักในช่วงต้นรายการ

ภาพที่ 6.9 สอาทิตย์ กรีกูล ผู้ดำเนินรายการกีฬาเรื่องเด่นเย็นนี้
ช่วงกีฬา ภาพวันที่ 11 ธ.ค. 2548

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ

ฉากเป็นแบบปกติธรรมดา (Neutral) คือ ไม่ได้กำหนดเป็นรูปแบบตายตัว เรียบง่าย โดยไม่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมสนใจดูที่ฉาก ภาพที่ปรากฏบนฉากหลังจะแบนราบไม่เป็น 3 มิติ (สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ, 2548) สามารถเคลื่อนย้ายได้ พื้นฉากหลังเป็นใช้โทนสีแดงตัดสลับสีเหลืองและส้ม สื่อถึงความมีอบอุ่น ประดุจพลังแสงจากพระอาทิตย์ มีลักษณะเป็นเส้นนอนทำให้ดูกว้าง ไม่มีลวดลายเพื่อไม่ให้ฉากโดดเด่นไปกว่าพิธีกร แต่ช่วยส่งให้พิธีกรเด่น มีไฟซ่อนหลังฉากเพื่อให้ภาพดูใสกว่าปกติ ซ้อนกราฟฟิกตัวหนังสือเคลื่อนไหวได้โดยการหมุนไปมา หมายถึง การไม่หยุดนิ่งของข่าว เป็นตัวหนังสือสีฟ้าขอบน้ำเงินและสีแดงบอกโลโก้รายการ เพื่อสื่อถึงความเข้มแข็งและมีพลังของข่าวภาคหลักที่สำคัญของสถานี ใช้ฉากร่วมกับรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ มีขนาดใหญ่ ความยาว 6 เมตร ความลึก 3.60 เมตร วัสดุที่ใช้ทำฉาก คือ ไม้กับพลาสติกแข็งเป็นหลัก ราคาต่อฉากประมาณ 200,000 บาท บาท ถือว่าราคาแพงที่สุดในบรรดารางรายการทั้งหมด เพราะใช้ร่วมกันสองรายการและเป็นรายการที่สถานีผลิตเอง เปลี่ยนฉากปีละ 1 ครั้ง แสดงถึงต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ใต้รายงานข่าวเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อสื่อความหมายถึงความเข้มแข็ง เข้มข้นในการรายงานที่จริงจังด้วยบุคลิกของผู้ดำเนินรายการเป็นส่วนสำคัญ ไม่มีอุปกรณ์ประกอบฉากรายการ ห้องออกอากาศรายการอยู่ชั้น 9 อาคารมาลีนนท์ 2

โฆษณาในรายการ

- สปอร์ตโฆษณาสนับสนุนรายการ ได้แก่ บริษัทTOT (องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย) ลงโฆษณาท้ายช่วงที่ 3 ในรายการทุกวันเสาร์ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม
- โฆษณาแฝง ได้แก่ การติดดอกไม้สีเหลืองบนเสื้อเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ, โฉวปีนโตที่สภาสังคมสงเคราะห์และคนไทยเชื้อสายจีนในกทม.จะนำไปแจกที่สถานีขนส่งหมอชิตและสถานีรถไฟหัวลำโพง, โฉวหนังสือชีวิตพอเพียงและกษัตริย์ยอดกตัญญู, นำสัมผางของเกษตรกร อ.ผาง จ.เชียงใหม่ มาโฉวเพื่อประชาสัมพันธ์งาน, ติดตั้งป้ายสื่อรณรงค์ 7 วันอันตราย เมาไม่ขับ ขับไม่ซิ่ง, แสดงแผนที่ทางลัดในกทม.โดยอภิรักษ์ โภชะโยธิน ผู้ว่าฯ กทม.

รูปแบบรายการ

เนื้อหารายการมีทั้งหมด 4 ช่วง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.5 แสดงรูปแบบรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เดือน ธันวาคม 2548

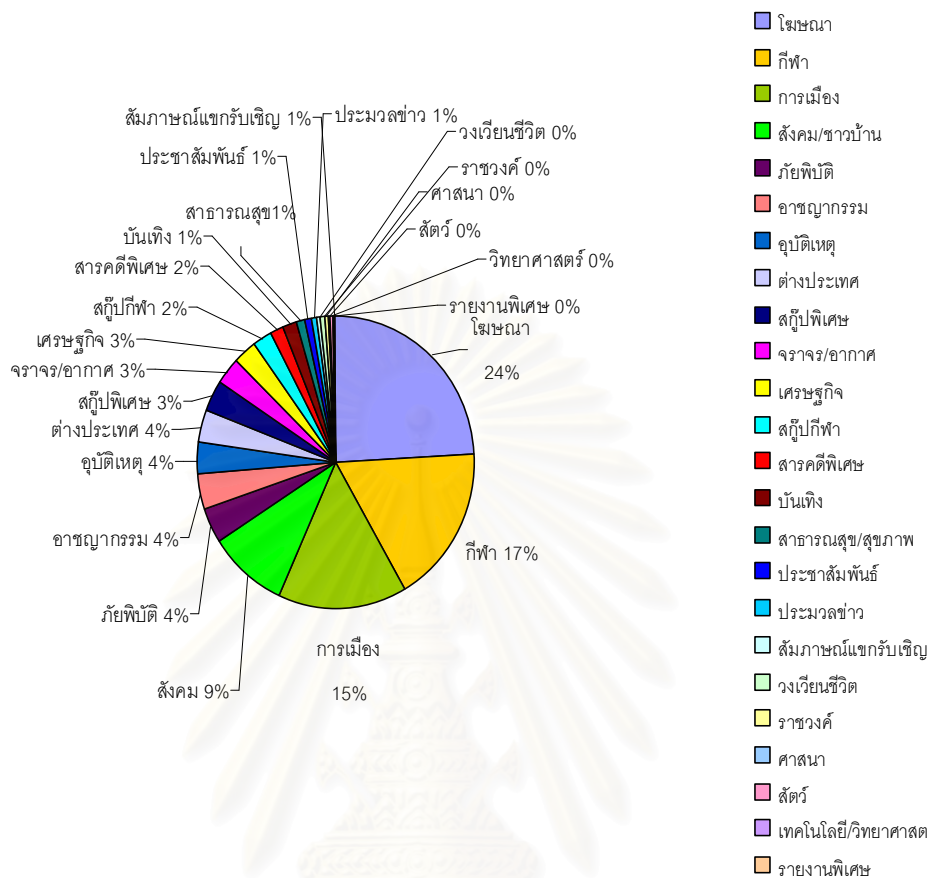
ช่วง	เนื้อหา	วิธีการนำเสนอ	จำนวน	เวลา
ช่วงที่ 1	หัวข้อข่าวเด่นของวัน	พาดหัวข่าวเด่นของวัน	4 หัวข้อ ข่าว	30 วินาที
	ผู้ดำเนินรายการกล่าวทักทาย เกริ่นนำ ข่าวที่จะเสนอในแต่ละวัน			1 นาที
	ข่าวสำคัญ ข่าวที่มีผลกระทบ สภาพอากาศ	-ภาพข่าว (news footage) -เสียงสัมภาษณ์ (sound bite) - รายงานทางโทรศัพท์	5 ข่าว	12 นาที
พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที				
ช่วงที่ 2	ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ	-ภาพข่าว (news footage) -เสียงสัมภาษณ์(sound bite) -รายงานนอกสถานที่	3-4 ข่าว	5 นาที
พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที				
ช่วงที่ 3	ข่าวต่างประเทศ ข่าวสังคม ข่าวที่อยู่ใน ความสนใจ ข่าวด่วน	- เล่า -ภาพข่าว (news footage)	3-6 ข่าว	6 นาที
รอบ วันทั้ง ข่าว	ข่าวภูมิภาค / ข่าวทั่วโลก	สรุปเป็นประเด็นสั้น ๆ โดยการ ให้เสียงบรรยายประกอบภาพ (Lead-in)	10-12 ข่าว	2 นาที
พักโฆษณา 15 ขึ้น 6 นาที				
ช่วงที่ 4 (กีฬา)	ข่าวกีฬาในประเทศและต่างประเทศ	-ตารางรายงานผลการแข่งขัน -ภาพข่าว (news footage) -เสียงสัมภาษณ์ (sound bite)	5-10 ข่าว	15 นาที
สรุป พิเศษ	ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ช่วง การแข่งขันบอลโลก เสนอสรุปเจาะ ตำนานบอลโลก	-ภาพข่าว (news footage)	1 สรุป	30 วินาที
ข้อดี เด่น เย็นนี้	สะกิดกีฬาที่ให้อารมณ์ขัน และน่าสนใจ	ภาพจากอินเทอร์เน็ตหรือ หนังสือพิมพ์	1 ข่าว	20 วินาที
รวม			39 ข่าว	42 นาที
วงเวียนชีวิต (เฉพาะวันเสาร์)				
ปิดท้ายด้วยมิวสิกวิดีโอเพลงตามโอกาสพิเศษหรือภาพเหตุการณ์ที่น่าสนใจของวัน				

จากตารางที่ 6.5 พบว่า รายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีทั้งหมด 4 ช่วง ช่วงที่ 1 ก่อนเริ่มรายการมีการบอกถึงหัวข้อข่าวเด่นประจำวันเป็นคลิปภาพสั้น ๆ 4 ข่าว 30 วินาที พอเริ่มรายการ ผู้ดำเนินรายการกล่าวทักทาย 1 นาที เสนอข่าวสำคัญ ข่าวที่มีผลกระทบต่อ รายงานสภาพอากาศ จำนวน 5 ข่าว เป็นเวลา 13 นาที ช่วงที่ 2 เสนอข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ จำนวน 3-6 ข่าว เป็นเวลา 10 นาที ช่วงที่ 3 ข่าวสังคม ข่าวที่อยู่ในความสนใจ ข่าวต่างประเทศ จำนวน 6-8 ข่าว เป็นเวลา 12 นาที ช่วงรอบวันทันข่าวสรุปเป็นประเด็นสั้น ๆ ที่เกิดในภูมิภาคและทั่วโลก 10-12 ข่าว 3 นาที ช่วงที่ 4 เสนอข่าวกีฬาทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 5-10 ข่าว เป็นเวลา 15 นาที สกूपพิเศษ 30 วินาที ข้อเด็ดเย็นนี้ 20 วินาที วงเวียนชีวิตที่น่าเสนอเฉพาะวันเสาร์ 3 นาที

วิธีการนำเสนอในรายการ ได้แก่ คลิปภาพตัดต่อประเด็นข่าวสำคัญของวัน เสียงสัมภาษณ์ (sound bite) ภาพข่าว (news footage) รายงานทางโทรศัพท์กรณีสถานการณ์สำคัญ ผู้สื่อข่าวรายงานนอกสถานที่ ตารางรายงานผลการแข่งขัน ภาพข่าวจากอินเทอร์เน็ต มิวสิควิดีโอ เพลง ภาพเคลื่อนไหวเหตุการณ์สำคัญหรือน่าสนใจ รวมเวลาของการเสนอข่าว 42 นาที รวมเวลาโฆษณาต่อวัน 45 ชิ้น 18 นาที

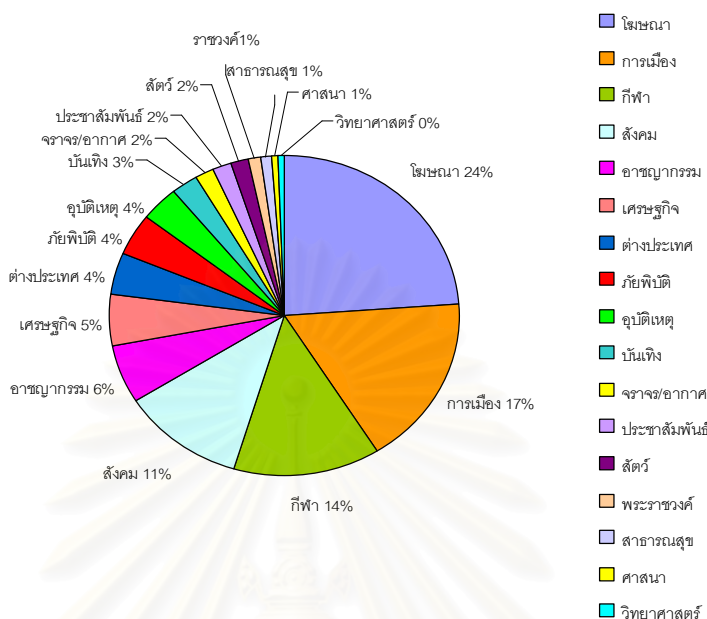
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 6.5 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้เดือน ธันวาคม 2548

จากแผนภูมิที่ 6.5 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ และโฆษณาในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จำนวน 60 นาที คิดเป็น 100% พบว่า มีสัดส่วนโฆษณามากที่สุด 24% รองลงมาคือ ข่าวกีฬา 17% รองลงมาคือ ข่าวการเมือง 15% รองลงมาคือ ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน 9% รองลงมาคือ ข่าวภัยพิบัติ, ข่าวอาชญากรรม, ข่าวอุบัติเหตุ และข่าวต่างประเทศ 4% รองลงมาคือ สื่อกีฬา, ข่าวสุขภาพ / อากาศ และข่าวเศรษฐกิจ 3% รองลงมาคือ สื่อกีฬาและสารคดีพิเศษ 2% รองลงมาคือ ข่าวบันเทิง ข่าวสาธารณสุข / สุขภาพ ข่าวประชาสัมพันธ์ ประมวลข่าว, สัมภาษณ์แขกรับเชิญ 1% รองลงมาคือ วงเวียนชีวิต, ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ข่าวศาสนา ข่าวสัตว์และข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ 0% ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 6.6 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ ทั้งหมดในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธันวาคม 2548

จากแผนภูมิที่ 6.6 แสดงสัดส่วนการนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ ทั้งหมดในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า มีสัดส่วนของเนื้อหาข่าวทั้งหมด 76.15% ประกอบด้วย ข่าวการเมือง 17% รองลงมาคือ ข่าวกีฬา 14% รองลงมาคือ ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน 11% รองลงมาคือ ข่าวอาชญากรรม 6% และข่าวเศรษฐกิจ 5% รองลงมาคือ ข่าวต่างประเทศ, ข่าวภัยพิบัติและข่าวอุบัติเหตุ 4% รองลงมาคือ ข่าวบันเทิง, ข่าวจรวด / อวกาศ, ข่าวประชาสัมพันธและข่าวสัตว์ 2% รองลงมาคือ ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์, ข่าวสาธารณสุข / สุขภาพและข่าวศาสนา 1% รองลงมาคือ ข่าวเทคโนโลยี / วิทยาศาสตร์ 0% ตามลำดับ และมีสัดส่วนโฆษณาทั้งหมด 23.85%

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.3 ประเภทข่าวที่พบในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

จากการศึกษารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า ข่าวที่นำเสนอมีหลายประเภทสามารถแสดงจำนวนข่าวแต่ละประเภทในแต่ละรายการ โดยเรียงตามลำดับเวลาการนำเสนอข่าวประเภทนั้นมากที่สุด และจำนวนโฆษณาของรายการสนทนาข่าวทุกรายการ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.6 แสดงจำนวนข่าวประเภทต่าง ๆ และจำนวนโฆษณาในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธันวาคม 2548

ประเภทข่าว	ข่าววันใหม่	เช้าวันใหม่	เรื่องเล่าเช้านี้	เที่ยงวันทันเหตุการณ์	เรื่องเด่นเย็นนี้	รวม
1. จำนวนข่าวการเมือง	71	102	80	55	137	445
เวลา(นาที)	212	324	468	147	244	1,395
2. จำนวนข่าวกีฬา	21	35	69	53	76	254
เวลา(นาที)	30	99	306	259	401	1,095
3. จำนวนข่าวสังคม	65	108	67	58	128	426
เวลา(นาที)	129	200	197	120	211	927
4. จำนวนข่าวอาชญากรรม	51	88	16	14	86	255
เวลา(นาที)	106	181	80	22	88	477
5. จำนวนข่าวเศรษฐกิจ	15	61	29	33	60	200
เวลา(นาที)	15	175	77	94	64	425
6. จำนวนข่าวต่างประเทศ	4	75	4	44	58	185
เวลา(นาที)	12	164	12	73	81	342
7. จำนวนข่าวภัยพิบัติ	6	18	14	15	63	116
เวลา(นาที)	47	62	99	37	94	339
8. จำนวนข่าวอุบัติเหตุ	24	34	17	15	61	156
เวลา(นาที)	37	66	79	19	84	278
9. จำนวนข่าวบันเทิง	16	21	8	6	3	54
เวลา(นาที)	24	98	32	24	34	212
10. จำนวนข่าวสภาพอากาศ / การจราจร	10	10	10	12	54	96
เวลา(นาที)	12	20	20	18	73	143
11. จำนวนข่าวประชาสัมพันธ์	15	5	22	11	13	61
เวลา(นาที)	12	15	72	12	20	138

ประเภทข่าว	ข่าววันใหม่	ข่าววันใหม่	เรื่องเล่าเช้านี้	เที่ยงวันทันเหตุการณ์	เรื่องเด่นเย็นนี้	รวม
12. จำนวนข่าวสัตว์	10	20	12	22	6	70
เวลา(นาที)	8	50	16	43	6	123
13. จำนวนข่าวพระราชวงศ์	8	8	8	7	8	39
เวลา(นาที)	9	25	36	22	7	99
14. จำนวนข่าวสาธารณสุข	3	15	6	6	13	43
เวลา(นาที)	4	28	23	11	22	88
15. จำนวนข่าวศาสนา	6	2	6	2	7	23
เวลา(นาที)	13	4	20	4	6	47
16. จำนวนข่าววิทยาศาสตร์	3	4	1	10	4	22
เวลา(นาที)	3	11	1	19	4	38
รวมจำนวนข่าว	328	606	369	363	777	2,443
รวมเวลาข่าว(นาที)	673	1,522	1,562	914	1,439	6,166
จำนวนโฆษณา(ชิ้น)	150	434	1,650	945	1,395	4,574
รวมเวลาโฆษณา(นาที)	150	248	660	315	558	1,931

* หมายเหตุ จำนวนวันที่ศึกษาในรายการสนทนาข่าว 5 รายการ มีดังนี้

1. รายการข่าววันใหม่ จำนวน 25 วัน
2. รายการข่าววันใหม่ จำนวน 31 วัน
3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้ จำนวน 22 วัน
4. รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ จำนวน 21 วัน
5. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จำนวน 31 วัน

จากตารางที่ 6.6 แสดงจำนวนข่าวประเภทต่าง ๆ และจำนวนโฆษณาในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทั้ง 5 รายการ มีสัดส่วนของเนื้อหาข่าวที่พบคือ 76.15% สัดส่วนโฆษณา 23.85% (คิดจากผลรวมเวลาข่าวกับโฆษณาตารางที่ 6.6) โดยได้แบ่งเป็น 2 สัดส่วนดังนี้

- ด้านเนื้อหาข่าว รายการที่มีปริมาณข่าวมากที่สุดคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีจำนวนข่าวทั้งหมด 777 ข่าว (31.81%) รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่ 606 ข่าว (24.81%) รองลงมาคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ 369 ข่าว (15.1%) รองลงมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 363 ข่าว (14.86%) รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่ 328 ข่าว (13.43%)

ทั้งนี้เหตุผลที่รายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีการนำเสนอมากที่สุดในบรรดารางายการสนทนาข่าว 5 รายการ ทั้ง ๆ ที่เวลาในการนำเสนอน้อยกว่ารายการเรื่องเล่าเช้านี้ เป็นเพราะรายการเรื่องเด่นเย็นนี้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ให้ความสำคัญมากที่สุดและเป็นข่าวภาคหลักของสถานี ฝ่ายข่าวสถานีเป็นผู้ผลิตรายการเองทั้งหมด เน้นนโยบายการนำเสนอที่ครอบคลุมและรวดเร็วทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดทั้งวัน จึงรายงานข่าวสารให้ผู้ชมรับทราบได้มากที่สุด และรายการเช้าวันใหม่ ซึ่งเป็นการเปิดประเด็นใหม่ของวัน จึงมีปริมาณข่าวสารที่มากรองจากเรื่องเด่นเย็นนี้เช่นกัน ประกอบกับบุคลิกของผู้ดำเนินรายการคือ วิศาล ดิลกภิณฑิ ที่มีหน้าที่เป็นโปรดิวเซอร์ร่วมด้วย ชอบให้ข้อมูลที่ละเอียด

- ด้านโฆษณา รายการที่มีสัดส่วนโฆษณามากที่สุดคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เวลาโฆษณา 660 นาที (34.18%) รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลาโฆษณา 558 นาที (28.9%) รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลาโฆษณา 315 นาที (16.31%) รายการเช้าวันใหม่ เวลาโฆษณา 248 นาที (12.84%) และรายการข่าววันใหม่ เวลาโฆษณา 150 นาที (7.77%)

ทั้งนี้เหตุผลที่รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีสัดส่วนโฆษณามากที่สุด เพราะรายการมีเวลาออกอากาศรายการมากที่สุด 2 ชั่วโมง และมีเรตติ้งเป็นที่ 1 ในบรรดารางายการสนทนาข่าวทั้งหมดของสถานี จึงทำให้มีสปอนเซอร์เข้ามามาก จำนวนโฆษณาจึงมากตาม ส่วนรายการข่าววันใหม่น้อยที่สุด เพราะเวลาการออกอากาศเพียง 30 นาที

ตามที่คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) ออกระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2535 กำหนดให้สถานีโทรทัศน์โฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 10 นาที (www.prd.go.th, 22 มี.ค.2550) แต่จะเห็นว่ารายการเรื่องเล่าเช้านี้มีเวลาในการออกอากาศ 2 ชั่วโมง แต่กลับมีเวลาโฆษณาในรายการ 30 นาที / วัน รายการข่าววันใหม่ออกอากาศ 30 นาที เวลาโฆษณา 6 นาที / วัน รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ออกอากาศ 1 ชั่วโมง เวลาโฆษณา 15 นาที / วัน รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ออกอากาศ 18 นาที / วัน ซึ่งเกินที่กฎหมายโฆษณากำหนด จึงถือว่ารายการสนทนาข่าวทั้ง 4 รายการทำผิดระเบียบของกกช. ยกเว้นรายการเช้าวันใหม่ รายการเดียวที่มีโฆษณา 8 นาที ใน 1 ชั่วโมง สามารถมองได้อีกมุมหนึ่งว่ารายการข่าวได้กลายเป็นพื้นที่ของการขายโฆษณา โดยมีสัดส่วนโฆษณา 65% คิดเป็น 3 เท่า ของรายการทั้งหมดของสถานี

6.4 การนำเสนอหน้าหลักของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

นอกจากนี้จากศึกษายังพบว่า รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการวางรูปแบบด้านเนื้อหาหลักของแต่ละรายการคล้ายกับการวางกรอบของหนังสือพิมพ์หัวสี หรือหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ที่เน้นข่าวตื่นเต้น เร้าอารมณ์มากกว่าให้ข้อมูลที่ลึกจริงจัง แต่อาศัยการตีความข่าวโดยผู้ดำเนินรายการ เนื้อหาข้อเท็จจริงอาจมีเพียงเล็กน้อย แต่ปริมาณการตีความของผู้ดำเนินรายการมีมากกว่าให้คนดูคิดเองเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ได้แสดงตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.7 แสดงหน้าหลักของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

รายการ	อันดับ 1	%	อันดับ 2	%	อันดับ 3	%	อันดับ 4	%	อันดับ 5	%
1.ข่าววันใหม่	การเมือง	21.65	สังคม	19.82	อาชญากรรม	15.55	อุบัติเหตุ	7.32	กีฬา	6.4
2.เช้าวันใหม่	สังคม	17.82	การเมือง	16.83	อาชญากรรม	14.52	ต่างประเทศ	12.38	เศรษฐกิจ	10.07
3.เรื่องเล่า เช้านี้	การเมือง	21.68	กีฬา	18.70	สังคม	18.16	เศรษฐกิจ	7.86	อุบัติเหตุ	5.96
4.เที่ยงวันทัน เหตุการณ์	สังคม	15.98	การเมือง	15.15	กีฬา	14.6	ต่างประเทศ	12.12	เศรษฐกิจ	9.09
5.เรื่องเด่น เย็นนี้	การเมือง	17.63	สังคม	16.47	อาชญากรรม	11.07	กีฬา	18.7	ภัยพิบัติ	8.11

จากตารางที่ 6.7 แสดงหน้าหลักของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ใน 1 เดือน โดยคิดเปอร์เซ็นต์ จากฐานเวลารวมของประเภทข่าวทั้งหมด 6,166 นาที (ข้อมูลจากตาราง 6.6) เทียบเป็น 100 % ไม่รวมสัดส่วนเวลาโฆษณา พบว่ามีที่มา ดังนี้

1. รายการข่าววันใหม่

รายการข่าววันใหม่มีข่าวการเมืองมากที่สุด 21.65% ในบรรดาข่าวทั้งหมด เพราะออกอากาศช่วงดึกที่ให้พื้นที่แก่ข่าวการเมืองได้มากกว่าข่าวอื่น เนื่องจากผู้ดำเนินรายการคือ บุญยอด สุขถิ่นไทย มีสไตล์การพูดที่ค่อนข้างจะรุนแรง ในเชิงประชดเสียดสี อาจหลุดการวิจารณ์บ่อยเลยถูกจัดวางให้อยู่ช่วงดึก นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอข่าวสังคม อาชญากรรมซึ่งเป็นเวลาช่วงที่คนร้ายชอบกระทำความผิด จึงมีข่าวประเภทนี้มาก ประกอบกับคนดูรายการช่วงดึกมัก

ต้องการอะไรเบา ๆ ก่อนเข้านอน ชาวอุบัติเหตุที่มักเกิดตอนกลางคืนเช่นกันจึงมีพื้นที่เสนอ
พอสมควร

2. รายการเช้าวันใหม่

รายการเช้าวันใหม่มีการนำเสนอข่าวสังคมมากที่สุด 17.82% เพราะเป็นรายการที่เปิด
ประเด็นข่าววันใหม่ตามหน้าหนังสือพิมพ์ จึงเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้นเมื่อวาน เพราะเป็น
หนังสือพิมพ์กรอบเช้า โดยไม่ทิ้งข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ส่วนที่มีการนำเสนอข่าว
ต่างประเทศและข่าวเศรษฐกิจติดอยู่ในอันดับขี้นิดข่าวหลัก เพราะความสนใจเป็นการส่วนตัวและ
ความถนัดด้านเศรษฐกิจของผู้ดำเนินรายการ

3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้

รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีการนำเสนอข่าวการเมืองมากที่สุด 21.68% เพราะความถนัด
และสนใจของผู้ดำเนินรายการคือ สรยุทธ สุทัศนะจินดา ส่วนด้านข่าวกีฬาเพราะมีการแบ่งช่วง
กีฬา ให้เอกราช เก่งทุกทางมาแล้วแต่ไม่ได้มีเฉพาะข่าวกีฬาทั้งหมด วัตถุประสงค์เพื่อผ่อนคลาย
อารมณ์จากช่วงต้นรายการ และความสนใจในกีฬาฟุตบอลของสรยุทธด้วย โดยไม่ทิ้งข่าวสังคม
ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวอุบัติเหตุเพราะเป็นช่วงที่ศึกษาใกล้ปีใหม่จึงมีการรายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
ทั่วประเทศ

4. รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์มีการนำเสนอข่าวสังคมมากที่สุด 15.98% เพราะเป็น
ประเด็นที่ต่อเนื่องมาจากช่วงเช้า ยังคงมีความเคลื่อนไหวในเหตุการณ์อยู่ ประกอบกับ
กลุ่มเป้าหมายรายการเป็นคณาทำงาน จึงเน้นการนำเสนอข่าวทั่วไปที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของคนในวัย
ทำงาน โดยไม่ตกประเด็นข่าวการเมือง ข่าวกีฬาที่แยกเป็นช่วงเฉพาะนำเสนอข่าวกีฬาสั้น ๆ ข่าว
ต่างประเทศ และข่าวเศรษฐกิจเป็นความถนัดของผู้ดำเนินรายการ วิศาล ดิลกภิณฑิ ที่ต้องการ
เสนอให้เข้าใจง่ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคณาทำงานหรือนักธุรกิจ

5. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีการนำเสนอข่าวการเมืองมากที่สุด 17.63% เพราะการที่เป็น
รายการข่าวภาคหลักของสถานี จึงเน้นการเสนอเรื่องราวทางการเมืองให้กลุ่มผู้ชมที่อยู่ทั้งในเขต
กรุงเทพ ที่สนใจการเมืองเป็นพิเศษ ประกอบกับความสนใจและความสามารถทางการวิเคราะห์

การเมือง หรือข่าวสังคมทั่วไปของธีระ วัณไพบุลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์ โดยมีข่าวอาชญากรรม เพื่อเอาใจผู้ชมต่างจังหวัดที่ไม่ชอบอะไรหนัก ๆ ข่าวกีฬาที่แยกออกมาเฉพาะ โดยมีข่าวภัยพิบัติ เพราะเป็นช่วงที่มีเหตุการณ์น้ำท่วมทางภาคใต้อย่างหนัก เพื่อเป็นสื่อกลางของสถานีในการให้ความช่วยเหลือ และแจ้งผ่านรายการ

ไม่ว่าอย่างไรก็ตามสัดส่วนของเนื้อหาข่าวในแต่ละรายการนั้นต่างกันไม่มาก และการนำเสนอข่าวช่วงต้นรายการจะเหมือนกันทุกรายการ คือ การขึ้นต้นด้วยข่าวที่มีความสำคัญ มีผลกระทบ และอยู่ในความสนใจของประชาชน คือไม่ตกข่าวสำคัญ แต่จะดึงคนดูด้วยวิธีการนำเสนอตามสไตล์ของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน คล้ายกับหนังสือพิมพ์หัวสี (tabloid) ที่ดึงดูดคนอ่านด้วยรูปแบบการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ให้น่าสนใจมีสีสันและเนื้อหาหน้าหนึ่งที่น่าสนใจข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนตามหลักคุณค่าข่าว โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นข่าวการเมืองเพียงอย่างเดียว อาจเป็นข่าวใกล้ตัว ที่เอามาบอกเตือนกันได้ เช่น เด็กที่คว่ำเอากระดุมเป็กมากิน แล้วติดคอตาย หรือข่าวแปลก ๆ เช่น พระที่ราชบุรีใส่หมวกกันน็อกเนื่องจากข้างวัดมีโรงโมหีนกำลังชุกเจาะ ข่าวหม่อม-แคทลียาทำองก็เป็นข่าวใหญ่ได้ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.5 การแบ่งประเภทข่าวในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

การแบ่งประเภทข่าวในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สามารถแบ่งตามประเภทของหนังสือพิมพ์ โดยจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้ (พนม วรรณศิริ, 2544 และ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545: 60-61)

6.5.1 ข่าวหนัก (Hard news)

1. **ข่าวการเมือง** ได้แก่ ความเคลื่อนไหวในแวดวงการเมือง กระทรวง กรม กอง เช่น ข่าวการปรับคณะรัฐมนตรี, ข่าวการประชุมประท้วงของครูเรื่องการโอนถ่ายการศึกษา, ข่าวอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณถอนฟ้องสนธิ ลิ้มทองกุล, นายกรัฐมนตรีไปเยือนมาเลเซีย, ข่าวคณะกรรมการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) อยู่ระหว่างการพิจารณาคืนตำแหน่งให้คุณหญิงจารุวรรณ, นายกรัฐมนตรีจัดปราศรัยเพื่อให้ทูตประเทศต่าง ๆ รับฟังแนวทางการพัฒนาประเทศไทย, กระทรวงคมนาคมออกใบชี้แจงเส้นทางรถไฟฟ้า 10 สายเพื่อให้ทูตต่างประเทศนำข้อมูลไปพูดกับนักลงทุน, การซื้อเครื่องบินซู 30 จากรัสเซียแลกกับไก่ เป็นต้น

2. **ข่าวเศรษฐกิจ** ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวกับการลงทุน การเงิน การธนาคาร ธุรกิจภาคเอกชน ข่าวการขึ้นเพดานภาษีขึ้นหรี, ทองขึ้นราคาช่วงใกล้ปีใหม่และตรุษจีน, การกักตุนน้ำตาลทราย, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยสำรวจการใช้เงินช่วงปีใหม่ของประชาชนในเขตกรุงเทพ, ราคาน้ำมันเบนซินและดีเซลขึ้น 40 สตางค์ เป็นต้น

3. **ข่าวต่างประเทศ** ได้แก่ รายงานความเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ในต่างประเทศ เช่น ข่าวแปลก ซึ่งเป็นข่าวที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นรอบโลก ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เช่น การจัดเทศกาลเฉลิมฉลองคริสต์มาสจากทั่วทุกมุมโลก เป็นต้น

4. **ข่าวสาธารณสุข** ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชน เช่น เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขลงพื้นที่ตรวจฆ่าเชื้อใช้หวัดนก การพบผู้ต้องสงสัยเป็นไข้หวัดนก การเฝ้าระวังโรคระบาดต่าง ๆ เป็นต้น

5. **ข่าวศาสนา** ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ ความศรัทธาต่าง ๆ เช่น กิจกรรมทางพุทธศาสนา, การขุดค้นพบพระพุทธรูป, ข่าวพบพระสงฆ์ทำผิดวินัย, การมรณภาพของพระเกจิอาจารย์ หรืออาการอาพาธของพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

6. *ข่าววิทยาศาสตร์* ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยี เกี่ยวกับไอที คอมพิวเตอร์ หรือนวัตกรรมที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า เช่น ญี่ปุ่นประดิษฐ์หุ่นยนต์ทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์แทนคน, การประดิษฐ์รถยนต์พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น

6.5.2 ข่าวเบา (Soft news)

1. *ข่าวกีฬา* ได้แก่ ข่าวคราวความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา เช่น การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ที่ประเทศฟิลิปปินส์, การแข่งขันกีฬาอาเซียนพาราเกมส์ ที่ประเทศฟิลิปปินส์, การแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ประเทศอังกฤษ เป็นต้น

2. *ข่าวสังคม* ได้แก่ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับบุคคลระดับต่าง ๆ หรือเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม เช่น ข่าวการเปิดห้างสยามพารากอน ข่าวชาวบ้าน ข่าวแปลกที่น่าสนใจ เรื่องเหลือเชื่อ เกี่ยวกับไสยศาสตร์ เช่น ข่าวชาวบ้านแห่ขอหวย เป็นต้น

3. *ข่าวอาชญากรรม* ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องการกระทำผิดกฎหมายอาญา เช่น การทะเลาะวิวาทในหมู่บ้าน, การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้, การลอบวางระเบิดที่ภาคใต้, วัยรุ่นมั่วสุมยาเสพติด, ตำรวจจับแก๊งค์จักรยานยนต์ชิงรถ, ตำรวจจับผู้ค้ายาเสพติด, การก่อเหตุยิงกันตาย, ฆาตกรรม, ช่มชู้, ชิงทรัพย์ปล้นจี้ เป็นต้น

4. *ข่าวภัยพิบัติ* ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องภัยธรรมชาติ อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย เช่น เกิดแผ่นดินไหวที่ประเทศอินโดนีเซีย, แผ่นดินไหวที่จังหวัดเชียงราย, น้ำท่วมภาคใต้, ไฟไหม้ตลาดวิเศษชัยชาญ เป็นต้น

5. *ข่าวอุบัติเหตุ* ได้แก่ ข่าวที่เกี่ยวข้องอุบัติเหตุที่เกิดจากยานพาหนะ หรือเกิดจากการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีอย่างประมาท เช่น รถไฟตกรางที่จังหวัดนครศรีธรรมราช, เครื่องบินสหรัฐฯ ระเบิดกลางอากาศ, รถชนกันมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตช่วงปีใหม่ เป็นต้น

6. *ข่าวบันเทิง* ได้แก่ ความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิงทั้งในและต่างประเทศเช่น ข่าวรัก ร้าวร้าว, ข่าวฉายาคนบันเทิงประจำปี, กิจกรรมงานบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น

7. *ข่าวสภาพอากาศ / จราจร* ได้แก่ รายงานสภาพอากาศและการจราจรทั่วทุกภูมิภาคทั่วโลก เช่น กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนมรสุมพัดผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศให้ประชาชนระมัดระวัง

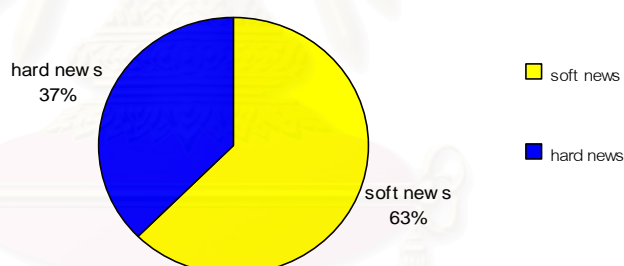
รายงานการจรรยาวัณที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นหลายจุดส่งผลให้การจรรยาวัณในวันนั้นติดขัดมากเป็นพิเศษ เป็นต้น

8. *ข่าวประชาสัมพันธ์* ได้แก่ ข่าวประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน เช่น งานแสดงสินค้า O-TOP, งานเทศกาลประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ จากทุกภูมิภาค, งานเปิดตัวรถข่าวใหม่ของช่อง 3, แนะนำหนังสือที่น่าอ่าน เป็นต้น

9. *ข่าวที่เกี่ยวข้องสัตว์* เป็นประเด็นที่น่าสนใจ เรื่องราวน่ารักของสัตว์ เช่น ข่าวฮิปโปคลอดลูก, สุนัขเป็นเพื่อนกับแพะ เป็นต้น

10. *ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์* ได้แก่ ข่าวพระบรมโอรสาธิราชฯ อภิเษกสมรสขององค์เจ้าที่บึงกุ่มหยอกล้อกับเด็ก ในโครงการเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจในการถวายอภิบาลด้วยนมแม่

แผนภูมิที่ 6.7 แสดงสัดส่วนของข่าวหนัก (Hard news) และข่าวเบา (Soft news)

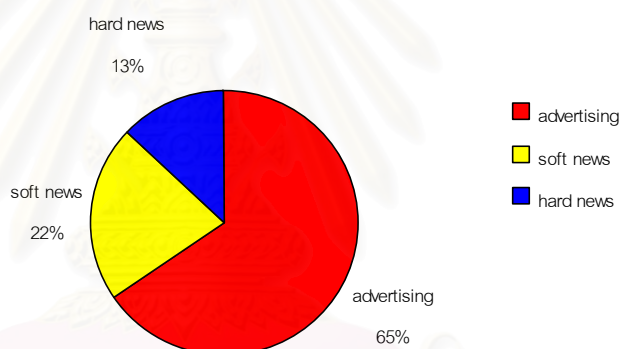

จากการแผนภูมิที่ 6.7 พบว่า ข่าวที่นำเสนอในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีสัดส่วนของข่าวเบา (Soft news) มากกว่าข่าวหนัก (Hard news) โดยสัดส่วนข่าวเบา คือ 63% (1,527 ชิ้น) ได้แก่ ข่าวกีฬา ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติ ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวบันเทิง ข่าวสภาพอากาศ / จราจร ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวสัตว์ และข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ สัดส่วนของข่าวหนัก คือ 37% (916 ชิ้น) ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าวสาธารณสุข ข่าวศาสนา และข่าววิทยาศาสตร์

รายการที่เสนอข่าวเบามากที่สุดคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้จำนวน 498 ชิ้น (32.61%) รองลงมาคือ รายการเช้าวันใหม่จำนวน 347 ชิ้น (22.72%) รองลงมาคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้จำนวน 243 ชิ้น (15.91%) รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่จำนวน 226 ชิ้น (14.80%) รายการที่เสนอข่าวเบาน้อยที่สุดคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์จำนวน 213 ชิ้น (13.95%)

รายการที่เสนอข่าวหนักมากที่สุดคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้จำนวน 279 ชิ้น (30.46%) รองลงมาคือ รายการเช้าวันใหม่จำนวน 259 ชิ้น (28.28%) รองลงมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์จำนวน 150 ชิ้น (16.38%) รองลงมาคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้จำนวน 126 ชิ้น (13.76%) รายการที่เสนอข่าวหนักน้อยที่สุดคือ รายการข่าววันใหม่จำนวน 102 ชิ้น (11.14%)

แผนภูมิที่ 6.8 แสดงสัดส่วนของข่าวหนัก (Hard news) ข่าวเบา (Soft news) และโฆษณา (advertising)

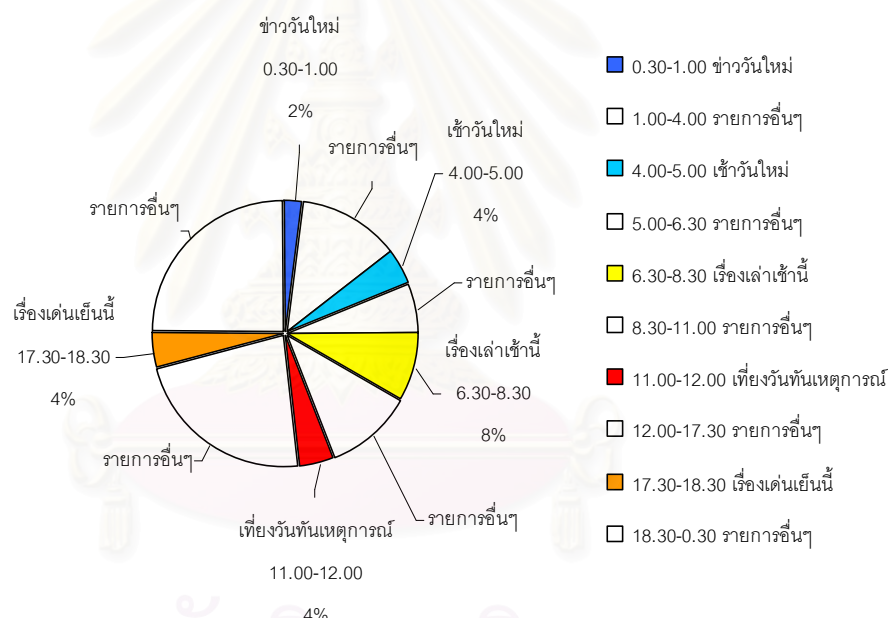
จากแผนภูมิที่ 6.8 เมื่อนำสัดส่วนโฆษณามารวมกับสัดส่วนเนื้อหา พบว่า มีสัดส่วนของโฆษณาที่สูงกว่าเนื้อหามากถึง 65% (4,574 ชิ้น) หรือเกือบสามเท่าของสัดส่วนทั้งหมดในรายการ และหากนำสัดส่วนโฆษณามารวมกับเนื้อหาข่าวเบาพบว่าสูงถึง 87%

ดังนั้นจะเห็นว่าการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นั้น มีปริมาณข่าวเบามากกว่าข่าวหนัก พบว่าเมื่อรวมข่าวเบากับโฆษณามีความบันเทิงสูงถึง 87% ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายสถานีที่เน้นความบันเทิง และต้องการที่จะเป็นสถานีข่าว จึงนำความเป็นบันเทิงมาใช้กับข่าว ด้วยวิธีการนำเสนอที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อขยายฐานคนดูให้กว้างขึ้น เพราะเดิมข่าวเป็นรายการที่คนดูน้อย และจำกัดเฉพาะบางกลุ่ม จนปัจจุบันเมื่อคนดูข่าวมากขึ้น จึงทำให้รายการข่าวสามารถขยาย

โฆษณาได้ไม่เหมือนเดิมที่ขายโฆษณาได้น้อย ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการจัดตั้งรายการสนทนาชาวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อเพิ่มพื้นที่ให้ข่าวกลายเป็นสินค้าที่ขายได้นั่นเอง

ปัจจุบัน หลังจากที่มีการปรับผังรายการข่าวใหม่ ภายใต้แนวคิดครบครันข่าว ขยายเวลานำเสนอข่าวตลอด 24 ชั่วโมง และบรรจุข่าวตลอดทุกช่วงเวลา ทำให้คนดูสามารถเลือกช่วงเวลาที่ต้องการรับชมข่าวได้ ทำให้ตารางบรรจุผังรายการสนทนาข่าวมีปริมาณพื้นที่เวลาถึง 5.5 ชั่วโมง จากตารางการออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง ไม่นับรวมข่าวประเภทอ่าน และยังช่วยทำให้เห็นว่ามีการบรรจุข่าวทุกช่วงของกรวัน ตั้งแต่เช้า กลางวัน เย็น ดึก ปจากฎผังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 6.9 แสดงสัดส่วนการออกอากาศรายการสนทนาชาวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือน ธันวาคม 2548 ในผังเวลาออกอากาศ 24 ชั่วโมง

จากแผนภูมิที่ 6.9 พบว่า รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีสัดส่วนการออกอากาศมากที่สุด คือ 2 ชั่วโมง คิดเป็น 8% รองลงมาคือ รายการเช้าวันใหม่ 1 ชั่วโมง คิดเป็น 4% รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 1 ชั่วโมง คิดเป็น 4 % และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 1 ชั่วโมง คิดเป็น 4% รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่ 30 นาที คิดเป็น 2% รวมเวลาของรายการข่าวทั้งหมด 5.5 ชั่วโมง คิดเป็น 22% จากเวลาออกอากาศของสถานีทั้งหมด 24 ชั่วโมง รายการอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง ได้แก่ รายการบันเทิง ละคร สวรรค์ ฯลฯ

จะเห็นว่าการบรรจุผังรายการสนทนาข่าวมีสัดส่วนมากถึง 1 ใน 4 ของเวลาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าสถานีให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวครบทุกช่วง ตั้งแต่เช้า กลางวัน เย็น ดึก เพื่อให้มีกลุ่มผู้ชมข่าวเพิ่มขึ้น เพราะทุกช่วงมีกลุ่มเป้าหมายรายการที่แตกต่างกัน แต่เนื้อหาไม่ต่างกัน โดยสามารถเปิดรับชมข่าวได้ในระยะเวลาเว้นห่างเพียง 1-3 ชั่วโมงเท่านั้น สนองต่อบทบาทแนวคิดการเป็นครอบครัวข่าว 24 ชั่วโมง

6.6 แหล่งข่าวหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

โดยแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่รายการเลือกข่าวนำเสนอนั้น แบ่งได้หลายประเภทตามลักษณะของหนังสือพิมพ์ที่แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ หนังสือพิมพ์บันเทิง หนังสือพิมพ์กีฬา และเว็บไซต์ ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 6.8 แสดงกลุ่มหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ที่เลือกข่าวนำเสนอ

หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ		หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ	หนังสือพิมพ์บันเทิง	หนังสือพิมพ์กีฬา
ข่าวการเมือง	ข่าวเศรษฐกิจ	ข่าวสังคม/ อาชญากรรม	ข่าวบันเทิง	ข่าวกีฬา
- มติชน - บ้านเมือง - โพสต์ทูเดย์ - ไทยโพสต์ - ผู้จัดการ (รายวัน) - เดอะ เนชั่น www.thaipost.com	- โพสต์ทูเดย์ - บางกอกโพสต์ - ไทยโพสต์ - บางกอกทูเดย์ - กรุงเทพธุรกิจ - เดอะ เนชั่น -www.thaipost.com	- ไทยรัฐ - เดลินิวส์ - ข่าวสด - คม ชัด ลึก	- ดาราเดลี - ทิวพูล	- สยามกีฬา - สตาร์ช็อคเกอร์ www.siamsport.com

จากตารางที่ 6.8 พบกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เลือกนำข่าวนำเสนอ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ ข่าวการเมือง ได้แก่ มติชน, โพสต์ทูเดย์, ไทยโพสต์, ผู้จัดการรายวัน และเดอะ เนชั่น ข่าวเศรษฐกิจ ได้แก่ โพสต์ทูเดย์, ไทยโพสต์, บางกอกโพสต์, บางกอกทูเดย์, เดอะเนชั่น และกรุงเทพธุรกิจ ข่าวสังคมและอาชญากรรม ได้แก่ ไทยรัฐ, เดลินิวส์, ข่าวสดและคม ชัด ลึก ข่าวบันเทิง ได้แก่ ดาราเดลี และทิวพูล ข่าวกีฬา ได้แก่ สยามกีฬา และสตาร์ช็อคเกอร์ เว็บไซต์ www.thaipost.com และ www.siamsport.com

รายการที่นำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแล้ว จะมีหนังสือพิมพ์หลักที่รายการเลือกมานำเสนอ ดังนี้

1. รายการข่าววันใหม่

การนำเสนอเน้นข่าวทั่วไปที่อยู่ในความสนใจหรือข่าวเร้าอารมณ์ (ข่าวเบา) จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์เป็นหลัก ข่าวการเมืองและเศรษฐกิจ (ข่าวหนัก) จากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และมติชนเป็นหลัก ส่วนข่าวบันเทิงจากหนังสือพิมพ์ดาราดेดี เนื่องจากรายการเน้นนำเสนอข่าวเบาจึงมีปริมาณข่าวที่มาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์มากกว่าหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพอื่น ๆ

2. รายการเช้าวันใหม่

การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ และการเมือง (ข่าวหนัก) จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ โพสต์ทูเดย์ และผู้จัดการเป็นหลัก ข่าวทั่วไปที่อยู่ในความสนใจหรือข่าวเร้าอารมณ์ (ข่าวเบา) นำมาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ข่าวสดและคมชัดลึกเป็นหลัก เนื่องจากบุคลิกพิธีกรหลักที่มีความเชี่ยวชาญด้านข่าวเศรษฐกิจ และต่างประเทศ จึงเน้นนำเสนอข่าวส่วนใหญ่จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ที่เน้นข่าวเศรษฐกิจ การเมือง

3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้

การนำเสนอข่าวการเมืองและเศรษฐกิจ (ข่าวหนัก) จากหนังสือพิมพ์มติชน โพสต์ทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ และผู้จัดการ ข่าวทั่วไปที่อยู่ในความสนใจหรือข่าวเร้าอารมณ์ จะนำมาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสดเป็นหลัก ข่าวบันเทิงจากหนังสือพิมพ์ทีวีพูล ข่าวกีฬาจากหนังสือพิมพ์สตาร์ซ็อคเกอร์ และwww.siamsport.com เนื่องจากรายการเน้นการวิเคราะห์ข่าว โดยเฉพาะบุคลิก ความสามารถของพิธีกรหลักที่ถนัดเรื่องการเมือง จึงมีการนำข่าวชนิดนี้มาจากหนังสือพิมพ์มติชนในปริมาณที่มากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น

ข้อตกลงในการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาเสนอนั้น ไม่ได้ตกลงในลักษณะของการจ่ายค่าโฆษณาให้แก่รายการ แต่ตกลงโดยรายการขึ้นกราฟฟิคชื่อหนังสือพิมพ์ให้ในรายการเพื่อเป็นการขอบคุณที่เอาข่าวหนังสือพิมพ์มาอ่านก่อนที่หนังสือพิมพ์จะวางแผง

นอกจากนี้รายการข่าววันใหม่ ใช้วิธีการว่าจ้างคนให้ไปรับหนังสือพิมพ์จากโรงพิมพ์โดยตรงแบบวันต่อวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ผู้จัดการรายวัน เพราะเป็นข่าวใหม่ที่สุด ส่วนรายการเช้าวันใหม่และรายการเรื่องเล่าเช้านี้ มีคนมาส่งหนังสือพิมพ์ให้ แต่เป็นหนังสือพิมพ์คนละชุดกัน เพราะทีมงานรายการเช้าวันใหม่และรายการเรื่องเล่าเช้านี้เป็นคนละทีมกัน

ตารางที่ 6.9 เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

ประเด็น	รายการข่าววันใหม่	รายการเช้าวันใหม่	รายการเรื่องเล่าเช้านี้	รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์	รายการเรื่องเด่นเย็นนี้
ผู้ดำเนินรายการ	ผู้ดำเนินรายการมีบุคลิก สีสาว น่าเสียงกระดุ่นปลุกอารมณ์คนดูให้หายง่วงนอน	ผู้ดำเนินรายการมีหน้าที่เป็นโปรดิวเซอร์รายการด้วย เพราะเป็นช่วงที่ทีมงานมีน้อย จึงต้อง กำหนด ประเด็นและทิศทางข่าวเอง ให้ข้อมูลแน่นลึกเพราะเป็นการเปิดประเด็นใหม่ของวัน	ผู้ดำเนินรายการมีบทบาทโดดเด่นด้านการนำเสนอข่าวการเมือง ข่าวที่ต้องวิเคราะห์ อาศัย การตีความ	ผู้ดำเนินรายการมีบทบาทเด่นที่การอธิบายวิเคราะห์ เศรษฐกิจ ให้คนดูเข้าใจ	ผู้ดำเนินรายการมีบทบาทเท่าเทียมกัน มีการประชุมกันก่อน ออกอากาศ ให้ข่าว สวรรวดเร็วและครบถ้วนที่สุด
เนื้อหาข่าว	จำนวนข่าวเบา 226 ชิ้น 69% จำนวนข่าวหนัก 102 ชิ้น 31%	จำนวนข่าวเบา 347 ชิ้น 57% จำนวนข่าวหนัก 259 ชิ้น 43%	จำนวนข่าวเบา 243 ชิ้น 66% จำนวนข่าวหนัก 126 ชิ้น 34%	จำนวนข่าวเบา 213 ชิ้น 59% จำนวนข่าวหนัก 150 ชิ้น 41%	จำนวนข่าวเบา 498 ชิ้น 64% จำนวนข่าวหนัก 279 ชิ้น 36%
ประเภทข่าว	เน้นข่าวการเมือง, ข่าวสังคม, ข่าวอาชญากรรม, ข่าวอุบัติเหตุ และข่าวกีฬา	เน้นข่าวสังคม, ข่าวการเมือง, ข่าวอาชญากรรม, ข่าวต่างประเทศ และข่าวเศรษฐกิจ	เน้นข่าวการเมือง ข่าวกีฬา, ข่าวสังคม, ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวอุบัติเหตุ	เน้นข่าวสังคม, ข่าวการเมือง, ข่าวกีฬา, ข่าวต่างประเทศ และข่าวเศรษฐกิจ	เน้นข่าวการเมือง, ข่าวสังคม, ข่าวอาชญากรรม ข่าวกีฬาและข่าวภัยพิบัติ
ที่มาของข่าว	นำมาจาก - หนังสือพิมพ์ 59% - ฝ่ายข่าวผลิตเอง 41%	นำมาจาก - ฝ่ายข่าวผลิตเอง 55% - หนังสือพิมพ์ 45%	นำมาจาก - หนังสือพิมพ์ 37% - ฝ่ายข่าวผลิตเอง 63%	- ฝ่ายข่าวผลิตเอง 100%	- ฝ่ายข่าวผลิตเอง 100%

ประเด็น	รายการข่าววันใหม่	รายการเช้าวันใหม่	รายการเรื่องเล่าเช้านี้	รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์	รายการเรื่องเด่นเย็นนี้
ผู้ชม	กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มประชาชนทั่วไปที่เป็นคนนอนดึก	กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มคนทำงาน เช้าตรู่, พ่อค้า, แม่ค้าที่ขายของ เช้าตรู่	กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มชาวบ้าน ทั่วไปที่ตื่นเช้า และคนทำงาน เช้า	กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มวัยทำงาน 25-40 ปี	กลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มประชาชน ในเมืองใหญ่ และ ต่างจังหวัด
	กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มคนที่เข้าทำงาน ช่วงกะดึก	กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มคนสูงอายุที่ตื่น เช้า	กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มเด็กและ เยาวชนที่ตื่นไป เรียนเช้า	กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มแม่บ้าน	กลุ่มเป้าหมายรอง กลุ่มเด็ก และเยาวชน ที่ เลิกเรียน
เรตติ้ง (TVR)	4 0.7%	5 0.6%	1 3.4%	3 2.2%	2 2.8%

จากตารางที่ 6.9 แสดงให้เห็นองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปรายการสนทนาข่าวทั้ง 5 รายการ โดยสามารถอธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ผู้ดำเนินรายการ พบว่า ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวมีความแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาการนำเสนอข่าว ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ ตามลักษณะการทำงาน ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ ตามการวางแนวทางรายการ ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ตามบุคลิกที่โดดเด่นของผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

2. เนื้อหาข่าว พบว่า รายการเรื่องเด่นเย็นนี้เสนอข่าวเบามากที่สุด 498 ชิ้น ส่วนรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์เสนอข่าวเบาที่น้อยที่สุด 213 ชิ้น และยังพบว่ารายการเรื่องเด่นเย็นนี้เสนอข่าวหนักมากที่สุด 279 ชิ้น รายการข่าววันใหม่เสนอข่าวหนักที่น้อยที่สุด 102 ชิ้น

3. ประเภทข่าว พบว่า รายการที่เสนอข่าวการเมืองมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ รายการที่เสนอข่าวสังคมมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ รายการเช้าวันใหม่ และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

4. ที่มาของข่าว พบว่า รายการที่นำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาเล่ามากที่สุด คือรายการข่าววันใหม่ 59% รายการเช้าวันใหม่มีสัดส่วนประมาณเกือบครึ่งหนึ่งระหว่างข่าวจากหนังสือพิมพ์ 45% และจากฝ่ายข่าวผลิตเอง 55%

5. ผู้ชม พบว่า รายการสนทนาข่าวแต่ละช่วงเวลามีการกลุ่มเป้าหมายต่างกัน เพื่อให้สามารถรับชมข่าวตลอดทั้งวัน รายการข่าววันใหม่สำหรับคนนอนดึก รายการเช้าวันใหม่สำหรับพ่อค้าแม่ค้าที่ตื่นเช้าและคนสูงอายุ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ กลุ่มคนตื่นเช้าเพื่อไปทำงาน รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์สำหรับคนวัยทำงาน รายการเรื่องเด่นเย็นนี้สำหรับประชาชนในเมืองและต่างจังหวัด ทั้งนี้ได้วางตัวผู้ดำเนินรายการให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละช่วง

6. เรตติ้ง พบว่า รายการที่มีเรตติ้งอันดับ 1 ของสถานีคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ 3.4% จากการจัดอันดับส่วนแบ่งผู้ชมโดย เอ.ซี.เนลสัน เนื่องจากความโดดเด่นมีชื่อเสียงด้านวิเคราะห์ข่าวของสรยุทธ สุทัศนะจินดา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบรายการสนทนาข่าว ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบันเทิงแต่อิงวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลักษณะรายการข่าวปกติ เนื่องจากกระบวนการผลิตมีขั้นตอนการผลิตแบบรายการบันเทิงที่มีผู้สนับสนุนรายการเป็นเจ้าของโฆษณาสินค้าต่าง ๆ สังเกตจากจะมีของรางวัลจากสปอนเซอร์มาแจกผู้ชมที่ตอบคำถามในช่วงท้ายรายการทุกวัน หรือการเข้ามาโฆษณาแฝงในรายการได้อย่างกลมกลืน

“รูปแบบรายการจะคล้ายกับวาไรตี้ ไม่เหมือนกับข่าวสมัยก่อนที่นั่งอ่านข่าว ตามสคริปต์ นั่งจ้องหน้ากล้องมันดูซีเรียส คือทุกอย่างต้องไปตามโทน การเล่าข่าว การคุยข่าวมันยืดหยุ่นได้ กำหนดตายตัวไม่ได้ รายการโทรทัศน์ถ้าต้องการกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ว่าต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ไม่ได้ หรือถ้าคุณทำอะไรเป็นฟอร์มเมททุกวัน คนดูจะเบื่อง่าย เพราะคุณรู้แล้วล่ะว่าพอขึ้นมาจะเป็นข่าวหนัก พอเบรก 2 เป็น ข่าวเบา พอเบรก 3 เป็นข่าวกีฬา ถ้าคนจับทิศทางได้ คนจะรู้สึกว่ามันไม่ตื่นเต้น เหมือนรายการพวกวาไรตี้ เราจะไม่สามารถคาดคิดได้ว่าวันนี้เขาจะเล่นเรื่องอะไร มีใครมาเซอร์ไพรส์มีอะไรต่าง ๆ ดูสนุกมากกว่า” (นพดล ศรีหะทัย, สัมภาษณ์, 4 ก.พ. 2549)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากรูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าว 5 รายการ สามารถสรุปลักษณะสำคัญของกรนำเสนอแต่ละรายการ ซึ่งยึดถือวิธี “การเล่า” เป็นหลัก รวมทั้งมีการแสดงความคิดเห็นแทรกในทุกรายการ โดยเรียงจากลักษณะที่เด่นชัดที่สุด ดังนี้

1. รายการข่าววันใหม่

รายการข่าววันใหม่ เป็นรูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program) วิธีการนำเสนอเป็นการเล่าและอ่าน นำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่า (เป็นข่าวเก่า) และอ่านตามข้อมูลแบบสรุป กลุ่มเป้าหมายคือคนนอนดึกหรือทำงานกะดึก จึงเน้นเสนอข่าวเบาเร้าอารมณ์ ให้ความบันเทิง สร้างสีสันรายการช่วงดึกด้วยการ พูดคุย สนทนา แสดงความคิดเห็นในข่าว มากกว่าการตีความ เทคนิคการนำเสนอเน้นภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์มากกว่าภาพข่าวโทรทัศน์ มีรายงานอุบัติเหตุและอาชญากรรมทางโทรศัพท์โดยผู้สื่อข่าว

2. รายการเช้าวันใหม่

รายการเช้าวันใหม่ เป็นรูปแบบรายการข่าวภาคปกติถึงสนทนาบันเทิง วิธีการนำเสนอเป็นการอธิบายและการตีความ โดยนำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่าและอธิบายที่มาที่ไปของข่าว ให้ความสำคัญกับเรื่องหนัก ๆ เช่น เศรษฐกิจ ต่างประเทศมาก เพราะกลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มผู้สูงอายุ และพ่อค้าแม่ค้า มีสีสันจากการพูดคุย สนทนา อธิบาย แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ความน่าเชื่อถืออยู่ที่วิศาล ดิลกวัฒนพิช พิธีกรหลักเพราะมีลีลาที่จริงจัง และเล่าข่าวได้เข้าใจอย่างเป็นธรรมชาติ วิธีนำเสนอเน้นภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ปริมาณใกล้เคียงกับภาพข่าวโทรทัศน์

3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้

รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เป็นรูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program) วิธีการนำเสนอเป็นการตีความและการอธิบาย เน้นให้ความบันเทิงโดยให้น้ำหนักแก่การตีความข่าวมาก และแสดงความคิดเห็นมากกว่าเนื้อหาล้วน ๆ เพราะพิธีกรหลัก สรยุทธ สุทัศนะจินดา มีความสามารถอธิบายที่มาที่ไปของข่าวได้น่าเชื่อถือ และดึงดูดความสนใจได้ดี จากการนำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่าเพียงสรุป เล่าออกไปทันทีอย่างเข้าใจและไม่ติดสกริปต์ กลุ่มเป้าหมายเป็น คนทำงาน เยวชน เน้นการนำเสนอข่าวเบา เพิ่มสีสันจากการพูดคุย สนทนา มีช่วงกีฬาแนะนำเสนอแบบการเล่าและวิจารณ์ มีโฆษณาในรายการมากทั้งโฆษณาแฝงและโฆษณาคั่นรายการ สปอนเซอร์รายการโดยตรง รวมทั้งเป็นรายการเดียวที่มีการแจกของรางวัลมากที่สุดและไม่มีข่าวแบบเจาะลึก เช่น สารคดีพิเศษ สกู๊ปพิเศษ

4. รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เป็นรูปแบบรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin) วิธีการนำเสนอเป็นการอธิบายและการตีความ เพราะเป็นรายการที่สถานีผลิตเองทั้งหมด จึงมีบรรยากาศความจริงจัง น่าเชื่อถือด้านการนำเสนอข่าว ผู้ดำเนินรายการให้น้ำหนักแก่การอธิบายตีความ กลุ่มเป้าหมายเป็นคณาจารย์ นักธุรกิจ เน้นการอธิบายข่าวเศรษฐกิจ หรือสังคมใกล้ตัว มีสีสันบ้างจากการพูดคุย สนทนา และแสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักการ วิธีการนำเสนอมีข่าวเจาะลึก เช่น รายงานพิเศษ สกู๊ปพิเศษ สารคดีพิเศษ รายงานนอกสถานที่

5. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นรูปแบบรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin) วิธีการนำเสนอเป็นการเล่าและการอธิบาย เพราะเป็นข่าวภาคหลัก จึงมีบรรยากาศความจริงจัง น่าเชื่อถือ บุคลิกผู้ดำเนินรายการที่มีความน่าเชื่อถือด้านข่าวและวิธีการนำเสนอที่ให้น้ำหนักแก่การรายงานตามข้อมูลที่มี ไม่เน้นการตีความ มีสีสันบ้างจากการพูดคุย สนทนา และแสดงความคิดเห็น บทบาทพิธีกรหลักเท่าเทียมกันและส่งเสริมให้ภาพลักษณ์รายการข่าวสถานีเข้มแข็ง มีข่าวเจาะลึก เช่น รายงานพิเศษ สกู๊ปพิเศษ วิธีการนำเสนอ สัมภาษณ์สด ประมวลข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบ วิธีการนำเสนอและบทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

7.1 รูปแบบ วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

การนำเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ ในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สามารถบ่งบอกถึงบุคลิกลักษณะการเล่าข่าวที่ปรากฏในตัวผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวได้ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างข่าวที่เป็นหน้าหลักของแต่ละรายการ และจุดเด่นด้านวิธีการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน โดยประเภทข่าวหน้าหลักที่ยกมาเป็นตัวอย่างในแต่ละรายการ มีดังนี้

1. รายการข่าววันใหม่	ประเภท	ข่าวสังคม
2. รายการเช้าวันใหม่	ประเภท	ข่าวสังคม
3. รายการเรื่องเล่าเช้านี้	ประเภท	ข่าวการเมืองและข่าวกีฬา
4. รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์	ประเภท	ข่าวเศรษฐกิจ
5. รายการเรื่องเด่นเย็นนี้	ประเภท	ข่าวการเมืองและข่าวกีฬา

7.1.1 รายการข่าววันใหม่

รายการข่าววันใหม่เน้นการนำเสนอข่าวการเมือง ข่าวสังคม / ข่าวชาวบ้าน และข่าวอาชญากรรมเป็นหลัก การวางรูปแบบให้เป็นข่าวแบบสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งวันโดยย่อสำหรับกลุ่มคนดูที่นอนดึก หรือเช้างานกะดึก ข่าวรอบดึกไม่ค่อยมีความคืบหน้าของเหตุการณ์ เพราะส่วนใหญ่ข่าวเก่ามาแล้วซ้ำอีก ผสมกับข่าวจากหนังสือพิมพ์กรอเข้าเพื่อให้รู้ทิศทางกรนำเสนอข่าวในวันรุ่งขึ้น

การวางบุคลิกผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่คือ ต้องสามารถเสนอข่าวที่น่าสนใจ และดึงดูดผู้ชมรอบดึกให้ดูข่าวจนจบได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านน้ำเสียง ลีลาที่สามารถปลุกเร้าอารมณ์ให้หายง่วงได้ การวางตัวผู้หญิงเพื่อช่วยให้โทนอารมณ์รายการเบาลง รวมทั้งการให้ชาญชัย ภายสิทธิ์ และนิธิพร มั่นนาค เป็นพนักงานประจำสถานีมาเป็นทีมช่วยเสริมในรายการสลับสับเปลี่ยนกันไป ในวันที่อริสรา กำธรเจริญติดภารกิจ รายการจะมอบหมายให้ชาญชัยมาจัดรายการคู่กับบุญยอด สุขถิ่นไทย บทบาทของชาญชัยคือผู้คอยเสริมและผ่อนอารมณ์ในรายการ

เพราะเป็นคนที่มาจากสถานีโดยตรง จึงไม่สามารถวิจารณ์ได้เหมือนบุญยอดซึ่งเป็นคนนอกปฏิบัติงานแบบอิสระ

วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่แตกต่างกันไปตามภูมิหลัง และประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

1. บุญยอด สุขถิ่นไทย

บุญยอด เป็นผู้มีบุคลิกที่ฉลาดฉลาด กล้าวิจารณ์ตรงไปตรงมา ลีลาการพูดจาคล่องแคล่ว ในบางครั้งทำให้การแสดงความเห็นในเชิงเหน็บแนมซึ่งอาจดูรุนแรง ประกอบกับน้ำเสียงแข็งกระด้าง ประชัณ เสียดสี เนื่องจากเป็นรายการสดควบคุมยาก จึงถูกวางตัวให้รายงานข่าวในช่วงดึก เพราะปริมาณคนดูน้อย มักมีโทนเสียงสูงต่ำหรือตามอารมณ์ในข่าว เพื่อสื่ออารมณ์ให้รู้สึกตื่นตื้นตันมีชีวิตชีวา ดึงดูดความสนใจของผู้ชมข่าวในรอบดึก พูดเร็วทำให้บางครั้งคนดูฟังไม่ทัน และรีบเร่งเพื่อให้ทันเวลาเนื่องจากรายการข่าววันใหม่มีเวลาเพียง 30 นาที แต่เน้นว่าต้องประมวลสรุปข่าวที่เกิดขึ้นตลอดวัน มีวิธีการสื่อสารที่มักทิ้งท้ายให้ประชาชนติดตามในแง่มุมต่าง ๆ ในลักษณะการตีความชี้แนะโดยมุมมองส่วนตัว ในรายการมักชอบตั้งคำถามเชิงใช่หรือไม่ในข่าว เนื่องจากเป็นผู้ประกาศข่าวอิสระ ทำให้ค่อนข้างอิสระในการทำงาน จึงไม่ได้ระมัดระวังตัวบางครั้งหลุดวิจารณ์เสียดสีรัฐบาล ในช่วงที่สถานการณ์บ้านเมืองกำลังล่อแหลม จึงถูกมองว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล และถูกสถานีช่อง 3 สั่งปลดออกจากรายการ

ประสบการณ์และการมีภูมิหลังด้านข่าวและบุคลิกที่ฉลาดฉลาด ตรงไปตรงมาของบุญยอดทำให้ถูกวางตัวเป็นมือหนึ่งของรายการข่าวช่วงดึกเล่าข่าวด้วยท่าทางที่มั่นใจ มีอารมณ์ร่วมในข่าวเสมอ ปรากฏชัดจากสีหน้าและแววตา เนื่องจากมีวิธีการทำงานแบบกล้าคิด กล้าพูด กล้าตัดสินใจ จึงเหมาะกับข่าวที่ต้องอาศัยอารมณ์ร่วม

2. อริสรา กำธรเจริญ

ในรายการข่าววันใหม่ อริสรา มีลีลาการนำเสนอที่เป็นลักษณะรายงานตามข้อเท็จจริง โดยไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นในข่าว แต่เป็นเชิงสนับสนุนมากกว่า น้ำเสียงเบาและนุ่มนวล จังหวะการพูดช้า พูดน้อย แสดงอารมณ์ตามข่าวบ้างเล็กน้อย จึงถูกวางตัวให้รายงานข่าวช่วงดึกคู่กับบุญยอด สุขถิ่นไทย เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากบุญยอดเป็นคนพูดเร็วและแรงจึงต้องมีคนคอยผ่อนอารมณ์ บางครั้งต้องรายงานคู่กับชาญชัย กายสิทธิ์ บทบาทไม่สำคัญเท่าพิธีกรชาย เพราะถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรรอง หน้าที่เล่าข่าวเบา และคอยพูดเสริมพิธีกรหลัก

ประสบการณ์ของอริสราออกไปแนวพิธีกรรายการบันเทิงมาก่อน ทำให้ยังไม่มีภาพการเป็นผู้ประกาศข่าวที่น่าเชื่อถือ จึงต้องมีบุญยอดและชาญชัยเป็นผู้คอยประกบรายการ เพราะทั้งคู่มีภาพการเป็นผู้ประกาศข่าวมาก่อน จึงช่วยให้โทนรายการดูน่าเชื่อถือขึ้นมา

3. ชาญชัย กายสิทธิ์

ในรายการข่าววันใหม่และรายการเช้าวันใหม่ ชาญชัย มีบุคลิกที่สามารถเข้ากันได้ดีกับพิธีกรร่วม เช่น อริสรา กำธรเจริญ และนิธิพร มั่นนาค บางครั้งจังหวะการพูดเร็ว เพราะต้องเสนอข่าวให้ทันเวลา การออกเสียงที่ชัดเจน จับประเด็นข่าวเป็นและรู้จักเลือกที่จะนำเสนออะไรก่อนหลัง และน้ำเสียงมักเป็นไปตามโทนอารมณ์ในข่าว มีความถนัดด้านข่าวสังคมทั่วไป จึงมักเอาประสบการณ์รอบตัวที่ได้พบมาแทรกท้ายข่าว ลักษณะรายงานไปตามข้อเท็จจริงไม่แสดงความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวกับการเมือง เพราะเป็นพนักงานประจำสถานี แต่จะแสดงความเห็นในประเด็นที่เป็นปัญหาสังคม เนื่องจากจบด้านกฎหมายมา จึงใช้ความรู้ที่มีมาอธิบายข้อกฎหมายข่าวได้ บทบาทด้านการอธิบายข่าวยังไม่สามารถเทียบกับผู้ประกาศข่าวชายคนอื่นที่ถูกชื่อตัวมา เพราะภูมิหลังด้านข่าวยังไม่เพียงพอ เคยผ่านการเป็นผู้ประกาศข่าวแต่ยังไม่มีประสบการณ์การเป็นผู้สื่อข่าวที่ต้องออกไปทำข่าวเอง จึงถูกวางตัวให้อยู่ในรายการข่าวช่วงดึก และเช้าตรู่

ประสบการณ์การเป็นผู้ประกาศข่าวมาตลอด ทำให้ชาญชัย มีลักษณะที่น่าเชื่อถือตามแบบผู้ประกาศข่าวกล่าวคือมักจะไม่ปรากฏในรายการบันเทิง เพื่อคงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ประกาศข่าว

4. นิธิพร มั่นนาค หรือปราว ธนาอัมพช

ในรายการข่าววันใหม่และรายการเช้าวันใหม่ นิธิพร มีบุคลิกอารมณ์ดี ช่วยทำให้รายการดึกมีสีสัน วิธีการเล่าแบบลำดับเหตุการณ์โดยละเอียด ออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ จังหวะการพูดอยู่ในระดับพอดี เนื่องจากเป็นพนักงานประจำสถานี จึงไม่ค่อยวิพากษ์วิจารณ์เพราะไม่มีภูมิหลังด้านข่าวที่เพียงพอ แสดงความคิดเห็นเป็นเชิงเห็นใจ ในรายการข่าววันใหม่ ถูกวางตัวให้คู่กับชาญชัย กายสิทธิ์ บทบาทจะค่อนข้างเท่าเทียมกันในการรายงานข่าวตามปกติที่ไม่เน้นการตีความ การอธิบายแต่ในรายการเช้าวันใหม่คู่กับวิศาล ดิลกวณิช ถูกวางบทบาทให้เป็นพิธีกรรอง มีหน้าที่คอยเสริมเพิ่มเติมประเด็นที่พิธีกรชายตกหล่นไป เพราะมีการวางแผนทางรายการให้เป็นการอธิบายข่าว บทบาทหลักจึงอยู่ที่วิศาล และเป็นผู้ประกาศข่าวประจำของสถานี ทำให้ภาพลักษณ์ยังมีความน่าเชื่อถือ จึงถูกวางตัวให้มาประกบกับวิศาล เพื่อทำให้โทนรายการนุ่มนวลและเบาลง

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการแข่งขันวิ่ง 5 พันเมตร ในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 2548 นักกีฬาจากไทย คือ บุญถึง ศรีชะ ถูกเอดูอาโด บาวนาวิสตา นักวิ่งจากฟิลิปปินส์เบียดเลนวิ่ง และกระแทกไปโดนที่ตัวบุญถึงก่อนเข้าเส้นชัย ทำให้บุญถึงเข้าเส้นชัยเป็นที่ 2 และเอดูอาโด เข้าเป็นที่ 1 ไทยเลยประท้วงกรรมการจากสหพันธ์ ซีเกมส์ซึ่งได้เอาเทปมาดู เลยตัดสินใจให้บุญถึงได้เหรียญทองแทนเอดูอาโด ข่าวนี้นำเสนอโดย บุญยอด สุขถิ่นไทย และชาญชัย กายสิทธิ์ รายการข่าววันใหม่ วันที่ 2 ธ.ค.2548

- บุญยอด : วิ่ง 5 พันเมตรในการแข่งขันซีเกมส์ครั้งที่ 23 เบียดแล้ว เบียดอีกเฝ้าแต่เบียด
- ชาญชัย : ตามรายงานของสำนักข่าวเอพี บอกว่า ฝ่ายไทยไม่พอใจต่อการกระทำที่เกิดขึ้น บอกใหญ่ออกมา OCA ตากาลอสออกมายืนยันความบริสุทธิ์ การตัดสินปรากฏว่าการตัดสินโปร่งใส กรรมการมาจากประเทศที่เป็นกลางไม่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่แข่งขันเลย
- บุญยอด : กรรมการเป็นกลางอยู่แต่ในประเทศนั้นจะออกมานอกประเทศจากชาติอื่นใช้หรือไม่ พอเข้าไปในประเทศนั้นแล้วมีอะไรไปเหย้าวงใหม่
- ชาญชัย : ตัดสินได้เพียงมวย เทควันโด ยิมนาสติก เนื่องจากเวลาจำกัด ไม่มีใครร้องเรียนเลยจากชาติสมาชิกที่ร่วม มีแต่คำชื่นชมผลงานแบบก้าวกระโดดของนักกีฬา
- บุญยอด : ไม่มีจริงหรือ มาเลย สิงคโปร์ก็โวยเหมือนกันตั้งนั้นถึงเราเป็นเจ้าของภาพเราก็ไม่ทำแบบนี้ถูกไหม
- ชาญชัย : เราต้องตัดสินอย่างบริสุทธิ์

จากข่าวข้างต้นนี้ เป็นข่าวสังคมที่เป็นประเด็นกีฬา เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 ธ.ค. 2548 ส่วนภาพข่าวมาจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

การนำเสนอของบุญยอดในข่าวดังกล่าว เป็นลักษณะอ่านจากหนังสือพิมพ์ และให้ข้อมูลแบบสรุปเหตุการณ์แต่แสดงความเห็นเพิ่มลงไปมากกว่าตัวเนื้อหา การจับประเด็นให้ความสำคัญที่ตัวเหตุการณ์ซึ่งเป็นประเด็นใหญ่ และให้นำนักข่าวข้างฝั่งไทย ชี้้นำให้คนดูติดตามในเชิงการตั้งคำถามต่อข้อสงสัยที่เกิดขึ้น ด้วยการเล่าใส่อารมณ์ความรู้สึกไม่พอใจในผลการตัดสินที่ตีความว่ามีความไม่เป็นธรรม และอาจมีผลประโยชน์เบื้องหลัง โดยแสดงออกมาทางคำพูดที่มีน้ำเสียงแข็งเสียงดสี ไร้อารมณ์ด้วยจังหวะการพูดที่รวดเร็วและทำที่ที่จริงจัง ส่วนชาญชัยแสดงอารมณ์ในข่าวบ้างเล็กน้อย ตอนท้ายประโยคที่ว่า “การตัดสินโปร่งใส กรรมการมาจากประเทศที่เป็นกลาง ไม่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่มาแข่งขันเลย” มีการลงเสียงยาวที่คำสุดท้ายของประโยค แต่ไม่ได้แสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยอย่างตรงไปตรงมาเหมือนบุญยอด ส่วนใหญ่นำเสนอตามข้อเท็จจริง อาจมีแทรกความเห็นบ้างเล็กน้อยในบางครั้ง

7.1.2 รายการเข้าวันใหม่

รายการเข้าวันใหม่เป็นรายการที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับสังคม ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม และข่าวต่างประเทศเป็นหลัก เพราะช่วงเวลาเช้าตรู่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุที่เกษียณแล้วชอบตื่นเช้า ส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกผู้ใหญ่ ฝ่ายราชการ ปลัดกระทรวง อธิบดี คนทำงาน ผู้สูงอายุ เนื้อหาข่าวจึงเน้นที่ข่าวสังคมทั่วไปมากกว่าข่าวอื่น การวางรูปแบบรายการให้เป็นการเปิดประเด็นใหม่ของวันและเก็บรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงดึกซึ่งเป็นรอยต่อหลังหนังสือพิมพ์ปิดกรอบมาออกก่อน ทำให้ข่าวสารมีจำนวนมาก เน้นความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีบุคลิกที่รอบรู้ สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่กลุ่มคนดู เนื่องจากข่าวบางข่าวเป็นข่าวเก่าที่รายงานไปเมื่อวานแล้วมาเล่าซ้ำอีก ผู้ดำเนินรายการ จึงต้องรู้จักเลือกข่าวที่มีมุมมอง น่าสนใจและเป็นเรื่องที่สำคัญจริง ๆ มานำเสนอให้แตกต่าง

การวางตัวให้วิศาล ดิลกวิเศษ เป็นผู้ดำเนินรายการคู่กับนิพนธ์ มั่นนาค เนื่องจากวิศาล เป็นคนที่มีน้ำเสียงชัดเจน เต็มที่กับข่าวทุกข่าว และชอบค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากในข่าว ให้รายละเอียดเพื่อต้องการให้คนดูเข้าใจลึกซึ้ง เพราะมีต้นทุนจากการเป็นนักข่าวสายเศรษฐกิจและไอทีที่สถานีโทรทัศน์ไอทีวีมาก่อน รวมทั้งมีความถนัด ความสนใจข่าวประเภทนี้เป็นทุนเดิม จึงช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น นอกจากนี้รายการเข้าวันใหม่ มักมีประเด็นข่าวจากต่างประเทศมาเสนอในปริมาณที่มากกว่ารายการอื่น เพราะวิศาลเป็นคนสนใจเรื่องที่น่าสนใจจาก รวมทั้งเรื่องต่างประเทศด้วย เพื่อให้ไม่ตกข่าวจากรอบโลก จึงถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรหลักคอยควบคุมตลอดรายการ ส่วนชาญชัย กายสิทธิ์ และนิพนธ์ มั่นนาค เป็นผู้ประกาศข่าวประจำสถานี จึงหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันมาดำเนินรายการคู่กับวิศาล เพื่อคอยเสริมและช่วยให้โทนรายการเบา ลง เพราะบุคลิกที่จริงจังเข้มข้นในการเสนอข่าวของวิศาล หากจัดรายการคนเดียวอาจทำให้รายการมีบรรยากาศตึงเครียด ซึ่งจะขัดกับวัตถุประสงค์ของสถานีที่ต้องการนำเสนอข่าวในลักษณะที่ผ่อนคลาย

การให้นิพนธ์มาคู่กับวิศาล จุดประสงค์เพื่อคอยผ่อนคลายอารมณ์คนดู อีกทั้งนิพนธ์พอจะมีความรู้ด้านการเป็นนักข่าวรู้จักเลือกจับมุมมองที่น่าสนใจในข่าวมาเสนอ แกะไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ จึงมีส่วนช่วยโปรดิวเซอร์ในการเลือกประเด็นที่คิดว่าน่าสนใจ และคอยเสริมความน่าเชื่อถือให้รายการได้ ส่วนวันที่มีชาญชัยมาจัดคู่กับวิศาล บทบาทจะไม่ค่อยเข้าทางกันกับวิศาล โทนรายการจึงดูไม่นุ่มนวลมากเท่ากับวันที่นิพนธ์จัด เพราะส่วนหนึ่งการที่ผู้ชายกับผู้ชายมาจัดรายการร่วมกัน ภาพรายการจะดูแข็งขื่น และไม่มีสีสันความอ่อนหวานเหมือนผู้หญิง

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวสามพี่น้องกู้เงินไปเพียงหนึ่งหมื่นบาทจากนายทุนโดยเอาโฉนดที่ดินไปแลกเงินเพื่อมาประกันตัวน้องชายที่ติดคุก แต่ถูกนายทุนโกงยึดที่ดินไป 179 ไร่ ทำให้ไม่มีที่ทำกินจึงร้องขอความเป็นธรรมจากอดีตนายกทักษิณให้ช่วยเหลือ นำเสนอโดย วิศาล ดิลกวณิช รายการเช้าวันใหม่ วันที่ 13 ธ.ค. 2548

“พี่น้อง 3 คนตระกูล แดงเครื่อง กู้เงินไปซื้อที่ดินแค่หมื่นบาทถูกยึดที่ดิน 179 ไร่ โดยคนให้กู้อ้างว่า เป็นหนี้ 7.8 แสนบาท หมดตัวทั้งครอบครัว ตามรายงานผู้สื่อข่าวบอกว่า 3 พี่น้อง คุณสำลีอายุ 58 ปี ทองคำอายุ 46 ปี อังกาบอายุ 37 ปี เดิมมีที่ดินรวมกัน 179 ไร่ ที่อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี แม่เป็นคนดูแลทำไร่นา วันหนึ่งน้องชายชื่อถุ้งเงินไปมีปัญหาดองคดีถูกจับ แม่เลยเอาที่ดิน 179 ไร่ 4 แปลงมอบให้นายทุนคนหนึ่งเพื่อเอาเงินไปประกันตัวน้องออกมาด้วยเงิน 1 หมื่นบาท แต่ถูกยึดติดคุกอยู่ พอแม่เสียชีวิตโฉนดที่ดินเลยตกไปอยู่ที่นายทุนคนหนึ่ง เวลาผ่านไปพี่น้อง 3 คนไปทวงนายทุนขอที่ดินคืน แต่ที่ดินเปลี่ยนมือเป็นของคนอื่นแล้ว เขาก็บอกว่าแม่กู้เงินเป็นหนี้ 7.8 แสนบาท แต่จริง ๆ ไปกู้แค่หมื่นบาททบต้นทบดอก ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อ่านหนังสือไม่ออก พิมพ์ลายนิ้วมือ เป็นการยอมรับตามสภาพสัญญา ไปร้องอำเภอกลับไม่ได้รับความช่วยเหลือ ส่งผลให้พวกเขาลำบากมาก ตอนนี้ต้องรื้อบ้านจากที่ดินเดิม อาศัยน้อง ๆ อยู่ น้อง ๆ ก็ไม่มีที่ดินทำกินเช่นกัน หลังจากนายทุนถูกจับ แล้วอาจจะถูกยึดทรัพย์ เลยจะไปร้องทุกข์กับผู้ว่าฯ 14 ธันวา รวมทั้งจะขอนายกทักษิณให้ช่วย เพราะตอนนี้ยากจนไม่มีที่อยู่ทำกินเลย นี่เป็นวิธีสกปรก เป็นการไร่มนุษยธรรม เอาความไม่รู้ของชาวบ้าน เอาความได้เปรียบของนายทุนไปยึดที่คนอื่น ต้องไปดูข้อกฎหมาย อย่างนี้ต้องให้ปง.ไปยึดทรัพย์ทางนายวิชัย ศรีขวัญ ผู้ว่าฯ ลพบุรี บอกว่ากำลังให้ตำรวจปราบปรามเร่งสอบปากคำอยู่ที่ผ่านมามีลูกหนี้ฟ้องร้องกับนายทุนคดีดังกล่าวแพ้ไปแล้ว 100 ราย เรื่องการยึดที่ดินของชาวบ้านมีอยู่การมาช่วยอยู่แล้วให้คนที่เดือดร้อนมาแจ้งความได้ ชาวบ้านโดนอย่างนี้ไม่รู้จะพูดอย่างไร ฝรั่งมาเจอชาวบ้านดงง โหดร้ายมาก แต่เวลาเบิกความศาลจะพินิจพิเคราะห์ดูว่า การทำแบบนี้มีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือเปล่า สัญญาบางตัวไม่เป็นธรรม ศาลจะใช้ดุลยพินิจเอง”

จากข่าวข้างต้นมีที่มาของข่าว จากพาดหัวข่าวใหญ่หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 14 ธ.ค. 2548 แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ นางสาวสำลี นางทองคำ และนางอังกาบ แดงเครื่อง ซึ่งเป็นชาวบ้าน และนายวิชัย ศรีขวัญ ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

การนำเสนอของวิศาลในข่าวดังกล่าว ช่วงแรกอ่านข่าวตามเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ โดยให้รายละเอียดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร การจับประเด็นให้ความสำคัญที่ตัวเหตุการณ์ เล่าที่มาที่ไป โดยการเน้นย้ำจุดที่ทำให้เรื่องราวมีความน่าสนใจจนเป็นข่าวขึ้นมา คือการกู้เงินมาเพียงหนึ่งหมื่นบาทแต่ถูกนายทุนหลอกวงยึดที่ดินไป 179 ไร่ ซึ่งเป็นมุมมองของความไม่เป็นธรรมในสังคม และให้นำหนักแก่ฝ่ายชาวบ้านที่ถูกเอาเปรียบ หลังจากให้รายละเอียดครบแล้ว จึงแสดงความรู้สึกและตีความตัดสินในข่าวว่า นายทุนผิดที่เอาเปรียบชาวบ้านเป็นการกระทำที่ไร่มนุษยธรรม ด้วยการลงเสียงหนักตอนแสดงความรู้สึกดังกล่าวออกไป และไม่เห็นด้วยต่อการ

กระทำของนายทุน และเห็นใจชาวบ้านที่ถูกเอาเปรียบ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ายังมี ความไม่ยุติธรรม ในสังคมเราไม่ควรสนับสนุนพฤติกรรมแบบนี้ รวมถึงการแสดงลีลา ยกไม้ยกมือขึ้นมาประจบ และออกความเห็นว่าคุณให้ไปง. มาตรวจสอบและยึดทรัพย์นายทุน และให้ข้อมูลจากฝั่งภาครัฐ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรีที่ให้ข้อมูลในการติดตามให้ความช่วยเหลือเรื่องนี้แก่ชาวบ้าน รวมทั้ง เอาความรู้ทางศาลมาอ้างว่า ศาลจะใช้ดุลยพินิจเองว่าสัญญาอันนี้มีความเป็นธรรมหรือไม่ สะท้อน ถึงความรู้ที่รอบด้านของวิศาล การรู้จักเลือกหยิบเอาคุณค่าในข่าวที่เป็นประเด็นที่อยู่ในความ สนใจของประชาชน คือความไม่ยุติธรรมในสังคมมาพูดถึง ทำให้ข่าวธรรมดากลายเป็นข่าวที่ น่าสนใจ

7.1.3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้

รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เป็นรายการที่นำเสนอข่าวการเมือง กีฬา สังคม เศรษฐกิจ เป็น หลัก เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ คนทำงานเช้า เด็กและเยาวชนที่ตื่นไปเรียนเช้า จึงวางรูปแบบรายการเป็นการเล่า พูดคุย ประกอบการวิเคราะห์ ในบรรยากาศสบาย ๆ เพราะช่วง เช้าเป็นช่วงที่คนต้องการอะไรที่เบา ๆ และเดิมพฤติกรรมของคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ตอนเช้านี้ก่อน ออกจากบ้าน หรือมีสภากาแฟเพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน จึงเป็นแนวคิดให้มีการนำ ข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่าให้คนดูนำข่าวสารไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันสำหรับคนที่ไม่มีเวลา อ่านหนังสือพิมพ์ตอนเช้าในช่วงที่เร่งรีบ ผู้ดำเนินรายการจึงต้องรู้จักจับประเด็นมาเล่าแบบสรุป แล้วจึงตีความ วิเคราะห์ รวมทั้งกระตุ้นให้คนหันมาดูข่าวเข้ามามากขึ้น อาศัยวิธีการนำเสนอของ ผู้ดำเนินรายการเพื่อดึงดูดความสนใจ รวมทั้งการเพิ่มช่วงกีฬา 3 ช่วงปิดท้ายรายการเหมือน หนังสือพิมพ์หน้าใน เพราะต้องการกลุ่มคนดูที่เป็นคนดูกีฬาเพิ่ม จัดให้กีฬาเป็นช่วงบันเทิง และ ไม่ได้เน้นเฉพาะการนำเสนอข่าวกีฬาล้วน ๆ แต่ได้แทรกเนื้อหาอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับกีฬาขึ้นมาพูด โดยมีเอกราช เก่งทุกทางเข้ามาพูดคุยเสริมให้รายการสนุก มีสีสันตอนท้าย

การวางตัวให้สรยุทธ สุทัศนะจินดา เป็นพิธีกรหลักคู่กับอรรปรีชา อนุศาสตร์ ที่วาง บทบาทให้เป็นลูกคู่ เพราะสรยุทธ มีความสามารถน่าเชื่อถือด้านการตีความ อธิบาย กล่าววิจารณ์ ตรงไปตรงมา รวมทั้งมีความสามารถคุมรายการได้ทั้งหมด อรรปรีชาจึงไม่มีบทบาทสำคัญ แต่เข้ามา เสริมให้รายการดูเบาลง เพราะหากสรยุทธจัดรายการคนเดียวจะทำให้อารมณ์รายการดูแข็ง ตึงเครียดและอาจพูดไม่หยุด จึงต้องมีอรรปรีชามาคอยคั่นจังหวะ อีกทั้งการวางตัวให้เอกราช เก่ง ทุกทาง มาเล่าข่าวกีฬา และพูดคุยหยอกล้อกับพิธีกรทั้งสองคนอย่างสนุกสนาน เป็นกันเอง เพื่อ ผ่อนคลายอารมณ์คนดูจากช่วงต้นรายการ และช่วยให้โทนรายการเบาลง

วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเข้านี้แตกต่างกันไปตามภูมิหลัง และประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

1. สรยุทธ สุทัศนจินดา

สรยุทธ เป็นผู้มีบุคลิกที่ฉาดฉาน และชัดเจน กล่าวซักถามอย่างตรงไปตรงมาหรือสวนกลับทันที จนถูกมองว่าเป็นคนรุนแรง มีน้ำเสียงและลีลาพูดซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงเป็นแรงดึงดูดให้คนดูรายการ และเป็นจุดเริ่มต้นของความนิยมในตัวผู้ดำเนินรายการเล่าข่าว การทำท่าทางมือไม้ประกอบการเพิ่มอรรถรสในการเล่าข่าวให้มีชีวิตชีวา และความสามารถคุมรายการได้ทั้งหมด มีความถนัดด้านการวิเคราะห์ ให้เบื้องหน้าเบื้องหลังข่าวได้อย่างเป็นขั้นตอน จากการเก็บสะสมข้อมูลไว้มาก เพราะมีต้นทุนจากการทำงานหนังสือพิมพ์ วิทยุของเนชั่นมาก่อน จึงนำเอาวิธีการทำงานแบบนักหนังสือพิมพ์มาใช้ในด้านวิธีคิดและสไตล์การทำงานที่รวดเร็วพอนึกอะไรได้ก็เล่าออกมาตามความเข้าใจในทันที คล่องแคล่วไม่ติดสกริปต์ แต่บางครั้งการตีความในข่าว และท่าทีหรือมุมมองที่แสดงออกมักจะมีแง่คิดบางอย่างซึ่งเป็นการชี้นำคนดู ด้วยการเน้นย้ำหรือลงเสียงหนักพร้อมไปกับการวิจารณ์แสดงความเห็น เพราะสรยุทธมีอิทธิพล สามารถโน้มน้าวใจด้วยท่าทางที่น่าเชื่อถือจนทำให้คนดูเชื่อตามได้ และเกิดกลุ่มคนดูที่เป็นแฟนรายการ อีกทั้งสามารถจับประเด็นที่เป็นเรื่องใกล้ตัวที่คนอาจมองข้าม และหยิบยกขึ้นมาเล่าให้น่าสนใจและกลายเป็นเรื่องใหญ่ได้ เช่น ข่าวที่ผู้หญิงคนหนึ่งแปร่งฟันจนหลุดลงไปอยู่ในกระเพาะ เป็นต้น

การทำงานของสรยุทธต้องปรับเปลี่ยนบทบาทไปตามรูปแบบรายการ อย่างเช่นในรายการเรื่องเล่าเข้านี้ สรยุทธต้องลดระดับความจริงจังลงเล็กน้อย เมื่อคู่กับอรปริยา ทุนศาสตร์ สรยุทธจะวางตัวเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือด้านข่าว นำเสนอข่าวตีความ อธิบาย วิจารณ์ เหมือนเล่าให้เพื่อนที่ไม่เข้าใจข่าวคนหนึ่งฟัง เพราะบทบาทของอรปริยาถูกคู่คอยเสริมบางประเด็นที่ตกหล่นไป แต่พอเข้าช่วงกีฬาเมื่อเอกราชเข้ามา บทบาทของสรยุทธจะเป็นเหมือนแฟนกีฬาคนหนึ่งคอยซักถามเกี่ยวกับเรื่องฟุตบอล และสอดแทรกการนำเสนอข่าวเบา ๆ เนื่องจากรูปแบบรายการที่ต้องการนำความบันเทิงมาสอดแทรกในความมีสาระ จึงสามารถคุยเล่น รัยโยนมุขในช่วงกีฬาได้อย่างสนิทสนม เป็นกันเอง และแสดงความเป็นตัวตนที่แท้จริงออกมาได้มากกว่ารายการอื่น ๆ แต่ในรายการถึงลูกถึงคน วางตัวเป็นผู้ดำเนินรายการมีหน้าที่คอยป้อนคำถามให้แขกรับเชิญตอบอาศัยไหวพริบในการคิดประเด็นคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกลงไปอีก รายการคุยคุ้ยข่าวที่จัดร่วมกับกนก รัตนวงศ์สกุล หน้าที่ของกนกคือนำเข้ารายการและเป็นคนขงข้อมูลให้สรยุทธเล่าในส่วนของรายละเอียด มีการหยอกล้อกันเล็กน้อย และตั้งคำถามแทนคนดู

2. อรปรียา Һุ่นศาสตร์

อรปรียา มีบทบาทเป็นลูกล่อลูกชนของสรยุทธ์ คอยเสริมในบางประเด็นและคอยผ่อนอารมณ์ของสรยุทธ์ในคราวที่หลุดคำพูดเหน็บแนม เสียดสีออกไป ด้วยการเปลี่ยนเรื่องที่จะเล่ามาเป็นประเด็นเบา ๆ หรือการสร้างอารมณ์ขันแทน เนื่องจากอรปรียาเป็นผู้ประกาศข่าวประจำสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงถูกยืมตัวมาเสริมให้รายการน่าเชื่อถือได้ มีบทบาทไม่สำคัญ ไม่สามารถอธิบายข่าวได้ดีซึ่ง ออกเสียงอักขระชัดเจน น้ำเสียงเบา จังหวะการพูดช้า หน้าที่หลักคือ คอยถาม คอยแซว ภาพที่ออกมาหน้าจอต้งยอมนให้สรยุทธ์พูดอยู่คนเดียวเกือบทั้งรายการ เพราะการวางรูปแบบรายการให้มีพิธีกรหลักโดดเด่นเพียงคนเดียว ในระหว่างการรายงานคู่กับสรยุทธ์มักจะถูกโยนข่าวให้อ่านแบบไม่ทันตั้งตัว เพราะไม่มีการเตรียมซักซ้อมคิวกับสรยุทธ์ก่อน ทำให้ภาพที่ออกมาของอรปรียาเป็นคนไม่ค่อยพูดหรือแสดงความเห็น คอยตั้งใจฟังสรยุทธ์เล่าไปพร้อมคนดู ทั้งที่จริงบางเรื่องรู้แต่ต้องแสร้งทำเป็นไม่รู้ คอยตามน้ำ จึงมักเห็นอรปรียาขานรับแต่คำว่า "คะ" เสมอ มักจะนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาอ่านเกือบทั้งข่าวมากกว่าการประมวลแล้วสรุปโดยความเข้าใจของตัวเอง ภาพที่เห็นในรายการมักจะก้มลงมองหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ มีหน้าที่เล่าข่าวสังคมหรือข่าวเบาเป็นหลัก

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการให้ต่างชาติเข้ามาประมูลสร้างรถไฟฟ้าเพิ่ม 10 สาย ของรัฐบาลที่เปิดให้ต่างชาติมาลงทุน และประเด็นการกู้เงินจากคลังมาปรับปรุงรถเมล์ ทำให้นักวิชาการตั้งข้อสงสัยต่อเรื่องนี้ นำเสนอโดย สรยุทธ์ สุทัศน์ะจินดา และอรปรียา Һุ่นศาสตร์ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ วันที่ 1 ธ.ค. 2548

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สรยุทธ: ควันยี่ดื้อเกิน 3 เดือน ต่างชาติหนีลงทุน หอการค้าจี้รัฐสงวนปมการเมือง
 ธนาคารแห่งประเทศไทยรับเศรษฐกิจชะลอ บั๊จจ๋ยส่งออก ลงทุนหด ระบุ
 การเมืองอึมครึมกระทบเล็กน้อย คลังห่วงลงทุนได้แปรรูป ลากยาว ทักษิณ
 ใหม่ 10 เส้นทางรถไฟฟ้า ตั้งเกณฑ์ลงทุนไม่เกิน 5.5 แสนล้าน สั่งลงทุนสร้าง
 รถไฟฟ้า 10 เส้นทางเพิ่มจาก 7 เส้นทาง โดยใช้เสนอการประมูลเสนอราคา
 จากประเทศต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแข่งขันกันเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มา ให้ไป
 สรุปรมาเสนอนายก วันที่ 10 ธ.ค.2548 อันนี้สัญญากับคนกรุงเทพไว้ นี้ก็
 กรุงเทพอีกไม่รู้ทำไมถึงมาสนใจคนกรุงเทพเยอะเหลือเกินในช่วงนี้
- ออรปรียา: ท่านนายกบอกจะเปลี่ยนรถเมล์ใหม่ทั้งหมดนะ ในปี 49 โละหมดเลย เอารถ
 ใหม่มาแทนเก่า ใช้ก๊าซ NGV แอร์ทั้งหมด คุณพงษ์ศักดิ์บอกว่านายกบอกค่า
 โดยสารยังคงเดิม เพราะต้องการปรับเปลี่ยนตัวรถเมล์และการจัดการ
- สรยุทธ: อ้าวบอกขสมก.ขาดทุน ทุกวันนี้ก็แยะแล้วนะ
- ออรปรียา: ก็บอกคะว่ามีปัญหาการขาดทุนสะสมมานาน แต่ก็ต้องรับผิดชอบต้องทำให้
 ดี แก๊ซขสมก.มี 4 พันกว่าคัน ติดแอร์ที่ยังใช้ได้ก็ใช้ไป
- สรยุทธ: งบประมาณ เอียเพิ่งบอกไม่ต้องห่วงเงินในกระเป๋ารัฐบาลมีมาก อย่าไปเชื่อว่
 ังแตก แต่เรื่องถึงแตกยังเป็นทีวีพากษ์วิจารณ์ ต้องชี้แจงว่าทำไมต้องไปกู้เงิน
 มาอีก แต่คุณพงษ์ศักดิ์ บอกว่าใช้ 2 หมื่นกว่าล้านเอง หรือ 2 หมื่นกว่าล้าน
 แน่ะ มันมีมูม ๆ หนึ่งคือเรื่องเกี่ยวกับเงินคงคลังที่ต้องกู้มาใส่ แล้วรัฐบาลบอก
 ว่าตัวเม็ดเงินเนี่ย มันถูกคุมด้วยตัวงบประมาณอยู่แล้ว เท้าไรต้องเท่านั้น
 เพียงแต่กู้มาเพื่อให้ใช้จ่ายคล่องตัว 8 หมื่นล้านที่บอก
- อาจารย์ปรีชา สุวรรณทัต อดีตส.ส.ประชาธิปัตย์ บั๊จจุบันออกมาเป็น
 นักวิชาการอย่างเดียว บอกว่าเงินหวยล่ะ ทำไมไม่เอาไปใส่ในงบฯ จะช่วย
 เยอะนะ ในขณะที่แบงค์ชาติออกมายืนยันว่าเงินสดขาดมือไม่ผิดปกติ
 สำนักงานเศรษฐกิจการคลังมาพูดถึงเรื่องปริมาณอัตราการขยายตัว จากที่
 คาดการณ์ไว้ปี 48 ประมาณ 4.1-4.6% ตกลงเป็น 4.3% ของจีดีพี ครั้งแรก
 ขยายตัวน้อยมากปี 49 เพราะ สีนามิกัยแล้ง ครึ่งปีหลังคาดขยายได้ดีขึ้น
 แบงค์ชาติภาวการณ์ส่งออก ฮวบลงอย่างใจหายชะลอตัวดัชนีตัวการอุปโภค-
 บริโภค การส่งออกชะลอตัวลง ขณะที่การนำเข้ายังเร่งตัวในระดับสูง

จากข่าวข้างต้นนี้ มีที่มาของข่าวจากพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่
 2 ธ.ค. 2548 ภาพข่าวจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ อดีตนายกรัฐมนตรึ
 ทักษิณ ชินวัตร และอาจารย์ปรีชา สุวรรณทัต อดีตส.ส.ประชาธิปัตย์

การนำเสนอของสรยุทธ เริ่มจากการอ่านพาดหัวจากหนังสือพิมพ์ก่อน จากนั้นจึงจับ
 ประเด็นให้เบื้องหน้า เบื้องหลังของข่าว โดยกล่าวเป็นนัยแฝงและย้ำเตือนความจำให้รัฐบาลอดีต
 นายกรัฐมนตรีรู้ว่า เคยให้สัญญากับคนกรุงเทพแล้วเรื่องจะสร้างขยายรถไฟฟ้าอีก 10 เส้นทางเพิ่ม
 การพูดชี้แนะและตีความให้คนดูคิดว่า “ไม่รู้ทำไมถึงมาสนใจคนกรุงเทพเยอะเหลือเกินในช่วงนี้”
 อาจต้องการสื่อว่าเพราะเป็นช่วงใกล้เลือกตั้งหรือเปล่าจึงเอาใจคนกรุงเทพที่มักต่อต้านรัฐบาลทุก
 สมัย โดยมีออรปรียา คอยเสริมในประเด็นที่อดีตนายกยังบอกจะเปลี่ยนรถเมล์ใหม่ทั้งหมด ในปี
 2549 ให้เป็นรถปรับอากาศทั้งหมดและใช้ก๊าซ NGV แทนน้ำมัน แต่ค่าโดยสารยังคงเดิม สรยุทธ
 ออกความเห็นว่าคุณวันนี้ขสมก.ก็ขาดทุนอยู่แล้ว นัยให้รู้ว่าตัวเองบมาจากไหนหากไม่ใช่รัฐบาล

อยู่เบื้องหลัง เพราะรู้ว่าคนกรุงเทพฯเดินทางโดยขนส่งมวลชนเป็นส่วนใหญ่อ้างอิงคนกรุงเทพฯ การใช้น้ำเสียงประชดประชัน เรื่องบทีไปกู้มา 2 หมื่นกว่าล้านที่ต้องไปกู้จากเงินคดคลัง เพื่อปรับปรุงรถเมล์ แล้วให้ข้อมูลตามข่าวพร้อมพูดให้คิดตามถึงความไม่ชอบมาพากล น่าสงสัยว่างบของรัฐบาลหมดแล้วหรือเปล่าจึงต้องไปกู้เงินคดคลังมา โดยอ้างข้อมูลอื่น ๆ มาเสริมเพื่อให้ข่าวมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เช่น หยิบยกประเด็นที่อาจารย์ปรีชา สุวรรณทัต อดีตสส.ประชาธิปัตย์ บอกว่าทำไมไม่เอาเงินจากหยวบดินมาแทนการกู้เงินจากคดคลังซึ่งเป็นงบแผ่นดิน เป็นประเด็นเกี่ยวกับการคอร์ปชั่นที่คนให้ความสนใจ เนื่องจากไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นการเมืองได้ สรยุทธ์ จึงเสนอเพียงแต่ข้อเท็จจริงคร่าว ๆ ไม่ได้ให้เบื้องหลังที่ลึกซึ้ง รวมทั้งใช้ลีลา ยกไม้ยกมือ ขึ้นมาประกอบ

7.1.4 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์เป็นรายการที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับสังคม ข่าวการเมือง และข่าวกีฬาเป็นหลัก วางรูปแบบให้เป็นรายการที่ให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจใกล้ตัว เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตคนทำงาน เพราะเจาะจงที่กลุ่มเป้าหมายคือคนทำงาน นักธุรกิจ เป็นกลุ่มที่มีความสนใจเรื่องธุรกิจ หุ่น เทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงวางตัววิศาล ดิลกวณิช เป็นพิธีกรหลัก ซึ่งมีความถนัดและเชี่ยวชาญเรื่องเศรษฐกิจ สามารถวิเคราะห์ อธิบายข่าวเศรษฐกิจที่ยากให้เข้าใจได้ โดยอาศัยความรู้ทางวิชาการมาช่วยอธิบายให้ละเอียดลึกซึ้ง รวมทั้งการเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ใกล้ตัว ยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้เห็นภาพ ทำให้คนทำงานหรือชาวบ้านมองว่าเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่เข้าใจไม่ยากและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต รู้จักตีความให้น่าสนใจแก่ข้อมูลที่ควรเน้นย้ำ ทำให้รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เป็นรายการที่ไม่เพียงแต่เน้นข่าวสังคมทั่วไป ยังให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งเพิ่มขึ้น วางตัวให้นิธินาฏ ราชนิยม เป็นพิธีกรรอง ด้วยบุคลิกวิศาลที่ค่อนข้างจริงจัง เลยต้องทำให้ผ่อนคลายที่ตัวเนื้อหามากกว่าบุคคล จึงเพิ่มช่วงกีฬาตอนท้ายรายการ เนื่องจากในรายการไม่มีข่าวบันเทิง เลยจัดให้ข่าวกีฬาเป็นเสมือนบันเทิงเพื่อผ่อนคลายอารมณ์คนดู บุคลิกของพิธีกรช่วงกีฬาต้องสามารถเล่าข่าวกีฬาให้เข้าใจง่ายเพราะกลุ่มคนดูไม่ได้มีเฉพาะแฟนกีฬาแต่เป็นชาวบ้านทั่วไปด้วย วางตัวให้สาธิต กรีกุล ซึ่งเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬาประจำสถานี จึงมีภาพลักษณ์น่าเชื่อถือด้านข่าวกีฬา เพราะเป็นการรายงานตามข้อมูลที่มีอยู่ไม่ใช่การวิจารณ์ข่าวกีฬา

วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่ถึงวันทันเหตุการณ์แตกต่างกันไปตามภูมิหลัง และประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

1. วิชาล ดิลกวนิช

วิชาล เป็นผู้ที่มีบุคลิกเคร่งขรึม จริงจัง มีความสามารถด้านการวิเคราะห์ และอธิบายข่าว เศรษฐกิจได้อย่างเข้าใจและน่าเชื่อถือ เพราะมีต้นทุนเป็นนักข่าวสายเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่ สถานีไอทีวีมาก่อน จับประเด็นเป็นรู้ว่าประเด็นใดน่าสนใจและมีความสำคัญนำมาอธิบายเพื่อให้ รู้กลไกในข่าว รวมทั้งนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้สะสมมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากข่าว และสามารถเรียบเรียงเหตุการณ์ที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น โดยการเปลี่ยนเป็นภาษาชาวบ้าน เช่น ข่าวเศรษฐกิจที่ซับซ้อน ตัวเลข ศัพท์เทคนิค ศัพท์ภาษาอังกฤษ และให้ข้อมูลได้อย่างลึกซึ้ง เพราะ มีภูมิหลังด้านข่าวอย่างดี รวมทั้งรู้จักให้นำหนักแก่ข่าวและเสียงไปในทิศทางเดียวกัน นำเสียง ฉาดฉาน ออกเสียงชัดเจน รู้วิธีการลงเสียงหนักเบาตามความสำคัญของประเด็นที่ต้องกรำยำให้ คนดูเข้าใจ แต่จังหวะการพูดเร็วจนบางครั้งพิธีกรร่วมไม่มีจังหวะได้แทรก จึงต้องวางตัวให้นิธินาฏ ราชนิยม มาช่วยให้โทนรายการเบาลง บางครั้งวิชาลจะแสดงความคิดเห็นตรงไปตรงมา และยก หลักการเหตุผลมาประกอบให้ดูน่าเชื่อถือ จนอาจเป็นการชักนำความคิดได้

2. นิธินาฏ ราชนิยม

นิธินาฏ ถูกวางบทบาทให้เป็นลูกคู่วิชาล คอยเสริมในบางประเด็น มีบุคลิกอารมณ์ดี เพื่อสร้างสีสันในการพูดคุยและสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลาย มีน้ำเสียงหนักจึงเหมาะกับรายการ เที่ยงที่เน้นข่าวสังคม การเมือง การออกเสียงอักษรชัดเจนถูกต้อง ระวังระวังในการนำเสนอข่าว ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นพนักงานประจำของสถานี ไม่สามารถวิเคราะห์ ตีความข่าวได้เพราะมี ภูมิหลังด้านข่าวที่ไม่เพียงพอ แสดงความคิดเห็นได้ในประเด็นทางสังคม รวมทั้งมีท่าที่รับฟัง วิชาลเล่าข่าวไปพร้อมกับคนดู ทำให้ไม่มีบทบาทโดดเด่น เป็นเพียงคนเสริมให้รายการกลมกลืน และผ่อนคลายลงเท่านั้น น้ำหนักของบทบาทอยู่ที่วิชาลเป็นส่วนใหญ่

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการประชุมเพื่อจะ ขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลกระทบต่อการออมเงินและการลงทุน นำเสนอโดย วิชาล ดิลกวนิช วันที่ 13 ธ.ค. 2548

“แบงก์ชาติและคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจการเงิน จะประชุมเรื่องดอกเบี้ย 14 ธันวาคม ซึ่งนักวิชาการเศรษฐกิจจากแบงก์หลายแห่งไม่ว่าจะเป็นแบงก์กรุงเทพ ดร.บันลือศักดิ์ อูสารรังสี รวมทั้ง ดร.เชาวน์ เก่งชน รองกรรมการผู้จัดการสิทธิกรบอกว่า อัตราดอกเบี้ยที่แบงก์ชาติจะขึ้นดอกเบี้ยนโยบาย RP141 อีกสัปดาห์เดียว ก่อนหน้านั้นแบงก์ชาติขึ้นที่ละ 50 สตางค์ 2 งวดติดกัน ทำให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายคือ 3.75% จะขึ้น 1 สัปดาห์จะอยู่ที่ 4% มีผลต่อการกระตุ้นอัตราดอกเบี้ยของแบงก์พาณิชย์อีกรอบที่ผ่านมา แบงก์พาณิชย์ขึ้นดอกเบี้ยต่อเนื่อง เพราะแบงก์ชาติบอกให้ขึ้นได้แล้ว เลยทยอยกันขึ้น กรุงศรี กรุงไทย กสิกร ทำให้ดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ 4% มีผลดีสำหรับคนที่กำลังจะออม เพราะเงินฝากใกล้เคียงกับเงินเพื่อ อัตราเงินเฟ้อปัจจุบันอยู่ที่ 4 กว่า ๆ ดอกก็อยู่ที่ 4 เมื่อฝากเงิน 100 บาทต้นปี ปลายปีได้แบงก์ 100 ใบเดิม บางคนบอกติดลบด้วยซ้ำไป ฉะนั้นวันนี้ฝากตั้งค์เหมือนไม่ได้ดอกเบี้ย ฝาก 100 บาท แทนที่จะได้ดอกเบี้ย ปลายปีจะได้มา 4 บาท ไปหักเงินเฟ้อ 4 บาท ภาษาชาวบ้านเรียกว่าเจ๊ากัน คือ ไม่ได้อะไรเลย แต่ก่อนหน้านี้นั้นมันติดลบ ฝาก 100 บาท ปลายปีเหลือ 96 บาท เพราะเงินเฟ้อมันเยอะขึ้น ปีหน้าจับตาอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะอยู่ที่ 4.5-4.7% เพราะผู้ว่าแบงก์ชาติบอกว่าดอกเบี้ยต้องไม่ติดลบ ซึ่งจะมีผลให้นักลงทุน คนผ่อนบ้าน ผ่อนรถที่ขึ้นดอกเบี้ยอีกรอบในปีหน้า ส่วนคนมีรายได้ประจำ มีเงินฝากสบายขึ้น มีคำถามสำหรับนักเศรษฐศาสตร์ว่าแบงก์ชาติจำเป็นต้องใช้นโยบายดอกเบี้ยเบรกเงินเฟ้อหรือเปล่า มีโอกาสผสมจะมาพูดเรื่องนี้ให้ฟัง มีหลายคนตั้งคำถาม ยิ่งขึ้นดอกเบี้ย คนที่เจ็บตัวคือ SME นักธุรกิจ กู้แบงก์ดอกก็แพง ขายของปัจจุบันขายยาก แต่ดอกเบี้ยก็แพงขึ้น แล้วกว่าจะตั้งตัวได้ เมื่อไรกว่าจะปลดหนี้สินได้ เอาเรื่องนี้มาคุยเพื่อให้คุณผู้ชมวางแผนการเงินว่าปีหน้า จะลงทุนแบบไหนอย่างไร”

จากข่าวข้างต้นนี้มีเนื้อหาและภาพข่าวจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ ดร.บันลือศักดิ์ อูสารรังสี นักวิชาการเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ และดร.เชาวน์ เก่งชน รองกรรมการผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย

การนำเสนอของวิศาล มีการจับประเด็นให้ความสำคัญที่ประเด็นการขึ้นดอกเบี้ยอีก 1 สัปดาห์ จะอยู่ที่ 4% ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่กำลังออมเงิน แต่ส่งผลกระทบต่อนักธุรกิจขนาดเล็ก ให้นำหนักแกข้อมูลโดยการอธิบายเน้นย้ำจุดที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งคนทำงานหรือนักธุรกิจต้องรับรู้ โดยการอธิบายให้เหตุผลที่น่าเชื่อถือจากข้อมูลทางวิชาการว่า อัตราเงินเฟ้อใกล้เคียงกับเงินฝากเท่ากับว่าถึงจะฝากเงินเท่าไรก็ไม่มีดอกเบี้ย แต่ถ้ากู้เงินมาลงทุนต้องเป็นหนี้สินเยอะขึ้นเพราะดอกเบี้ยสูงขึ้น เพื่อให้ประชาชนการวางแผนการใช้เงินให้รอบคอบ ซึ่งมีความจำเป็นสนุนให้ประชาชนประหยักรู้จักอดออม อาศัยการเปรียบเทียบให้เห็นภาพว่าหากออมเงินเท่านี้ จะได้อดอกเบี้ยกี่บาท ดังนั้นต้องระวังเรื่องการลงทุนการใช้จ่ายให้ดี แสดงการคาดการณ์ทิศทางในอนาคตว่าดอกเบี้ยนโยบายจะขึ้นอีกรอบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบมากขึ้นสำหรับคนที่ยังมีความคิดแบบวัตถุนิยม เพื่อเตือนคนดูให้ระวังการใช้จ่าย รวมทั้งใช้สืลยาเคมียกมือขึ้นมาประกออบกับน้ำเสียงที่จริงจัง หนักแน่น และทิ้งทวนข่าวด้วยการตั้งคำถามต่อไปว่าเป็นการขึ้นดอกเบี้ยเพื่อหยุดอัตราเงินเฟ้อหรือเปล่า เพื่อให้ประชาชนเตรียมใจ ส่วนนิธินาฎมีหน้าที่ฟังวิศาลอธิบายที่มาก็ไปและคอยสนับสนุน

7.1.5 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นรายการที่นำเสนอข่าวการเมือง ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม เป็นหลัก กลุ่มเป้าหมายของรายการเป็นประชาชนในต่างจังหวัดและกรุงเทพ รวมทั้งเด็กเยาวชนที่เล็กเรียน ดังนั้นการเสนอข่าวจึงเป็นเรื่องที่ครอบคลุมทุกเหตุการณ์ แต่เน้นการนำเสนอที่รวดเร็ว และครบถ้วนที่สุด เนื่องจากเป็นข่าวภาคหลักของสถานี จึงมีเทคนิควิธีการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อให้ต่างจากข่าวภาคหลักของสถานีอื่น รวมทั้งรูปแบบการเล่าข่าวที่มีสีสันการพูดคุยในบรรยากาศที่เป็นกันเอง แต่ยังคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือในรูปแบบข่าวทางการเป็นหลัก การวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องรอง ช่วงกีฬาในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีสาธิต กรีกูล ทำหน้าที่เล่าข่าว กีฬาให้คนดูและพิธีกรร่วมเข้าใจ อีกทั้งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับพิธีกรร่วมด้วย เพราะในวันจันทร์-วันศุกร์ ไม่ได้แยกช่วงกีฬาออกมาต่างหาก

การวางบทบาทให้ผู้ดำเนินรายการเท่าเทียมกัน สามารถสนับสนุนส่งเสริม พูดคุย แสดงความคิดเห็นได้ทุกประเด็นร่วมกัน ดังนั้นภาพลักษณ์ผู้ดำเนินรายการข่าวภาคหลัก จึงต้องมีความน่าเชื่อถือด้านข่าว มีความรอบรู้ในข่าวสาร สามารถรับโยนข่าวกันได้อย่างกลมกลื่น เพื่อเสริมภาพลักษณ์ให้สถานีมีความเข้มแข็งด้านข่าวมากขึ้น

วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้แตกต่างกันไปตามภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนี้

1. ธีระ ภัฏไพฑูลย์

ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ธีระ เป็นผู้ที่มีบุคลิกที่เป็นกันเอง น้ำเสียงทุ้มแต่ฟังชัดเจน เพราะจังหวะการพูดไม่ช้าไม่เร็วเกินไป มีต้นทุนจากการเป็นนักข่าวจากสถานีในชั้นแซนแนลมาก่อน จึงทำให้เข้าใจกระบวนการทำข่าว สามารถเชื่อมโยงประเด็นและจับประเด็นข่าวเป็น รู้ว่าจุดใดสำคัญ ที่ควรนำมาพูดถึง นำเสนอข้อเท็จจริงประกอบกับใส่มุมมองความคิดเห็น รวมทั้งหยิบมุมมองอื่นขึ้นมาพูดเสริมเพื่อให้ประโยชน์แบบพอเหมาะ อาศัยการวิเคราะห์หรืออธิบาย จึงถูกวางตัวให้อยู่ในรายการข่าวภาคหลักของสถานีคู่กับบรรณาธิการ สมพงษ์ที่มีความเหมาะสมกันดีและรู้ทางกัน สังเกตได้จากเวลารายงานข่าวมักจะหันไปพูดคุยกับบรรณาธิการเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้พิธีกรร่วมมีส่วนร่วมในการเล่าข่าวด้วยกัน เป็นการแสดงให้เห็นถึงบทบาทที่เท่าเทียมกัน เป็นไปตามการวางรูปแบบรายการข่าวภาคหลักของสถานี

2. วราภรณ์ สมพงษ์

ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วราภรณ์ เป็นผู้ที่มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับผู้ดำเนินรายการร่วมน้ำเสียงฟังชัดเจนน จังหวะการพูดไม่ช้าไม่เร็วเกินไป การออกเสียงชัดเจนนถูกต้องตามอักขระสามารถเชื่อมโยงข่าวตามเทคนิควิธีการที่ดึงดูดความสนใจได้ รู้อารมณ์ของข่าวจึงสามารถเลือกได้ว่าจะนำเสนออย่างไร ข่าวที่ตื่นเต้นจะเล่าด้วยน้ำเสียงตื่นเต้น ข่าวเศร้าจะลดระดับสีหน้าอารมณ์ลง เป็นการโน้มน้ำหนักให้คนดูเกิดอารมณ์บางอย่าง พร้อมกับได้เนื้อหาสาระและข้อคิดไปด้วย ถูกวางตัวให้อยู่ในข่าวภาคหลักของสถานีคู่กับธีระ ฐัญไพบูลย์ เพราะมีภาพความน่าเชื่อถือติดตัวมาจากที่เคยเป็นผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ไอทีวีมาก่อน บทบาทเท่าเทียมกัน สามารถเข้ากันได้ดีเมื่อธีระพูดข่าวอะไรมา วราภรณ์ สามารถรู้ได้ทุกเรื่องและต่อประเด็นได้อย่างกลมกลืน จึงเป็นไปตามการวางรูปแบบรายการ มีความถนัดข่าวสังคม จึงมีมุมมองลึกซึ้งและนำเสนอได้ดีในแง่ของข่าวเกี่ยวกับเด็กและผู้หญิง หรือความไม่ยุติธรรมในสังคม หลีกเลี่ยงการเสนอความเห็นในประเด็นการเมือง แต่จะแสดงความเห็นในประเด็นทางสังคมแทน หากจะวิจารณ์วราภรณ์จะปฏิบัติอย่างเป็นสากลที่สุด เช่น เรื่องที่ผิดศีลธรรม สามารถพูดได้ว่าเป็นสิ่งที่ผิด ช่วยกระตุ้นสังคมให้กลับไปคิด

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการเกณฑ์ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าร่วมก่อความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ให้ไปรายงานตัวกับทางการ นำเสนอโดย ธีระ ฐัญไพบูลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์ วันที่ 13 ธ.ค.2548

วราภรณ์ : เรื่องที่พล.ต.อ.ชิตชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม ที่เดินทางไปรับมอบกลุ่มเสี่ยงภาคใต้ แล้วปรากฏว่ามีชาวบ้านบางคนถูกเกณฑ์และบังคับให้มา ท่านก็ออกมาปฏิเสธว่าเป็นการจัดฉาก ตามที่ฝ่ายค้านบอก ตั้งข้อสังเกตว่าอาจเป็นกับดักที่ต้องการ discredit รัฐบาล และยอมรับเหมือนกันว่าอาจมีเจ้าหน้าที่บางคนต้องการสร้างผลงาน ดึงเอาประชาชนมารับทราบตรงนี้แล้ว ก็ต้องระวังนะคะอย่าให้มีการสร้างเงื่อนไขแบบนี้ไปกดดันประชาชน

ธีระ : ก็แสดงว่ายอมรับว่ามีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นนะซี ผมเคยคุยกับผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่งในจังหวัดยะลา บอกว่าเคยมีหมายจากอำเภอส่งมาถึงผู้ใหญ่บ้าน ระบุนชื่อลูกบ้าน 6 รายที่ให้ไปรายงานตัว คือถ้าหากว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงแล้วขอความร่วมมือไปรายงานตัว คำว่าขอความร่วมมือ คือเขามีสิทธิที่จะไปหรือไม่ไปก็ได้ แต่ปรากฏว่าถ้าไม่ไปจะถูกหมายจับ (ไอ้โห) พูดอย่างนี้หมายความว่าไง

วราภรณ์ : แล้วชาวบ้านไม่ต้องพูดเลยนะ เขาค่อนข้างจะกลัวกับเรื่องพวกนี้กับทางการ ข้อมูลที่บอกเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ที่ผ่านมามีการส่งมอบตัวชาวบ้านที่หลงผิดต่อรมต.มหาดไทยมีชาวบ้านที่ถูกหลอกให้ไป หนึ่งในนั้นเป็นคนไข้ป่วยต้องผ่าตัดทางสมอง เป็นคนไข้ในพระบรมราชูปถัมภ์ รวบรวมอยู่ด้วยคะ ตอนนี้มีมีการเรียกร้องให้รับผิดชอบและตรวจสอบด้วย เป็นข้อมูลหนึ่งที่สะท้อนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างนี้คือ เป็นการซ้ำเติมชาวบ้านนะคะ ถ้าหากข้อมูลเป็นจริง

ธีระ : คุณวราภรณ์ บางคนถึงกับต่างคอเลยนะครั๊บบ บอกไม่รู้เรื่องอะไรเลยก็ไปทำกับเขาแบบนี้ อยากรู้ก็ตามคุณชิตชัยก็ชี้แจงมาว่าอย่างนี้คุณผู้ชมก็ใช้วิจารณญาณในการรับชมนะ

จากข่าวข้างต้นนี้มีที่มาจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ พล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสถิตย์ อธิบดีรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม

การนำเสนอของวราภรณ์ในข่าวนี้ มีการทำความเข้าใจถึงเรื่องราวที่ผ่านมาก่อนเข้าสู่ประเด็นที่เป็นข่าว การให้ความสำคัญแก่ประเด็นที่เป็นข่าวคือ การตั้งข้อวิพากษ์ว่าอาจเป็นการจัดฉากเพื่อสร้างผลงานของรัฐบาล พร้อมให้ข้อมูลจากฝั่งพล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสถิตย์ เกี่ยวกับการออกมาปฏิเสธข้อกล่าวหาของฝ่ายค้านที่ว่าจัดฉาก การหยิบประเด็นสำคัญที่ว่าการจับตัวชาวบ้านที่ไม่มีส่วนรู้เห็นเข้ามาเกี่ยวข้องหนึ่งในนั้นเป็นคนไข้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้ข้อมูลมีน้ำหนักน่าเชื่อถือตามที่ฝ่ายค้านกล่าวหา และให้ประชาชนที่ติดตามดูข่าวได้ใช้วิจารณญาณเอง แสดงนัยว่ามีความเห็นใจฝ่ายชาวบ้าน เพราะน้ำเสียงของวราภรณ์และธีระ เป็นไปตามอารมณ์ข่าว ธีระตั้งตัวเป็นผู้พิพากษา หลังจากทีวราภรณ์เล่าถึงตอนที่พล.ต.อ.ชิดชัย ยอมรับว่าอาจมีเจ้าหน้าที่ต้องการสร้างผลงาน ธีระพูดสวนกลับทันทีว่า “แสดงว่ายอมรับว่ามีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นนะซี” ต่อด้วยการนำข้อมูลมาเพิ่มนอกเหนือจากสคริปต์ เพื่อเพิ่มน้ำหนักให้แก่ฝั่งชาวบ้านว่ามีการออกหมายเรียกชาวบ้านเชิงบังคับให้ไปรายงานตัว อาศัยไหวพริบในการพลิกแพลงให้มีมุมมองลูกเล่นที่น่าสนใจ เช่น “การให้ไปรายงานตัว คำว่าขอความร่วมมือ คือเขามีสิทธิ์ที่จะไปหรือไม่ไปก็ได้ แต่ปรากฏว่าถ้าไม่ไปจะถูกหมายจับ” เพื่อให้คนดูคิดว่าข่าวนี้มีข้อน่าสังเกตหลายจุด เป็นเหตุผลรองรับประเด็นอื่น ๆ ด้วย

7.1.6 ช่วงข่าวกีฬา

การนำเสนอข่าวกีฬาในรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการแบ่งออกเป็นช่วงกีฬาเฉพาะได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ซึ่งมีเอกราช เก่งทุกทาง มานำเสนอข่าวกีฬาในช่วงที่ 4-6 ซึ่งไม่ได้แยกเป็นช่วงกีฬาออกมาโดยเฉพาะ และไม่ได้นำเสนอแต่ข่าวกีฬาเท่านั้นแต่นำเสนอข่าวอื่น ๆ ด้วย รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีสาธิต กรีกูล นำเสนอข่าวกีฬาในช่วงที่ 4 ทำรายการที่แยกเป็นช่วงกีฬาโดยเฉพาะ ส่วนในรายการอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมา มีการแทรกข่าวกีฬาบ้างในบางวัน ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬามีลักษณะการนำเสนอที่ต่างกันตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคน โดยจะนำตัวอย่างลักษณะการนำเสนอข่าวกีฬาผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬา ดังนี้

1. สาธิต กรีกูล

การเล่าข่าวกีฬาในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ สาธิต มีภาพลักษณ์น่าเชื่อถือด้านกีฬา เพราะเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬาคนสำคัญของสถานีมานาน หากเป็นเกมการแข่งขันฟุตบอลสาธิตจะสวมบทบาทการวิจารณ์ วิเคราะห์เกม ผสมกับการพากย์เล็กน้อย เพื่อให้เกมดูสนุก ตื่นเต้น โดยข่าวช่วงเที่ยงวันเน้นที่ผลมากกว่าและเป็นการเก็บตกผลจากช่วงเช้าที่นำเสนอไปแล้ว ข่าวช่วงเย็นที่จะมีการขยายความและวิเคราะห์วิจารณ์เยอะขึ้น เพราะมีความคืบหน้า รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งวันมากกว่าช่วงเช้า แต่หากเป็นข่าวกีฬาทั่วไปจะเน้นรายงานแต่ข้อเท็จจริงมากกว่า มีกลวิธีในการเล่าข่าวกีฬาเพื่อดึงดูดความสนใจแก่คนดูที่เป็นแฟนประจำช่วงกีฬา หรือคนดูทั่วไปให้สนใจข่าวกีฬา โดยการลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว และนำเสนอข่าวกีฬาที่คนดูส่วนใหญ่สนใจก่อน และเล่าออกมาจากความเข้าใจเพื่อให้ดูเป็นธรรมชาติ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ เล็กน้อยนอกเหนือจากสคริปต์ เกี่ยวกับตัวผู้เล่น วัฒนธรรมการเชียร์กีฬาของประเทศต่าง ๆ มีน้ำเสียงทุ้มบางครั้งฟังออกยาก จังหวะการพูดเร็วและไม่ออกเรื่อง พอถึงเวลาจะพูดเข้าเรื่องทันที เพราะช่วงกีฬามีเวลาจำกัดแต่ต้องนำเสนอให้ครบถ้วนและกระชับ เพื่อกระตุ้นอารมณ์ความสนใจ การเลือกข่าวกีฬาที่คิดว่าคนดูส่วนใหญ่สนใจเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ๆ และมักถูกวางตัวให้เป็นผู้รายงานข่าวกีฬาในข่าวภาคหลักของสถานี หรือเป็นตัวแทนไปประจำการแข่งขันนัดสำคัญ

บทบาทในการเล่าข่าวกีฬาในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้และรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ของสาธิตแตกต่างกัน โดยในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ มีวิศาล ดิลกวณิชและนิธินาฏ ราชนิยม เป็นผู้ดำเนินรายการซึ่งไม่มีความรู้เรื่องกีฬาเท่าที่ควร สาธิตจึงเน้นรายงานข้อมูลมากกว่าการพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการร่วม แต่ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีธีระ กับวราภรณ์ซึ่งเข้ากันได้ดีกว่าคู่ของวิศาลและนิธินาฏ เพราะธีระรู้เรื่องบอลและเป็นแฟนบอลที่มลิเวอร์พูล จึงพูดคุยนอกเรื่องได้บ้างเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเล่าให้ผู้ดำเนินรายการร่วมที่ไม่ค่อยรู้เรื่องกีฬาฟัง สลับกับการพูดคุยเล็กน้อยเพื่อสร้างบรรยากาศร่วม บทบาทของผู้ดำเนินรายการร่วมในช่วงนี้ จะเปรียบเสมือนผู้ฟังคนเล่าข่าวกีฬาคนหนึ่ง ไม่ใช่นักวิจารณ์

ดังนั้นลักษณะการนำเสนอของสาธิต มีข้อดีสำหรับคนดูข่าวกีฬาที่ต้องการรู้สาระ ข้อเท็จจริงมากกว่าความคิดเห็นและมุมมองของผู้ดำเนินรายการ แต่บางครั้งการนำเสนอข้อมูลที่มากเกินไป เหมือนเป็นการยัดเยียดให้คนดูต้องรู้กีฬาที่เกิดขึ้นวันนั้นทั้งหมด คนดูที่ไม่ใช่กลุ่มคนดูกีฬาประจำอาจจะรู้สึกเบื่อได้ และบุคลิกที่เหมาะสมกับการรายงานมากกว่าการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ผล

น่าเชื่อถือและมีความเหมาะสมในแง่ของการเป็นผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาภาคหลักหรือสำคัญของสถานี

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการแข่งขันฟุตบอลรายการยูฟ่า แชมเปียน ลีกส์ นำเสนอโดย สาธิต กรีกูล รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 12 ธ.ค. 48

“ลิเวอร์พูล ชนะมิดเดิลส์โบรห์ 2-0 แบบไม่เสียประตู แชนหน้าแมนยูฯ ขึ้นเป็นอันดับ 2 ก่อนเมื่อวาน ถ้าแมนยูฯ ชนะเอฟเวอร์ตันได้จะแซงกลับขึ้นเป็นรองเจ้าฝูง แต่แมนยูฯ ทำได้แค่เสมอ ในความคิดผมโอกาสที่แมนยูฯจะชนะสูงมาก หลังจากที่พวกเขาชนะในพรีเมียร์ลีก 4 นัดติดกัน แม้ว่ากลางสัปดาห์จะแพ้ปารีร์ก้า และก็ถูกรอบไป แต่ผลงานในพรีเมียร์ลีกถือว่าทำได้ดี เพียงแต่ว่าผลพวงจากการแพ้ปารีร์ก้าคือฟอร์มไม่กระตือรือร้น เมื่อวานเล่นที่โอแทร์ฟฟอร์ดทำได้แค่เสมอกับเอฟเวอร์ตัน ไป 1-1 เมื่อวานเป็นการกลับคืนสู่ทีมโอแทร์ฟฟอร์ดของฟิล เนวิล หลังจากที่ย้ายไปอยู่กับเอฟเวอร์ตัน ก็จับมือกับกาเรียล เนวิล พี่ชายเขา ตอนนี้เป็นกัปตันอยู่ที่ทีมแมนยูฯ เจมส์ แม็คเฟเดิน ทำประตูให้เอฟเวอร์ตันขึ้นมา หลังจากนั้นแรนเกิส ก็ตีเสมอให้แมนยูฯ ที่บุกเยอะกว่า แต่บุกไปแล้วก็เจาะไม่เข้า คือหลังจากครึ่งหลังก็ทำอะไรเพิ่มไม่ได้ หลังจากจบเกม เซอร์ อเล็ก เฟอริกูสัน บอกว่าจริง ๆ คิดว่าลูกทีมน่าจะเข้าประตูได้ เพียงแต่ว่ามันไม่เป็นอย่างที่คิด แม้ว่าจะมีความพยายามในครึ่งหลังแล้ว แต่โอกาสที่จะเจาะเข้าไปก็ไม่ได้ดีพอ คือจริง ๆ ในรูปเกมแมนยูฯ บุกไปแล้วก็เหมือนตื้อ ๆ โอกาสจะทำประตูชัยมีน้อยมาก ในขณะที่เอฟเวอร์ตันเกมรับเหนียวแน่นแข็งแกร่ง และบุกสวนกลับเกือบจะทำประตูได้ด้วย เดวิด มอยส์ ผู้จัดการทีมเอฟเวอร์ตันบอกว่าจริง ๆ ถ้าทีมพวกเขาชนะก็ไม่น่าแปลก เพราะบุกสวนกลับก็เกือบชนะได้เหมือนกัน ภาพที่เห็นคือ เฟอริกูสันสีหน้าซีบเซียว และให้สัมภาษณ์หลังเกมเมื่อวานว่าเขาอิจฉาเซลซีใช้คำว่า jealous เลย มีแนวรับที่แข็งแกร่ง อย่างวันเสาร์ที่ผ่านมาเซลซีชนะวีแกนแค่ 1-0 ก็เพียงพอ แต่แมนยูฯ ปลดปล่อยคะแนนในบ้านให้หลุดลอยไปเยอะ เสียประตูตั้งแต่ต้นเกม แล้วหลังจากนั้นก็ตามตีเสมอ เขาบอกว่ามีจุดจะต้องปรับปรุงแก้ไขเยอะ ซึ่งไม่เหมือนกับเซลซี ซึ่งเขาบอกว่า หลาย ๆ ทีมไม่ว่าจะเป็นแมนยู อาร์เซนอล ลิเวอร์พูล ต้องการให้เซลซีสะดุด และทำแต้มหาย แต่กลับกลายเป็นว่าตัวเองก็สะดุด แต่เขาบอกว่าเดือนธันวาคมช่วงนี้น่าสนใจมาก มีแนวโน้มว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ช่วงคริสต์มาส บ็อกซ์ซิ่งเดย์ ใครจะหลุดโอกาสในการคว้าแชมป์ก็ในช่วงนี้เพราะเป็นช่วงผ่านครึ่งฤดูกาลพอดี”

จากข่าวข้างต้นนี้มีที่มาของภาพข่าวจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ภาพจากอินเทอร์เน็ต แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ เซอร์ อเล็ก เฟอริกูสัน ผู้จัดการทีมแมนยูไนเต็ด และ เดวิด มอยส์ ผู้จัดการทีมเอฟเวอร์ตัน ลักษณะการนำเสนอของสาธิต กรีกูล ในข่าวข้างต้นนี้มีการจับประเด็นความสนใจไปที่เกมการเล่นของทีมแมนยูฯ ที่ทำให้ตกรอบในรายการนี้ไป ให้น้ำหนักข้อมูลเกี่ยวกับทีมแมนยูฯ มากกว่าทีมอื่น การเสนอมุมมองที่มีต่อเกมตรงที่ว่าแมนยูฯ จะเอาชนะเอฟเวอร์ตันได้ ว่าจะวิจารณ์จะวิจารณ์ตรง ๆ ไม่มีมุมมองที่แฝงมา มักยกเหตุผลมาประกอบ โดยที่คิดว่าแมนยูฯ จะชนะเพราะผลงานในพรีเมียร์ลีกที่ชนะติดกัน 4 ครั้ง ที่ถือว่าดี เพราะอาจต้องการปลดอบใจแฟนบอลทีมแมนยูฯ เป็นการอ่านใจคนดูออกว่าไม่ต้องการให้ซ้ำเติมทีมโปรดของตนอีก เพราะแฟนบอลมักเป็นพวกมีความชอบทีมในดวงใจของตนอย่างเหนียวแน่นยากที่จะเปลี่ยน

ผู้ดำเนินรายการกีฬาจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ อย่ารายงานอะไรที่อาจไปกระทบจิตใจของแฟนบอลนั้น ๆ

ก่อนไปสู่จุดสำคัญของข่าว สาริตจะดึงเกมคนดูด้วยการเก็บประเด็นอื่นที่เป็นรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ นอกเหนือจากข่าวมาแล้ว การวิจารณ์เกมโดยเปรียบเทียบการเล่นของแต่ละทีม ซึ่งเป็นที่มาของผลแพ้ชนะ เช่น ทีมเอฟเวอร์ตันที่มีเกมรับและบุกที่เหนียวแน่นกว่าจึงชนะแมนยูฯ ที่มีการบุกมากกว่าก็จริงแต่ไม่สามารถเจาะเข้าทำประตูได้ การเปรียบเทียบจากคำให้สัมภาษณ์ของเซอร์ อเล็ก เฟอริกซ์ ที่ออกตัวว่าชอบทีมเชลซีที่มีแนวรับที่เหนียวแน่น ไม่เหมือนแมนยูฯ ที่ปล่อยคะแนนหลุดไปตั้งแต่ต้นเกมแล้วตามเก็บ เป็นการเชื่อมโยงประเด็นให้มีเหตุมีผลและน่าสนใจได้อย่างกลมกลืน พร้อมกับบอกผลคะแนนคู่อื่นแทรกระหว่างนี้ไปด้วย

2. เอกราช เก่งทุกทาง

ในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ เอกราช มีจังหวะการพูดที่นิ่มนวล เป็นคนที่มีน้ำเสียงนุ่มลึก และมีอารมณ์ขันทำให้เวลารายการเกมฟุตบอลที่รุนแรงดูเบาลงได้ และสามารถสื่ออารมณ์ในข่าวได้เนื่องจากข่าวกีฬาส่วนใหญ่เป็นผลการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศ จึงเน้นที่การวิเคราะห์เกมเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อช่วยให้รายการมีสีสันมากกว่าการรายงานแต่ข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว เพราะวางรูปแบบรายการเป็นการเล่าข่าวกีฬาแบบสบาย ๆ เบา ๆ พร้อมกับการเสนอข่าวอื่นแทรกเข้าไปด้วย การนำผลฟุตบอลที่มีการแข่งขันในตอนกลางคืนมารายงานในเช้าวันรุ่งขึ้น ทำให้ข่าวเป็นข่าวเก่า จะมีข้อดีต่อคนดูที่ยังไม่ทราบผลในคืนนั้น แต่ส่วนใหญ่ถ้าเป็นแฟนบอลจะทราบผลทันทีที่เกมจบ ทำให้ข่าวขาดคุณค่าความสดใหม่ จึงอาจใช้การวิเคราะห์ วิเคราะห์ผลนั้นเพิ่มเข้าไปเพื่อสร้างความแตกต่าง และก่อนเข้าสู่เรื่องกีฬาเอกราชจะพูดคุ้ยหยอกล้ออย่างเป็นกันเองกับสทรูทส์และออร์ปรียาก่อน ทำให้มีพื้นที่ในการนำเสนอข่าวน้อยลง เป็นเพราะตั้งใจให้กีฬาเป็นช่วงความบันเทิงดึงดูดผู้ชมให้ดูรายการนาน ๆ

การมีต้นทุนจากการเป็นนักพากย์ฟุตบอลมาก่อน จึงรู้เบื้องลึกเบื้องหลังตัวผู้เล่นพอสมควรที่จะแซวหรือหยอกนักบอลเวลาทำอะไรไม่เข้าท่า หรือระเบิดอารมณ์ในเกม เวลาที่บรรยายเกมฟุตบอลจะไม่ใส่อารมณ์จนเกินเหตุและไม่เหนียวจนเกินไป ตื่นเต้นในจังหวะที่ควรตื่นเต้น ไม่นอกเรื่องจนไร้สาระ ให้ความสำคัญกับเกมที่อยู่ตรงหน้ามากกว่าเรื่องอื่น มีการแสดงความเห็นปะปนเล็กน้อย เพื่อเป็นการนำเสนอมุมมองของตน หากจะฟันธงก็กล้าที่จะพูดออกมาตรง ๆ แต่จะไม่รุนแรงเพราะไม่ได้เป็นผู้ที่มีบุคลิกที่ดุเดือด จึงถูกวางตัวให้มาทำหน้าที่เสนอข่าวกีฬา

ในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ช่วยสร้างบรรยากาศที่สบายและผ่อนคลายอารมณ์ทำรายการ กลมกลืนเข้ากันได้กับสทรยุทธ์และอภริยา เหมาะสมกับรูปแบบที่รายการต้องการ

ดังนั้นลักษณะการนำเสนอข่าวกีฬาของเอกราช มีข้อดีสำหรับคนดูข่าวกีฬาที่ต้องการการวิเคราะห์ผลจากมุมมองของผู้ดำเนินรายการ เพราะกลุ่มคนที่เป็นแฟนกีฬาส่วนใหญ่จะติดตามข่าวกันอยู่แล้ว และบุคลิกที่เหมาะสมกับการมานั่งพูดคุย เล่าข่าวกีฬาในแบบสบาย ๆ ผสมกับการวิเคราะห์ แสดงมุมมองที่มีต่อข่าวมากกว่าการมารายงานให้ข้อเท็จจริงล้วน ๆ เพราะยังไม่มีภาพที่น่าเชื่อถือในแง่การเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬามาก่อนเช่น สาทิต กรีกูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของการนำเสนอในรายการ ได้นำตัวอย่างข่าวการแข่งขันฟุตบอล รายการยูฟ่าแชมเปียนส์ลีก คู่ของปียาริลกับริลมาดริด และคู่แมนยูกับเบซิก้า นำเสนอโดย เอกราช เก่งทุกทาง รายการเรื่องเล่าเช้านี้ วันที่ 8 ธ.ค. 2548

เอกราช: ปียาริล กับ ริลมาดริด ปียาริล ขอแค่เสมอก็เข้า ขณะที่รีลฯ มี 6 คะแนนเท่า แมนยู รีลฯ อยากรู้ต้องเล่นให้ชนะไว้ก่อน เกมก็สูสีค่อนข้างเครียดนะ ครั้งแรก ยัง 0-0 ปียาริลในฐานะเจ้าบ้านก็บุกหนักตามฟอร์ม แล้วได้ประตูขึ้นนำจาก อันโตนิโอ กวาลเรล นาทีที่ 67 ปียาริล 1 รีลฯ 0 จ่ายดีมาครบ จ่ายตัด หลังแบ็คและฟาร์เรย์ เดสไก้ ก็เข้ามายิง เป็นทีมเวิร์คที่เยี่ยมยอดของกวาลเรลครับ ถึงตรงนี้รีลฯ กดดันแล้ว ต้องทำทุกอย่างเพื่อตีเสมอให้ได้ มีโอกาสยิงไป ซนคานเต็ม ๆ เลย เกมส้นสุดท้ายนี้ลุ้นจนกระทั่งวินาทีสุดท้าย แต่รีลฯ ไล่ตีเสมอไม่สำเร็จ ปียาริลชนะไปก่อน 1-0 ลอยลำเข้ารอบหนีอคเอาทีไป ส่วนรีลฯ ตกรอบไปทันที

สรยุทธ: ถ้ารีลฯ แพ้แล้วแมนยูฯ สถานการณ์เป็นอย่างไร

เอกราช: คู่แมนยู กับ เบซิก้า ถ้ารีลฯ แพ้ แมนยูขอแค่เสมอก็เข้า แค่ 6 นาที แมนยูขึ้นนำ ก่อนแบบทุลักทุเล เข้าไปทั้งลูกทั้งคนแต่แมนยูได้ประตูนำ อย่างไรก็ตามนาทีที่ 16 เบซิก้าตีเสมอได้สำเร็จ จากลูกทุ่มโหม่งของโจนี่ แมนยูไปดักล้ำหน้าแต่ไม่ล้ำ โจนี่พุ่งออกมา หลังจากนั้นเบซิก้าได้ประตูที่ 2 จากลูกยิงแบบสุด ๆ เลย ของ เบได้นาที 33 ยิ่งดีมาลูกไม่ทันตกพื้นนะ เบได้ซัดทันที ลูกนี้กวาลเดซาน หมดลิลท์จริง ๆ ขนابและซูก เข้าโคนเสานะ แมนยูพยายามทุกอย่าง เพื่อให้ได้กลับมาแต่ทำไม่ได้แพ้ 2-1 ทำให้แมนยูตกมาอยู่อันดับสุดท้ายของกลุ่ม เบซิก้าก่อนหน้านี้อยู่อันดับบ๊วย แขงมาอยู่ที่ 2 เข้ารอบ เบซิก้ามี 8 คะแนน ปียาริล 10 ส่วนรีลฯ 6 คะแนนเท่าแมนยู แต่ผลงานที่นับแบบรายบุคคล รีลฯ ดีกว่าแมนยู

สรยุทธ: แมนยูแม่ยูฟ่า คัพ ยังไม่ได้ไปเลย โห! เหลือเชื่อ

เอกราช: เป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปีที่ แมนยูตกรอบแบ่งกลุ่ม ครั้งสุดท้ายที่ตกแบบนี้คือปี 1994-1995

สรยุทธ: มีน่าละ เมื่อคืนกลับบ้านตอนตีสองเป็นคืนแรกที่หมาไม่หอนเจียบทั้งซอย ออปรียา.หมาไม่เห็นผีไป

สรยุทธ: ผมขอแสดงความเสียใจกับสาวกปีศาจแดงในไทยนะที่เป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี

เอกราช: คือระดับแมนยูมาตรฐานขนาดนี้แล้วมาตกรอบมันซ็อคใจหลังเกมนักเตะไป ถามเซอร์ อเล็ก เฟอ์กูสัน โค้ชทีมแมนยู ปฏิเสธไม่พูดถึงอนาคตตัวเอง บอกแค่ว่าขอเวลาไปสร้างตัวใหม่ นักข่าวไล่ถามว่าแล้วพวกผู้บริหารตระกูลเกรเซอร์ เขาจะให้เวลาหรือ เซอร์ บอกไม่ตอบคำถามนี้

เอกราช: มาตรฐานอเล็กซ์ฯ ทีมมีบารมีอยู่

สรยุทธ: คือถ้าไม่ได้ยินผลงานเก่า ๆ ไปนานแล้ว

เอกราช: ปัญหาสำคัญที่ทำให้แมนยูตกรอบเนี่ย เพราะเสียคะแนนในบ้านมากเกินไป เล่นกับปียาริลและรีล 0-0 และแพ้อริล 1-0 คือมาตรฐาน ของแมนยูกับรีลฯ จริง ๆ แมนยูก็ยังดีกว่า แต่ไปเสียคะแนนให้ทีมคู่นี้มากเกินไป แล้วมาเสียคะแนนที่บ้านเบซิก้ามันยากใจ เบซิก้าเลยพลิกสถานการณ์ เซอร์ อเล็กซ์ฯ ยังบอกว่าเมื่อคืนนี้แมนยู ขาดตัวเก่า ที่จะเข้ามาช่วยประคองเกม ซึ่งผมนึกถึงรอยคีน คือถ้ามีทีมยาก ๆ แบบนี้คีนจะประคองเกมคือไม่จำเป็นต้องไปแลกเล่นแบบ คุ่มเกมลูกเดียวพอเมื่อก่อนทำได้บ่อย แต่เมื่อคืนมันนิ่ง ๆ น่าเสียดายมาก

จากข่าวข้างต้นนี้มีที่มาจากทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อินเทอร์เน็ต แหล่งข่าวบุคคล ได้แก่ เซอร์ อเล็ก เพอร์กูสัน ผู้จัดการทีมแมนยูไนเต็ดลักษณะการนำเสนอของเอกราชในข่าวการ แข่งขันบอลยูฟ่า แชมเปียน ลีกส์คู่นี้มีการจับประเด็นความสนใจไปที่สาเหตุที่ทำให้ทีมแมนยูฯ ตก รอบในการแข่งขันยูฟ่า คัพ ซึ่งถือเป็นทีมที่มีมาตรฐานระดับหนึ่ง โดยใช้วิธีการพากย์ปนกับการ วิเคราะห์เกมไปด้วย เพื่อให้เกมดูมีสีสัน ไม่จืดชืด ก่อนไปสู่จุดสำคัญของข่าวคือ การที่แมนยูฯ ตก รอบสร้างความแปลกใจให้กับคนดู ซึ่งเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปีที่ แมนยูฯ ตกรอบแบ่งกลุ่ม และให้ ข้อมูลเสริมว่าครั้งล่าสุดที่ตกรอบปี 1994-1995 สืบเนื่องมาจากในข่าวนี้อาจมีคนดูที่เป็นแฟนทีม แมนยูฯ กำลังดูอยู่มาก เอกราชจึงพูดคล้ายกับเปลี่ยนให้บรรยากาศไม่เพิ่มความเครียดให้กับแฟน บอล ซึ่งเอกราชสามารถอ่านใจคนดูออก จึงให้น้ำหนักข่าวนี้นี้แก่ทีมแมนยูฯ มากกว่าทีมอื่น ๆ ด้วย การบอกสาเหตุที่ทำให้แมนยูฯ ตกรอบ เพราะทำคะแนนในบ้านได้ไม่ดี แต่มาตรฐานการเล่นก็ ไม่ได้ด้อยกว่าทีมอื่น และการวิเคราะห์คาดเดาการให้สัมภาษณ์ของเซอร์ อเล็ก เพอร์กูสันที่บอกว่า ขาดตัวฝีมือดี เอกราชวิเคราะห์ว่าคนทีอเล็กฯ พูดอาจหมายถึงรอย คีน เพราะมีสไตล์การเล่นที่ สามารถคุมเกมได้ และวิจารณ์ว่าทีมแมนยูฯ ยังมีโค้ชที่เก่งอย่างอเล็กฯ อยู่จึงทำให้ทีมอยู่ได้ แสดง ถึงความรู้ลึกถึงตัวผู้เล่นด้วย ทำให้เนื้อหาดูกลมกลืนเข้ากันได้

เนื่องจากช่วงกีฬาไม่ได้แยกเป็นช่วงกีฬาเฉพาะ ผู้ดำเนินรายการสามารถพูดคุยนอก เรื่องได้มากกว่ารายการอื่น ๆ เพราะเวลาการนำเสนอในรายการมีมาก รายการตอนเช้ากลุ่มคนดู ส่วนใหญ่ไม่ต้องการอะไรหนัก ๆ ช่วงกีฬาในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ เลยไม่เน้นการรายงานข่าวกีฬา หนัก ๆ หรือให้ข้อมูลที่มากเท่ากับรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แต่เน้น ที่การแทรกเกร็ดเบา ๆ มาเป็นสีสัน การรายงานผลฟุตบอลต่างประเทศมากกว่าข่าวกีฬาประเภท อื่น ๆ เนื่องจากลักษณะการทำงานของเอกราชที่ต้องเตรียมหาข้อมูลมาเอง ทีมงานช่วยในส่วน หาภาพข่าวมาประกอบให้เท่านั้น จึงมีข้อมูลไม่มากเท่ากับสาริต กรีกูลที่มีทีมข่าวกีฬาของสถานี เตรียมให้ ข่าวกีฬาอื่น ๆ ที่นำมาเล่าส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีกีฬาในประเทศ นอกจากเป็นกีฬาที่ สำคัญและคนให้ความสนใจจริง ๆ เป็นข่าวแปลกในต่างประเทศที่เน้นความสนุกสนานมากกว่า เพื่อเพิ่มสีสันสนองความบันเทิงให้แก่รายการตอนเช้า

ระหว่างการนำเสนอในรายการ ขณะที่เอกราชนำเสนอข่าว สรยุทธจ์จะคอยชวนพูดเรื่อง อื่นไปด้วย และแสดงออกทางอารมณ์ในข่าวกีฬาได้มากกว่าเอกราช โดยเฉพาะความชอบกีฬา ฟุตบอลและอเมริกันฟุตบอลเป็นการส่วนตัว ส่วนเอกราชก็เคยผ่านการเป็นนักพากย์อเมริกัน ฟุตบอลมาก่อนทำให้ทั้งคู่เข้ากันได้ดี เพราะบทบาทของสรยุทธจ์ในช่วงนี้ เป็นเพียงผู้ฟังคนเล่าข่าว กีฬาคนหนึ่ง เช่นเดียวกับออรปรียา ลักษณะการเล่าข่าวกีฬาของเอกราชจึงเหมือนการพูดคุย บอก เล่าให้เพื่อนฟัง สลับกับนำเสนอข่าว เพราะถือเป็นช่วงผ่อนคลายท้ายรายการ หากจะให้เอกราชไป

นั่งอ่านข่าวกีฬาเหมือนสาธิตก็ไม่ใช่นักคิดของเอกราช เพราะไม่เคยเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬามาก่อน ภาพที่ออกมาอาจดูขัดกัน จุดเด่นคือรู้จักหยอดข้อมูล ใส่อารมณ์ร่วม รู้จักวิเคราะห์เกมสั้น ๆ กับ แทรกสีส่นอย่างพอดี

“ความพอดีในสัดส่วนต่าง ๆ ของการพากย์ เอกราชจะไม่บอกข้อมูลมากมายจนรกรุงรัง เน้นแต่จะหาจังหวะที่ไม่สำคัญของเกมคอยแทรกเกร็ดที่น่าสนใจเสมอในตัวผู้เล่น ตัวอย่างล่าสุด ในบอลโลกที่ผ่านมา เมื่อคาฟู-แบ็กของบราซิลได้ใบเหลือง รู่ ๆ เขาก็พูด เนิบ ๆ แบบไม่ต้องตะโกนว่า “ ถือเป็นใบเหลืองประวัติศาสตร์นะครับ เพราะคาฟูเป็นคนแรกที่ได้ใบเหลืองใบที่ 6” ถ้าแอบบอกคนดูก่อนที่คาฟูจะได้ใบเหลืองอีกครั้ง ความ น่าสนใจคงหมดไปทันที (นันทขว้าง สิริสุนทร, อ้างถึงใน “เอ็กซ์กะราช”, 2549, 12)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2 หน้าที่และบทบาทของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

การทำงานของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีลักษณะหน้าที่ตามการจัดวางบทบาทให้เป็นพิธีกรหลัก และพิธีกรรอง โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งหน้าที่และบทบาทของผู้ดำเนินรายการ ตามรูปแบบรายการที่เป็นรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin) และรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. ผู้ดำเนินรายการที่เป็นพิธีกรหลักของรายการ เป็นบุคคลที่รายการวางตัวให้มีบทบาทหลักในรายการ เน้นการนำเสนอข่าวหนักเป็นหลัก ได้แก่ บุญยอด สุขถิ่นไทย, ชาญชัย กายสิทธิ์, วิศาล ดิลกวณิช, ธีระ ธัญไพบูรณ์, สรยุทธ์ สุทัศน์ะจินดา
2. ผู้ดำเนินรายการที่เป็นพิธีกรรองของรายการ เป็นบุคคลที่รายการวางตัวให้เป็นผู้คอยเสริมผู้ดำเนินรายการหลัก เน้นนำเสนอข่าวเบาเป็นหลัก ได้แก่ อริสรา กำธรเจริญ, นิธิภาณุราชนิยม, นิธิพร มั่นนาค, อรปรียา หุ่นศาสตร์, วราภรณ์ สมพงษ์
3. ผู้ดำเนินรายการที่เป็นพิธีกรกีฬา จัดให้อยู่ในช่วงข่าวกีฬา ได้แก่ สาธิต กรีกุล, เอกราช เก่งทุกทาง

จากบทบาทดังกล่าวสามารถอธิบายลักษณะหน้าที่ของผู้ดำเนินรายการทั้ง 12 คน ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของบทบาทดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. ผู้รายงานข่าว / อ่านข่าว (Newsreader) หมายถึง ผู้ดำเนินรายการที่มีลักษณะเป็นผู้รายงานข่าว / อ่านข่าว (Newsreader) ซึ่งมีหน้าที่หลักคือการรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงหรือ ตามบทสคริปต์ โดยการอ่านแบบทางการ ในลักษณะที่จริงจัง น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ไม่ได้อ่านข่าวแบบทางการ แต่ได้นำเอารูปแบบการรายงานข่าวมาผสมผสานในการนำเสนอข่าว โดยใช้วิธีการเล่า สนทนาแทนการอ่านข่าวในแบบทางการ สามารถอธิบาย พูดคุยแสดงความคิดเห็นนอกเรื่องได้ในบางครั้ง มีลีลาในการสนทนาและเล่าข่าวมากกว่าการตีความ หรือแสดงความคิดเห็น โดยการแสดงความคิดเห็นเป็นไปในเชิงสนับสนุน สามารถพูดเสริมได้อย่างอิสระ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานประจำสถานีและประจำรายการที่มีรูปแบบรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin)

2. **ผู้ตีความข่าว (Interpreter)** หมายถึง ผู้ดำเนินรายการที่มีลักษณะเป็นผู้ตีความ มีหน้าที่หลักในการตีความ อธิบาย และแสดงความคิดเห็นในข่าว นอกจากนี้ยังสามารถวิเคราะห์ รู้ลึกทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังของข่าว ต้องมีประสบการณ์สายนักข่าวมานานและมีภูมิหลังด้านข่าวเป็นอย่างดี มีบุคลิกที่รอบรู้ เท่าทันข่าวสารเหตุการณ์ จึงมีความน่าเชื่อถือ สามารถโน้มน้าวใจให้คนดูคล้อยตามได้ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกสถานที่รับงานแบบอิสระ หรือถูกดึงตัวเข้ามาร่วมและประจำอยู่ในรายการที่มีรูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับทฤษฎีที่กล่าวถึงผู้ประกาศข่าว พบว่ามีความแตกต่างออกไป จากแนวคิดผู้ประกาศข่าว (White, 1990 และ สนมพร ฉิมเฉลิม, 2542) ได้แบ่งผู้ประกาศข่าวออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. **ผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman)** มีหน้าที่เป็นตัวหลักและศูนย์กลางการนำเสนอข่าว มีหน้าที่เชื่อมโยงข่าว เชื่อมช่วงต่าง ๆ ในรายการ เขียนบทสคริปต์ข่าวเอง ในบางครั้งต้องรายงานข่าวในสถานที่เกิดเหตุการณ์จริง และรายงานข่าวพิเศษ อาจเป็นผู้กำกับรายการข่าว และบรรณาธิการข่าวไปพร้อมกันด้วย

2. **ผู้ประกาศข่าวร่วมหรือผู้นำเสนอข่าว (News Presenter)** มีหน้าที่อ่านข่าวตามบทสคริปต์จากบรรณาธิการข่าว โดยส่วนใหญ่มีหน้าตาสวยงาม มีการแต่งกาย แต่งหน้า ทำผมตามสมัยนิยม เป็นเครื่องดึงดูดผู้ชม

3. **ผู้รายงานข่าว (News Reporter)** ผู้ที่เป็นเจ้าของชิ้นข่าวที่ถูกนำมาออกอากาศ โดยต้องออกไปทำข่าวนอกสถานที่ รวบรวมข้อมูลมาเขียนข่าวเอง โดยรู้จักประเมินคุณค่าของเหตุการณ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และอ่านข่าวตามสคริปต์ บางครั้งทำหน้าที่เชื่อมโยงข่าวด้วย

จากผลการศึกษาผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า ผู้ดำเนินรายการที่ถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรหลัก จะมีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman) เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงข่าวและช่วงต่าง ๆ ตลอดรายการ วิศาล ดิลกวณิช ทำหน้าที่เขียนบทสคริปต์ข่าวเอง และเป็นโปรดิวเซอร์ร่วมในรายการด้วย ส่วนธีระ ธัญไพบลูย์ จะทำหน้าที่เชื่อมโยงข่าว และประเด็นต่าง ๆ ยกเว้นชาญชัย กายสิทธิ์และบุญยอด สุขถิ่นไทยที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในลักษณะข้างต้นนี้ แต่ถูกรายการวางตัวให้เป็นพิธีกรหลัก

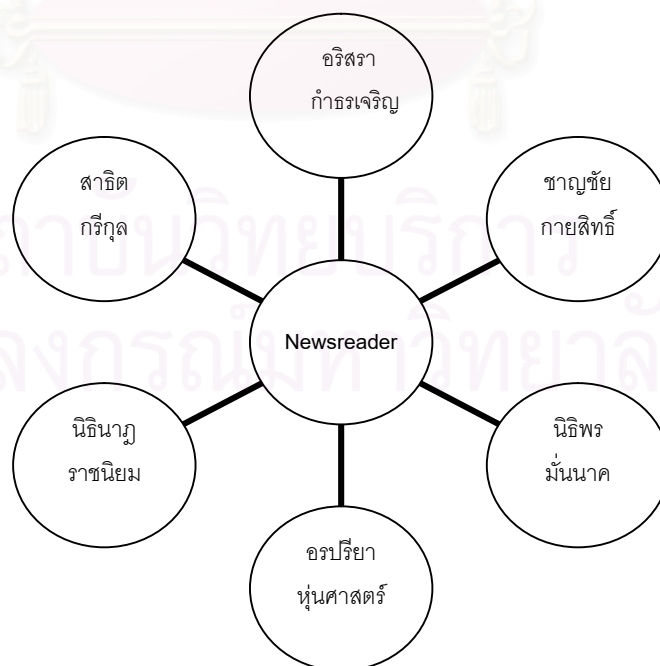
อีกทั้งยังพบว่าผู้ดำเนินรายการหญิงซึ่งถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรรองจะมีหน้าที่และลักษณะเช่นเดียวกับผู้นำเสนอข่าว (News Presenter) เช่น อ่านข่าวตามสคริปต์ที่กอง

บรรณาธิการเตรียมให้ ไม่ได้เขียนข่าวเอง เน้นบุคลิกหน้าตาที่ดึงดูดใจและการแต่งกายที่สวยงาม เช่น อริสรา กำธรเจริญ, อรปรียา หุ่นศาสตร์, นิธิพร มั่นนาค, นิธินาฏ ราชนิยม และวราภรณ์ สมพงษ์ ส่วนผู้เล่าข่าวกีฬา จะมีหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวร่วม รับผิดชอบรายงานข่าวกีฬาซึ่งแยกเป็นช่วงหนึ่งในรายการ เช่น สาทิต กรีกูล และเอกราช เก่งทุกทาง

ในขณะเดียวกันหน้าที่ผู้รายงานข่าว (News Reporter) ดังที่กล่าวข้างต้น มีลักษณะบางอย่างที่ไม่ได้ปรากฏในตัวผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 คือ การออกไปหาข่าวและเขียนข่าวเอง เพราะข่าวทุกชิ้นมีผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการข่าวเป็นผู้จัดเตรียมไว้ให้ แต่มีหน้าที่เพียงการตรวจสอบความถูกต้อง และอ่านตามสคริปต์ข่าว บางคนมีหน้าที่เชื่อมโยงข่าวด้วย เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา, ธีระ วัณไพบูรณ์, วิศาล ดิลกวัฒนิช, วราภรณ์ สมพงษ์

อย่างไรก็ตามการรายงานข่าวในรูปแบบข่าวภาคปกติ ผู้ประกาศข่าวต้องมีลักษณะบุคลิกที่น่าเชื่อถือ จริงจัง ไม่วิจารณ์หรือสอดแทรกความคิดเห็น แต่จากการศึกษารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า ผู้ดำเนินรายการมีหน้าที่เพิ่มเข้ามาใหม่คือ การเป็นผู้ตีความข่าวอธิบายที่มาที่ไป รวมทั้งแสดงความคิดเห็น ทำให้น่าเชื่อถือ มีความสามารถโน้มน้าวใจให้คนดูเชื่อตาม เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา และวิศาล ดิลกวัฒนิช

แผนภาพที่ 7.1 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่เป็นผู้รายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader)

จากแผนภาพที่ 7.1 ผู้ดำเนินรายการดังกล่าวมา มีหน้าที่หลักเน้นไปที่การรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง เพราะไม่ได้ถูกวางตัวให้เป็นผู้อธิบายข่าว มีลีลาในการสนทนาและเล่าข่าวมากกว่าการตีความหรืออธิบายข่าว การแสดงความเห็นเป็นเชิงสนับสนุน สามารถพูดเสริมได้อย่างอิสระ ส่วนใหญ่ถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรรอง ลักษณะหน้าที่นี้ปรากฏในผู้ดำเนินรายการ 6 คนดังต่อไปนี้

1. อริสรา กำธรเจริญ มีลักษณะที่ชัดเจนในการอ่านข่าวตามเนื้อหาที่มีในหนังสือพิมพ์ ไม่ตีความหรืออธิบายข่าว แสดงความเห็นน้อย และจะสนับสนุนความคิดเห็นพิธีกรร่วมเพียงเล็กน้อย

2. ชาญชัย กายสิทธิ์ มีลักษณะที่ชัดเจนในการเล่าข่าวตามข้อเท็จจริงจากหนังสือพิมพ์ โดยจับประเด็นมาสรุป และการแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เป็นประเด็นทางสังคมที่ให้ออกคิดมากกว่า แต่ไม่ตีความหรืออธิบายข่าว

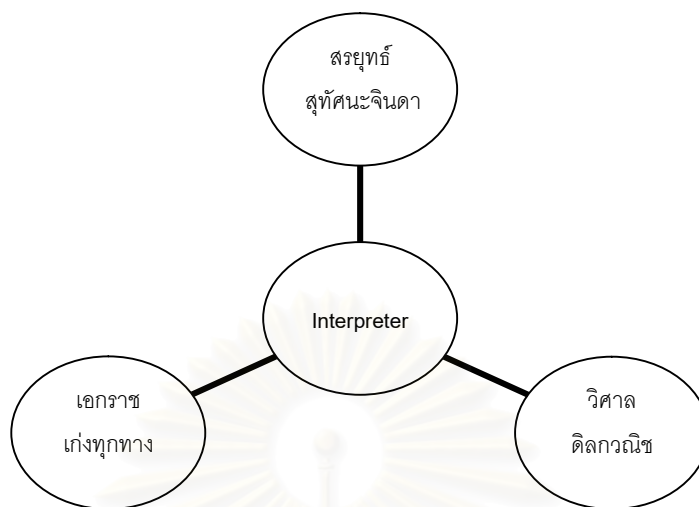
3. นิธิพร มั่นนาค มีลักษณะที่ชัดเจนในการอ่านและเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์โดยจับประเด็นมาสรุป และการแสดงความคิดเห็นเป็นเชิงเห็นใจ รวมทั้งพูดเสริมบางประเด็นต่อจากพิธีกรร่วม แต่ไม่ตีความหรืออธิบายข่าว

4. อรปริยา หุ่นศาสตร์ มีลักษณะที่ชัดเจน ในการนำเสนอข่าวแบบอ่านตามเนื้อหาที่มีในหนังสือพิมพ์ ไม่ตีความหรืออธิบายข่าว แสดงความเห็นสนับสนุนบ้างเล็กน้อยโดยการพยักหน้าตอบรับ

5. นิธินาฏ ราชนิยม มีลักษณะที่ชัดเจนในการรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง เพราะเป็นผู้ประกาศประจำสถานีมานาน และสนับสนุนโดยการพูดเสริมประเด็นต่อจากพิธีกรหลัก ไม่ตีความหรืออธิบายข่าว

6. สาทิต กรีกุล มีลักษณะที่ชัดเจนในการรายงานตามข้อมูลที่มีโดยวิธีการเล่า เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาของสถานี จึงถนัดในการให้ข้อมูลที่ละเอียด และวิเคราะห์วิจารณ์เล็กน้อยในข่าวที่เป็นผลฟุตบอล

แผนภาพที่ 7.2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่เป็นผู้ตีความข่าว (Interpreter)

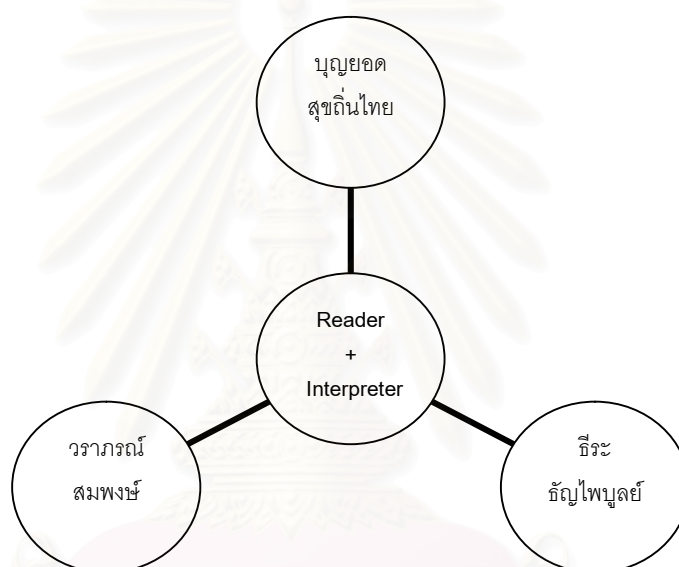
จากแผนภาพที่ 7.2 ผู้ดำเนินรายการดังที่กล่าวมา มีหน้าที่หลักในการตีความ อธิบาย ให้เบื้องหน้าและเบื้องหลังในข่าวได้ และให้ความรู้นอกเหนือจากข่าว สามารถการนำเสนอข่าวโดยไม่ติดสคริปต์ เล่าออกมาตามความเข้าใจได้ทันที เพราะถูกวางตัวให้เป็นพิธีกรหลักในรายการ มีอิทธิพลโน้มน้าวใจคนดูให้ชื่นชอบและติดตาม ลักษณะหน้าที่นี้ปรากฏในผู้ดำเนินรายการ 3 คน ดังต่อไปนี้

1. สรยุทธ สุทัศนะจินดา มีลักษณะที่ชัดเจนในการเป็นผู้ตีความข่าว เล่าข่าวโดยอ่านข่าวหนังสือพิมพ์แบบสรุปสั้น ๆ ให้น้ำหนักที่การตีความ อธิบายให้เบื้องหน้าเบื้องหลัง แสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ พุดคุยนอกเรื่องมากกว่า ตั้งประเด็นคำถามให้คิดตาม มีภูมิหลังด้านข่าวทำให้ดูน่าเชื่อถือด้านการเป็นผู้ตีความข่าว สามารถลำดับเหตุการณ์ที่มาที่ไป ความซับซ้อนของเหตุการณ์ให้เข้าใจ มีหน้าที่เชื่อมโยงรายการ เล่าแบบไม่มีสคริปต์ข่าว ขยายความประเด็นนอกเหนือจากข่าวได้ เพราะมีต้นทุนจากการเป็นผู้สื่อข่าวสายการเมืองสถานีเนชั่น แชนแนลมาก่อน จึงมีการตีความในประเด็นการเมืองหรือเรื่องราวที่ซับซ้อนมากกว่าประเด็นอื่น ๆ

2. วิศาล ดิลกวณิช มีลักษณะที่ชัดเจนในการเป็นผู้อธิบายข่าวโดยอาศัยหลักการของเหตุและผลมาสนับสนุนข่าวให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะข่าวเศรษฐกิจอธิบายได้อย่างเข้าใจ ไม่ติดสคริปต์ ตีความเรื่องราวที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย ให้ความรู้เพิ่มเติมจากข่าว ลำดับจับประเด็นเป็น สามารถเชื่อมโยงรายการและข่าวได้ ต้นทุนจากการเป็นนักข่าวสายเศรษฐกิจจากสถานีไอทีวี ทำให้มีภาพลักษณ์น่าเชื่อถือในการเป็นผู้อธิบายข่าว ไม่พุดคุยนอกเรื่อง

3. เอกราช เก่งทุกทาง มีลักษณะที่ชัดเจนในการเป็นผู้เล่าข่าวและแสดงความคิดเห็นในข่าวกีฬา เล่าโดยไม่มีสคริปต์มากกว่าการรายงานแบบอ่านข่าว เพราะเวลาเล่าข่าวจะหันไปคุยกับคนข้าง ๆ เสมอ เน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องกีฬากับพิธีกรร่วมมากกว่าเพราะวางรูปแบบให้ช่วงกีฬาคือช่วงผ่อนคลาย ให้ความเห็น วิเคราะห์เกมสั้น ๆ ให้ข้อมูลเสริมเล็กน้อย ดีความเบื้องต้นหน้าเบื้องหลังเล็กน้อยแต่ไม่ลึกตามประสบการณ์และมุมมอง

แผนภาพที่ 7.3 กลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีหน้าที่ผสมผสานการตีความข่าว (Interpreter) และการรายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader)

จากแผนภาพที่ 7.3 เป็นลักษณะการผสมผสานระหว่างการตีความข่าว (Interpreter) และการรายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader) ผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่หลักที่การรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง มากกว่าการตีความข่าวหรืออธิบายข่าว ได้แก่ ธีระ ธัญไพบูลย์ วารกรณ์ สมพงษ์ เพราะถูกวางตัวให้ประจำข่าวภาคหลักของสถานี ส่วนบุญยอด สุทินไทย มีหน้าที่หลักคือเล่าข่าวและแสดงความคิดเห็น

1. บุญยอด สุทินไทย มีลักษณะที่คละเคล้ากันไประหว่างการเป็นผู้เล่าข่าวหนังสือพิมพ์แบบสรุป จากนั้นให้น้ำหนักแก่การแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ์ ดีความเล็กน้อยเพื่อแสดงมุมมองที่มีต่อข่าวพร้อมให้เหตุผลมาอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น

2. วีระ ธีระ วิทยุโพลี มีลักษณะที่คละเคล้ากันไประหว่างการเป็นผู้รายงานข่าวตามข้อเท็จจริงเป็นหลัก และอธิบายข่าวโดยจับประเด็นที่สำคัญและเล่าออกมาด้วยความเข้าใจ แสดงความคิดเห็นได้ในเชิงให้ข้อคิด วิเคราะห์ได้เล็กน้อยในประเด็นที่เป็นปัญหาสังคม วิธีเชื่อมโยงข่าวประเด็นต่อประเด็นโดยไม่สะดุด สามารถพูดคุยเล่นได้บ้าง เพราะอยู่ในข่าวภาคหลักของสถานี จึงถูกวางบทบาทให้มีภาพลักษณ์น่าเชื่อถือ และจริงจัง

3. วราภรณ์ สมพงษ์ มีลักษณะที่คละเคล้ากันไประหว่างการรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงเป็นหลัก โดยสามารถอธิบายเสริมต่อในบางประเด็นต่อจากพิธีกรชายรวมทั้งแสดงความความคิดเห็นเล็กน้อยในเชิงเห็นใจ วิเคราะห์ได้บ้างในประเด็นที่เป็นปัญหาสังคม และเพื่อให้ข้อคิดมุมมองของตน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รายการที่พิธีกรหลักมีหน้าที่ในการรายงาน / อ่านข่าว (news reader) จะอยู่ในรูปแบบรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin) เช่น วีระ ธีระ วิทยุโพลี วราภรณ์ สมพงษ์ หากพิธีกรหลักที่มีหน้าที่ตีความข่าว (interpret) จะอยู่ในรูปแบบรายการจะเป็นสนทนาบันเทิง (Television talks program) เช่น บุญยอด สุขถิ่นไทย สรยุทธ สุทัศนะจินดา และวิศาล ดิลกวิเศษ ส่วนพิธีกรรองจะมีหน้าที่ในการเป็นผู้รายงานข่าวหรืออ่านข่าวแบบให้ข้อมูลไม่ตีความหรืออธิบายข่าว อีกทั้งพิธีกรช่วงกีฬาจะมีหน้าที่เป็นไปตามรูปแบบรายการนั้น ๆ เช่น รูปแบบข่าวภาคปกติ พิธีกรกีฬา จะมีหน้าที่รายงานข่าว เช่น สราจิต กรีกุล รูปแบบรายการสนทนาบันเทิง พิธีกรกีฬา จะหน้าที่หลักในการเล่า ประกอบความคิดเห็น ไม่ใช่การรายงาน เช่น เอกราช เก่งทุกทาง

จากการศึกษาหน้าที่และบทบาทของผู้ดำเนินรายการปัจจุบัน พบว่า มีลักษณะที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยผู้วิจัยได้ประมวลเพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7.1 แสดงหน้าที่แบบเก่าและแบบใหม่ของผู้รายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader)

หน้าที่เก่า	หน้าที่ใหม่
- อ่านตามคิข่าว	- ไม่มีสคริปต์ข่าว จัดลำดับคิข่าวเอง
- อ่านแบบข่าวต่อข่าวไม่ต้องเชื่อมโยง	- จับประเด็นและเชื่อมโยงข่าวเป็น
- ไม่สามารถออกนอกบทได้	- พูดเล่นนอกเรื่องได้ รับส่งโยนมุกกันได้
- แสดงความเห็นไม่ได้	- แสดงความเห็น วิเคราะห์ ตีความข่าวได้
- สคริปต์ข่าวสั้น พยายามเข้ากับภาพให้ได้	- สคริปต์ข่าวยืดหยุ่นได้
- ผู้รายงานข่าวต้องผ่านการฝึกฝนเป็นผู้สื่อข่าวก่อน	- ผู้ดำเนินรายการข่าวไม่จำเป็นต้องทำข่าวนอกสถานที่
- ลักษณะการนั่งอ่านตัวตรงหลังยึด บุคลิกต้องนิ่งห้ามเคลื่อนไหว	- นั่งและเคลื่อนไหวได้ตามสบาย ทำไม้ทำมือประกอบได้
- การอ่านข่าวตามภาษาข่าวโทรทัศน์	- อ่านข่าวแบบภาษาหนังสือพิมพ์ไม่ใช่ภาษาโทรทัศน์

จากหน้าที่และบทบาทผู้ดำเนินรายการข่าวแบบใหม่ดังที่กล่าวมา สามารถหล่อหลอมให้ผู้มีหน้าที่รายงานข่าวในลักษณะการเล่าปกรสนทนาพูดคุยเป็นกันเองในปัจจุบัน จนอาจบัญญัติเป็นศัพท์ใหม่ได้ว่า “ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว” (*Host of news talk program*) หมายถึง บุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrity) ในโลกของข่าว ฐานะเทียบเท่ากับดาราซึ่งเป็นที่นิยมชื่นชอบ บทบาทเป็นผู้นำเสนอข่าว (News presenter) เสนอข่าวให้ดึงดูดความสนใจ ความโดดเด่นจึงอยู่ที่ตัวผู้ดำเนินรายการมากกว่าเนื้อหาที่นำเสนอ มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข่าวมากกว่าที่จะเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในจิตวิญญาณของความสามารถในการสร้างความเพลิดเพลินให้แก่คนดู สร้างความน่าสนใจและความสนุกสนานในข่าว เพื่อเรียกความสนใจให้คนดูหันมารับชมข่าว แม้ว่าเรื่องราวนั้นจะเป็นเรื่องที่เครียด เรื่องหนัก ๆ แต่ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวต้องมีความสามารถในการนำเสนอที่ทำให้เรื่องราวนั้น ๆ กลายเป็นเรื่องที่เบาหรือสนุกได้ รวมทั้งการนำเสนอเรื่องที่เข้าใจยากให้รับได้ง่ายขึ้น ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต้องมีอารมณ์ร่วมไปกับเหตุการณ์ โดยแสดงออกทางด้านน้ำเสียงหรือสีหน้า ท่าทางที่อินไปกับข่าว จึงทำให้ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวมีลีลาที่โดดเด่นและสร้างจุดขายให้ตัวเอง ต่างจากสมัยก่อนที่เนื้อหาข่าวต้องโดดเด่นมากกว่าผู้ประกาศข่าว

การดึงตัวผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียงในสถานีอื่น ๆ อยู่แล้วมาช่วยสร้างภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือด้านการข่าวให้สถานีตนเอง เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา และธีระ วัณไพบูลย์ จากสถานีเนชั่น แชนแนล วิศาล ดิลกวงนิช ผู้ดำเนินรายการอิสระและเคยอยู่สถานีไอทีวี และวราภรณ์ สมพงษ์จากสถานีไอทีวี ทำให้สถานีไม่ต้องมาสร้างให้เป็นคนที่มีชื่อเสียงเอง

ผู้ดำเนินรายการยังมีกลุ่มคนดูที่ชื่นชอบเป็นพิเศษไม่ต่างกับดารา เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา, อรปรียา หุ่นศาสตร์, วราภรณ์ สมพงษ์, นิธิพร มั่นนาค, วิศาล ดิลกวงนิช เป็นต้น แสดงถึงความมีอิทธิพลที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้คนติดตามผลงานทุกอย่างของผู้ดำเนินรายการข่าวคนนั้น ไม่เพียงแต่การรายงานข่าว ยังมีงานอื่นที่นอกเหนือจากการอ่านข่าว เนื่องจากนโยบายสถานีที่เปิดโอกาสให้ผู้ดำเนินรายการสามารถรับงานบันเทิงอื่น ๆ ได้ เช่น แสดงภาพยนตร์ พิธีเซ็นเตอร์สินค้า เขียนหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก เช่น สรยุทธ อรปรียา เอกราช เป็นพิธีเซ็นเตอร์ให้กับสินค้าได้ ภาพลักษณ์จึงออกไปแนวบันเทิงมากกว่าการเป็นผู้ประกาศข่าวที่แท้จริง

ด้านการวางตัวผู้ดำเนินรายการ จะให้ผู้ชายเป็น “Main presenter” เป็นเจ้าบ้านหรือคนหลักของรายการ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 วางตัวให้สรยุทธ สุทัศนะจินดาเป็นที่หนึ่งตามด้วยธีระ วัณไพบูลย์ และวิศาล ดิลกวงนิช โดยดูจากบุคลิกที่โดดเด่นจนครองใจผู้ชมเป็นอันดับหนึ่ง

และภาพลักษณ์ของความเป็นมืออาชีพ ความถนัดเฉพาะทาง แต่ผู้หญิงจะถูกวางให้เป็นคนคอยสนับสนุน หากจะแสดงความคิดเห็นออกไปในทางที่เห็นใจมากกว่า อาศัยความอ่อนหวาน หน้าตาที่สวยงาม ทำให้คนอยากดูข่าว อ่านข่าวสังคมเป็นข่าวเบาที่ถือว่าอ่อนที่สุดในบรรดาข่าวทั้งหมด

ดังนั้นการวางรูปแบบรายการที่แตกต่างกันไป ในรายการสนทนาข่าวทั้ง 5 รายการ ทำให้วิธีการนำเสนอและบทบาทผู้ดำเนินรายการเป็นไปตามรูปแบบที่วางไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) รายการที่นำหนังสือพิมพ์มาเล่า

เป็นรายการที่มีลักษณะอิงรูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talks program) วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการจะเป็นการนำข่าวหนังสือพิมพ์มาอ่านหรือเล่า โดยการสรุปประเด็นสำคัญ เล่าตามความเข้าใจไม่ติดสกริปต์ จากนั้นจึงแสดงความคิดเห็น ตีความ วิเคราะห์บทบาทผู้ดำเนินรายการโดดเด่นด้านลีลาการนำเสนอที่สร้างความดึงดูดใจ และสามารถโน้มน้าวใจคนดูได้ ลักษณะดังกล่าวเพื่อให้เกิดความบันเทิง สร้างสีสันจากการพูดคุย สนทนา วิเคราะห์ประกอบด้วย 3 รายการ

- **รายการข่าววันใหม่** วางรูปแบบรายการให้เป็นการเล่าข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ในแบบการสรุป แต่ขยายความโดยใส่ความคิดเห็นความรู้สึกลงไปในช่วงให้นำตีเนตเด่นช่วยปลูกเร้าอารมณ์คนดูให้หายง่วง วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่เน้นการเล่าหรือรายงานตามข้อเท็จจริงไม่วิจารณ์ ได้แก่ อริสรา กำธรเจริญ ชัญชัช กายสิทธิ์ และนิธิพร มั่นนาค เพราะบทบาทเป็นพิธีกรรอง และแสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุน ส่วนผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่ตีความ วิเคราะห์ตรงไปตรงมา ได้แก่ บุญยอด สุขถิ่นไทย วางตัวผู้หญิงช่วยให้โทนอารมณ์รายการเบาลง เพราะช่วงช่วงดีก็ต้องสร้างอารมณ์ให้ผ่อนคลายก่อนเข้านอน จึงจะเป็นสูตรที่ลงตัว

- **รายการเช้าวันใหม่** วางรูปแบบรายการให้เป็นการเปิดประเด็นวันใหม่ ข่าวจึงมีจำนวนมาก และออกอากาศช่วงเวลาที่มืดมิดมีงานน้อย ผู้ดำเนินรายการจึงต้องสามารถเป็นโปรดิวเซอร์คอยคุมรายการด้วย จึงวางตัวให้วิศาล ดิลกวณิช เป็นผู้ดำเนินรายการหลัก มีหน้าที่ตีความและอธิบายเรื่องราวที่ซับซ้อนให้เข้าใจ โดยมีภาพของความน่าเชื่อถือ เพราะกลุ่มคนดูเป็นคนสูงอายุ ส่วนนิธิพร มั่นนาค หน้าที่เป็นคนคอยเสริมและทำให้รายการผ่อนคลาย หน้าที่หลักคือการเล่าหรือรายงาน แสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นใจ รายการวางตัวให้มีผู้ดำเนินรายการคนหนึ่งคอยอธิบาย และอีกคนคอยรับฟัง

- **รายการเรื่องเล่าเช้านี้** วางรูปแบบรายการ เป็นการวิเคราะห์ ตีความข่าวจากหนังสือพิมพ์ ผู้ดำเนินรายการหลักสรยุทธ์ สุทัศนะจินดา ที่โดดเด่นด้านการตีความข่าว อธิบายข่าวการเมือง ข่าวที่ซับซ้อนมีเงื่อนงำชวนสงสัย รวมทั้งมีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจคนดูให้เชื่อตามการวางรายการเพื่อต้องการให้มีคนหนึ่งที่เด่นเป็นพิธีกรหลักคุมรายการ และอรปรียา หุ่นศาสตร์ เป็นลูกคู่ มีหน้าที่รับโยนมุขเสริมจุดเด่นให้พิธีกรหลัก เล่าข่าวตามข้อเท็จจริงไม่วิจารณ์ อาศัยการเคยผู้ประกาศข่าวมาก่อนทำให้ยังคงมีภาพที่น่าเชื่อถืออยู่ รูปแบบรายการมีความคิดเห็นมากกว่าเนื้อหาสาระ เพราะต้องการสร้างจุดขายของพิธีกรมากกว่าเนื้อหา

2) รายการที่ไม่ได้นำหนังสือพิมพ์มาเล่า

เป็นรายการที่มีลักษณะอิงรูปแบบรายการข่าวภาคปกติประจำวัน (News bulletin) วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการจะเป็นการรายงานตามข้อเท็จจริง อธิบายตามความเข้าใจไม่ติดสกริปต์ แสดงความคิดเห็นเพื่อให้มุมมองและข้อคิด อธิบายขยายความเพื่อให้รู้ที่มาที่ไป บทบาทผู้ดำเนินรายการโดดเด่นด้านการนำเสนอที่จริงจัง น่าเชื่อถือ การพูดคุยสนทนาได้แต่ไม่นอกเรื่อง ประกอบด้วย 2 รายการ

- **รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์** วางรูปแบบรายการให้เป็นการอธิบายข่าวเศรษฐกิจ หรือข่าวที่เกี่ยวข้องกับคนวัยทำงาน จึงวางตัววิศาล ดิลกวณิช ที่มีความถนัดสามารถมาอธิบายข่าวเศรษฐกิจและเรื่องราวที่ยากให้เข้าใจง่าย ช่วยเสริมความเข้มแข็งแก่สถานีเพราะมีต้นทุนที่น่าเชื่อถือ วางตัวให้คู่กับนิธินาฏ ราชนิยม หน้าที่เป็นคนเสริมรายละเอียด นำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริง ไม่วิพากษ์วิจารณ์ มีความรู้ด้านการเมืองพอสมควร จึงช่วยเสริมวิศาลในประเด็นการเมืองหรือสังคมได้ ทำให้รายการดูกลมกลืน

- **รายการเรื่องเด่นเย็นนี้** วางรูปแบบรายการให้เป็นข่าวภาคหลัก คาดหวังให้เป็นข่าวแบบทางการ ดังนั้นต้องมีบรรยากาศที่น่าเชื่อถือ บทบาทผู้ดำเนินรายการเท่าเทียมกัน นโยบายของสถานีที่ต้องการเสนอให้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการจึงต้องเป็นคนติดตามข่าวสารตลอดเวลา ไม่เน้นให้ความเห็นหรือวิจารณ์ สามารถพูดคุยเล่นได้บ้างแต่จะไม่ออกเรื่อง จึงวางตัวให้ธีระ วัณไพบูรณ์ บุคลิกที่ชัดเจนไม่วอกแวก สามารถเชื่อมโยงข่าวได้ มีต้นทุนที่น่าเชื่อถือเพราะเคยเป็นผู้วิเคราะห์ข่าวจากสถานีเนชั่นฯ จึงสามารถวิเคราะห์ตีความข่าวได้บ้าง แต่เป็นประเด็นทางสังคม แสดงความคิดเห็นเชิงการให้มุมมอง และวราภรณ์ สมพงษ์ ที่มีภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือจากการเป็นผู้ประกาศข่าวจากสถานีไอทีวี มีหน้าที่รายงานตาม

ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นเสริมต่อประเด็นจากธีระได้ทุกเรื่อง จึงมีสูตรที่ลงตัวด้านความสามารถที่รับส่งประเด็นกันได้ดี

- ช่วงกีฬา เนื่องจากรายการที่ไม่ได้นำข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้ว ต้องมีบรรยากาศรายการที่น่าเชื่อถือ บุคลิกผู้ดำเนินรายการกีฬาต้องมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือด้านกีฬา เพื่อให้เหมาะกับรูปแบบรายการ ดังนั้นรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้จึงวางตัวให้ สาทิต กรีกูล เป็นผู้อ่านข่าวแบบทางการ หน้าที่ยางานตามข้อเท็จจริงมากกว่าวิเคราะห์วิจารณ์ เนื่องจากเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬาของสถานีมานาน ไม่ค่อยนอกเรื่อง จุดแข็งคือ การมีต้นทุนจากการเป็นนักพากย์บอลรวมทั้งเป็นนักเขียนคอลัมน์ลงในหนังสือพิมพ์กีฬา จึงนำเอาข้อมูลจากงานด้านอื่น ๆ มาช่วยเสริมเกร็ดความรู้เพิ่มเติมในรายการได้ เพราะมีบุคลิกน่าเชื่อถือด้านการรายงาน เชี่ยวชาญด้านข้อมูล ประสบการณ์ในสายงานกีฬาที่มีมากกว่าเอกราช

ส่วนเอกราช เก่งทุกทาง จุดเด่นที่การเป็นผู้นำเสนอข่าวแล้วแบบไม่มีสคริปต์มากกว่าการอ่านข่าว การวิจารณ์ ให้ความเห็น รู้จักหยุดข้อมูล ใส่อารมณ์ร่วม ดีความข่าวนอกเหนือจากสคริปต์ เพราะไม่ได้สังกัดอยู่ในสถานี จึงมีอิสระในการทำงาน จึงเหมาะกับรูปแบบรายการข่าวที่ไม่เป็นทางการแต่นั่นความบันเทิงมากกว่าดังเช่น รายการเรื่องเล่าเช้านี้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวมีลักษณะของการเป็น “ผู้นำทางความคิด” (Opinion leader) เปลี่ยนจากหน้าที่การรายงานตามข้อเท็จจริง มาอยู่ในฐานะการแสดงความเห็นและอธิบายข่าว ถ้าผู้ดำเนินรายการให้น้ำหนักแก่แหล่งข่าวนั้นมาก คนจะเชื่อตามวิธีการโน้มน้าวใจคนดู จนกลายเป็นผู้มีชื่อเสียงเทียบเท่าดาราที่มีคนดูชื่นชอบ ด้วยเอกลักษณ์การนำเสนอที่เฉพาะตัว

นอกจากนี้รูปแบบที่เป็นรายการสนทนาบันเทิงจะมีปริมาณการสนทนาพูดคุยมากกว่าเนื้อหาสาระ ผู้ดำเนินรายการต้องมีลีลาการสนทนาที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่รายการประเภทนี้ จะมีพิธีกรหลักที่มีความสามารถด้านการอธิบาย ดีความ และมีพิธีกรรองจะมีหน้าที่คอยรับส่งมุขและพูดเสริม ไม่วิจารณ์ คอยส่งให้พิธีกรหลักโดดเด่น ที่เห็นได้ชัดเจนคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ และรายการเช้าวันใหม่ ส่วนรายการข่าววันใหม่เป็นรายการที่น่าเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ โดยการเล่าไม่เน้นดีความ อธิบาย ผู้ดำเนินรายการที่มีลักษณะนี้ ได้แก่ อริสรา กำธรเจริญ ชาญชัย กายสิทธิ์ และนิพนธ์ มั่นนาค มีเพียงบุญยอด สุขถิ่นไทย ที่สามารถดีความข่าวได้แต่มีปริมาณเล็กน้อย ข้อสังเกตคือ บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่พนักงานประจำสถานี จะกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นตรงไปตรงมา และเข้ามาเสริมความเข้มแข็งให้รายการ เพราะเป็นพนักงานประจำ

สถานีไม่มีความสามารถตีความและอธิบายให้เบื้องหน้าเบื้องหลังในข่าวได้ เนื่องจากไม่ได้ผ่านการฝึกฝนเป็นนักข่าวมาก่อนเป็นผู้ประกาศข่าว จึงขาดความเข้าใจกระบวนการทำข่าวที่ลึกซึ้ง ดังนั้นเนื้อหาที่ได้รับจากรายการเหล่านี้จึงมีปริมาณความคิดเห็นมาก เพราะต้องการสร้างจุดขาย ด้านลีลาการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการมากกว่าเนื้อหา เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา โดดเด่นที่การตีความข่าวการเมือง ข่าวที่ซับซ้อนมีเงื่อนงำชวนสงสัย วิศาล ดิลกวณิช โดดเด่นที่การอธิบายและวิเคราะห์ตัวเลขทางเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการในรูปแบบดังกล่าวนี้ จึงมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะทางความคิดมากกว่าผู้รายงาน

ส่วนรูปแบบรายการที่ไม่ได้นำเสนอข่าวจากหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่จะยึดถือการรายงานในรูปแบบข่าวภาคปกติ (News bulletin) บุคลิกผู้ดำเนินรายการที่มีความน่าเชื่อถือด้านการรายงานมากกว่าการตีความ อธิบายข่าว แสดงความคิดเห็นในเชิงสังคม ให้ข้อคิด และช่วยเสริมให้ภาพรายการดูเข้มข้นทั้งด้านการข่าว เช่น รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ที่วางรูปแบบรายการเพื่อต้องการให้เป็นข่าวภาคหลักของสถานี คาดหวังให้เป็นข่าวแบบทางการ สามารถพูดคุยเล่นได้บ้างตามรูปแบบรายการสนทนาข่าวแต่จะไม่นอกเรื่อง ผู้ดำเนินรายการต้องเป็นคนติดตามข่าวสารตลอดเวลา บทบาทเท่าเทียมกัน จึงเป็นสูตรที่ลงตัวในข่าวภาคหลักของสถานี และรายการที่เที่ยงวันทันเหตุการณ์ที่โดดเด่นด้านการเสนอข่าวเศรษฐกิจ รูปแบบรายการที่อิงลักษณะข่าวภาคปกติ เพราะไม่เน้นการวิจารณ์ แต่เน้นอธิบาย วิเคราะห์ วางตัวให้นิธินาฏ ราชนิยม ซึ่งเป็นผู้ประกาศข่าวประจำของสถานี มารายงานคู่กับวิศาล ดิลกวณิช มาเสริมให้รายการมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือเพราะนิธินาฏไม่มีภาพลักษณ์ทางบันเทิงดังเช่นพิธีกรคนอื่น ๆ

การจัดวางให้ช่วงกีฬาเป็นบันเทิง เพราะต้องการขยายกลุ่มคนดูกีฬาเพิ่ม มีความแตกต่างกัน ในรายการที่เป็นรูปแบบข่าวภาคปกติ การนำเสนอข่าวกีฬาจะไม่วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น แต่จะรายงานตามข้อเท็จจริง ผู้ดำเนินรายการที่ถูกวางตัวในลักษณะนี้ คือ สาธิต กรีกุล เพราะเป็นผู้ประกาศข่าวกีฬาของสถานี มีภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือด้านการอ่านข่าว ไม่นอกเรื่อง จุดแข็งคือ การมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักด้านการเป็นผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาเป็นนักพากย์บอลรวมทั้งเป็นนักเขียนคอลัมน์ลงในหนังสือพิมพ์กีฬา จึงมีข้อมูลมาช่วยเสริมเกร็ดความรู้เพิ่มเติมในรายการ จึงเหมาะสมในรายการที่ไม่ใช่รายการแนวสนทนาบันเทิงอย่างเรื่องเล่าเช้านี้ เพราะมีบุคลิกที่เชี่ยวชาญด้านข้อมูลมากกว่าเอกราช เก่งทุกทาง ที่มีจุดเด่นคือการเป็นผู้นำเสนอข่าวเล่าแบบไม่มีสคริปต์มากกว่าการอ่านข่าว รวมทั้งสามารถวิจารณ์ให้ความเห็น ใส่อารมณ์ร่วม เพราะไม่ได้สังกัดอยู่ในสถานี จึงมีอิสระในการทำงาน และเหมาะกับรูปแบบรายการสนทนาบันเทิงที่มีบรรยากาศผ่อนคลายอย่างรายการเรื่องเล่าเช้านี้

บทที่ 8

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการสนทนาข่าว

8.1 นโยบายสถานี

สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีนโยบายที่ชัดเจนคือการเป็นสถานีบันเทิง เดิมเน้นผลิตรายการบันเทิง ละคร (และมีสัดส่วนในการเสนอรายการข่าวเพียงร้อยละไม่เกิน 30 จากสัดส่วนการนำเสนอข่าว) เพื่อแข่งกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 แต่อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถทำเรตติ้งละครได้สูงเท่าช่อง 7 ซึ่งมีเรตติ้งละครสูงกว่า ปัจจุบันจึงได้เปลี่ยนเป้าหมายใหม่คือหันมาผลิตรายการข่าวแทนและต้องการเป็นผู้นำสถานีข่าว จึงมีการปรับผังรายการข่าวใหม่มาเป็นรูปแบบรายการสนทนาข่าวเริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 มีแนวความคิด (Concept) รายการข่าวแนวใหม่ คือ “ครอบครัวข่าว” ภายใต้คำขวัญ (Slogan) “คุยข่าวตลอดวัน...อยู่ด้วยกันตลอดเวลา” นำเสนอข่าวตลอด 24 ชั่วโมง ตั้งแต่ช่วงเช้าถึงช่วงดึก มีกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงเวลา ทำให้สามารถเลือกรับชมรายการข่าวได้ตลอดเวลา มีผู้ประกาศข่าว 20 คน การปรับผังการนำเสนอข่าวช่วงเที่ยงและช่วงเย็นให้มีความสอดคล้องกับแนวความคิดการสนทนาข่าวในช่วงเช้าที่ได้รับความนิยม วัตถุประสงค์เพื่อขยายฐานคนดูให้กว้างขึ้น จึงสร้างข่าวแบบวาไรตี้ ลักษณะที่เน้นการสนทนาข่าวหรือการเล่าข่าวที่เข้าใจง่าย ใช้ภาษาเป็นกันเองกับคนดู การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้ดำเนินรายการ เพื่อเพิ่มสีสันให้รายการข่าวให้น่าดูยิ่งขึ้น ทำให้คนดูรู้สึกเข้าถึงและใกล้ชิดผู้ดำเนินรายการข่าว

สำราญ นัทรโท (www.manager.com, 18 ส.ค.2548) รองผู้จัดการ ฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 กล่าวว่า

“การเป็นครอบครัวข่าวของเรา คือ การรวมพลคนนำเสนอรายการข่าวช่อง 3 กว่า 20 ชีวิต เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ของช่อง 3 ด้านรายการข่าว และสร้างจุดขายที่โดดเด่นของรายการข่าวแต่ละรายการให้มีความเชื่อมโยงกันตลอดเวลา เรียกว่า ไม่ว่าคุณจะไปที่ไหนก็จะมีคนมาเล่าข่าวให้ฟังตลอดเวลา เสมือนหนึ่งว่าข่าวช่อง 3 คือ สมาชิกคนหนึ่งของคุณครอบครัว”

การปรับภาพลักษณ์ใหม่เป็นสถานีข่าวที่มีสาระควบคู่บันเทิง นโยบายของสถานีที่มักจะปรับผังรายการเพื่อเอาใจคนดู รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เน้นที่คนข่าวมากกว่าเนื้อหา กลยุทธ์ของสถานี คือ การสร้างฮีโร่ในรายการข่าว โดยจุดเด่นอยู่ที่ผู้ดำเนินรายการข่าวซึ่ง

ต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถนำเสนอข่าวด้วยวิธีที่น่าสนใจตามบุคลิกของแต่ละคน จึงเกิดเป็นปรากฏการณ์การดึงตัวผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียงจากสถานีต่าง ๆ มาเป็นผู้ประกาศข่าวของสถานี ช่วยสร้างภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพให้รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เพื่อให้เข้ากับนโยบายที่ต้องการเป็นสถานีข่าว

เนื่องจากผู้ประกาศข่าวประจำสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดิมมาจากการรับสมัครคัดเลือก โดยเน้นที่บุคลิกภาพ หน้าตาเป็นสำคัญ ไม่ได้ผ่านการฝึกฝนเป็นนักข่าวภาคสนามมาก่อน ดังนั้นภาพของความเป็นมืออาชีพในสายข่าวยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เมื่อสถานีปรับเปลี่ยนมาเป็นรายการสนทนาข่าว สิ่งจำเป็นที่ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวต้องมีคือ ความเข้าใจ ความสามารถด้านการอธิบาย ตีความข่าว ซึ่งต้องอาศัยการมีประสบการณ์ด้านการทำข่าวมาพอสมควร เพื่อดึงดูดผู้ชมให้มาชมรายการ ถือเป็น การสร้างความนิยม (Rating) ของรายการโดยทางลัด กล่าวคือ สถานีไม่ต้องลงทุนฝึกฝนสร้างผู้ประกาศข่าวคนใหม่ แต่สามารถใช้ชื่อเสียงของผู้ประกาศข่าวที่มีอยู่แล้ว โดยเริ่มจากการดึงตัวสรยุทธ สุทัศนะจินดา ผู้ประกาศข่าวจากเนชั่นกรุป มาเป็นผู้ดำเนินรายการข่าวช่วงเช้า ซึ่งทำให้รายการได้รับความนิยม (Rating) และมีผู้สนับสนุนรายการ (Sponsors) เข้ามามาก ด้วยผลสำเร็จในจุดนี้ ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ขยายเวลาการนำเสนอข่าวเพิ่มขึ้นด้วยวิธีเดิม คือ การดึงตัวผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียงจากสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ได้แก่ ธีระ วัณไพบูรณ์ จากสถานีโทรทัศน์เนชั่นแนล วรรณภรณ์ สมพงษ์ จากสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และวิศาล ดิลกภิณฑิ ผู้ประกาศข่าวอิสระและเคยทำงานอยู่สถานีโทรทัศน์ไอทีวี มาร่วมอยู่ในทีมครอบครัวข่าว

“หลักการเลือกพิธีกรข่าว ในรูปแบบของการเล่าข่าว วิเคราะห์ข่าว ต้องเป็นคนจากสายข่าว มีวิถียุทธศาสตร์ของนักข่าวมาก่อน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่ทำให้พิธีกรข่าวนำเสนอ เล่าข่าวอย่างน่าสนใจ ตกผลึกข้อมูลเป็น แต่ที่ขาดไม่ได้ต้องเป็นนักสื่อสารที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสู่ผู้ชมได้ดี มีอรรถรสด้วย” (สุพล วิเชียรฉาย, สัมภาษณ์, Positioning, กันยายน 2548, 99)

ทั้งนี้ กิตติ สิงหาปัด กล่าวว่า การดึงตัวผู้ดำเนินรายการเป็นเรื่องธรรมดาของวงการโทรทัศน์ เนื่องจากในบางครั้ง สัดส่วนความชอบในตัวผู้ดำเนินรายการหนึ่ง ๆ ของผู้บริโภคมีมากกว่าความชอบในเนื้อหารายการ ซึ่งก็เป็นทั้งผลดีและผลเสีย โดยผลดีก็คือ ทำให้รายการมีผู้ชมจำนวนมาก แต่ผลเสียก็คือ ทำให้พฤติกรรมมารวมของผู้บริโภคไม่หลากหลาย เพราะผู้ชมจะชมรายการนั้น ๆ เพียงรายการเดียว ส่วนจักรภพ เพ็ญแข อดีตรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (สมัยรัฐบาลทักษิณ) ซึ่งเป็นผู้ที่คร่ำหวอดอยู่ในวงการโทรทัศน์มาช้านาน ได้กล่าวเพิ่มเติมในทำนองเดียวกันว่า การซื้อตัวผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียงเพื่อสร้างความนิยม (Rating) ให้กับรายการข่าวนั้นเป็นเรื่องที่น่าเป็นกังวล เพราะจุดประสงค์ของรายการลักษณะดังกล่าวนี้

ต้องการสร้างความสมดุลระหว่างสาระและความบันเทิง ทำให้รูปแบบรายการจึงออกมาเป็นการสนทนาข่าว ซึ่งบางครั้งมีการใส่อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการเข้าไปด้วย ทำให้ขาดรายการในลักษณะของการรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมาและวิเคราะห์ข่าว (www.manager.co.th, 30 ธ.ค.2548)

ภาพลักษณ์ของผู้ดำเนินรายการข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 แตกต่างจากสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ คือ ออกไปแนวทางบันเทิงเป็นส่วนใหญ่จนคล้ายกับเป็นดาราคณหนึ่ง เพราะนโยบายสถานีที่ให้อิสระแก่ผู้ดำเนินรายการข่าวสามารถไปปฏิบัติงานอื่น ๆ ได้นอกเหนือจากการนำเสนอข่าว เช่น การรับงานเป็นพิธีกร พิธีเซ็นเตอร์โฆษณาสินค้า นักจัดรายการวิทยุ นักแสดง นักเขียนหนังสือ ฯลฯ จึงมีผลให้เมื่อต้องสวมบทบาทการเป็นผู้รายงานข่าวภาพลักษณ์ของความน่าเชื่อถืออาจเปลี่ยนไปบ้าง แต่ตัวผู้ดำเนินรายการข่าวยังคงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนดู ยิ่งไปกว่านั้นผู้ดำเนินรายการข่าวคนใดที่มีความสามารถสร้างความประทับใจทำให้คนดูชื่นชอบได้ ก็จะมีกลุ่มแฟนคลับของตัวเองเพิ่มขึ้น เช่น สรยุทธ ทัศนะจินดา ที่มีแฟนคลับตั้งเว็บไซต์ให้ เพื่อนำเสนอผลงานและอัปเดตข่าวสารเกี่ยวกับตัวสรยุทธ โดยมีชื่อเว็บไซต์ว่า www.sorayutfanclub.com นอกจากนี้ยังมีพัชรศรี เบญจมาศ ที่มีกลุ่มแฟนคลับของตัวเองเช่นกัน สังเกตได้จากวันที่ไปเปิดตัวหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊กมักจะมีแฟนคลับมารุมขอลายเซ็นต์ แฟนคลับส่วนหนึ่งมาจากคนที่ชื่นชมผลงานการเขียนหนังสือ หรือเคยเป็นแฟนรายการอื่นที่มีผู้ดำเนินรายการข่าวคนนั้นทำอยู่

ผู้บริหารเอเยนซีที่ดูแลด้านการวางแผนสื่อรายหนึ่งกล่าวว่า การเสริมทีมข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นการเสริมเฉพาะในส่วนของผู้ประกาศ ไม่ได้เสริมในส่วนของกองบรรณาธิการ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ประสบความสำเร็จเนื่องจากผู้ดำเนินรายการ คือ สรยุทธ ทัศนะจินดานั้น เคยเป็นบรรณาธิการข่าวมาก่อน จึงสามารถวางแผนและมองประเด็นทะเลาะผู้ชมต้องการอะไร แต่หากเป็นผู้ดำเนินรายการที่เป็นเพียงผู้ประกาศข่าวอย่างเดียวแล้วมาเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ รูปแบบดังกล่าวไม่น่าจะประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นหากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ต้องการเสริมในแง่ของข่าวให้แน่น ควรจะสร้างทีมงานมาเสริมทางด้านข่าวให้แข็งแกร่งเช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เพื่อวางแผนสร้างกลยุทธ์ช่วงชิงผู้ชมด้วยเนื้อหาของข่าวมากกว่าใช้ผู้ดำเนินรายการเป็นจุดขายเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ดึงตัวผู้ประกาศข่าวมาจากสถานีอื่นแล้ว แต่ผู้ชมยังติดภาพของสถานีเดิมที่ผู้ประกาศข่าวรายนั้นเคยประจำอยู่ จะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ซึ่งจะทำให้ต้องมาทำการสร้างตราสินค้าให้กับตัวผู้ดำเนินรายการคนนั้นใหม่อีก

8.2 สภาวะทางการตลาด

รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อยู่ภายใต้การดูแลของกลุ่มบีอีซี เวิร์ล จำกัด (มหาชน) โดยประวิทย์ มาลีนนท์ เป็นกรรมการบริหาร ดำเนินธุรกิจการออกอากาศ ธุรกิจผลิต รายการข่าว ซึ่งมีการแยกฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ขึ้นมาเป็นหน่วยงานอิสระ ทำหน้าที่ผลิตข่าวเพื่อออกอากาศทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนถึงข่าวที่จะขายให้แก่สำนักข่าวอื่น ๆ ในนามบริษัท สำนักข่าวบีอีซี จำกัด (www.becworld.com, 20 ก.พ. 2550) ดังนั้นการประกอบการ จึงมีเป้าหมายคือกำไร

การตลาดในปัจจุบันโฆษณาเข้ามามีอิทธิพลต่อรายการต่าง ๆ ในโทรทัศน์เป็นอย่างมาก เพราะโทรทัศน์มีทั้งภาพและเสียง ดึงดูดใจได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ ดังนั้นรายการทุกรายการไม่เว้นแม้กระทั่งรายการข่าวยังมีผู้มาจับจองพื้นที่เพื่อลงเวลาโฆษณาสินค้า การแข่งขันด้านรายการข่าว มีสีสันเพิ่มขึ้นกว่าเดิม จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรายงานข่าวในบรรยากาศสบาย ๆ ไม่เคร่งเครียดเหมือนแต่ก่อน ทำให้รายการข่าวเข้าถึงผู้บริโภคหลายกลุ่มมากขึ้น และเมื่อฐานผู้ชมกว้าง ก็เป็นโอกาสที่จะทำให้สินค้าหลายอย่างมาลงโฆษณา ดังนั้นการทำตลาดกับคนดูเป็นสิ่งสำคัญ

ด้วยเหตุที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อธุรกิจการค้า และแสวงหากำไร มีรายได้หลักมาจากโฆษณา โดยหลักมาจากละครและรายการบันเทิงอื่น ๆ ซึ่งเป็นรายการที่สร้างรายได้ให้กับสถานีมาตลอด แต่รายการข่าวไม่สามารถสร้างรายได้มากเท่ารายการเหล่านั้น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จึงหันมาให้ความสำคัญกับรายการข่าวมากขึ้น พร้อมทั้งทุ่มเทปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอให้น่าสนใจและเพิ่มพื้นที่การออกอากาศให้รายการข่าวมากขึ้น จนสามารถสร้างรายได้แก่สถานีอีกรายการหนึ่ง จนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และได้ความนิยมจนเกือบเท่าละคร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8.1 แสดงสัดส่วนรายได้โฆษณาที่ลงในแต่ละสถานี แยกตามรูปแบบรายการในช่วงเดือนม.ค.-พ.ค. 2548

รายการ	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ไอทีวี	รวม
วาไรตี้	18%	23.1%	21.1%	13.8%	0.1%	24%	100%
ละคร	30.6%	5.7%	53%	3.9%	-	6.9%	100%
ข่าว	18.6%	9.8%	22.1%	18.1%	3.5%	27.9%	100%
เกมโชว์	20.8%	31.5%	8.7%	11.7%	-	27.2%	100%
สารคดี	8.9%	27.5%	2.8%	35.7%	10%	15.1%	100%
รวม	21.3%	16.1%	27.7%	13.5%	1.7%	19.7%	100%
อันดับ	2	4	1	5	6	3	-

ที่มา: ข้อมูลจาก Nielsen Media Research อ้างถึงใน นิตยสาร Positioning ฉบับที่ 16 เดือนกันยายน 2548.

จากตารางที่ 8.1 พบว่า สัดส่วนรายได้โฆษณาที่ลงในรายการข่าว สถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นอันดับ 1 คือ 27.9% อันดับ 2 คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 22.1% อันดับ 3 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 18.6% หากเป็นละคร อันดับ 1 สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 53% อันดับ 2 สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 30.6% แต่หากเทียบระหว่างรายการอื่น ๆ ในสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จะเห็นว่าข่าวเป็นอันดับ 3 ของการสร้างรายได้จากการโฆษณา คือ 18.6% รองจากละครและเกมโชว์ และผลรวมสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เป็นอันดับ 1 คือ 27.7% ที่มีสัดส่วนรายได้จากการโฆษณามากที่สุด โดยมีสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตามมาเป็นอันดับ 2 คือ 21.3%

สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นคู่แข่งด้านการตลาดกันมาตลอด เนื่องจากการดำเนินธุรกิจแบบเอกชน ต้องการผลกำไรเป็นที่ตั้ง จึงจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะป็นรายการอะไร ทั้งสองสถานีจะมีผู้ชมจำนวนใกล้เคียงกันมาตลอด สาเหตุที่ทำให้รายการต่าง ๆ ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ยังคงสามารถทำเรตติ้งได้เป็นอันดับ 1 สูงกว่าช่อง 3 มาโดยตลอด จากข้อมูลล่าสุดในเดือนม.ค.-พ.ค. 2548 มีสัดส่วนรายได้โฆษณาเป็นอันดับ 1 คือ 27.7% ช่อง 3 ตามมาเป็นอันดับ 2 คือ 21.3% เนื่องจากกลุ่มผู้ชมเป้าหมายส่วนใหญ่ของช่อง 7 เป็นคนต่างจังหวัด ชาวบ้านระดับรากหญ้า รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ด้านเครือข่ายสร้างความได้เปรียบทางการตลาดให้เหนือกว่าคู่แข่ง สถานีเครือข่ายของช่อง 7 ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศได้มากกว่าช่อง 3 ข้อได้เปรียบที่ช่อง 7 เป็นสถานีโทรทัศน์ของทหาร จึงได้เลือกตั้งเสาอากาศถ่ายทอดสัญญาณบนยอดเขา ซึ่งมีผลให้สัญญาณที่ส่งไปชัดเจนเพราะยิ่งสูงสัญญาณยิ่งชัด (ไพเราะ เลิศวิราม, 2546: 18) และป้อนรายการให้ครอบคลุมคนดูในระดับกว้างในต่างจังหวัดทั่วประเทศ ปัจจุบันช่อง 7 มีเครือข่ายทั้งหมด 37 สถานี ขณะที่ช่อง 3 มี 32 สถานี

ผู้วิจัยจึงได้เปรียบเทียบให้เห็น จำนวนผู้ชมและราคาค่าโฆษณา ในรายการข่าวของสองสถานี ดังนี้

ตารางที่ 8.2 แสดงจำนวนผู้ชมและราคาค่าโฆษณา ในรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เดือนมิถุนายน 2548

รายการ	สถานี	เวลา	ราคา	ผู้ชม(คน)
1.ข่าวภาค 20.00	7	20.08-20.36	150,000	4,908,000
2.ข่าวเด็ด 7 สี	7	22.33-22.38	100,000	3,613,000
3.News Flash 1	7	09.40-09.45	0	3,362,000
4.ข่าวพระราชสำนัก และเก็บตก 20.00 (วันจันทร์- ศุกร์)	3	20.01-20.20	140,000	2,726,000
5. ข่าวเด็ด 7 สี	7	22.36-22.41	67,857	2,544,000
6. News Flash 2	7	10.15-10.20	0	1,924,000
7. ข่าวเด็ด 7 สี	7	15.10-15.13	6,667	1,829,000
8. เรื่องเล่าเช้านี้	3	06.32-08.33	63,531	1,773,000

ที่มา : ข้อมูลจาก Nielsen Media Research อ้างถึงใน นิตยสาร Positioning ฉบับที่ 16 เดือนกันยายน 2548.

จากตารางที่ 8.2 แสดงผลสำรวจรายการข่าวตลอดวันของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี 6 ช่องของเอ.ซี.เนลสัน ในรอบเดือนมิถุนายน 2548 พบว่ารายการข่าวเวลา 20.00 น. ซึ่งเป็นข่าวภาคหลักของช่อง 7 มีเรตติ้งเป็นอันดับ 1 ผู้ชม 4,908,000 คน จึงชี้ให้เห็นว่ารายการข่าวที่เป็นข่าวอ่านยังเป็นที่ยอดนิยมของคนดูอยู่ แต่รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ซึ่งเป็นข่าวภาคหลักของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 กลับไม่ติดอันดับ ขณะเดียวกันที่รายการเรื่องเล่าเช้านี้ของช่อง 3 ซึ่งเป็นรายการสนทนาข่าวมีเรตติ้งเป็นอันดับที่ 8 มีผู้ชม 1,773,000 คน ของรายการข่าว และจะมีเรตติ้งเป็นอันดับที่ 1 ของรายการสนทนาข่าว โดยมีคู่คุยข่าว ช่อง 9 เป็นอันดับที่ 15 จากตารางรายการข่าวรวม

นอกจากนี้ มีเดีย สเปนดิงเผยว่า สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สามารถทำเงินได้ถึง 7,654,242 ล้านบาท หรือโตขึ้นเทียบกับครั้งแรกของปี 2548 ถึง 31.5% ซึ่งพบว่ามาจากรายการเล่าข่าวทั้งหมด (www.bussinessthai.co.th, 25 ก.ย. 2549)

ตารางที่ 8.3 แสดงอัตราค่าโฆษณารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดือนส.ค. 2548 และเดือนก.พ.2550

รายการ	อัตราค่าโฆษณาใหม่ เดือน ก.พ. 2550 (บาท/นาที)	อัตราค่าโฆษณา เดือน ส.ค. 2548 (บาท/นาที)	การเปลี่ยนแปลง %
เรื่องเล่าเช้านี้	175,000	135,000	29.6
เรื่องเด่นเย็นนี้ (จันทร์-ศุกร์)	175,000	120,000	45.83
เที่ยงวันทันเหตุการณ์	100,000	100,000	0
ข่าววันใหม่	100,000	100,000	0
เช้าวันใหม่	50,000	50,000	0

ที่มา : ข้อมูลจาก Nielsen Media Research อ้างถึงใน นิตยสาร Positioning ฉบับที่ 16 เดือนกันยายน 2548

จากตารางที่ 8.3 พบว่า อัตราค่าโฆษณารายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 รายการที่ค่าโฆษณามากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (วันจันทร์-อาทิตย์) 175,000 บาท / นาที ถัดมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ รายการข่าววันใหม่ 100,000 บาท / นาที และรายการเช้าวันใหม่ 50,000 บาท / นาที ที่อัตราค่าโฆษณาคงที่ จะเห็นว่ารายการเรื่องเล่าเช้านี้และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีค่าโฆษณาส่ง เพราะเป็นรายการที่มีเรตติ้งดีและมีพิธีกรมีชื่อเสียง รวมทั้งการออกอากาศรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (ข่าวภาคหลัก) ในช่วงไพรม์ไทม์ของสถานี ซึ่งเป็นเวลาที่มีผู้เปิดชมโทรทัศน์มากกว่าช่วงอื่น ๆ

จากข้อมูลเรื่องอัตราค่าโฆษณาและสัดส่วนเวลาโฆษณาในแต่ละรายการ สามารถประมาณการณั้รายการนี้ได้ดังนี้ โดยคำนวณจากอัตราค่าโฆษณาต่อนาที (เดือนกุมภาพันธ์ 2550) โดยประมาณการณั้ ดังนี้

อันดับ 1 รายการเรื่องเล่าเช้านี้ซึ่งมีโฆษณา 660 นาทีใน 22 วัน อัตราค่าโฆษณามากที่สุด คือ 175,000 บาท คิดเป็น 115,500,000 บาท / เดือน

อันดับ 2 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีโฆษณา 558 นาที ใน 31 วัน อัตราค่าโฆษณา คือ 175,000 บาท คิดเป็น 97,650,000 บาท / เดือน

อันดับ 3 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์มีโฆษณา 315 นาทีใน 21 วัน อัตราค่าโฆษณา คือ 100,000 บาท คิดเป็น 31,500,000 บาท / เดือน

อันดับ 4 รายการข่าววันใหม่มีโฆษณา 150 นาทีใน 25 วัน อัตราค่าโฆษณา คือ 100,000 บาท คิดเป็น 15,000,000 บาท / เดือน

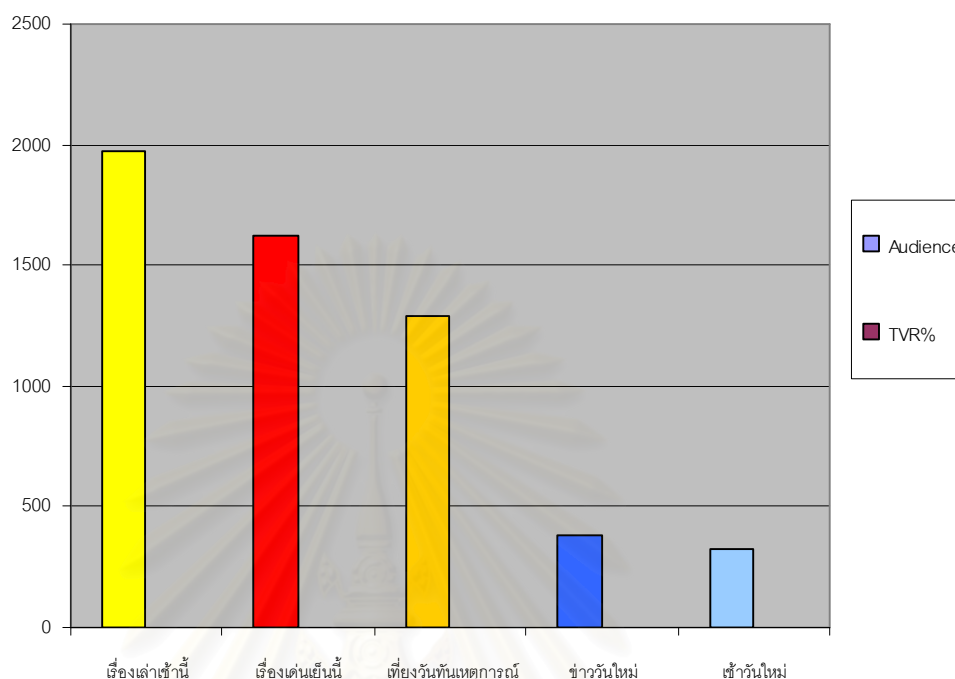
อันดับ 5 รายการเข้าวันใหม่ 248 นาทีใน 31 วัน อัตราค่าโฆษณา คือ 50,000 บาท คิดเป็น 12,400,000 บาท / เดือน

รวมรายได้จากค่าโฆษณาทั้งหมดโดยประมาณการณ 272,050,000 บาท / เดือน จากรายได้ทั้งหมดของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในปี 2549 คือ 1,643 ล้านบาท คิดเป็น 16.56% ของรายได้ทั้งหมด อีกทั้งมีรายได้จากโฆษณาเพิ่มขึ้นโดยประมาณการณ ถึง 57,090,000 บาท จากปี 2548 ที่มีรายได้โฆษณารวมโดยประมาณการณ 214,960,000 บาท / เดือน ตามระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2535 กำหนดให้สถานีโทรทัศน์โฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 10 นาที รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ต้องมีรายได้โฆษณา คือ 77,000,000 บาท แต่ปรากฏว่ารายการ 2 ชั่วโมง กลับมีโฆษณา 30 นาที ถือว่าทำผิดระเบียบที่กทช.กำหนดถึง 3 เท่า สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายรายการสนทนาข่าวมีเป้าหมายคือมุ่งแสวงหากำไรเป็นสำคัญจากรายรับโฆษณาที่ได้ประมาณการณไว้ข้างต้น

โดยอัตราค่าโฆษณาดังกล่าวอยู่ในอัตราสูง เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของช่องอื่น ๆ เป็นความสำเร็จของช่อง 3 ในการสร้างรายการประเภทเล่าข่าวที่เดิมพื้นที่ดังกล่าวทำรายได้ไม่น้อยมากเฉลี่ยนาทีละ 3-5 หมื่นบาทเท่านั้น (www.business-thai.co.th, 20 ก.ค.2548.) เป็นสถานีที่เป็นผู้บุกเบิกความนิยมรายการเล่าข่าว (trend setter) โดยการพัฒนารายการประเภทเล่าข่าวในช่วงเวลาเช้า ที่ได้รับความนิยม เพราะรายการช่วงเช้าแต่เดิมมักเป็นรายการวาไรตี้ ที่เคยสร้างชื่อเสียงให้กับสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ จนได้ล้มเลิกรายการไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นรายการครบเครื่องเรื่องผู้หญิงทางช่อง 7 และรายการบ้านเลขที่ 5 ทางช่อง 5 ทำให้รายการประเภทเล่าข่าวของช่อง 3 มีคู่แข่งน้อยราย จึงได้รับความนิยม ประกอบกับเป็นรายการที่ตอบสนองพฤติกรรมของคนทำงานที่ไม่มีเวลาในการอ่านข่าวหรือติดตามข่าวสารได้ครบทุกประเด็นในระยะเวลาอันสั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 8.1 แสดงส่วนแบ่งผู้ชมรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ทั้ง 5 รายการ ในช่วงเดือนก.ค.-ธ.ค. 2548

ที่มา : ข้อมูลจาก Nielsen Media Research, 22 ธ.ค.2549.

จากแผนภูมิที่ 8.1 แสดงเรตติ้งรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในช่วงเดือน ก.ค.-ธ.ค. 2548 พบว่า รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีเรตติ้งสูงสุด มีจำนวนผู้ชม 1,975 คน อันดับ 2 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้จำนวนผู้ชม 1,625 คน อันดับ 3 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ จำนวนผู้ชม 1,290 คน อันดับ 4 รายการข่าววันใหม่ จำนวนผู้ชม 384 คน และอันดับ 5 รายการเช้าวันใหม่ จำนวนผู้ชม 322 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3,718 คน ใน 58,396 ครัวเรือน จะเห็นว่าเรตติ้ง เป็นสิ่งที่ทำให้รายการต้องปรับปรุงรายการอยู่เสมอ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นธุรกิจเอกชนดังนั้น เรื่องของผลกำไรจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในทุกปีจะมีการประชุมประเมินผลงานรายการทุกรายการของ สถานี จะมีการตั้งเป้าเพื่อให้ทำยอดให้ได้มากที่สุด หากไม่ถึงตามที่กำหนดจะมีผลต่อการถอด รายการออกจากผังของสถานี

สืบเนื่องมาจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงเป็นกลุ่ม แม่บ้านโฆษณาสินค้าจึงมักมีแต่สินค้าที่ผู้หญิงใช้เป็นประจำ เพราะผู้หญิงมีอำนาจตัดสินใจซื้อ มากกว่าผู้ชาย ผู้สนับสนุนรายการ (sponsor) ที่เป็นเจ้าของสินค้าเหล่านั้นมักหาเวลาลงโฆษณา ในรายการต่าง ๆ ของสถานีรวมทั้งรายการข่าว โดยมีวิธีการหลายรูปแบบ ได้แก่ โฆษณาโดยตรง โฆษณาแฝงในรูปแบบการเป็นสปอนเซอร์ให้รายการ การนำสินค้ามาวางเพื่อเป็นของรางวัลแก่

ผู้ชมหรือเพื่อใช้ประกอบฉาก หรือแม้แต่การที่ผู้ดำเนินรายการโฆษณาให้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แต่เลือกบางฉบับและให้เครดิตก็ถือเป็นการโฆษณาแฝงเช่นกัน

โดยล่าสุด มีการรายงานผลประกอบการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550 เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของปี 2549 ของกลุ่ม บีอีซี เวิลด์ โดยการเปิดเผยของ นายประวิทย์ มาลีนนท์ กรรมการบริหาร บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) สามารถสร้างกำไรในปี 2549 ได้ 1,643 ล้านบาท สูงกว่าปี 2548 ที่มี 762 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86 จากขายโฆษณาได้มากขึ้น สามารถเพิ่มรายได้จากการขายเวลาโฆษณาได้มากกว่าปีก่อนกว่า 1,151 ล้านบาท โดยมีส่วนแบ่งคนดูเพิ่มขึ้นเป็น 30% ซึ่งถือได้ว่าดีที่สุดในรอบ 3-4 ปีที่ผ่านมา กลับไปอยู่ในระดับที่เคยเป็นในช่วง 2544 – 2545 (www.becworld.com, 25 ก.พ. 2550)

จะเห็นได้ว่าการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญของการดำเนินธุรกิจรายการ การมีโฆษณาเข้ามามากในรายการข่าว สะท้อนให้เห็นว่าสถานีมุ่งแสวงหากำไรจากการขายโฆษณา

8.3 การเป็นเจ้าของและควบคุมสื่อ

การประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์มีผลกำไรมหาศาลจากเรื่องของธุรกิจจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เนื่องจากช่อง 3 โดยบริษัทบางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้รับสัมปทานจากรัฐเป็นระยะเวลาสัมปทาน 50 ปี (พ.ศ.2513-2563) การที่รัฐเป็นเจ้าของสื่อแล้วเปิดให้สัมปทานแก่เอกชนมาเข้าเวลาผลิตรายการ ทำให้ช่อง 3 ต้องนำเสนอข่าวเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อภาพพจน์ของรัฐบาล เพราะอาจเสี่ยงต่อการไม่ได้รับการต่อสัญญาของสถานีช่อง 3 จึงต้องปรับตัวไปตามกลไกที่เป็นอยู่ รายการเล่าข่าวจึงเป็นทางออกอย่างหนึ่งในการแสดงออกซึ่งการวิจารณ์ แสดงความเห็นอย่างอ้อม ๆ ของสื่อโทรทัศน์ที่มักถูกควบคุมโดยอำนาจรัฐไม่ให้เสนอข่าวที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล จึงขาดเสรีภาพในการเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ข่าวที่นำมาเล่าจึงคลาดความจริงจังลง ประเด็นข่าวที่หยิบยกมาพูดคุยแม้จะเป็นประเด็นใหญ่ ๆ แต่ได้มีการปรับลดความจริงจัง นำเสนอแต่ประเด็นข่าวสังคม ข่าวชาวบ้านซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสังคมทั่วไป แต่ข่าวการเมือง มักไม่ได้รับการเปิดเผยถึงที่มาที่ไปอย่างเจาะลึกถึงรายละเอียด การที่มีรายการสนทนาข่าวจึงอาจเป็นวิธีการหลบเลี่ยงการรายงานข่าวที่ตรงไปตรงมาวิธีหนึ่งด้วยรูปแบบความเป็นสาระปนบันเทิง ทำข่าวให้เบาลงด้วยวิธีการนำเสนอต่าง ๆ

ความเป็นเจ้าของสื่อ ทำให้มีอำนาจในการควบคุมกำหนดทิศทางการนำเสนอของสื่อได้ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีประชา มาลีนนท์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา อดีต

นักการเมืองฝั่งรัฐบาลพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรคที่จัดตั้งรัฐบาลระหว่างปีพ.ศ. 2544-2548 และหนึ่งในทีมผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สามารถใช้สื่อของตนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของรัฐบาลและของตนได้ทุกเมื่อที่ต้องการ โดยการรายงานข่าวที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่พรรค รัฐบาลและตนเอง ตัวอย่างเช่น ข่าวพิธีการต้อนรับนักกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 13 ที่ทำเนียบรัฐบาล วันที่ 9 ธันวาคม 2548 โดยการนำศิลปิน ผู้ประกาศข่าวช่อง 3 ร่วมงานด้วย และมีการสัมภาษณ์คุณประชา มาลีนนท์ ในพิธีมอบรางวัลแก่นักกีฬา ในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

ปัจจัยที่กำหนดและควบคุมทิศทางในการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการข่าว ภายใต้การเปลี่ยนแปลงนี้มีที่มาจากตัวองค์กรสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งการบริหารงานโดยได้รับสัมปทานจากรัฐบาลมาดำเนินการ ส่งผลให้การทำงานของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวต้องระมัดระวังคำพูดที่อาจกระทบกระเทือนรัฐบาล ในแนวทางการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในประเด็นการเมือง ผู้ดำเนินรายการข่าวที่เป็นพนักงานประจำของสถานีส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะวิจารณ์ออกความเห็นโดยเฉพาะข่าวการเมือง โดยมีวิธีป้องกันตัวหลายอย่าง เช่น การหลีกเลี่ยงไม่แสดงความคิดเห็นในประเด็นการเมืองเลย นำเสนอแต่ข้อเท็จจริงแบบผิวเผิน โดยมีภาพและเสียงสัมภาษณ์ (sound bite) แทนการพูดของผู้ดำเนินรายการ หรือนำเสนอเพียงบางส่วนที่เห็นสมควรและไม่กระทบต่อสถานี

หากผู้ดำเนินรายการคนใดวิจารณ์แสดงตัวเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลอย่างชัดเจนจะถูกสถานีปลดออก หรือหักเงินเดือนหากเป็นพนักงานประจำ ดังกรณีตัวอย่างของ บุญยอด สุขถิ่นไทย ที่ถูกปลดออกจากการเป็นผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549

“ผมเป็นคนที่วิพากษ์วิจารณ์แล้วใช้วาตะที่ค่อนข้างจะเสียดสีเรื่องการเมืองบ้าง สาเหตุจากการทำงานกับช่องนิวส์วัน ASTV วันที่ 4 กุมภาพันธ์ วันนั้นเป็นวันที่ต้องมาทำรายการพิเศษตลอดทั้งวันร่วมกับคุณจินดารัตน์ เจริญชัยชนะ ก็วิพากษ์วิจารณ์นักการเมือง ณ ขณะนั้น จะมีมือที่ลานพระรูป ผมได้ทราบมาว่ามีการเฝ้าคู่มือทั้งหมดของคนในรัฐบาลไปตั้งอยู่ที่ชั้น 3 คู่มือทุกคู่มือ ผมฟังวิทยุทุกคลื่น ส่งเอสเอ็มเอสเข้าไปในรายการทุกรายการมีเฟรนด์อินเข้าไป เพื่อทำให้ภาพวันนั้นเป็นการกั้นไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามพูดอะไรได้ แล้วแย่งพื้นที่เพื่อให้นายกฯ พบประชาชนออกอากาศทั้งวัน หลังจากนั้นมีการประชุมกองบรรณาธิการในช่อง 3 ผู้ใหญ่ในช่อง 3 เรียกประชุม แล้วบอกว่าทำเนียบรัฐบาลถามมาว่าช่อง 3 ไฟเขียวให้ผู้ประกาศออกไปวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลด้วยหรือ ผู้บริหารช่อง 3 บอกว่าไม่อยากจะให้ทางรัฐบาลคิดอย่างนั้น เราต้องเอื้อให้รัฐบาลทุกรัฐบาล ดังนั้นจึงขอให้บรรณาธิการไปบอกผู้ดำเนินรายการว่าให้เบาเรื่องของการวิจารณ์การเมืองลง รายงานข้อเท็จจริงที่จำเป็นเท่านั้นแต่ไม่ให้มากนัก ตอนเย็นก็มีโทรศัพท์มาหาผมว่าให้ผมไปจัดรายการวันที่ 9 กุมภาพันธ์ เป็นวันสุดท้าย โดยให้เหตุผลว่าต้องการปรับปรุงรายการ จึงต้องปรับพิธีกร การทำงานตรงนี้อากาศที่เราจะไปวิพากษ์วิจารณ์อะไรต่าง ๆ มันเกิดขึ้นได้บ่อย แล้วอาจจะไปเหยียบหิวแม่โป่งใครเข้า ก็อาจจะทำให้เราถูกปลดได้ง่าย ” (บุญยอด สุขถิ่นไทย, สัมภาษณ์, 11 มี.ค. 2549)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งที่ควรพึงระวังอยู่เสมอ โดย สัญชาตญาณของการเป็นผู้ดำเนินรายการข่าวสถานีช่อง 3 เพื่อป้องกันตัวเอง โดยมีอิทธิพลมาจากผู้บริหารของสถานีโดยตรงผ่านบรรณาธิการข่าวสุดท้ายมาที่ตัวผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

8.4 ธรรมชาติของสื่อ

โดยธรรมชาติของข่าวโทรทัศน์ต้องนำเสนอเร็วกว่าข่าวหนังสือพิมพ์ แต่รายการสนทนาข่าวปัจจุบันที่มีการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแล้วเป็นข่าวเก่า ทำให้คนดูรับข่าวสารที่ซ้ำเนื่องจากนำข่าวมาจากหนังสือพิมพ์กรอเข้าที่นำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นทั้งวันของเมื่อวานนี้ เพราะการทำงานของหนังสือพิมพ์รายวันจะมีสองกรอ คือ กรอเช้ามีการปิดต้นฉบับจากโรงพิมพ์ตอนประมาณ 4 ทุ่ม วางแผงหนังสือประมาณ 5-6 ทุ่ม ส่วนกรอบ่ายจะมีข่าวที่เกิดขึ้นหลัง 4 ทุ่ม ไปจนถึงเวลาปิดข่าวประมาณเที่ยงคืนหรือตีหนึ่งของอีกวัน ตามแต่กำหนดปิดของหนังสือพิมพ์แต่ละเล่ม แต่ก็มีข่าวเมื่อวานนี้ผสมอยู่ด้วย กระบวนการทำข่าวของฝ่ายข่าวสถานีช่อง 3 ไม่ต้องลงทุนมาก จึงเน้นเอาข่าวหนังสือพิมพ์มาแล้ว โดยเฉพาะรายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการข่าววันใหม่ และรายการเช้าวันใหม่ แต่เน้นไปที่ตัวพิธีกรจะมีวิธีการนำเสนออย่างไรให้ดึงดูดใจคนดู ซึ่งแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาที่ย่ออากาศ เช่น รายการข่าววันใหม่ มีช่วงที่ร่วมกับมูลนิธิรวมกตัญญู มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และร่วมด้วยช่วยกันในการรายงานข่าวผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อให้รูปแบบรายการมีคุณค่าความสดใหม่ด้วยวิธีการนำเสนอแบบนี้

นอกจากนี้แต่ละรายการมีการนำข่าวเดียวกันมาพูดซ้ำอีก เพียงแต่ช่วงเวลาออกอากาศต่างกัน โดยสถานีอ้างว่าเพื่อตอบสนองกลุ่มคนดูที่ต่างกัน

“เรื่องการเอาข่าวที่พูดไปแล้วในรายการหนึ่งมาพูดซ้ำอีกครั้งในอีกรายการหนึ่งนั้นเพราะกลุ่มคนดูเราแตกต่างกันไปในแต่ละช่วง รายการเช้าวันใหม่คนดูเป็นคนที่ยืนเข้าเตรียมตัวไปทำงาน รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์คนดูเป็นพวกคนทำงานที่พักผ่อนอาหารกลางวัน รายการข่าววันใหม่คนดูเป็นกลุ่มคนนอนดึก หรือทำงานกะดึก ฉะนั้นคนที่เขาไม่ได้ดูข่าวเช้านี้ก็ไปดูข่าวเย็นหรือดึกแทนก็ได้ ไม่มีผิดอยู่แล้วที่จะเอาข่าวเดียวกันมาแล้วอีก” (สำราญ ฉัตรโท, สัมภาษณ์, 7 ก.พ. 2549)

ด้วยข้อจำกัดเรื่องเวลา ข่าวโทรทัศน์เสนอแล้วผ่านเลยไม่สามารถย้อนกลับมาดูได้ใหม่เหมือนหนังสือพิมพ์ที่เมื่ออ่านไปรอบแรกหากไม่เข้าใจสามารถย้อนกลับมาอ่านใหม่ได้อีก และไม่มีเวลามากพอสำหรับการอธิบายรายละเอียดได้เท่าหนังสือพิมพ์ ดังนั้น หากคนดูต้องการข้อมูลมากขึ้น อาจจะได้รับรู้ประเด็นโดยรวมจากโทรทัศน์ แล้วจึงไปตามรายละเอียดเองจากสื่ออื่น เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ อีกทั้งวิธีการนำเสนอของโทรทัศน์นั้นทำได้หลากหลายและดึงดูดความสนใจได้มากกว่าเพราะมีทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียง แต่กลับจัดเรียงประเด็นข่าวตามหนังสือพิมพ์

และเน้นที่ลีลาการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการ อธิบายพร้อมมีอุปกรณ์มาเสริม เช่น ชาร์ต กราฟฟิก การนำสินค้าเข้ามาแสดงโชว์ในรายการ เพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจ

ดังนั้นธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์ได้เปลี่ยนไป ตั้งแต่มีการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแล้ว ส่งผลให้ข่าวนั้นขาดคุณค่าความสดใหม่ เพราะเป็นข่าวเก่า ขาดความรวดเร็วในแง่การนำเสนอที่ช้ากว่าหนังสือพิมพ์ ทั้งที่ควรจะนำเสนอได้รวดเร็วกว่า และมีข้อได้เปรียบกว่าหนังสือพิมพ์ตรงที่ดึงดูดความสนใจได้มากกว่าจากการมีภาพที่เคลื่อนไหวได้และเสียง จึงพบว่าการผลิตรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการลงทุนที่ต่ำมาก ทั้งในด้านอุปกรณ์ บุคลากรที่ทำข่าวอาศัยข่าวหนังสือพิมพ์เป็นแนวทางในการนำเสนอ

8.5 การเมือง

สภาวะทางการเมืองมีผลต่อรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 คือ การที่สถานีไม่ได้ประกาศตนว่าเป็นสถานีข่าว เพียงแต่ขยายเวลาในการนำเสนอข่าวทุกช่วงของวันตลอด 24 ชั่วโมง และเน้นการนำเสนอความบันเทิงมาสอดแทรกในเนื้อหาสาระ ตามนโยบายสถานีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก จึงมีผลในด้านเนื้อหาที่นำเสนอเป็นเนื้อหาเบา ๆ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าเรื่องราวหนัก ๆ ที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมจริง ๆ หรือข่าวเจาะลึก ข่าวสืบสวนสอบสวน ที่สำคัญคือการหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอข่าวที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อรัฐบาล หากเป็นเรื่องการเมือง จะนำเสนอในรูปแบบของการให้ความสำคัญกับตัวบุคคลและเหตุการณ์ที่มีความเด่น เช่น ข่าวนายกรัฐมนตรีลงเยี่ยมประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ การประสัมพันธ์กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล ฯลฯ หรือการทำให้ประเด็นการเมืองเป็นเรื่องขำขัน การเบี่ยงเบนความสนใจจากประเด็นการเมืองหนัก ๆ เช่น ช่วงที่มีความขัดแย้งภายในพรรคไทยรักไทย ปลายปี 2548 มีการนำเสนอข่าวเบี่ยงเบนความสนใจไปที่ประเด็นเรื่องขู้สาวแทน ดังเช่นกรณีที่มีข่าวส.ส.หญิงคนหนึ่งเผลอไปเป็นชู้กับคนขับรถ หรือกรณีที่มีข่าวลือว่าส.ส. ณ หทัย ทิวไผ่งาม ตั้งครรภ์กับนักการเมืองระดับสูง เป็นต้น นำเสนอเนื้อหาการเมืองอย่างผิวเผินไม่เจาะลึกรายละเอียด นอกจากนี้ ในช่วงที่เหตุการณ์บ้านเมืองสงบ สื่อมวลชนโดยเฉพาะรายการข่าว จะมีการนำเสนอข่าวการเมืองน้อย จะเน้นที่คุณค่าด้านความเด่นของบุคคลและเหตุการณ์มากกว่าการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลที่มีเงื่อนงำ การทุจริต การคอร์รัปชัน แต่ในสภาวะทางการเมืองที่วุ่นวาย มีการนำเสนอข่าวทางการเมืองมาก

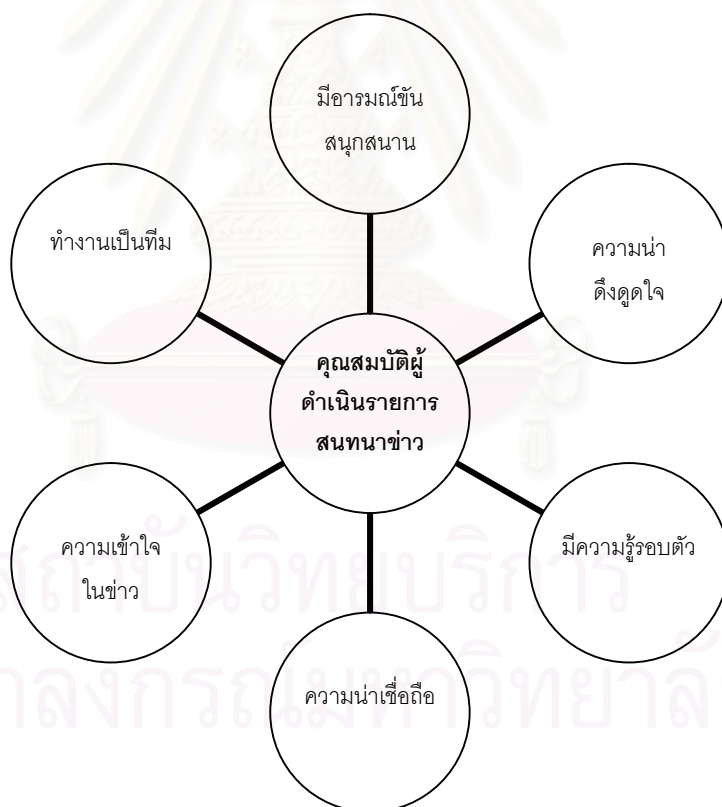
ดังนั้นการเมืองจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการวางทิศทางการนำเสนอในรายการ อีกทั้งยังมีผลต่อการได้รับสัมปทานดำเนินกิจการต่อ เพราะสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ดำเนินการภายใต้การ

อนุมัติสัมปทานจากรัฐบาล จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการวิจารณ์การทำงานของรัฐบาล รวมทั้งนายประชา มาลีนนท์ หนึ่งในผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และนักการเมืองในพรรคไทยรักไทย จึงถูกครอบงำโดยอำนาจรัฐ ทำให้ขาดอิสระในการเสนอข่าวแบบเจาะลึกอย่างที่ควรจะเป็นในระบอบประชาธิปไตย

8.6 ปัจจัยทางวิชาชีพ

จากการศึกษาถึงลีลาการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า มีคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว ได้แก่ การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน, ความน่าดึงดูดใจ, มีความรู้รอบตัว, ความน่าเชื่อถือ, ความเข้าใจในข่าว, ความสามารถทำงานเป็นทีม

แผนภาพที่ 8.1 แสดงคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเล่าข่าวของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

8.6.1 การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน

เนื่องจากนโยบายรายการสนทนาข่าวช่อง 3 ให้ความสำคัญที่ตัวผู้ดำเนินรายการ ประกอบกับลักษณะแนวคิดรายการสนทนาข่าวเน้นการเล่าข่าวแบบสบาย ๆ ผู้ดำเนินรายการสามารถสร้างความน่าสนใจให้แก่คนดู โดยอาจแสดงออกมาทางการมีอารมณ์ขัน เป็นกันเอง เพื่อให้คนดูรู้สึกว่าผู้ดำเนินรายการเป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสเข้าถึงได้อย่างใกล้ชิด เพราะรายการลักษณะนี้ผู้ชมต้องการเห็นตัวตนที่แท้จริงของผู้ดำเนินรายการ ผ่านทางการพูดคุย สนทนาที่เป็นกันเองของผู้ดำเนินรายการ จากการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวช่อง 3 โดยส่วนใหญ่จะพูดคุยนอกเรื่อง มีอารมณ์ขันระหว่างการสนทนา หยอกล้อ รัยโยนมุขกันไปมา (White, 1990)

ดังนั้นการมีอารมณ์ขันจะทำให้รายการมีสีสัน สร้างเสียงหัวเราะ เปลี่ยนบรรยากาศข่าวหนักให้ผ่อนคลายลง ดังนั้นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวควรปรับอารมณ์ได้ดี มีความสนุกสนานในการทำงานแม้ว่าวันนั้นจะมีอารมณ์ไม่ปกติก็ตาม ผู้ดำเนินรายการที่มีอารมณ์ขันอย่างเห็นได้ชัดคือ เอกราช เก่งทุกทาง เพราะรูปแบบรายการที่จัดให้ช่วงกีฬาเป็นบันเทิง ผู้ดำเนินรายการที่มีอารมณ์ขันเล็กน้อยตามความเหมาะสมของการจัดวางบทบาทให้ในรายการเพื่อช่วยให้โทนรายการนุ่มนวลและเบาลง ได้แก่ นิธิพร มั่นนาค นิธินาฏ ราชนิยม อรปรียา หุ่นศาสตร์ สาทิต กรีกุล และวราภรณ์ สมพงษ์

8.6.2 ความน่าดึงดูดใจ

ความน่าดึงดูดใจของผู้ดำเนินรายการ อาจมาจากลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้านน้ำเสียงที่นุ่มนวลน่าฟัง ดุดัน ความน่าเชื่อถือ สื่อกาการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ท่าทางที่มั่นใจในการเล่าข่าวอย่างยาวเป็นธรรมชาติ ที่แม้จะไม่สวยหล่อเหมือนดาราแต่สิ่งเหล่านี้สามารถแต่งเติมได้ เช่น ทรงผม การแต่งหน้า แต่งกาย สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อการปรากฏตัวต่อหน้าสาธารณชน สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นโยบายคือเน้นความบันเทิง ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวจึงต้องมีบุคลิกที่ดี เพื่อดึงดูดความสนใจให้คนดูข่าวตลอด และการมีน้ำเสียงที่ชัดเจน ฉาดฉาน แสดงถึงความมั่นใจ สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องตามอักขระ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การนำเสนอข่าวน่าฟัง น่าสนใจ ชวนให้ติดตามดูยิ่งขึ้น อีกทั้งความสามารถในการโน้มน้าวใจให้คนดูเชื่อตาม มักปรากฏพร้อมความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องราวนั้น ๆ เป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดใจเช่นกัน แต่ในความเป็นจริงลักษณะนี้ไม่ควรจะเกิดขึ้นกับผู้ดำเนินรายการเพราะควรให้คนดูใช้วิจารณญาณตัดสินใจมากกว่าการโน้มน้าวทางความคิด เช่น สรยุทธ สุทัศนจินดา ที่สามารถดึงดูดใจคนดูด้วยน้ำเสียงดุดัน การประกอบท่าทางมือไม้ที่เคลื่อนไหวไปตามอารมณ์ในข่าว และมาจาก

ความสามารถที่จะดึงดูดคนดูให้สนใจดูรายการตั้งแต่ต้นจนจบ และมีอิทธิพลในการทำให้คนดูเชื่อตามที่ตนพูด จนต้องติดตามรายการเป็นประจำ (White, 1990)

ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่เป็นผู้สร้างปรากฏการณ์ให้แก่แวดวงผู้ประกาศข่าวคนสำคัญ ได้แก่ สรยุทธ สุทัศนะจินดา จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ด้วยบุคลิกภาพและลีลาที่น่าเสียดายในการนำเสนอข่าวที่ดึงดูดใจผู้ชม จนก่อให้เกิดกลุ่มแฟนคลับสรยุทธ และสร้างปรากฏการณ์ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีรายได้และค่าตัวมากที่สุดคนหนึ่ง โดยเซ็นสัญญากับช่อง 3 แบบปีต่อปี ได้ค่าตัวจากจัดรายการ “เรื่องเล่าเช้านี้” ประมาณตอนละ 5,000–6,000 บาท ถือว่าสูงที่สุดในบรรดาผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของช่อง 3 ทั้งหมด ยังไม่นับรวมโบนัสอื่น ๆ ที่คุณประวิทย์ มาลีนนท์ ให้ในฐานะโปรดิวเซอร์รายการด้วย สรยุทธมีรายได้จากช่อง 3 ไม่ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อเดือน ไม่นับรวมรายการถึงลูกถึงคนและคุยคุ้ยข่าว รวมตัวเลขโดยประมาณเจ็ดหลักต่อเดือน (“Exclusive คีค News talk”, 2548, 85)

8.6.3 มีความรู้รอบตัว

ความรู้รอบตัวมาจากการสนใจติดตามข่าวสารบ้านเมืองตลอดเวลา เป็นคนทันเหตุการณ์ รู้จักตั้งประเด็น รู้จักที่จะสงสัย ช่างสังเกตมีชั่วโมงบินในการทำงาน และประสบการณ์ทำงานที่สั่งสมมารวมถึงการเป็นผู้เฝ้ารู้ ติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหว จับตาเฝ้าระวังสังคมตลอดเวลา จะช่วยเพิ่มพูนทักษะในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่ดีต้องสามารถสอดแทรกความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากในข่าวได้ เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลให้หนักแน่นขึ้น รวมทั้งการมีความรู้รอบตัวจะช่วยให้ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสามารถพูดคุยต่อประเด็นจากพิธีกรร่วมได้และรับส่งมุขกับผู้ร่วมดำเนินรายการได้ทันทีไม่สะดุด การทำงานเป็นทีมจึงจะประสบความสำเร็จ (White, 1990)

“การอธิบายเป็นการวิเคราะห์แบบนี้ คนดูได้ข้อมูลมากกว่าแค่การอ่านข่าว อ่านข่าวบางทีก็ได้แค่นั้น ดังนั้นความรู้รอบตัวของผู้ดำเนินรายการต้องอาศัยจาก หนึ่ง ประสบการณ์ของตัวเองสั่งสมความรู้รอบตัว เพราะเราจะแยกแยะวินิจฉัยได้ว่าอะไรสำคัญ อะไรไม่สำคัญ สอง ต้องทำการบ้านเยอะ ไม่ใช่แค่อ่านหนังสือมาก ไม่รู้ก็ไปทำวิจัย ไม่รู้ก็ไปเรียน นักข่าวแค่อ่านมากไม่พอ เพราะการอ่านบางที่ไม่ตอบโจทย์ บางทีไม่รู้ต้องไปถามผู้รู้” (วิศาล ดิลกวัฒนิช, สัมภาษณ์, 8 มี.ค.2549)

นอกจากนี้การนำข่าวมาเล่าหรือวิเคราะห์ สารสำคัญบนพื้นฐานของการมีความรู้รอบตัวนั้น ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูลด้วย เพราะบางครั้งการอ่านแล้วมาเล่าทำให้เนื้อหาข่าวไม่ครบถ้วน อาจทำให้ผู้ชมเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินรายการสนทนา

ข่าวต้องระมัดระวังอย่างมาก ความรู้รอบตัวที่สะสมมาจะช่วยในเรื่องการตรวจสอบข้อมูลได้ระดับหนึ่ง เพื่อป้องกันการรายงานข้อมูลที่ผิดพลาดซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกรถูกฟ้องร้องหรือถูกดำเนิน

8.6.4 ความน่าเชื่อถือ

การเป็นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นอกจากจะมีบุคลิกที่ดีแล้วยังต้องมีความน่าเชื่อถือเวลาที่นำเสนอข่าวด้วย โดยสามารถแสดงออกได้หลายรูปแบบ เช่น การรู้จักวิเคราะห์ให้น้ำหนักแก่ข่าวว่าข่าวใดสำคัญจากมากไปน้อย การเพิ่มเติมมุมมองใหม่ ๆ บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลที่เชื่อถือได้ เช่น การอ้างอิงข้อมูลตัวเลขทางวิชาการมาประกอบตามหลักความเป็นจริง การมีประสบการณ์และภูมิหลังด้านข่าว ทำให้สามารถตีความ อธิบายให้เบื้องหลังเบื้องหลังในข่าวได้อย่างเข้าใจโดยธรรมชาติ ซึ่งต้องอาศัยการรู้มากู้จริง จึงจะสร้างความน่าเชื่อถือได้ เพราะประชาชนเชื่อว่าผู้ดำเนินรายการมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของตน รายการจะประสบความสำเร็จได้ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวต้องมีความน่าเชื่อถือโดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงและให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ไม่ได้มาจากความคิดเห็นส่วนตัวหรือการชี้นำทางความคิด รวมทั้งการไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือของบุคคลใดจะทำให้ผู้ดำเนินรายการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (White, 1990)

“กลยุทธ์คือผู้ดำเนินรายการข่าวมานั่งอ่านข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ทุกเช้า พร้อมลีลาการวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาข่าวและบุคคลในข่าวอย่างเผ็ดมันฮา สิ่งที่น่าวิตกคือ ผู้รับสารกำลังได้รับสารสำเร็จรูปที่ผ่านการย่อยแล้ว จากมุมมองและการแสดงของผู้ดำเนินรายการยิ่งนักเล่าข่าวที่เป็นที่นิยมสูงได้รับความเชื่อถือมาก ยิ่งน่าเป็นห่วงว่าการใส่ความคิด อุดมการณ์และการชี้นำในข่าวสาร ซึ่งจะมีผลครอบงำผู้รับ โดยเฉพาะผู้หญิงและเยาวชนที่มีพื้นฐานด้านข่าวน้อย เช่นที่เมื่อเกิดเหตุหญิงคนหนึ่งจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย ตำรวจเกลี้ยกล่อมอย่างไรก็ไม่ยอม แต่เธอเรียกร้องขอพูดกับคนที่เธอไว้ใจ และเชื่อถือ นั่นคือ สรยุทธ สุทัศนจินดา” (www.midnightuniv.org, 9 พ.ย.2549)

8.6.5 ความเข้าใจในข่าว

การจะก้าวขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวได้ควรที่จะเคยผ่านการทำงานเป็นนักข่าวมาก่อนเป็นนักเล่าข่าว เพราะจะช่วยให้ความเข้าใจด้านกระบวนการทำข่าวตั้งแต่ออกไปหาข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว เขียนสคริปต์ ตัดต่อ ลงเสียงเอง จนถึงขึ้นออกอากาศ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การนำเสนอข่าวประสบความสำเร็จ การทำความเข้าใจในข่าวนั้นผู้ดำเนินรายการต่างมีวิธีการที่แตกต่างกันไป โดยเริ่มจากการอ่านเนื้อหาจากสคริปต์ข่าวที่โปรดิวเซอร์ให้มาก่อนหรือจากหนังสือพิมพ์ แล้วจับประเด็นข่าวในจุดที่สำคัญจริง ๆ ที่คิดว่าน่าสนใจ คนดูอยากรู้ และอธิบายเล่าออกมาให้เข้าใจง่าย ด้วยภาษาที่เป็นกันเอง ทั้งนี้ต้องมีพื้นฐานการมี

ความรู้รอบตัวเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพื่อเช็คความถูกต้องไปพร้อมกับการรายงาน และเพื่อเพิ่มเติมสิ่งทีนอกเหนือจากข่าวทำให้ผู้ชมได้รับข่าวสารที่ครบถ้วน เป็นการยืนยันถึงความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีของผู้ดำเนินรายการมักปรากฏออกมาทางสีหน้า แววตา และท่าทางที่สามารถเล่าออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ จะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือตามมา รวมถึงการมีไหวพริบสามารถแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าได้ หากผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวไม่มีความเข้าใจในข่าวก่อน จะทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดข่าวสารให้คนดูเข้าใจได้ จะไม่สามารถเจาะลึกให้รายละเอียดที่นำไปในข่าวได้ เพราะรายการสนทนาข่าวเน้นการพูดคุย แสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากข่าวด้วย จึงถือเป็นการสื่อสารที่ล้มเหลว (Fang, 1972)

8.6.6 การทำงานร่วมกับผู้อื่น / การทำงานเป็นทีม

ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่ดีต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้ร่วมดำเนินรายการได้ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างราบรื่น หน้าที่ในการคอยรับส่งมุข ขณะที่เพื่อนร่วมงานโยนมาให้ ถือเป็นบทบาทใหม่ เพราะรูปแบบรายการเป็นการพูดคุยด้วยภาษาที่กันเอง เหมือนคุยกับเพื่อน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างกัน (White, 1990)

รายการสนทนาข่าวช่อง 3 ทุกรายการ ประกอบด้วยผู้ดำเนินรายการไม่ต่ำกว่าสองคน แต่ละรายการมีกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน และบุคลิกลักษณะของผู้ดำเนินรายการในรายการเดียวกันแตกต่างกันไป เช่น รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ มีวิศาล ดิลกวณิช และนิตินาฏราชนิยม เป็นผู้ดำเนินรายการ ด้วยบุคลิกของวิศาลที่จริงจังเป็นทางการ มีความถนัดในการอธิบายข่าวเป็นอย่างดี ส่วนนิตินาฏ ก็เป็นผู้มีความรู้ในทุกข่าวเช่นกัน แต่เวลาออกอากาศ บทบาทของนิตินาฏต้องเป็นรองวิศาล เนื่องจากรูปแบบรายการสนทนาข่าวที่ต้องมีคนหนึ่งเป็นหลักและอีกคนเป็นรอง มิฉะนั้นรายการดูเป็นการแข่งกันพูดมากกว่าเล่า แต่ผู้ดำเนินรายการทั้งสองมีความเข้าใจในบทบาทนั้น เมื่อถึงจังหวะการอธิบายหรือวิเคราะห์โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจที่วิศาลถนัด นิตินาฏต้องหยุดแล้วปล่อยให้เป็นที่ของวิศาล เช่นเดียวกับรายการเรื่องเล่าเช้านี้ สรยุทธ สุทัศนจินดา เป็นผู้ดำเนินรายการหลัก เมื่อมีข่าวหนักโดยเฉพาะการเมือง จะมีหน้าที่ตีความอธิบายเรื่องราว ส่วนอรปริยา หุ่นศาสตร์ มีบทบาทที่เป็นเพียงลูกคู่ทำหน้าที่คอยรับส่งสรยุทธเพื่อให้รายการราบรื่น รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ธีระ ธัญไพบูลย์ จะให้เกียรติวารภรณ์ สมพงษ์ในการมีส่วนร่วมในข่าวทุกข่าว เป็นบทบาทที่เท่าเทียมกัน เพราะวารภรณ์ก็มีความสามารถรู้ทุกเรื่องเช่นกัน แม้ว่าบทบาทแต่ละคนจะเท่าเทียมหรือเป็นคนรอง แต่ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวก็สามารถแสดงหน้าที่ของการเป็นผู้ร่วมงานที่ดีได้

จากคุณสมบัติที่กล่าวมาทั้งหมด อาจพบคุณสมบัติทุกข้อดังที่กล่าวมาในตัวผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว หรืออาจมีคุณสมบัติบางอย่างที่ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวบางคนอาจจะยังไม่มี แต่ทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้เอง คุณสมบัติที่ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวจำเป็นต้องมีมากที่สุดคือ ความเข้าใจในข่าว และความรอบรู้ในข่าวสาร เพราะทั้งสองอย่างนี้เป็นที่มาของความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการข่าวซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในยุคประชาธิปไตย เป็นผู้กำหนดวาระในข่าวสาร มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนดูอย่างยิ่ง

ดังนั้นปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดมีผลต่อรูปแบบรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 กล่าวคือ นโยบายสถานีมีผลต่อเนื้อหาข่าวที่ทำให้เข้าใจง่ายและเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง สภาวะทางการตลาดมีผลต่อรายได้โฆษณาของสถานี การเป็นเจ้าของและควบคุมสื่อมีผลต่อการทิศทางการนำเสนอข่าวในรายการ ธรรมชาติของสื่อมีผลต่อคุณค่าความเป็นข่าว การเมืองมีผลต่อเนื้อหาข่าวและสัมปทานของสถานี และปัจจัยทางวิชาชีพมีผลต่อคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

9.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 3” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษารูปแบบ วิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าว 5 รายการ ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเพียงวันทันเหตุการณ์ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยมีผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของข่าวโทรทัศน์จากอดีตถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า ในอดีตรายการข่าวโทรทัศน์ตั้งแต่มีการออกอากาศวิทยุโทรทัศน์ครั้งแรกในประเทศไทยปี พ.ศ. 2498 เป็นรายการข่าวในรูปแบบที่เป็นทางการ จุดประสงค์เพื่อเป็นกระบอกเสียง ประชาสัมพันธ์การทำงานของรัฐบาล และเป็นการโฆษณาชวนเชื่อจากรัฐบาล วัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวสาร (inform) เพื่อให้ความรู้และการศึกษา (educate) และเพื่อความบันเทิง (entertain) ส่วนใหญ่เป็นการแจ้งข่าวสารจากทางราชการ วิธีการนำเสนอเป็นการอ่านข่าว ผู้ประกาศไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ ข้อดีคือ ทำให้ประชาชนได้รับแต่สาระล้วน ๆ และพิจารณาไตร่ตรองข่าวสารนั้นได้ด้วยตัวเอง แต่มีข้อเสียคือ ด้านภาษาข่าวที่เป็นทางการ ทำให้เข้าใจยาก กลุ่มผู้ชมข่าวจึงจำกัดอยู่ในแวดวงของผู้มีการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ รายการข่าวจึงยังไม่เป็นที่นิยมในหมู่ประชาชน ซึ่งสนใจชมละครหรือรายการบันเทิงมากกว่า ด้านผู้ประกาศข่าวมีลักษณะบุคลิกที่เป็นทางการ น่าเชื่อถือ ทั้งในด้านรูปลักษณ์และบทบาทการรายงานข่าวที่จริงจัง

หลังจากเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ประชาชนเรียกร้องให้มีการเปิดเสรีภาพแก่สื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารที่เป็นธรรมและถูกต้อง ไม่บิดเบือนเรื่องราว เป็นอิสระปราศจากการครอบงำจากรัฐบาล วัตถุประสงค์ของรายการข่าวจึงเปลี่ยนไปเพื่อตอบสนองความต้องการด้านข่าวสารของประชาชน เพราะประชาชนไม่ต้องการถูกสื่อของรัฐปิดตาอีกต่อไป รายการข่าวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นในสังคมแห่งประชาธิปไตย ที่ก่อนหน้านี้วิทยุและโทรทัศน์ถูกอำนาจรัฐใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ ในการบิดเบือนสถานการณ์ และได้เป็นจุดเริ่มต้นแนวคิดใน

การก่อตั้งสถานีโทรทัศน์เสรีแห่งแรกของไทยคือ สถานีไอทีวี ภายใต้ปรัชญาการบอกความจริงให้กับสังคมได้รับรู้ โดยเฉพาะในยามที่ความจริงหมายถึงความเป็นความตายของบ้านเมือง (เทพชัย หย่อง, 2544: 77)

จนมาถึงยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในวงการข่าวคือ ปี พ.ศ.2529 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 โดยดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้นำรูปแบบรายการนิตยสารข่าวมาใช้ แบ่งการนำเสนอข่าวออกเป็นช่วง ๆ มีผู้ดำเนินรายการหลักคอยเชื่อมต่อข่าวและช่วงต่าง ๆ ในรายการ ทำให้รายการข่าวได้รับความนิยมและมีโฆษณาเข้ามาในรายการข่าวมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นเมื่อพบว่าข่าวกลายเป็นสิ่งที่ขายได้ สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เริ่มนำเอาความบันเทิงมาปรับใช้กับรายการข่าวมากขึ้น เช่น รายการเก็บตกช่อง 3, รายการสะกิดข่าวช่อง 7 ที่นำเสนอภาพหลุดในประเด็นที่เกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ หรือการนำดารามาอ่านข่าวในระเบียบข่าวช่อง 3

ด้วยเหตุที่ความบันเทิงได้กลายมาเป็นปัจจัยสำคัญในรายการข่าวปัจจุบัน ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีความคิดนำความบันเทิงมาใช้กับข่าว โดยนำดารามาเสนอข่าวเรื่องราวเบา ๆ ด้วยวิธีการเล่าข่าวในช่วงระเบียบข่าวของข่าวภาคค่ำ แต่ผลปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จ จนในระยะเวลาต่อมาได้ปรับเปลี่ยนการนำเสนอข่าวมาเป็นวิธีการเล่าหรือสนทนาข่าวแทนที่การอ่านทั้งหมดในปัจจุบัน โดยได้แนวคิดนี้มาจากรายการเล่าข่าวทางวิทยุ ที่ทำให้ผู้จัดรายการเล่าข่าวเป็นที่รู้จักและชื่นชอบของประชาชน จากการลีลาการเล่า จุดกำเนิดรายการเล่าข่าวของสถานีมาจากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ และพบว่าข่าวกลายเป็นรูปแบบของสาระบันเทิง (Infotainment) ที่ได้นำลักษณะของข่าวภาคปกติ (news bulletin) มาปรับใช้ในรายการสนทนาข่าว (news talk program) และพยายามเปลี่ยนให้เป็นรูปแบบบันเทิง โดยอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ด้วยวิธีการเล่า สอดแทรกความคิดเห็น การพูดคุย สนทนาอย่างเป็นกันเอง วัตถุประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายในรายการข่าว วิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่ดึงดูดใจ การเลือกนำเสนอแต่ประเด็นเนื้อหาที่กระตุ้นอารมณ์ ไร้ความสนใจ ประกอบกับการจัดฉากในรายการทำให้ดูสบาย มีสีสันลวดลาย เพื่อสื่อถึงความเรียบง่ายและเป็นกันเอง แตกต่างจากรายการข่าวเดิมที่ฉากมีขนาดใหญ่ เน้นรูปทรงของตึก อาคาร แผนที่ของเมืองใหญ่ สื่อถึงความยิ่งใหญ่ ความสำคัญของข่าวที่อยู่บนพื้นฐานความจริงจังและน่าเชื่อถือ

2. การผลิตรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

จากการศึกษาด้านการผลิตของรายการสนทนาข่าว สามารถแบ่งการผลิตออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 สถานีผลิตเองทั้งหมด หมายถึง รายการที่สถานีดูแลการผลิตเองตั้งแต่กระบวนการหาข่าวไปจนถึงขั้นการออกอากาศ ในนามบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้แก่ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ และรายการเช้าวันใหม่

1) รายการเช้าวันใหม่

การวางรูปแบบรายการให้เป็นการเปิดประเด็นใหม่ของวัน โดยนำข่าวจากหนังสือพิมพ์กรอบข่ายมาแล้ว และเก็บรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตอนดึก ช่วงที่หนังสือพิมพ์ปิดกรอบมาออกก่อน มีสัดส่วนจากฝ่ายข่าวของสถานี 55% มากกว่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ 45% เพราะต้องยึดถือข่าวที่ทีมข่าวสถานีผลิตเองเป็นหลัก ข่าวจากหนังสือพิมพ์เป็นรอง เน้นข่าวจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณเร้าอารมณ์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก มากกว่าหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพเน้นข่าวหนัก เช่น กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ ผู้จัดการ บางกอกโพสต์ เป็นรายการสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่เกษียณแล้ว พ่อค้า แม่ค้าที่ตื่นเช้าตรู่ ดังนั้น บุคลิกของผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีความจริงจัง น่าเชื่อถือ และมีความรอบรู้ด้านข่าว เพราะเป็นการเปิดประเด็นวันใหม่และมีปริมาณข่าวมาก จึงวางตัวให้วิศาล ดิลกวัณชิต ทำหน้าที่นำเสนอในเชิงอธิบายข่าว ให้ข้อมูลที่ละเอียด รอบด้าน และรู้จักจับประเด็นที่น่าสนใจมานำเสนอ ผู้ดำเนินรายการมีส่วนร่วมในการเป็นโปรดิวเซอร์ เพราะเป็นช่วงที่ทีมงานมีน้อย ผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่รายงานข่าวตามข้อเท็จจริง โดยเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือเล่าตามภาพข่าว (news footage) ได้แก่ ชาญชัย กายสิทธิ์ และนิพนธ์ มั่นนาค เพราะเป็นผู้ประกาศข่าวประจำสถานีมาก่อน และภูมิหลังด้านข่าวที่ไม่เพียงพอ จึงเน้นการรายงานมากกว่าการวิเคราะห์ ตีความ

2) รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์

การวางรูปแบบรายการให้เป็นการอธิบายข่าวเศรษฐกิจ ให้เข้าใจง่าย ผู้ดำเนินรายการจึงต้องถนัดด้านข่าวเศรษฐกิจ สามารถอธิบายตัวเลขทางเศรษฐกิจ ให้เข้าใจง่าย เป็นรายการสำหรับคนวัยทำงาน จึงต้องเน้นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคนทำงาน บทบาทหลักอยู่ที่วิศาล ดิลกวัณชิต เพราะมีภูมิหลังด้านข่าว ทำให้มีภาพความน่าเชื่อถือ หน้าที่โดดเด่นด้านการวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวไอที สามารถให้ความรู้ในเชิงลึก และรอบด้าน การวางตัวให้นิธิญา ราชนิยม เป็นลูกคู่ จึงมีหน้าที่รายงานตามข้อเท็จจริง ไม่วิเคราะห์ ตีความข่าว เพราะเป็น

พนักงานประจำของสถานี การจัดให้มีช่วงกีฬาตอนท้ายรายการ เพื่อผ่อนคลายคนดู จากช่วงต้นที่มีแต่ข่าวหนัก โดยสาธิต กรีกูล ทำหน้าที่รายงานข่าวกีฬาแบบให้ข้อมูลธรรมดา ไม่เน้นการวิเคราะห์วิจารณ์

2.2 บริษัทเอกชนร่วมผลิต หมายถึง รายการที่เอกชนเข้ามาร่วมผลิต โดยสถานีผลิตในส่วนกระบวนการหาข่าวไปจนถึงขั้นการออกอากาศ ส่วนบริษัทเอกชน คือ บริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด รับผิดชอบในส่วนการวางรูปแบบการนำเสนอในรายการแต่ละวัน ได้แก่ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

1) รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

การวางรูปแบบให้รายการเสนอข่าวสารที่รวดเร็วและครบถ้วน ในบรรยากาศที่จริงจังและน่าเชื่อถือ เพราะเป็นข่าวภาคหลักของสถานี มีกลุ่มคนดูเป็นประชาชนในเขตเมืองใหญ่ และต่างจังหวัด ผู้ดำเนินรายการมีบทบาทเท่าเทียมกัน มีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและภูมิหลังด้านข่าวเป็นอย่างดี เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งด้านข่าวให้แก่สถานี มีบุคลิกที่รอบรู้ ทันเหตุการณ์ สามารถรับโยนมุขและเข้ากันได้ดี ดังนั้นหน้าที่ที่สำคัญซึ่งปรากฏในตัวของธีระ ธิญไพบูลย์ และวราภรณ์ สมพงษ์ คือ การรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง และอธิบายเรื่องราว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับการเมือง รวมทั้งการจัดให้มีช่วงกีฬาตอนท้ายรายการ เพื่อผ่อนคลายคนดู จากข่าวช่วงต้นที่เสนอแต่ข่าวหนัก โดยสาธิต กรีกูล ทำหน้าที่รายงานข่าวกีฬาแบบให้ข้อมูลธรรมดา ไม่เน้นการตีความหรือวิจารณ์

2.3 บริษัทเอกชนในเครือสถานีผลิต หมายถึง รายการที่ผลิตโดยบริษัท บีอีซี เทโร จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทในเครือสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 บริหารจัดการด้านเนื้อหารายการและการวางรูปแบบวิธีการนำเสนอ โดยอาศัยข้อมูลส่วนใหญ่มาจากหนังสือพิมพ์ และบางส่วนมาจากฝ่ายข่าวสถานี ฟังผลการออกอากาศจากทีมงานสถานี ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ และรายการเรื่องเล่าเช้านี้

1) รายการข่าววันใหม่

การวางรูปแบบรายการที่เน้นการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันกรอบเช้า จึงมีสัดส่วนข่าวจากหนังสือพิมพ์ 59% มากกว่าฝ่ายข่าวของสถานี 41% เน้นข่าวจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณเร้าอารมณ์จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มากกว่าหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพการเมืองและข่าวเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มติชน เป็นการสรุปข่าวที่เกิดขึ้นทั้งวันและทิศทางข่าววันใหม่ มีรายงานสดทางโทรศัพท์ เพื่อเพิ่มคุณค่าความสดใหม่ให้แก่รายการ

เป็นรายการสำหรับคนที่นอนดึก ผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีบุคลิก สีสัน น่าเสียงกระตุ่นปลุกอารมณ์ คนดูให้หายง่วงนอน ผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่เล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือเล่าตามภาพข่าว (news footage) โดยอาจมีการแสดงความคิดเห็นในบางประเด็นที่เกี่ยวกับสังคม ได้แก่ อริสรา กำธรเจริญ ชาญชัย กายสิทธิ์ และนิธิพร มั่นนาค เนื่องจากเป็นพนักงานประจำของสถานี โดยตรงหรือในเครือของสถานี และยังไม่มียุทธศาสตร์ด้านข่าวที่เพียงพอ จึงมีหน้าที่เพียงการรายงานตามข้อเท็จจริง ส่วนการตีความ วิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาจะปรากฏในตัวนุญยอด สุขถิ่นไทย เพียงคนเดียว เพราะเป็นพนักงานอิสระ มียุทธศาสตร์ด้านข่าว และประสบการณ์ด้านข่าวมากกว่าคนอื่นในรายการ

2) รายการเรื่องเล่าเช้านี้

การวางรูปแบบรายการให้เป็นรายการเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ ผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีความสามารถเล่าข่าวได้น่าเชื่อถือ มีสัดส่วนข่าวจากฝ่ายข่าวของสถานีผลิตเอง 55% มากกว่าหนังสือพิมพ์ 37% เน้นข่าวจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณเร้าอารมณ์ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสดและ คมชัดลึก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์มติชน ผู้จัดการ และกรุงเทพธุรกิจ เป็นรายการสำหรับประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชนที่ตื่นเช้า ในช่วงเวลาที่เร่งรีบ จึงต้องอาศัยการจับประเด็นที่น่าสนใจมาเล่าแบบสรุปความ บทบาทโดดเด่นด้านการตีความ อธิบายข่าวของสรยุทธ สุทัศนะจินดา ผู้ดำเนินรายการหลัก มีหน้าที่เชื่อมโยงคุมรายการตลอดจนจบ และเล่าข่าวได้โดยไม่มีสคริปต์ รวมทั้งการมียุทธศาสตร์ด้านข่าว ทำให้ดูน่าเชื่อถือ การวางตัวให้อรปรียา หุ่นศาสตร์ เป็นลูกคู่ มีหน้าที่เล่าข่าวตามหนังสือพิมพ์ รายงานตามข้อเท็จจริงปราศจากการวิจารณ์ เพราะเป็นผู้ประกาศข่าวประจำสถานี รวมทั้งการจัดวางช่วงกีฬาไว้ตอนท้ายรายการ และวางตัวให้เอกกราช เก่งทุกทาง ทำหน้าที่เล่า ร่วมพูดคุยกีฬา วิจารณ์ผลกีฬา เพื่อเป็นการผ่อนคลายอารมณ์คนดูจากช่วงต้นรายการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รูปแบบรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

จากการวิจัย พบว่า รูปแบบรายการสนทนาข่าว แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย ดังนี้

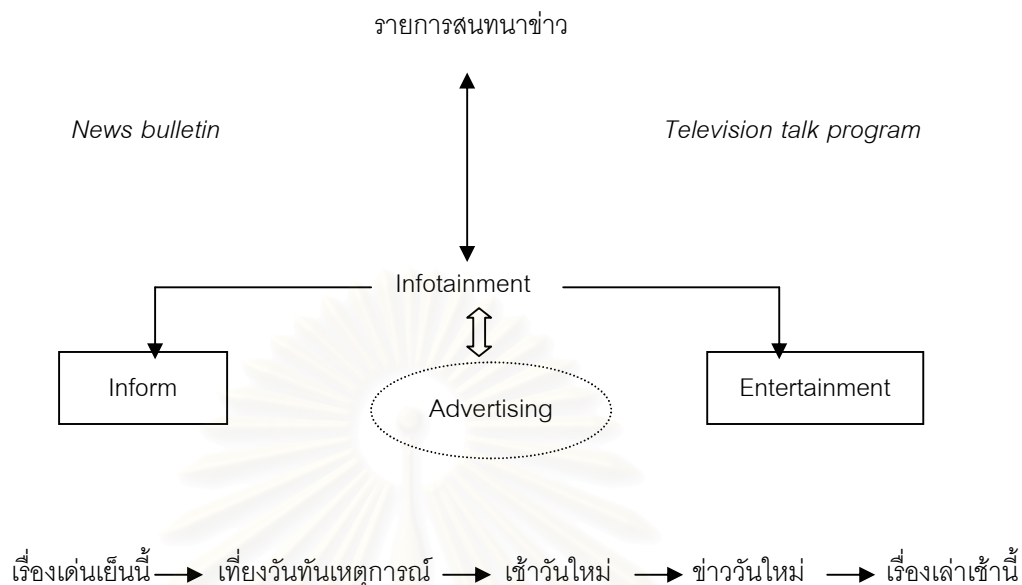
3.1 *รูปแบบข่าวภาคปกติ (News bulletin)* หมายถึง รายการสนทนาข่าวที่อิงรูปแบบรายการข่าวภาคปกติมากที่สุด วิธีการรายงานแบบให้ข้อมูล (inform) หมายถึงรายการข่าวโทรทัศน์ที่มีผู้ประกาศข่าว 1-2 คน นำเสนอข่าวโดยการอ่าน มีบรรยากาศความน่าเชื่อถือด้านข่าวจากการนำรูปแบบข่าวภาคปกติมาผสมผสานกับวิธีการนำเสนอแบบเล่าข่าว ใช้วิธีการสนทนาพูดคุย สอดแทรกลีลาแบบบันเทิง มีลักษณะจริงจัง

3.2 *รูปแบบรายการสนทนาบันเทิง (Television talk program)* หมายถึง รายการสนทนาข่าวที่มีลักษณะเป็นไปในแนวทางสนทนาบันเทิง (entertain) สอดแทรกความบันเทิงด้วยวิธีการเล่า พูดคุย สนทนา วิธีนำเสนอเน้นการตีความ อธิบาย แสดงความเห็นในเชิงโน้มน้าวใจให้คนดูคล้อยตาม ส่วนใหญ่เป็นรายการที่นำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่า

อย่างไรก็ดีรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้นำลักษณะบางประการมาจากแนวคิดรายการสนทนาบันเทิง (Talk show) (Berman, 1987: p.41-44) คือ เนื้อหาที่เน้นเรื่องเบา ร่าเริงอารมณ์หรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน มีพิธีกรหญิงและชายคู่กันที่สามารถโน้มน้าวใจผู้ชม รูปแบบการนำเสนอที่สอดคล้องกับรสนิยมของประชาชนที่ไม่ชอบฟังเรื่องที่หนักหรือเข้าใจยากจึงใช้วิธีการเล่าให้เข้าใจง่ายด้วยภาษาที่เป็นกันเองในบรรยากาศที่สบาย ขณะที่มีความแตกต่างกัน คือ รายการสนทนาข่าวไม่มีแขกรับเชิญ แต่ความโดดเด่นจะอยู่ที่ตัวผู้ดำเนินรายการซึ่งมีหน้าที่นำเสนอให้น่าสนใจ นอกจากนี้องค์ประกอบด้านฉากที่ไม่ยิ่งใหญ่เหมือนเช่นรายการสนทนาบันเทิง ฉากเรียบง่ายเน้นความสบาย ผ่อนคลาย และมีต้นทุนต่ำช่วยส่งเสริมพิธีกรโดดเด่น

เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้จัดเรียงรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ตามรูปแบบการให้นำหน้าที่ข้อมูลเป็นหลัก (Inform) ไปจนถึงรูปแบบที่สร้างความบันเทิงในข่าว (Entertain) ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 9.1 รูปแบบรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

ในบรรดารางการสนทนาข่าวทั้งหมด 5 รายการ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้มีรูปแบบการให้ข้อมูลมากที่สุด เพราะเป็นข่าวภาคหลักของสถานี (news bulletin) การนำเสนอที่ไม่เน้นการตีความ บทบาทผู้ดำเนินรายการเท่าเทียมกันและมีความน่าเชื่อถือด้านข่าว รองลงมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เพราะมีเนื้อหาที่หนัก เน้นการอธิบายข่าวเศรษฐกิจซึ่งเป็นประเด็นหนัก ส่วนรายการเรื่องเล่าเช้านี้มีรูปแบบความบันเทิงมากที่สุด (entertain) เพราะการนำเสนอให้น้ำหนักที่การตีความ อธิบาย และแสดงความคิดเห็นต่อจากการเล่าข่าวหนังสือพิมพ์ ผู้ดำเนินรายการหลักมีความสามารถและถนัดด้านการตีความข่าวจนทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเป็นผู้ควบคุมตลอดรายการ รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่ มีรูปแบบความบันเทิงจากการตีความ แสดงความคิดเห็นในเชิงสังคม เนื้อหาเน้นข่าวอาชญากรรม สังคมทั่วไปที่น่าสนใจ เพราะนำข่าวมาจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นหลัก และรายการเช้าวันใหม่ มีการนำข่าวหนังสือพิมพ์มาเล่าประกอบการอธิบาย และการตีความ สัดส่วนของความคิดเห็นใกล้เคียงกับการรายงานข้อเท็จจริง

ดังนั้นรายการสนทนาข่าวจึงเป็นลูกผสมระหว่างสาระและบันเทิงกลายเป็นรายการสาระบันเทิงที่มีความบันเทิงมาจากเนื้อหา (ข่าวเบา) และบรรยากาศการเล่า พูดคุย สนทนา ส่วนสาระมาจากการตีความ อธิบาย แสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการ นอกจากนี้ยังมีความบันเทิงจากโฆษณา

4. เนื้อหาสาระของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

จากการวิจัย พบว่า เนื้อหาสาระรวมของรายการสนทนาข่าว 5 รายการ ได้แก่ รายการข่าววันใหม่ รายการเช้าวันใหม่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

4.1 ด้านสาระ พบว่า สัดส่วนการนำเสนอประเภทข่าวเบามีจำนวน 1,527 ชิ้น คิดเป็น 63% มากกว่าประเภทข่าวนักที่มีจำนวน 916 ชิ้น คิดเป็น 37% ข่าวเบามีได้แก่ ข่าวกีฬา ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติ ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวบันเทิง ข่าวสภาพอากาศ / จราจร ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวสัตว์ และข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ข่าวนัก ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าวสาธารณสุข ข่าวศาสนา และข่าววิทยาศาสตร์

โดยรายการที่เสนอข่าวเบามากที่สุดคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้จำนวน 498 ชิ้น (32.61%) รองลงมาคือ รายการเช้าวันใหม่จำนวน 347 ชิ้น (22.72%) รองลงมาคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้จำนวน 243 ชิ้น (15.91%) รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่จำนวน 226 ชิ้น (14.80%) รายการที่เสนอข่าวน้อยที่สุดคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์จำนวน 213 ชิ้น (13.95%)

ส่วนรายการที่เสนอข่าวนักมากที่สุดคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้จำนวน 279 ชิ้น (30.46%) เนื่องจากเป็นข่าวภาคหลักของรายการ รองลงมาคือ รายการเช้าวันใหม่จำนวน 259 ชิ้น (28.28%) รองลงมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์จำนวน 150 ชิ้น (16.38%) รองลงมาคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้จำนวน 126 ชิ้น (13.76%) รายการที่เสนอข่าวนักน้อยที่สุดคือ รายการข่าววันใหม่จำนวน 102 ชิ้น (11.14%) เนื่องจากรายการเน้นเสนอข่าวจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณมากกว่าหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่เน้นข่าวนัก จึงมีแต่เนื้อหาที่เบาและไร้อารมณ์

4.2 ด้านชนิดข่าว ชนิดข่าวที่พบเรียงลำดับจำนวนจากมากไปน้อย คือ ข่าวการเมือง 445 ชิ้น (18.22%) ข่าวสังคม 426 ชิ้น (17.44%) ข่าวอาชญากรรม 255 ชิ้น (10.44%) ข่าวกีฬา 254 ชิ้น (10.4%) ข่าวเศรษฐกิจ 200 ชิ้น (8.19%) ข่าวต่างประเทศ 185 ชิ้น (7.57%) ข่าวอุบัติเหตุ 156 ชิ้น (6.39%) ข่าวภัยพิบัติ 116 ชิ้น (4.75%) ข่าวสภาพอากาศ / จราจร 96 ชิ้น (3.93%) ข่าวสัตว์ 70 ชิ้น (2.87%) ข่าวประชาสัมพันธ์ 61 ชิ้น (2.5%) ข่าวบันเทิง 54 ชิ้น (2.21%) ข่าวสาธารณสุข 43 ชิ้น (1.76%) ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์ 39 ชิ้น (1.6%) ข่าวศาสนา 23 ชิ้น (0.94%) และข่าววิทยาศาสตร์ 22 ชิ้น (0.9%)

โดยข่าวการเมืองพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 137 ชิ้น ข่าวสังคมพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 128 ชิ้น ข่าวอาชญากรรมพบมากที่สุดในรายการเช้าวันใหม่ 88 ชิ้น ข่าวกีฬาพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 76 ชิ้น ข่าวเศรษฐกิจพบมากที่สุดในรายการเช้าวันใหม่ 61 ชิ้น ข่าวต่างประเทศพบมากที่สุดในรายการเช้าวันใหม่ 75 ชิ้น ข่าวอุบัติเหตุพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 61 ชิ้น ข่าวภัยพิบัติพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 63 ชิ้น ข่าวสภาพอากาศ / จราจรพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 54 ชิ้น ข่าวสัตว์พบมากที่สุดในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 22 ชิ้น ข่าวประชาสัมพันธ์พบมากที่สุดในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ 22 ชิ้น ข่าวบันเทิง พบมากที่สุดในรายการเช้าวันใหม่ 21 ชิ้น ข่าวสาธารณสุขพบมากที่สุดในรายการเช้าวันใหม่ 15 ชิ้น ข่าวเกี่ยวกับพระราชวงศ์พบในสัดส่วนเท่า ๆ กันทุกรายการเฉลี่ย 8 ชิ้น ข่าวศาสนาพบมากที่สุดในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 7 ชิ้น และข่าววิทยาศาสตร์พบมากที่สุดในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 10 ชิ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ข่าวการเมืองและข่าวสังคมพบในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้มากที่สุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และพบข่าวการเมืองน้อยที่สุดในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ ข่าวสังคมเป็นข่าวที่ทุกรายการเสนอในจำนวนที่มากใกล้เคียงกัน ข่าวอาชญากรรมพบในรายการเช้าวันใหม่มากที่สุด เพราะเป็นช่วงเปิดประเด็นวันใหม่และเป็นช่วงที่มีการก่ออาชญากรรมมาก ข่าวกีฬาพบในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้มากที่สุด ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศพบในรายการเช้าวันใหม่มากที่สุด เพราะผู้ดำเนินรายการมีความสามารถถนัดในข่าวชนิดดังกล่าว อย่างไรก็ตามข่าวการเมืองยังคงเป็นข่าวที่รายการสนทนาข่าวให้ความสำคัญ เพื่อสื่อให้รู้ว่าสถานการณ์ยังให้ความสำคัญกับข่าวหนัก แต่อาจมีวิธีการนำเสนอเพื่อลดความจริงจังลงได้

4.3 ด้านโฆษณา พบโฆษณามากที่สุดในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ทั้งหมด 660 นาที (34.18%) เพราะมีเวลาการออกอากาศนานกว่ารายการอื่นถึง 2 ชั่วโมง รูปแบบรายการที่ไม่เน้นเนื้อหาหนักแต่ให้น้ำหนักไปที่การวิเคราะห์ข่าวมากกว่า และมีเรตติ้งเป็นที่ 1 จึงเป็นที่สนใจของสปอนเซอร์ในการลงโฆษณาสินค้า รองลงมาคือรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เวลาโฆษณา 558 นาที (28.9%) รองลงมาคือรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เวลาโฆษณา 315 นาที (16.31%) รองลงมาคือรายการเช้าวันใหม่ เวลาโฆษณา 248 นาที (12.84%) รายการที่มีโฆษณาน้อยที่สุดคือ รายการข่าววันใหม่ เวลาโฆษณา 150 นาที (7.77%) เพราะเป็นช่วงเวลาที่มีผู้ชมขำน้อย เวลาออกอากาศน้อยที่สุด 30 นาที จึงมีพื้นที่โฆษณาน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่า สัดส่วนความบันเทิงมาจากโฆษณา 65% (4,574 ชิ้น) และจากการนำเสนอข่าวเบา 22% เมื่อนำสัดส่วนทั้งสองมารวมกัน คือ 87% ที่เหลือคือสัดส่วนประเภทข่าวหนัก 13% จะเห็นว่าพื้นที่ในการโฆษณามีมากกว่าเนื้อหา ดังนั้นจึงถือว่ารายการสนทนาข่าวได้ตอบสนองต่อนโยบายสถานีที่ต้องการสร้างความบันเทิงในข่าว แต่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการข่าวสารที่จริงจังของประชาชน ข่าวกลายเป็นพื้นที่ของการโฆษณาที่สำคัญ นำรายได้มาสู่สถานี

5. วิธีการนำเสนอและบทบาทผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

จากวิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการในรายการสนทนาข่าวสามารถสรุปได้จากลักษณะบทบาทซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 พิธีกรหลัก ประกอบด้วย ชาญชัย กายสิทธิ์, บุญยอด สุขถิ่นไทย, สรยุทธ สุทัศนะจินดา, วิศาล ดิลกวณิช, ธีระ วัณไพบุลย์

5.2 พิธีกรรอง ประกอบด้วย อริสรา กำธรเจริญ, นิธิพร มั่นนาค, อรปรียา หุ่นศาสตร์, นิธินาฏ ราชนิยม, วราภรณ์ สมพงษ์

5.3 ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬา ประกอบด้วย สราจิต กรีกูล, เอกราช เก่งทุกทาง

ด้านบทบาทของผู้ดำเนินรายการชายจะเป็นพิธีกรหลักของรายการหรือเจ้าบ้าน (Main presenter) คอยคุมรายการและเชื่อมโยงช่วงต่าง ๆ ในรายการ ส่วนผู้หญิงมีบทบาทเป็นลูกคู่ คอยเสริมและสนับสนุน แสดงความเห็นออกไปในเชิงเห็นใจ เข้ามาเพิ่มสีสันให้รายการดูผ่อนคลายลง

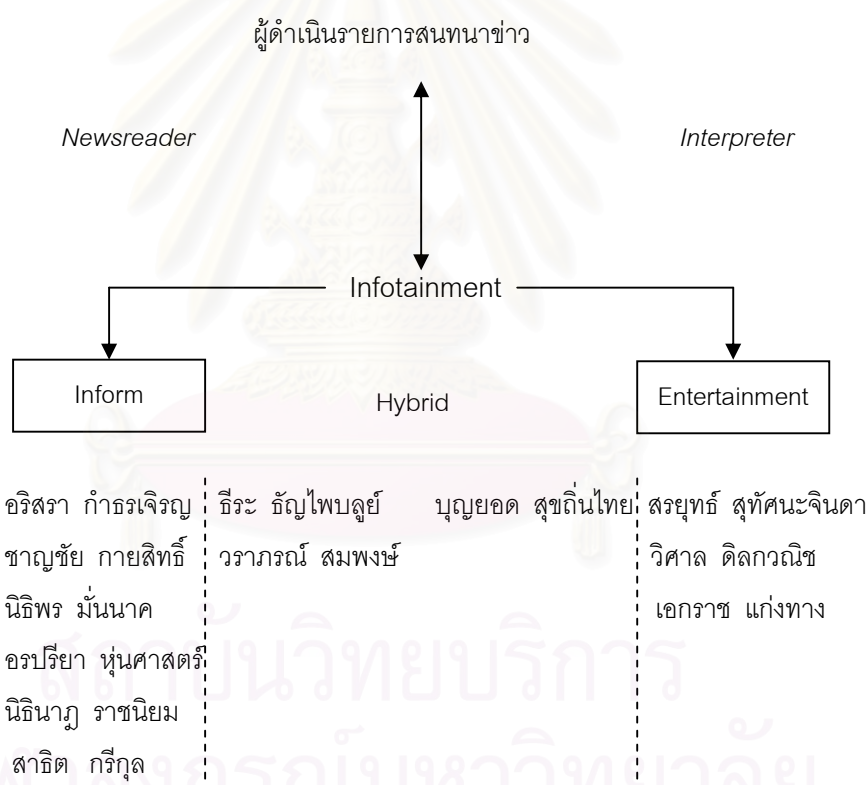
จากบทบาทข้างต้น เมื่อได้ศึกษาวิธีการนำเสนอพบว่าหน้าที่การนำเสนอของผู้ดำเนินรายการสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1) ผู้อ่านข่าว (Newsreader) ผู้ดำเนินรายการที่มีลักษณะหน้าที่หลักในการรายงานข่าวหรืออ่านข่าว อย่างไรก็ตามไม่ได้อ่านในแบบทางการ แต่จะมีลักษณะเป็นการนำเสนอข่าวที่มีลีลาในการสนทนาและเล่าข่าวมากกว่า และการแสดงความคิดเห็นเป็นไปในเชิงสนับสนุน การพูดเสริมได้อย่างอิสระ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานประจำสถานีและอยู่ในรายการที่มีรูปแบบรายการข่าวภาคปกติ (News bulletin)

2) *ผู้ตีความ (Interpreter)* ผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่หลักในการตีความ อธิบาย แสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังสามารถวิพากษ์วิจารณ์ นำเสนอข่าวไม่ติดสกริปต์ ทั้งนี้ต้องมีประสบการณ์และภูมิหลังด้านข่าวอย่างดีจึงจะทำให้มีความน่าเชื่อถือ และมีความสามารถโน้มน้าวใจ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกสถานที่รับงานแบบอิสระ หรือถูกดึงตัวเข้ามาร่วมและประจำอยู่ในรายการที่มีรูปแบบรายการสนทนาบนเวที (Television talk program)

3) *การผสมผสานระหว่างผู้ตีความข่าว (Interpreter) และผู้รายงานข่าว / ผู้อ่านข่าว (Newsreader)* ผู้ดำเนินรายการที่มีหน้าที่ทั้งสองอย่างพร้อมกันโดยไม่ได้ละทิ้งการทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งไป

แผนภาพที่ 9.2 หน้าที่และบทบาทผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

กล่าวโดยสรุป รายการที่พิธีกรหลักมีวิธีการนำเสนอและหน้าที่ไปทิศทางใด รูปแบบรายการจะเป็นไปตามหน้าที่นั้น เช่น พิธีกรหลักมีหน้าที่ในการรายงาน / อ่านข่าว (newsreader) รูปแบบรายการจะเป็นข่าวภาคปกติ (News bulletin) พิธีกรหลักที่มีหน้าที่ตีความข่าว (interpret) รูปแบบรายการจะเป็นสนทนาบนเวที (Television talk program) ส่วนพิธีกรรองจะมีหน้าที่ในการเป็นผู้รายงานข่าวหรืออ่านข่าวแบบให้ข้อมูลไม่ตีความหรืออธิบายข่าว อีกทั้งพิธีกรช่วงกีฬาจะมี

หน้าที่เป็นไปตามรูปแบบรายการนั้น ๆ เช่น รูปแบบข่าวภาคปกติ พิธีกรกีฬา จะมีหน้าที่รายงานข่าว รูปแบบรายการสนทนาบันเทิง พิธีกรกีฬาจะหน้าที่หลักในการเล่า ประกอบความคิดเห็น ไม่ใช่งานการรายงาน

นอกจากนี้หน้าที่การนำเสนอผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่เป็นผู้ตีความ / อธิบายข่าวส่วนใหญ่จะเคยผ่านการเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อน เพราะประสบการณ์เหล่านั้น จะช่วยในเรื่องของความเข้าใจเบื้องหน้าเบื้องหลังในข่าว ประกอบกับการเป็นผู้รอบรู้เรื่องข่าวเป็นอย่างดี จะช่วยให้ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก คนดูจดจำได้ เดิมทีผู้ประกาศข่าวมีบทบาทเพียงการรายงานข่าว ข้อดีที่แตกต่างจากการเป็นผู้ประกาศข่าวแบบเก่ากับแบบใหม่คือ ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการแบบใหม่ จะมาจากความสามารถและลีลาในการตีความและวิจารณ์ ส่วนผู้ประกาศข่าวแบบเก่า ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือจะมาจากการอ่านข่าวที่มีลักษณะเป็นทางการและจริงจัง รายการสนทนาข่าวความโดดเด่นจึงไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาสาระเช่นในอดีต แต่กลับเป็นความโดดเด่นของผู้ดำเนินรายการซึ่งมีจุดขายด้านลีลาการนำเสนอที่แตกต่างกันไป

กล่าวโดยสรุปภาพรวมของการนำเสนอรายการสนทนาข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จัดอยู่ในรูปแบบสาระบันเทิง (infotainment) มีลีลาการนำเสนอ (style) ในลักษณะแบบเร้าอารมณ์ กระตุ้นความรู้สึก (tabloid news) คล้ายกับวิธีการนำเสนอที่พัฒนาขึ้นมาในสถานีโทรทัศน์กลุ่มประเทศละตินอเมริกา (Dahlgren, 1995) คือ มีรูปแบบของเนื้อหาข่าวที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก เป็นเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของมนุษย์คล้ายหนังสือพิมพ์กรอบบ่าย เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวความสูญเสีย เรื่องอื้อฉาว เป็นต้น รูปแบบและวิธีการนำเสนอในรายการสนทนาข่าวเป็นวิธีการทำให้ข่าวมีคุณค่าด้านความบันเทิง การเลือกประเด็นข่าวให้ความสำคัญที่ตัวบุคคลและเหตุการณ์เป็นหลัก อีกทั้งการนำเสนอในรูปแบบรายการพูดคุย เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย ตอบสนองความบันเทิง เป้าหมายคือเพื่อให้ข่าวขายได้นำมาสู่ผลกำไรแก่สถานี

6. ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

รายการสนทนาข่าวตอบสนองต่อปัจจัยด้านนโยบายสถานีที่เน้นความบันเทิง จึงมีผลให้นำเอาวิธีการสร้างความบันเทิงมาใช้ในรายการข่าว โดยการเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบสนทนาข่าวในลักษณะที่ผ่อนคลายเป็นกันเอง เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ผลิตเนื้อหาตอบสนองความบันเทิงแก่คนดู ในลักษณะเนื้อหาที่เบา ร้าอารมณ์ เพื่อมุ่งหวังรายได้จากการโฆษณา ปัจจัยการตลาดมีผลต่อการผลิตเนื้อหาที่เอาใจคนดู เพราะคนดูเป็นที่มาของรายได้โฆษณา โดยการเสนอเนื้อหาสาระที่เบา ร้าอารมณ์ความสนใจของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้มากขึ้น จากวิธีการนำเสนอที่ไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาที่เป็นกันเองและเข้าใจง่าย ส่งผลด้านความนิยมต่อรายการโดยมีเรตติ้งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ และผลกำไรของสถานี ด้านปัจจัยการเป็นเจ้าของและควบคุมสื่อ สืบเนื่องมาจากการเป็นบุคคลในแวดวงการเมืองของ นายประชา มาลีนนท์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาในยุครัฐบาลทักษิณ (2544-2548) และเป็นหนึ่งในทีมผู้บริหารสถานีช่อง 3 จึงสามารถใช้ความเป็นเจ้าของสื่อในการกำหนดการเสนอข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของรัฐบาลและตนเอง รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่กระทบต่อภาพลักษณ์ของสถานีและรัฐบาลซึ่งตนเป็นสมาชิกในพรรคอยู่ ณ เวลานั้น ปัจจัยทางธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์มีทั้งภาพและเสียง สามารถนำเสนอได้รวดเร็วและดึงดูดใจกว่าหนังสือพิมพ์ แต่กลับพบว่าบางรายการมีการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแล้ว มีผลให้ข่าวนั้นขาดคุณค่าความสดใหม่ เป็นข่าวเก่า ขาดความรวดเร็วในแง่การนำเสนอที่ซ้ากว่าหนังสือพิมพ์ จนถูกขนานนามว่ารายการสนทนาข่าวเป็น “ข่าว 8 บาท” อีกทั้งยังถูกควบคุมโดยปัจจัยทางการเมือง เพราะสถานีได้รับสัมปทานจากรัฐบาล ดังนั้นจึงต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอเนื้อหาที่อาจกระทบต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาล จึงเน้นการนำเสนอเนื้อหาที่เบา แทนที่การเสนอสาระหนักและจริงจังที่ประชาชนต้องคิด รวมทั้งเหตุผลที่สถานีไม่ได้ประกาศตนว่าเป็นสถานีข่าวที่แท้จริงที่ต้องเสนอข่าวเชิงสืบสวน สอบสวน เน้นข่าวแบบเจาะลึก ทำให้รูปแบบรายการสนทนาข่าวของสถานีเป็นไปในแนวทางบันเทิงมากกว่า และขาดอิสระในการทำข่าวที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

9.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา โทรทัศน์กลายเป็นสื่อบันเทิง ข่าวกลายเป็นสาระบันเทิง (infotainment) มีทิศทางไปในทางบันเทิง (entertain) มากขึ้น รายการสนทนาข่าวปัจจุบันสะท้อนให้เห็นว่ามีประเภทเนื้อหาที่เป็นบันเทิง และสาระจากการสนทนา พูดคุยที่สอดแทรกความคิดเห็น และตีความ หน้าที่หลักของรายการสนทนาข่าวคือการให้ความบันเทิงแก่สังคม ส่วนหน้าที่การให้ข่าวสารความรู้กลายเป็นเรื่องรอง ทั้งที่รายการข่าวแบบเดิมนั้นเน้นที่การให้การศึกษา ความรู้เป็นหลัก จึงโดดเด่นที่ด้านเนื้อหามากกว่าผู้ประกาศข่าว องค์ประกอบรายการและบรรยากาศที่จริงจัง น่าเชื่อถือกว่ารายการสนทนาข่าวปัจจุบัน

ด้านการผลิตในรายการสนทนาข่าวที่มีสถานีควบคุมการผลิตด้านเนื้อหาเองทั้งหมด จะมีรูปแบบการทำงานที่ละเอียดซับซ้อน น่าเชื่อถือ เพราะเป็นข่าวภาคสำคัญของสถานี จึงมีวิธีการนำเสนอที่จริงจังกว่า แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นที่หนักหรือมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ผลิตเนื้อหาที่ไม่เจาะลึก ทั้ง ๆ ที่เป็นหน้าที่หนึ่งของการรายงานข่าวในยุคประชาธิปไตย ส่วนรายการที่เอกชนผลิต มีลักษณะการเตรียมงานและขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก โดยเป็นรายการที่นำหนังสือพิมพ์มาแล้ว จึงเน้นวิเคราะห์ ตีความข่าว แสดงความเห็นมากกว่าใช้นำเสนอเรื่องราวที่เจาะลึก เนื้อหาตามประเด็นทิศทางของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณหัวสี ทำให้ข่าวโทรทัศน์ขาดคุณค่าความสดใหม่ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเสนอข่าว แสดงถึงสมรรถนะของโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่รวดเร็วกว่าหนังสือพิมพ์ในการเข้าถึงประชาชน จึงน่าจะผลิตเนื้อหาที่สดใหม่กว่าหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นข่าวเก่า รวมทั้งการเปิดให้เอกชนในเครือของสถานีเข้ามาผลิต เป็นที่น่าสังเกตว่าต้องการแยกรายรับออกนอกสถานี เพื่อป้องกันการถูกตรวจสอบจากรัฐบาล ทั้งที่อยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าของคนเดียวกัน แต่มีข้อจำกัดด้วยการเป็นพนักงานประจำของสถานีจึงไม่สามารถวิจารณ์เรื่องนี้อาจส่งผลกระทบต่อรัฐบาลได้เท่าบุคคลภายนอกที่สถานีดึงตัวเข้ามาร่วม เพราะถูกควบคุมโดยปัจจัยความเป็นเจ้าของสื่อ และการเมือง

รูปแบบรายการสนทนาข่าวยังคงอิงลักษณะข่าวภาคปกติ (News bulletin) ในด้านบรรยากาศความน่าเชื่อถือด้านข่าว ทั้งในส่วนของบุคลิกผู้ดำเนินรายการ และทิศทางการนำเสนอเนื้อหาที่มีความเข้มข้นที่สุด จะปรากฏในข่าวภาคหลักของสถานีคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แต่หากจะเทียบกับสถานีอื่นยังถือว่าด้อยกว่า มีจุดอ่อนเพราะวิธีการนำเสนอที่เบาบาง จึงไม่มีข่าวแบบเจาะลึกซึ่งสถานีอื่น ๆ ยังให้ความสำคัญในการนำเสนอในส่วนนี้มากกว่าช่อง 3 ส่วนรูปแบบที่อิงบันเทิงจะปรากฏในรายการที่มีปริมาณการตีความมาก และผู้ดำเนินรายการมีภูมิหลังน่าเชื่อถือด้านข่าว ปริมาณของความคิดเห็นมีมาก ตามแนวรายการสนทนาบันเทิง (Television talk

program) ทำให้ได้รับข่าวที่มีความคิดเห็นปนอยู่ คนดูกลายเป็นผู้บริโภคความบันเทิงแทนสาระข้อเท็จจริงล้วน ๆ

ด้านเนื้อหาสาระในรายการสนทนาข่าวยังคงมีคุณค่าของความเป็นข่าวอยู่เต็มตัว เพียงแต่เน้นข่าวประเภทเบา คุณค่าของข่าวเป็นประเด็นเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของประชาชน การให้ความสำคัญแก่บุคคล และเหตุการณ์ที่น่าสนใจมากกว่าเนื้อหาที่มีคุณค่าด้านผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน รวมทั้งการจัดให้ข่าวกีฬาเป็นบันเทิง เพื่อเพิ่มจุดขายและต้องการกลุ่มคนดูกีฬาเพิ่ม ปริมาณโฆษณามีทั้งโฆษณาแฝง โฆษณาที่สนับสนุนรายการโดยตรงและโฆษณาคั่นรายการซึ่งพบในสัดส่วนที่มากจนทำให้คนดูแยกไม่ออกระหว่างส่วนที่เป็นสาระและบันเทิง นอกจากนี้ยังมีข้อความเอสเอ็มเอสในทุกรายการ โดยมากเป็นข้อความที่ไม่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อข่าว ซึ่งอาจเป็นข้อความจัดตั้งหรือเข้ามาเพิ่มรายได้ช่องทางให้รายการมากขึ้นก็เป็นได้

ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวมีหน้าที่และบทบาทสำคัญใหม่ที่เพิ่มมา คือ การตีความอธิบาย และแสดงความคิดเห็น มีลักษณะที่โดดเด่น จนกลายมาเป็นผู้มีชื่อเสียงในโลกของข่าว (Celebrity) ที่มีค่าตัวแพงเทียบเท่าดาราดาว ความสามารถที่ทำให้คนดูชื่นชอบและเชื่อตามที่ผู้ดำเนินรายการพูด แต่กลับพบว่าเป็นข้อเสียคือ การมีผู้ดำเนินรายการที่คอยเป็นผู้ชี้แนะทางความคิด (opinion leader) โน้มน้าวใจให้คนดูเชื่อและคิดตาม ทำให้คนดูไม่ได้คิดเอง รายการสนทนาข่าวความโดดเด่นจึงไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาสาระเช่นในอดีต แต่กลับเป็นความโดดเด่นของผู้ดำเนินรายการซึ่งมีจุดขายด้านลีลาการนำเสนอที่แตกต่างกันไป อีกทั้งบทบาทของผู้หญิงเป็นรองผู้ชาย มีหน้าที่เล่าแต่ข่าวเบา และคอยเสริมประเด็นและโยนลูกให้ผู้ชาย ทั้งที่ในความเป็นจริงผู้หญิงมีความสามารถเล่าข่าวหนักได้เช่นเดียวกับผู้ชาย

โดยพบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวคือ การทำให้ข่าวสารเข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง (News popularization) (Dalhgren, 1995) วัตถุประสงค์ของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการเน้นนำเสนอข่าวเบา ข่าวกระตุ้นอารมณ์ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข่าวสารได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น แม้จะเป็นข่าวหนัก ก็สามารถนำเสนอให้กลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจง่ายขึ้น เดิมทีข่าวสารเป็นเรื่องของคนมีการศึกษาเพราะการใช้ภาษาที่เป็นทางการของผู้ประกาศข่าว แต่เมื่อมาอยู่รูปแบบการสนทนาข่าว เนื้อหาที่นำมาเล่าที่รับง่ายขึ้นและการพูดคุยด้วยภาษาที่เป็นกันเองทำให้รู้สึกคุ้นเคยและใกล้ชิดกับผู้ประกาศข่าว ทำให้การบริโภคข่าวสารมีมากขึ้น ขยายคนดูในวงกว้างออกไป จากเดิมที่เน้นกลุ่มคนเมืองในกรุงเทพฯ แต่ปัจจุบันขยายไปยังชาวบ้านในเขตต่างจังหวัด และสามารถเลือกรับชมข่าวสารได้สะดวกทุกเวลา รูปแบบเหมาะกับ

กลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่ออารมณ์และความรู้สึกในหลากหลายรูปแบบ ประกอบกับคนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ นิยมดูโทรทัศน์มากกว่า

ปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดการทำให้ข่าวสารเข้าถึงประชาชนของรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นั้นคือ ตัวเลขด้านเรตติ้ง ซึ่งจัดทำโดย บริษัท AC Nielsen Media ในช่วงเดือน ก.ค.- ธ.ค. 2548 จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3,718 คน ใน 58,396 ครัวเรือน ซึ่งพบว่า รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีเรตติ้งสูงสุดอยู่ที่ 3.4% จำนวนผู้ชม 1,975 คน อันดับ 2 รายการเรื่องเด่นเย็นนี้เป็น เรตติ้ง 2.8% จำนวนผู้ชม 1,625 คน อันดับ 3 รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ เรตติ้ง 2.2% จำนวนผู้ชม 1,290 คน อันดับ 4 รายการข่าววันใหม่ เรตติ้ง 0.7% จำนวนผู้ชม 384 คน อันดับ 5 รายการเช้าวันใหม่ เรตติ้ง 0.6% จำนวนผู้ชม 322 คน ทั้งนี้สาเหตุที่รายการเรื่องเล่าเช้านี้ มีเรตติ้งดีที่สุดอาจเป็นเพราะวิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการที่โดดเด่นไปทางดีความ อธิบายความ ด้วยลีลาที่น่าเชื่อถือและภูมิหลังด้านข่าวซึ่งสามารถโน้มน้าวใจคนดูให้เชื่อตามได้

จากตัวเลขเรตติ้งที่พบในแต่ละรายการนอกจากจะเป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จของรายการแล้วยังเป็นที่มาของรายได้โฆษณา โดยรายการใดที่มีเรตติ้งอยู่อันดับต้น ๆ หรืออยู่ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ของสถานีก็จะมีผู้สนับสนุนรายการหรือสปอนเซอร์ในรายการมาก ทำให้เห็นว่าข่าวได้กลายมาเป็นสินค้าชนิดหนึ่งซึ่งขายได้ (News commercialization) (McQuial, 2005: p.105-107) จากกระบวนการทำให้ข่าวเข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง ด้วยการนำเสนอเนื้อหาในเชิงการค้า สร้างให้เป็นเรื่องราวที่เพลิดเพลินบันเทิงใจ ตื่นเต้น เร้าอารมณ์ มีลักษณะผิวเผินไม่ลึกซึ้ง เพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ แสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง แต่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของผู้ชมที่แท้จริง และเป็นสิ่งที่ได้รับมาเหมือน ๆ กัน และมีมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ แม้ว่าข่าวจะกลายเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายมากขึ้น แต่เนื้อหาที่น่าสนใจไม่ได้หลากหลายตาม ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้แท้จริง เพราะไม่มีข่าวสารเฉพาะทางให้เลือกมาก การเอาข่าวเดิมมาออกอากาศซ้ำ ๆ อีกในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โดยอ้างเหตุผลว่า เพราะแต่ละรายการมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน คนที่ตื่นเช้าก็ได้ดูตอนเช้า คนที่ยังไม่ได้ดูเช้าก็มาดูตอนเย็น คล้ายการนำเสนอของหนังสือพิมพ์หัวสี เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ที่เล่นข่าวเหมือน ๆ กัน ต่างกันที่วิธีการเขียนเท่านั้น เช่นเดียวกับในรายการสนทนาข่าว จุดเด่นอยู่ที่การนำเสนอของพิธีกร แม้ข่าวนั้นจะเป็นข่าวที่ออกซ้ำ ๆ กันก็ตาม

ดังจะเห็นได้ในรายการสนทนาข่าวช่อง 3 ที่มีลักษณะเดียวกันกับหนังสือพิมพ์กรอบบ่ายในอดีต วิธีเสนอข่าวแบบเร้าอารมณ์ (tabloid) โดยการนำเอาเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเขา เช่น สังคม ชาวบ้าน ข่าวแปลก ฯลฯ มากกว่าข่าวหนัก เช่น การเมือง เศรษฐกิจ เป็นกลยุทธ์ทาง

การตลาดของข่าว เพื่อเจาะขยายฐานกลุ่มคนดูได้กว้างขึ้นเพราะรายการข่าวมีอายุรายการยืนยาว เมื่อเปรียบเทียบกับละครที่มีตอนจบสวน หากเป็นข่าวหนักจะมีวิธีการเบี่ยงเบนความสนใจให้กลายเป็นเรื่องสนุกมากขึ้นไป แทนที่จะเสนอเพื่อรู้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญต่อชีวิตของประชาชน และกลายเป็นสินค้า กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศแห่งความคิด วิธีนี้จึงทำให้สามารถขยายฐานคนดูได้กว้างขึ้น เมื่อคนดูข่าวมากขึ้น จึงสร้างควมมีชื่อเสียงให้กับผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว รวมทั้งเอเยนซีโฆษณาตอบรับ หากยังนำพิธีกรคนดังมาเป็นผู้ดำเนินรายการ ทำให้สถานีได้กำไรจากการนำพิธีกรข่าวมาเป็นจุดขายจนกลายเป็นสินค้า สนองความต้องการคนดูที่กว้างขึ้นในรูปแบบรายการข่าวกึ่งบันเทิง (infotainment) บางรายการมีการผลิตแบบข้ามสื่อ ด้วยการนำข่าวที่ผลิตในโทรทัศน์มาออกอากาศในวิทยุ ขยายกลุ่มคนฟังที่กว้างขึ้นอีก

การทำให้อ่านกลายเป็นสินค้า สามารถเห็นได้ชัดเจนจากอัตราค่าโฆษณาต่ออนาที และสัดส่วนเวลาโฆษณาในแต่ละรายการ จากการประมาณการณรายรับจากค่าโฆษณาในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ซึ่งพบว่า รายการเรื่องเล่าเช้านี้ทำรายได้มากที่สุด 115,500,000 บาท โดยมีอัตราค่าโฆษณาที่ 175,000 บาท / นาที รองลงมาคือ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 97,650,000 บาท โดยมีอัตราค่าโฆษณาที่ 175,000 บาท / นาที รองลงมาคือ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 31,500,000 บาท โดยมีอัตราค่าโฆษณาที่ 100,000 บาท / นาที รองลงมาคือ รายการข่าววันใหม่ 100,000 บาท โดยมีอัตราค่าโฆษณาที่ 15,000,000 บาท / นาที และรายการเช้าวันใหม่ 12,400,000 บาท / เดือน อัตราค่าโฆษณา คือ 50,000 บาท / นาที ดังนั้นรายได้รวมจากค่าโฆษณาทั้ง 5 รายการโดยประมาณการณ คือ 272,050,000 บาท / เดือน และเพิ่มขึ้นถึง 57,090,000 บาท จากปี 2548 ที่มีรายได้โฆษณารวมโดยประมาณการณ 214,960,000 บาท / เดือน ตามที่คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) ออกระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2535 กำหนดให้สถานีโทรทัศน์โฆษณาได้ไม่เกินชั่วโมงละ 10 นาที รายการเรื่องเล่าเช้านี้มีเวลาออกอากาศ 2 ชั่วโมง จึงต้องมีรายได้โฆษณาโดยประมาณการณ คือ 77,000,000 บาท (จากโฆษณา 20 นาที) แต่ปรากฏว่ารายการกลับมีโฆษณา 30 นาที ทำให้มีรายได้เพิ่มจากที่ควรจะเป็นถึง 38,500,000 บาท และทำผิดระเบียบของกกช. กำหนดถึง 3 เท่า สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายรายการสนทนาข่าวมีเป้าหมายคือมุ่งแสวงหากำไรเป็นสำคัญจากรายรับโฆษณาที่ได้ประมาณการณไว้ข้างต้น และเมื่อเวลารายการมากโฆษณาก็มากตาม นำพามาสู่รายได้อันมหาศาลแก่สถานี

ปัจจัยสำคัญอีกประการที่ทำให้ข่าวกลายเป็นสิ่งที่ขายและเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น คือ การวิเคราะห์ตีความข่าว (News interpretation) (Berman, 1987: p. 59-60) ซึ่งเป็นหน้าที่ใหม่ของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าว ข้อดีคือ ทำให้รู้เบื้องหน้าเบื้องหลังของข่าว และทำให้ข่าว

ธรรมดากลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวทำหน้าที่ตีความข่าวจับประเด็นข่าว ต่อจากกองบรรณาธิการ / ฝ่ายผลิต มีอิทธิพลต่อผู้ชม คล้ายกับคอลัมน์นิสต์สำคัญ ๆ ของหนังสือพิมพ์ ที่มีจุดยืนในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น การวิเคราะห์ การตีความ การใส่สีสันด้านความคิดเห็นยังสื่อถึงมุมมองที่มีนัยแฝงหรือตรงไปตรงมาของผู้ดำเนินรายการ เป็นการชี้แนะโดยที่คนดูไม่รู้ตัวหรือตัดสินใจแทนคนดู ประกอบกับลีลาการนำเสนอที่ดึงดูดใจผู้ชมคือ การนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างผิวเผิน แต่เน้นปริมาณการตีความข่าวมากกว่า ทำให้คนดูเกิดความชื่นชอบและติดตามดูผลงานตัวผู้ดำเนินรายการข่าว จนเกิดกลุ่มแฟนคลับ และกลายเป็นผู้โดดเด่นในวงการเล่าข่าว เช่น สรยุทธ สุทัศนะจินดา

นอกจากนี้องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การอธิบายข่าวได้ดี คือ การรู้จักเลือกประเด็นของผู้ดำเนินรายการและหยิบมุมมองที่น่าสนใจมานำเสนอ เช่น ในรายการเช้าวันใหม่ วิชาล ดิลกวัณิช สามารถหยิบยกประเด็นความยุติธรรม คอร์รัปชัน ศีลธรรม เข้ามาแทรกในข่าว ซึ่งสะท้อนถึงจุดยืนด้านข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ที่ยังคงไม่ตกประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคมไป รวมทั้งวิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่แตกต่างกันไปตามบุคลิกเฉพาะตัวที่โดดเด่น เช่น ความคมคาย ชัดเจน จริงจัง น่าเชื่อถือ และมีภูมิหลังด้านข่าว ทำให้คนเชื่อเวลาที่เล่าและเกิดความชื่นชอบตามมา เช่น การเป็นคนมีท่าทีดูดีของสรยุทธ สุทัศนะจินดา การเป็นคนมีความเข้าใจด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างดีของวิชาล ดิลกวัณิช เป็นต้น

รายการสนทนาข่าวที่มีการตีความ แสดงความคิดเห็นมากที่สุดคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ เพราะผู้ดำเนินรายการสรยุทธ สุทัศนะจินดาเป็นโปรดิวเซอร์รายการเอง จึงสามารถนำเสนอในรูปแบบที่ไม่ได้ตายตัว หรือไม่ได้ถูกกำหนดกรอบการทำงานโดยสถานี กล่าวคือ เนื้อหาข่าวมีไม่มากแต่ให้เวลาการตีความเป็นส่วนใหญ่ การให้มุมมอง ชี้แนะด้านความคิด โดยอาศัยการมีภูมิหลังและวุฒิภาวะที่เหมาะสมในการทำให้คนดูเชื่อถือได้ ส่วนรายการเช้าวันใหม่และเที่ยงวันทันเหตุการณ์ ผู้ดำเนินรายการวิชาล ดิลกวัณิช โดดเด่นด้านอธิบายข่าวเศรษฐกิจ สังคม ที่มีความซับซ้อนให้เข้าใจง่ายได้ ดังนั้นการที่จะตีความและอธิบายข่าวได้ล้นแต่มาจากความรอบรู้ ทันทเหตุการณ์ ประสบการณ์การทำงานด้านข่าวที่สั่งสมมา จะช่วยให้มองเห็นภาพรวมของข่าวได้อย่างกว้าง ๆ และเล่าออกมาด้วยความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

จากลักษณะต่าง ๆ ที่ค้นพบ จึงอาจกล่าวได้ว่าข่าวในรูปแบบรายการสนทนาข่าวไม่ได้ทำให้เป็นพลเมืองที่ใช้วิจารณญาณตัดสินใจได้เอง แต่จงใจให้เป็นผู้บริโภครับชมข่าวที่ปนความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการ ด้วยวิธีการที่แยบยลและแนบเนียน จากการใช้จังหวะของการโฆษณาภาคั่นในรายการ นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการบริโภคสินค้าโดยที่ผู้ชมไม่รู้ตัว บทบาท

ของผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวได้กลายเป็น “ผู้ชี้นำทางความคิด” (Opinion leader) ในลักษณะการโน้มน้าวใจให้เชื่อในสิ่งที่ตนคิด รายการเช่นนี้ทำให้เกิดความนิยมในหมู่ประชาชน ในทางตรงข้าม จะเกิดปัญหาในด้านพันธกิจต่อสังคมของสื่อมวลชนอย่างไร เมื่อสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ประกาศตัวว่าเป็นสถานีข่าวให้ความสำคัญในการทำข่าวสารให้เข้าถึงประชาชนให้กว้างขวาง และมีเวลาเสนอรายการข่าวตลอดช่วงวัน แต่เมื่อการศึกษาพบว่าเนื้อหาสาระที่นำเสนอ นั้น ไม่ได้เป็นข่าวที่กระตุ้นให้พลเมืองได้คิด ในยุคประชาธิปไตยที่ต้องการข่าวสารที่จริงจังและรู้เท่าทันสื่อ สิทธิในความเป็นพลเมืองที่หายไปจะไปกระทบต่อการปิดกั้นทางความคิดของประชาชนในระยะยาว รู้ข่าวสารอย่างผิวเผิน ไม่ชวนให้คิดได้เอง ซึ่งในความเป็นจริงคนทำข่าวต้องมีความรับผิดชอบในการนำเสนอเนื้อหาที่มีสาระ มีคุณภาพ และต้องตั้งอยู่บนหลักความจริง ซึ่งจะสะท้อนได้ว่าหากคนดูข่าวได้รับสาระเนื้อหาที่กระทบต่อวิถีชีวิตของตน สร้างสรรค์ และเป็นธรรม คนดูข่าวจะฉลาดขึ้นรวมทั้งสะท้อนคุณค่าของคนทำข่าวที่ต่อสู้เพื่อเสรีภาพในการเสนอความจริงให้คนดูโดยอิสระ ไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางธุรกิจ และการครอบงำทางการเมือง ทำยที่สุดทิศทางการบริโภครายการสนทนาข่าวจะเป็นอย่างไรต่อไป สถานีจะสามารถพัฒนาเนื้อหาให้เจาะลึกเข้มข้นได้หรือไม่ หรือแท้จริงแล้วคนดูต่างหากที่ต้องใช้วิจารณญาณในการชมรายการสนทนาข่าวที่มีทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นปะปนกัน

9.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อจำกัดในการวิจัย ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษายังมีส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงได้และไม่ได้ทำการศึกษาอย่างเจาะลึก ดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษาเรื่อง “รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และปัจจัยที่มีผลต่อรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3” จำเป็นต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวที่มีชื่อเสียง และเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระดับลึก แต่เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ สรยุทธ สุทัศนะจินดา มีนโยบายไม่ให้สัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปทำวิทยานิพนธ์ เพราะเกรงว่าจะมีผลต่อการจัดคิวคนที่ขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อย ๆ ทางผู้วิจัยได้ติดต่อผ่านผู้ประสานงานรายการ และเจ้าหน้าที่ในส่วนรายการเรื่องเล่าเข้านี้ไปหลายรอบเพื่อขอสัมภาษณ์ แต่ก็ยังได้รับการยืนยันคำตอบเดิม ทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสรยุทธขาดหายไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษา และวิเคราะห์จากผลงาน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ปรากฏออกสู่สาธารณชนแทน

2. การศึกษาถึงรูปแบบและเนื้อหาของรายการสนทนาชาวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ครั้งนี้ เน้นการศึกษาที่วิธีการนำเสนอการเล่าข่าวในรายการเป็นสำคัญ จึงไม่ได้ศึกษาลึกลงในรายละเอียดของประเด็นเรื่องข้อความสั้น (SMS) ซึ่งเป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนว่าลักษณะเนื้อหาในข้อความเหล่านั้นเป็นอย่างไร

9.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะรายการสนทนาชาวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จำนวน 5 รายการ เพื่อให้เข้าใจถึงรูปแบบ วิธีการนำเสนอและกระบวนการผลิตในรายการสนทนาข่าว โดยอาศัยการวิเคราะห์จากเทปรายการข่าวที่บันทึกไว้ ตลอดเดือนธันวาคม พ.ศ.2548 อีกทั้งยังมุ่งเน้นไปที่รายการสนทนาข่าวอย่างเดียว ไม่รวมถึงรายการข่าวอื่น ๆ ซึ่งนอกจากประเด็นในเรื่องวิธีการนำเสนอและกระบวนการทำงานในรายการสนทนาข่าว ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่ผู้สนใจสามารถทำการศึกษาต่อไปในอนาคตได้ ดังนี้

1. รายการสนทนาข่าวโทรทัศน์ เป็นรายการที่ได้รับความนิยมและพบเห็นได้มากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งสื่อวิทยุและโทรทัศน์ และยังทำหน้าที่ในการรายงานเรื่องราว ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทั่วทุกมุมโลก สามารถเข้าถึงผู้ชมได้ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเพิ่มเติมในเนื้อหาสาระรายการข่าวที่มีหลากหลายรูปแบบขึ้น เช่น รายการเล่าข่าว รายการวิเคราะห์ข่าว รายการสนทนาข่าว รายการข่าวภาคปกติ เพื่อเปรียบเทียบการนำเสนอระหว่างรายการเหล่านี้ ว่ามีลักษณะที่เป็นจุดร่วมจุดต่างกันอย่างไร และสาระที่ได้มีนั้นแตกต่างกันอย่างไร ผู้รับสารจะได้ประโยชน์อะไรจากรายการเหล่านี้บ้าง

2. รายการสนทนาข่าวมีความเป็นสาระบันเทิง สร้างความนิยมต่อรายการ และสร้างให้ผู้ดำเนินรายการกลายเป็นผู้มีชื่อเสียง จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาและเปรียบเทียบมาตรฐานข่าวไทยกับข่าวสากลต่อไปว่ามีลักษณะที่เป็นจุดร่วมและจุดต่างอย่างไรที่ควรต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาให้รายการข่าวของไทยและสากลเป็นรายการที่มีคุณภาพที่สุด

3. รายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ถือเป็นสถานีที่บุกเบิกความนิยมรายการสนทนาข่าว ด้วยลักษณะการนำเสนอในบรรยากาศที่สบาย ๆ และเป็นกันเอง เน้นเรื่องราวที่ตื่นเต้น เร้าอารมณ์ สร้างความสนุกเพลิดเพลิน จึงมีข้อเสนอแนะต่อผู้ผลิตว่าน่าจะมีการผลิตเนื้อหาสาระที่เข้มข้นมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มภูมิปัญญาให้แก่ประชาชนได้คิด ไม่ได้เน้นแต่เนื้อหาความบันเทิงเพียงอย่างเดียว เพราะการเปลี่ยนวิธีการนำเสนอมาเป็นสนทนาข่าว ทำให้เกิดการ

บริโภควัสดุอาหารมากขึ้น จึงน่าจะเป็นโอกาสที่ดีในการผลิตเนื้อหาที่เจาะลึกขึ้น เพื่อกระตุ้นบรรยากาศการมีส่วนร่วมในข่าวสารของประชาชนด้วย

4. วิชาชีพผู้ประกาศข่าวกำลังเป็นที่น่าจับตามองในปัจจุบัน จึงควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบทบาทของการเป็นผู้นำเสนอข่าว ตามรูปแบบรายการข่าวที่แตกต่างกันไป เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอในแต่ละบทบาท และเปรียบเทียบถึงข้อแตกต่างในด้านสาระที่ได้รับจากการทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนในการรายงานข่าว

5. ข้อเสนอแนะต่อผู้ชมที่นิยมดูรายการสนทนาข่าว ควรใช้วิจารณญาณในการเปิดรับชมข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้ผลิตมาแล้ว รวมทั้งเป็นข่าวที่ผสมความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการ จึงไม่ควรที่จะเชื่อในสิ่งที่ผู้ดำเนินรายการรายงานมาทั้งหมด แต่ควรมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้ได้รับข่าวสารที่ถูกต้องและแม่นยำมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย. [Online]. 2549. แหล่งที่มา
<http://www.prd.go.th>. [22 มีนาคม 2550]
- กฤษณ์ สิงห์วิสัย ศุภศรี, โทรทัศน์ไทยในความทรงจำ, ตำนานโทรทัศน์ไทยกับจำนง รัชสิกุล.
2538: 51
- ช่อง 3-ไอทีวีใช้คนข่าวดั่งเรตติ้ง Idol ทีวีไทย. [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.businesssthai.co.th/2005/04/08/>. [20 กรกฎาคม 2548]
- ชาญชัย กายสิทธิ์. ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่และเช้าวันใหม่. สัมภาษณ์, 20 ก.พ. 2549.
- दनัยนพ เกราะทอง. กระบวนการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี
ช่อง 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ดรุณี หิรัญรักษ์. เทคนิคการหาข่าวและเขียนข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- เต็มศักดิ์ จารุปรารณ. ปัจจัยกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- เทพชัย หย่อง. เทพชัย หย่อง: บทสุดท้ายทีวีเสรี. กรุงเทพมหานคร: เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป
มหาชนจำกัด, 2544.
- ธีระ ัญญาไพบูลย์. ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้. สัมภาษณ์, 28 ก.พ. 2549.
- นงนุช ศิริโรจน์. การวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- นพดล ศรีหะทัย. ผู้ควบคุมการผลิตรายการข่าววันใหม่และรายการเรื่องเล่าเช้านี้. สัมภาษณ์,
9 ก.พ. 2549.
- นัจฉรินทร์ พฤษชัยไพบูลย์. ฝ่ายแผนกกิจกรรมพิเศษฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สัมภาษณ์, 13
ก.พ. 2550.
- นาฏยา ตนานนท์. การรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ นักรีวิว, 2546.

- นิติราษฎร์ บุญโย. ศึกชิงจอแก้ว. [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/2005/07/11>. [18 สิงหาคม 2548]
- นิตินาฏ ราชนิยม. ผู้ดำเนินรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์. สัมภาษณ์, 22 ก.พ. 2549.
- นิธิพร มั่นนาค. ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่และเช้าวันใหม่. สัมภาษณ์, 21 ก.พ. 2549.
- บริษัท บีอีซีวีร์ล จำกัด(มหาชน). [Online]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.becworld.com/2005/02/19>. [20 กุมภาพันธ์ 2550]
- บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. ที่เรียกว่า"ข่าว" ในโทรทัศน์. [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/2005/11/10>. [20 กรกฎาคม 2548]
- บุญยอด สุขถิ่นไทย. ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่. สัมภาษณ์, 11 มี.ค. 2549.
- ประวัติความเป็นมาของ ท.ท.ท. และทีวี. ตำนานโทรทัศน์ไทยกับจ่านง รังสิกุล. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2538.
- ประวิทย์ มาลีนนท์. ปัจจุบันและอนาคตของโทรทัศน์ไทย. รายงานการสัมมนาโทรทัศน์ สื่อเพื่อธุรกิจหรือสิทธิในการรับรู้. คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2533: 11.
- ปอล กราเกราสกี. คู่มือการเสนอข่าววิทยุและโทรทัศน์. แปลโดย เกษม ศิริสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.
- พนม วรรณศิริ. การสื่อข่าวและการเขียนข่าว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.
- ไพเราะ เลิศวิราม. เปิดเบื้องลึก บิ๊กทีวีไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นำอักษรการพิมพ์, 2546.
- ไพเราะ เลิศวิราม. Exclusive ศึก News talk. Positioning. ฉบับที่ 16 (กันยายน 2548): 85.
- ไพเราะ เลิศวิราม. Exclusive America News talk. Positioning. ฉบับที่ 16 (กันยายน 2548): 127.
- มานวิกา ตันติสุกฤต. การผลิตรายการโทรทัศน์. เชียงใหม่: ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2528.
- เล่าข่าวเล่าอำนาจ. [Online]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.midnightuniv.org/midnight2545/document2545.html/2006/08/17>. [9 พฤศจิกายน 2549]
- วารภรณ์ สมพงษ์. ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้. สัมภาษณ์, 28 ก.พ. 2549.
- วิศาล ดิลกวิทย. ผู้ดำเนินรายการเช้าวันใหม่และเที่ยงวันทันเหตุการณ์. สัมภาษณ์, 8 มี.ค. 2549.

- วีรชัย วงศ์วีรพัฒน์กุล. พัฒนาการของอ.ส.ม.ท. ในฐานะองค์กรข่าวสารของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศุภรัตน์ ลีตติกุลเจริญ. ข่าววิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. ครบรอบ 26 ปี ช่อง 3. กรุงเทพมหานคร: เมย์ฟลาวเวอร์ (ประเทศไทย), 2539.
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. ครบรอบ 30 ปี ช่อง 3. กรุงเทพมหานคร: เมย์ฟลาวเวอร์ (ประเทศไทย), 2543.
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. ครบรอบ 35 ปี ช่อง 3. กรุงเทพมหานคร: เมย์ฟลาวเวอร์ (ประเทศไทย), 2548.
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.thaitv3.com/2005/01/20>. [2 กรกฎาคม 2548]
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. [Online]. 2550. แหล่งที่มา: http://www.thaitv3.com/what_up/what_up.html/2005/06/10. [15 กุมภาพันธ์ 2550]
- สนมพร ฉิมเฉลิม. กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สรยุทธ์ สุทัศนจินดา. กรรมกรข่าว 2. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2547.
- สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ. การผลิตรายการโทรทัศน์สมัยใหม่สไตล์อเมริกัน. กรุงเทพมหานคร: อี.ที.พับลิชชิ่ง จำกัด, 2548.
- เสียงจากคน (เล่า) ข่าวถึงรายการเล่าข่าว. [Online]. 2548. แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/2005/11/9>. [30 ธันวาคม 2548]
- สาธิต กรีกุล. ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาเพียงวันทันเหตุการณ์ และเรื่องเด่นเย็นนี้. สัมภาษณ์, 6 มี.ค. 2549.
- สำนักข่าวบีบีซีนิวส์. [Online]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.becnews.com>. [2 กรกฎาคม 2548]

- สำนักข่าวบีบีซีนิวส์. [Online]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.becnews.com>. [10 พฤศจิกายน 2549]
- สำนักข่าวบีบีซีนิวส์. [Online]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.becnews.com>. [27 มกราคม 2550]
- สำราญ ฉัตรโท. รองผู้จัดการฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3. สัมภาษณ์, 7 ก.พ. 2549 และ 13 ก.พ. 2550.
- สินธิ์ สิทธิรักษ์. กำเนิดโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2493-2500). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายประกาย, 2539.
- สุชาดา เพ็ชรแก้ว. การวิเคราะห์ลักษณะของอุตสาหกรรมข่าวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. การสื่อข่าว : หลักการและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2545.
- อรปรีชา หุ่นศาสตร์. ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้. สัมภาษณ์, 15 ก.พ. 2549.
- อรรถสิทธิ์ เหมือนมาตย์. News Talk จุดขายคือพิธีกร. Positioning. ฉบับที่ 16 (กันยายน 2548): 77.
- อรัญญา มิ่งเมือง. การเล่าข่าววิทยุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- อริสรา กำธรเจริญ. ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่. สัมภาษณ์, 17 พ.ย. 2549.
- อัญชลี ชัยวรรณ. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบและเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เอกราช เก่งทุกทาง. ผู้ดำเนินรายการข่าวกีฬาเรื่องเล่าเช้านี้. สัมภาษณ์, 22 ก.พ. 2549.
- เอกราช เก่งทุกทาง. เอ็กซ์กะราช. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2549.
- เอเยนซีมองภาพช่อง 3 ยังหลงทาง. [Online]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.businessthai.co.th/2005/04/08>. [25 กันยายน 2549]
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. สื่อสารมวลชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ภาษาอังกฤษ

- Berman, R. How Television Sees Its Audience: A Look at the Looking Glass. Newbury Park, California: Sage Publications, 1987.
- Burton, G. More Than Meets the Eye: An Introduction to Media Studies. 2nd ed. London: Arnold, 2002.
- Creeber, G., Miller, T. and Tulloch, J. The Television Genre book. London: British Film Institute, 2001.
- Dahlgren, P. Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media. London: Sage, 1995.
- Epstein, E. J. Between Fact and Fiction: The Problem of Journalism. New York: Vintage Books, 1975.
- Fang, I. E. Television News. rev. & enl. ed. New York: Hastings House, 1972.
- Fiske, J. Reading the Popular. 2nd ed. London: Routledge, 1991.
- Heneke, B. G., and Dumit, E.S. The Announcer's Handbook. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1959.
- Hyde, S. Television and Radio Announcing. 8th ed. Boston: Houghton Mifflin, 1998.
- Langer, J. Tabloid Television: Popular Journalism and the Other News. London: Routledge, 1998.
- Lucaites, J. L., Condit, C. M., and Caudill, S. Contemporary Rhetorical Theory: a Reader. New York: The Guilford Press, 1999.
- McQuail, D. McQuail's Mass Communication Theory. 4th ed. London: Sage, 2005.
- Stephens, M. Broadcast News. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1986.
- White, R. TV News: Building a Career in Broadcast Journalism. Boston: Focal Press, 1990.
- White, T., Meppen, A. J., and Young, S. Broadcast Newswriting Reporting and Production. New York: Macmillan Publishing Company, 1984.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. ประวัติผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>1.บุญยอด สุขถิ่นไทย</p> 	<p>อายุ 40 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> -จบปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2531 -ปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2545 <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อดีตผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ -ผู้ดำเนินรายการข่าวยูบีซี 07 -พิธีกรรายการฟู้ดแซนแนล สถานีเนชั่น -ผู้อ่านข่าวและพิธีกรในรายการสนทนาข่าวช่องเคเบิล ASTV นิวส์วัน ชื่อ รายการ “สถานีข่าวสนามหลวง” ดำเนินรายการร่วมกับคุณอัญชลี ไพรีรักษ์ - ผู้ดำเนินรายการเวทีประชาชนช่อง 9 - อาจารย์พิเศษคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต - เป็นอยู่ที่ ส.ว.กรุงเทพมหานคร (2549) 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 รายงานข่าวภูมิภาค - ผู้ประกาศข่าวเช้าและข่าวภาคค่ำ นาน 2 ปี ช่อง 5 -ผู้ดำเนินรายการข่าวเที่ยง “กรองสถานการณ์” ช่อง 11 news 1 - บรรณาธิการขอตไลน์บันเทิงทางไอทีวี -นักจัดรายการวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน 96 FM. -วิทยุชุมชนคนรักประชาธิปไตย 92.25 FM. <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - อดีตผู้ช่วยคณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต - อาจารย์พิเศษ / วิทยากร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) - พิธีกรรายการเกาะติดเกม ไอทีวี -พิธีกรรายการบ่ายนี้มีคำตอบ ช่อง 7 - พิธีกรรายการสวัสดีบางกอก, ครีวครอบครัววอล, รายการ 60 minutes, คนเก่งกับแอลจี ช่อง 9 - พิธีกรรายการไขว้ใบไขว้ใบ ช่อง 5 - ร่วมแสดงภาพยนตร์เรื่องสตรีเหล็ก 15 ค่ำ เดือน 1, แจ๋ว, ผู้หญิงห้าบาท

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>2. อริสรา กำธรเจริญ</p> 	<p>อายุ 32 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>1.ปริญญาตรี คณะวารสารศาสตร์ เอกวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ 1)</p> <p>2.ปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์ ด้านบริหารสื่อสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p> <p>3.กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขา สื่อสารการเมือง คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2547- ปัจจุบัน</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกาศข่าวเยาวชนช่อง 9 - พิธีกรรายการทันข่าวเช้านี้ ช่อง 11 <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกรรายการ Campus on air ไทย สกายทีวี ช่อง 6 - พิธีกรรายการ Super Seven เกมส์ โชว์ภาษาอังกฤษทางช่อง 9 - พิธีกรรายการยุทธภูมิกระทะเหล็ก ช่อง 5, รายการ 60 minutes ช่อง 9 - พิธีกรรายการเมืองไทยรายวันและ ครอบครัวตัว ป. ช่อง 9 - พิธีกรรายการคนเก่งกับแอลจี - ดารา นักแสดง
<p>3. ชานูชัย กายสิทธิ์</p> 	<p>อายุ 33 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>ปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่และเช้า วันใหม่ - ผู้ประกาศข่าวพระราชสำนัก ในข่าว ภาคค่ำ - อาจารย์สอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกาศข่าวประจำช่อง 3 ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2541 อ่านข่าวพระราชสำนัก ในข่าวภาคค่ำ <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับ กฎหมายชาวบ้าน - ดีเจรายการเพลงวิทยุ

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>4. นิธิพร มั่นนาค</p> 	<p>อายุ 32 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>1.ปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์</p> <p>2.ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (เสาร์-อาทิตย์) - ผู้ดำเนินรายการข่าววันใหม่และเช้าวันใหม่ - ผู้ดำเนินรายการ 30 ยังแจ๋ว - ดีเจ คลื่น 105.5 Easy FM. <p>รางวัลที่เคยได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รางวัลโทรทัศน์ทองคำ สาขาผู้ประกาศข่าวหญิงดีเด่นประจำปี 2544 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกาศข่าวประจำช่อง 3 เริ่มจากรายการสี่สັນบันเทิง เหตุบ้านการณเมือง ข่าวภาคเที่ยง ข่าวสถานการณ์ประจำวัน ระเบียบข่าว ข่าวในพระราชสำนัก ตระเวนข่าว เก็บตก - ผู้ดำเนินรายการคนดังหลังข่าวและรายการ Top Ten ช่อง 9 - ผู้ดำเนินรายการสภาคกรุงเทพและรักษ์โลกผ่านเลนส์ ช่อง 11 <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการนานานารู้และรายการ 5 ทิศทั่วไทย ช่อง 5 - เคยเป็นดีเจ คลื่น FM. 89 Fashion Radio ,FM. 99.5 - นักแสดงนำภาพยนตร์เรื่อง “คนปี่มะ”

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>5.สรยุทธ สุทัศนะจินดา</p> 	<p>อายุ 40 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - จบปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2530 (เกียรตินิยมอันดับ1) <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นเจ้าของและผู้บริหารบริษัท ไร่ส้ม จำกัด - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ร่วมกับกฤติกา ศักดิ์มณี และ เอกราช เก่งทุกทาง ช่อง 3 - พิธีกรรายการรายการถึงลูกถึงคน ช่อง 9 (2546-2549) - พิธีกรรายการคุยคุ้ยข่าวคู่กับ กนก รัตนวงศ์สกุล ช่อง 9 (2547-2549) - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ <p>รางวัลที่เคยได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Top Awards 2003 - Star Entertainment 2003 - รางวัลนิตยสารเปรียว - รางวัลเทพทอง - Top Awards 2004 - Star Entertainment 2004 - รางวัลโทรทัศน์ทองคำ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นนักข่าวจากสถานีเนชั่น ซาแนล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 โดยประจำอยู่รัฐสภาเป็นเวลาสองปี และประจำอยู่ทำเนียบรัฐบาล อีกสองปี - ในปี 2535 ได้ประจำในกองบรรณาธิการ ในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง - ในปี 2537 ได้เลื่อนตำแหน่งมาเป็นหัวหน้าข่าวการเมือง - ในปี 2540 ได้มาเป็นบรรณาธิการข่าว และจัดรายการวิเคราะห์ข่าวให้สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ โดยก่อนที่จะออกจากเนชั่นได้ดำรงตำแหน่งรองบรรณาธิการบริหารของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น กว่า 10 ปี - วิเคราะห์ข่าว โดย สรยุทธ สุทัศนะจินดา (สถานีไอทีวี) - เวทีไอทีวี (สถานีไอทีวี) - ITV Talk (ไม่ได้ทำประจำ) - พิธีกรร่วมรายการฟังความรอบข้าง (ไอทีวี) - เก็บตกจากเนชั่น(เนชั่น แซนแนล) - คม-ชัด-ลึก (เนชั่น แซนแนล) - ก๊วนกวนข่าว (เนชั่น แซนแนล) <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีกรรายการกล่องวิเศษช่อง3 - พิธีกรรายการจับเข้าคุย ช่อง 3 - คอลัมน์นิสต์ “คุณนอกสนาม” ในนิตยสารแพรว - เขียนหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก “กรรมกรข่าว 1” และ “กรรมกรข่าว 2 งานรับเหมา”

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>6. อรปรียา หุ่นศาสตร์</p> 	<p>อายุ 36 ปี เกิดวันที่ 27 ต.ค. 2513</p> <p>ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี เอกประชาสัมพันธ์ คณะ นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน - อดีตผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้ - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (เสาร์-อาทิตย์) - ผู้ดำเนินรายการ 30 ยังแจ๋ว</p>	<p>ประสบการณ์ข่าว - เริ่มเป็นผู้ประกาศข่าวช่อง 3 ตั้งแต่ ปี 2536 โดยอ่านข่าวสั้น รายงานข่าว นอกสถานที่ อ่านข่าวพระราชสำนัก</p> <p>ประสบการณ์ด้านอื่น - พิธีกรรายการศรีศิลป์แผ่นดินสยาม ช่อง 3 - รายการเรารักสุขภาพ ช่อง 3 - เขียนหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก ชื่อ “ยิ้ม อยู่ได้” - 프리เซ็นเตอร์สินค้า - แสดงภาพยนตร์เรื่อง “แก๊งค์ชะนีกับ อีแอบ”</p> <p>รางวัลที่ได้รับ - รางวัลสตาร์เอ็นเตอร์เทนเมนท์ อวอร์ด สาขาผู้อ่านข่าวหญิงดีเด่น ประจำปี 2536 - รางวัลผู้ประกาศข่าว ผู้ใช้ภาษาไทย ดีเด่น ของกรมประชาสัมพันธ์ ปี 2548</p>

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>7.วิศาล ดิลกวัฒนิช</p> 	<p>อายุ 39 ปี เกิดวันที่ 9 มีนาคม 2513</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>1.ปริญญาตรี คณะวารสารศาสตร์ สาขาวิชาวิทยุและโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2532</p> <p>2.ปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเข้าวันใหม่และเที่ยงวันทันเหตุการณ์ - ผู้ดำเนินรายการ “บ่ายนี้มีคำตอบ” ช่อง 9 - อาจารย์พิเศษ ปริญญาตรี สาขาวิชาหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัท ไอบีซีเคเบิลทีวี ฝ่ายถ่ายทำนอกสถานที่ - ผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก บริษัท แปซิฟิก คอร์ปอเรชั่น - ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจและไอทีที่สถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นเวลา 15 ปี - ผู้ดำเนินรายการ “ทันข่าวเช้านี้” ช่อง 11 - พิธีกรรายการโฟกัสเศรษฐกิจ, เปิดโลกธุรกิจ, สายตรงเศรษฐกิจสถานีไอทีวี - ผู้ดำเนินรายการอี-วาไรตี้ สถานีไอทีวี
<p>8.นิตินาฏ ราชนิยม</p> 	<p>อายุ 35 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>1.ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิทยุและโทรทัศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>2.ปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2547</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้(เสาร์-อาทิตย์) - ผู้ดำเนินรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกาศข่าวประจำช่อง 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักจัดรายการวิทยุ

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>9.ธีระ ภัฏไพบูรณ์</p> 	<p>อายุ 36 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>1.ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิทยุและโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปี 2535</p> <p>2.ปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2541</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (จันทร์-ศุกร์) - ผู้ดำเนินรายการคมชัดลึกและเก็บตกจากเนชั่น สถานีเนชั่นแซนแนล - ผู้ดำเนินรายการข่าวข้น คนข่าว ช่อง 9 ร่วมกับกนก รัตน์วงศ์สกุล, กำภู ภูริภูวดล และ โสภณ นวัตนพวงศ์ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์ บริษัทไทยสกายทีวี เทเลวิชั่น จำกัด - ผู้ช่วยโปรดิวเซอร์ รายการเนชั่นนิวส์ ทอล์กสถานีเนชั่นแซนแนล - เคยผ่านการทำข่าวนอกสถานที่ สายข่าวการเมือง อาชญากรรม
<p>10.วราภรณ์ สมพงษ์</p> 	<p>อายุ 34 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา</p> <p>ปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (เสาร์-อาทิตย์) - ผู้ดำเนินรายการ 30 ยังแจ๋ว 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกาศข่าวสถานีไอทีวี 7 ปี <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ช่วยบรรณาธิการ นิตยสาร ชีวิตชีวา มินิแม็กซ์ - ก๊อปปี้ไรเตอร์แอดพลัส จำกัด - รองบรรณาธิการ นิตยสาร Health Plus - คอลัมนิสต์ประจำคอลัมน์ใน "เนชั่นสุดสัปดาห์" - เขียนหนังสือชื่อ "รั้งนกระเด็น" - ผู้ประกาศข่าว เมืองไทยเช้านี้

ผู้ดำเนินรายการ	ประวัติส่วนตัว	ประสบการณ์ทำงาน
<p>11. สราจิต กรีกูล</p> 	<p>อายุ 47 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา จบปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2525</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเพียงวันทันเหตุการณ์และเรื่องเด่นเย็นนี้ - นักพากย์ฟุตบอลให้ช่อง UBC ทุกเสาร์ – อาทิตย์ - จัดรายการวิทยุ “ นานาทศนะกับบ๊ิกจ๊ะ ” ที่คลื่น 90 FM. - หัวหน้าฝ่ายต่างประเทศสยามกีฬา - คอลัมน์นิสต์ เขียนคอลัมน์ “บ๊ิกจ๊ะ อยู่นี่เด็ด” ให้กับสยามกีฬารายวัน และเขียนคอลัมน์ “ กับฟุตบอลกับแฟน ๆ กับบ๊ิกจ๊ะ” ให้กับหนังสือ พิมพ์ สตาร์ช็อคเกอร์ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำงานที่บริษัทสยามสปอร์ต ผู้ผลิตหนังสือ พิมพ์สยามกีฬา สตาร์ช็อคเกอร์และหนังสือกีฬาในเครืออีกหลายเล่ม ตั้งแต่ปี 2525 เป็นเวลา 22 ปี - ผู้อ่านข่าวกีฬาประจำช่อง 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นเวลา 14 ปี - นักจัดรายการวิทยุ 105 FM. <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักพากย์ฟุตบอลช่อง 3 - อ่านสปรอทโฆษณา - เป็นดารารับเชิญให้กับหนังสือ ฝักกะเทย ในบทคนพากย์ฟุตบอล <p>รางวัลที่ได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รางวัลเมขลา ผู้บรรยายการแข่งขันกีฬาดีเด่น ประจำปี 2535 - รางวัลผู้บรรยายกีฬาดีเด่นโทรทัศน์ทองคำ ประจำปี 2535-2536 และ 2537
<p>12. เอกราช เก่งทุกทาง</p> 	<p>อายุ 40 ปี</p> <p>ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>ประวัติการทำงานปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ช่วงกีฬา เริ่มตั้งแต่ปี 2547 - ผู้ดำเนินรายการทีมทอล์ค ทางยูบีซี 33 - ผู้บรรยายฟุตบอลอิสระ 	<p>ประสบการณ์ข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้สื่อข่าวต่างประเทศหนังสือพิมพ์สยามกีฬา รายวัน ปลายปี 2531 <p>ประสบการณ์ด้านอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เคยเป็นนักพากย์ฟุตบอลอิสระมากกว่า 10 ปี - นักพากย์ฟุตบอลไอพีซี 4 ปี - บรรณาธิการและที่ปรึกษานิตยสาร GM - เขียนหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ก ชื่อ “เอ็กซ์กะราช”

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศุภลักษณ์ ด่านไพบูลย์ เกิดวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2525 ที่จังหวัดเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) มหาวิทยาลัยพายัพ ในปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย